

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summulae dialecticae - Cod. Ettenheim-Münster 137

Herele, David

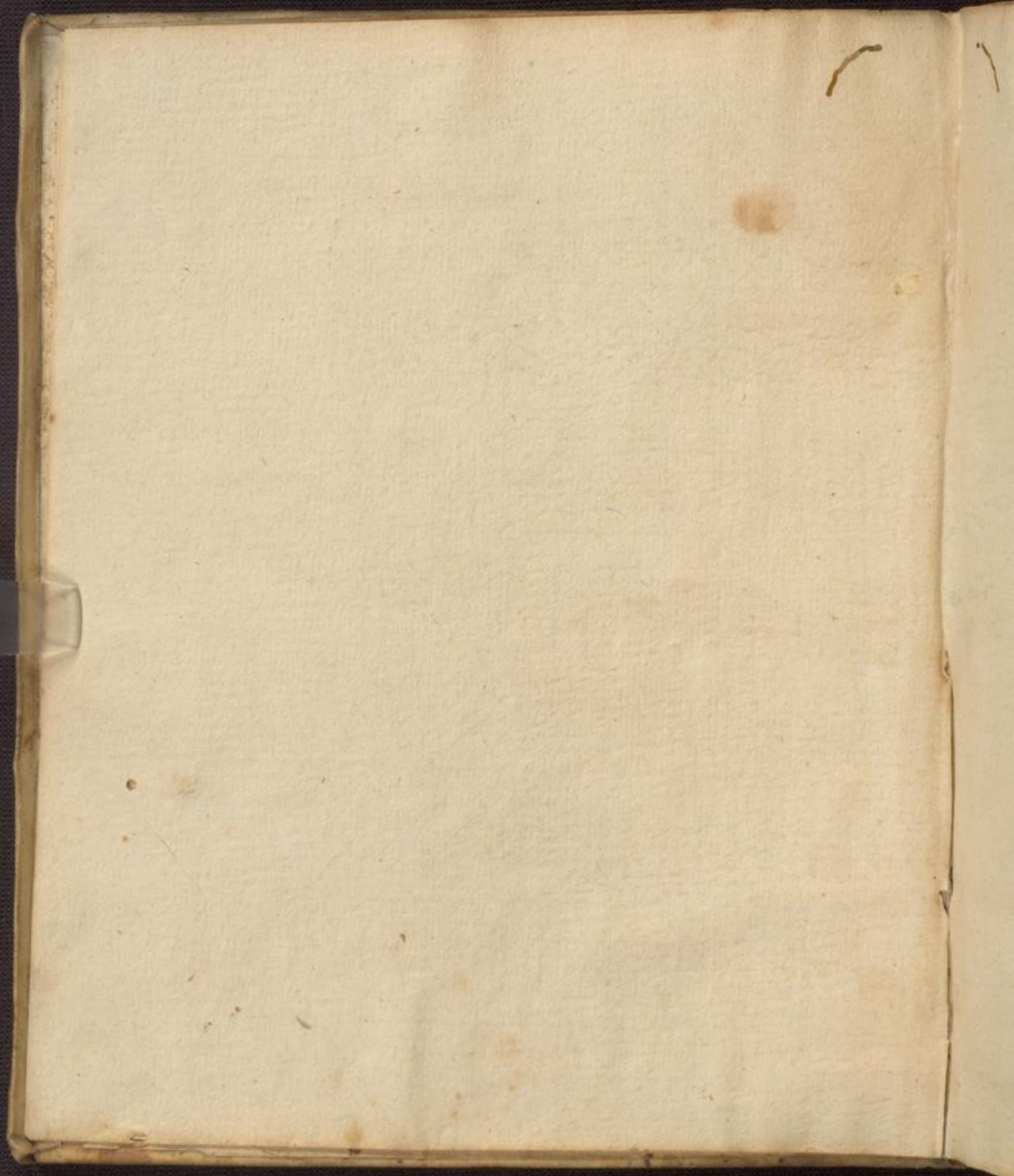
[S.l.], [18. Jahrh.]

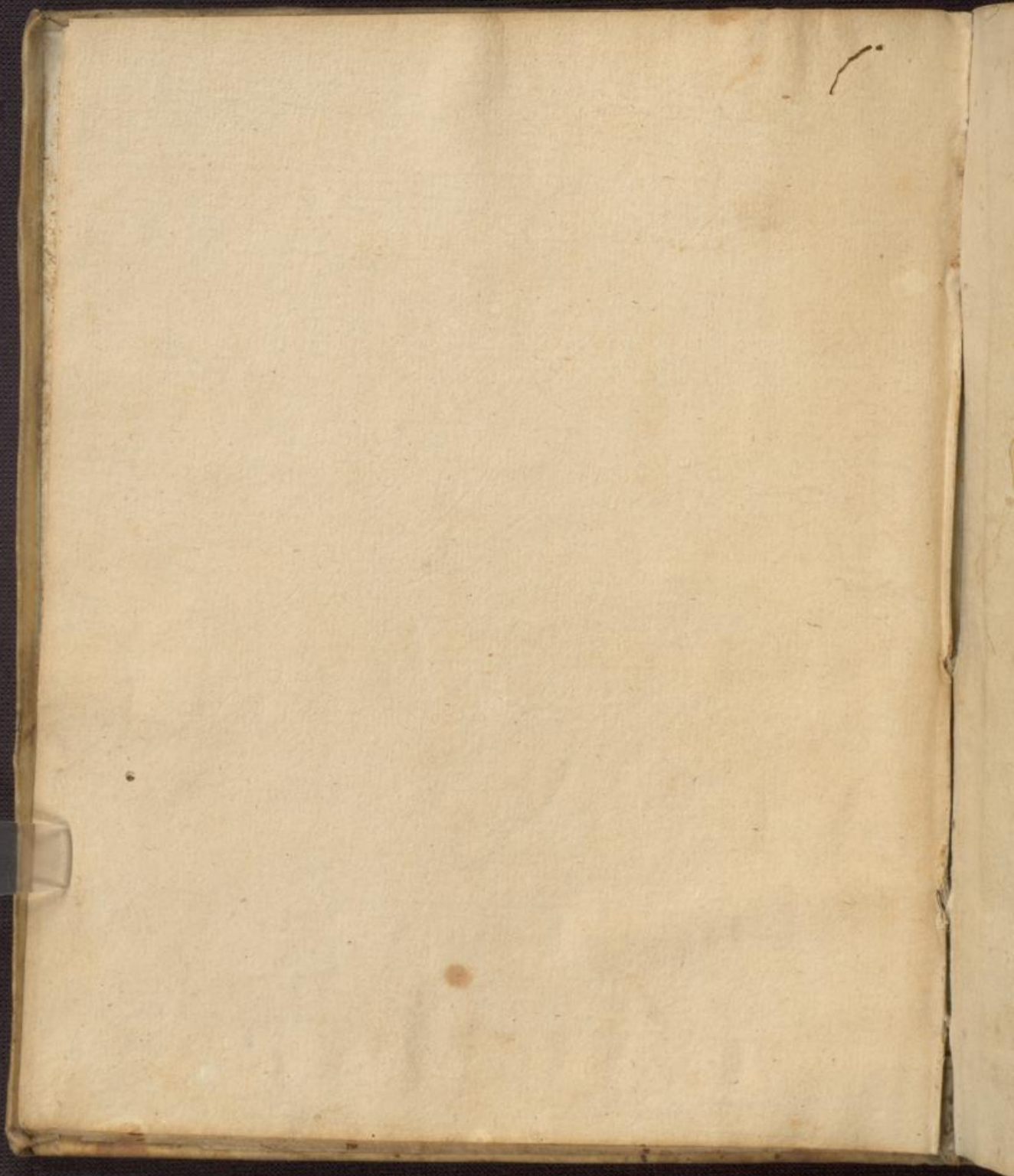
[urn:nbn:de:bsz:31-111525](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-111525)

E. M. 137

in H. n. n. n.

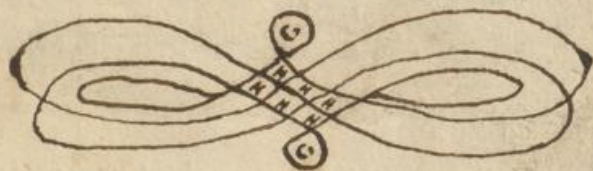
I
SVMMVLÆ DIA,
LECTICÆ,

DICTATA A REVERENDO PATRE

Dauidæ Heide Societatis Jesu Philosophiæ Pro-
fessore ordinario: Excepta uerò à me
Paulo Dieckh in antiqua et
celeberrima Universitate
Priburgi Brisgovie.

ANNO HVMANÆ SALVTIS

M DC L VIII.

#

ZAMMVALE DIA

LECTICA

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

ANNO HVMANE SVLTVS

M. D. C. C. C. C.

ANNO 1700 . 20

Quid in quavis q[ua]estione et
3. tractetur in his
summatim

Numero adialy salius figlat.

Q[UA]ESTIO 1.^a De bonis. 1.

Sectio 1.^a de finib[us] tang[entibus]. 2.

Sectio 2.^a de h[uius]modi mentali uocabulo fig[ur]ato 4.

Sectio 3.^a de h[uius]modi categor. et synon[ymis]. 6.

Sectio 4.^a de h[uius]modi gen[er]e et abstracto. 9.

Sectio 5.^a de h[uius]modi absoluto et gradat[is]. 12.

Sectio 6.^a de h[uius]modi denotatio[n]e A denotat. 14.

Sectio 7.^a de h[uius]modi finito, infinito, positivo, et neg[ati]uo. 18.

Sectio 8.^a de h[uius]modi alia q[ua]e d[omi]n[us] d[omi]n[us] d[omi]n[us] 22.

Q[UA]ESTIO 2.^a explicand[is] aliq[ui]d p[ro]p[ri]et[ati]um h[uius]modi 25.

Sectio 1.^a de h[uius]modi p[ro]p[ri]etate 25.

Sectio 2.^a q[ua]e p[ro]p[ri]et[ati]um h[uius]modi 26.

Subsectio 1.^a p[ro]p[ri]etatis materialis et fortis expl[icit] 26.

Subsectio 2.^a regulae dignoscendi iudicia p[ro]p[ri]etatis 32.

Q[UA]ESTIO 3.^a de h[uius]modi ascensu et descensu. 34.

Sectio. 4.^a de h[uius]modi alia h[uius]modi p[ro]p[ri]etates. 36.

- 38. Sectio 1^a de mutua iudiciali et hinc multiplici
- 39. Sectio 2^a quid hinc gaudet in rebus, et in alio quo.
- 43. Sectio 3^a hinc q^{da} mallaria deducunt.

QUESTIO 3^{ia} de oratione et propositione.

- 46. Sectio 1^a de nomine et verbo.
- 47. Sectio 2^a de propositione.
- 48. Sectio 3^a de materia, qualitate et quantitate propositionis.

QUESTIO 4^a de oppositione divisione, definitione, et argumentatione.

- 49. Sectio 1^a explicat naturam oppositionis.
- 50. Sectio 2^a de proprietatibus oppositionis.
- 54. Sectio 3^a de definitione.
- 55. Sectio 4^a de divisione.
- 56. Sectio 5^a de argumentatione.

Finis Summarum.

Solent hodie in scholis tractari Logica praemitti com-
pendiosa terminorum explicatio quorum frequens mentio
redit in philosophicae discursu, ut vel hac de causa eorum
nobilis summa necessaria sit. Accedit, quod non omnes
difficultate careant, quam, ut dicentes facillius assequatur,
oportet paulo fuscus proponere. Inderim animus non est,
omnes omnino terminorum divisiones huius compendio
inserere, sed eos solummodo, qui in Logica deinceps
frequenter usui erunt, aut in quorum intelligentia de
Philippi mente discessero.

QUESTIO PRIMA.
De Terminis.

SECTIO PRIMA. DE FINI-
nidur Terminis.

Secundo est de termino Logicae sumpto, quo sensu de
finibus ab Aristotele et imo priorum e imo. Es in quem resoluuntur
propositio iuxta quam assumptionem tantum praedictum
et subiectum erunt termini, quia in illa sola resoluuntur
propositio, ut diximus in explicatione philippi.

Definitio hinc ab illa.
is in quem resoluuntur,
propositio. Unde conu-
ellendit, inquit, et
resoluto propositio.

Ariaga disputatione imo. s. i. Numero 5to ad mentem
Aristo dicitur de finibus terminorum, quod sit extremus
propositio.

Excludit à terminis
ratione copula, quia
non est extremus.

idem, docent Hurbadus di. 52. Folletus Li. 2. c. 10.
Ponseta L. 6. c. 9. Ratio tum quia in quaestione de
nomine communis sententia preferenda, tum quia sic
optimè declaratur, quomodo à ratione termini excludat
rationis seu copula, hinc enim ad ipso quod unius extrema,
non est extremus, et utique per neque terminus.

Obiicit primò ex allata definitione sequitur unum
Secundarius esse terminus, et non esse terminus, quae
sunt contradictoria, sequela probat, quod ad hunc modum
ex hac propositione. Secundarius est synecyorema, cuius
causationis extremus est to secundarius, ergo est terminus.
probo nunc aliam aliam modum, et non sit terminus.
Terminus debet esse aptus locutioni humanae, et supponere
pro aliqua re distincta à termino; atqui synecyorema
non est vox apta locutioni humanae, neque ex compositione
hominis significat aliquid distinctum à se, ergo non est
terminus, ergo sequitur ex allata definitione to secundarius
esse terminus, et non esse terminus, quae sunt contradictoria.

Sufficit ad rationem
termini ad supponat
pro se ipso.

Respondet ad objectionem concedendo si terminus quod sit
terminus, nego et modum ad argumentum in contrariis
Dico ad rationem termini sufficere, ut supponat
pro se ipso quod dum negant aduersarii faciunt

Questionem de solo nomine, et tenentis ostendere faum
loquendi modum esse communiorum. Nisi videtur probabile
quod etiam sunt categorica proprie mercantibus ^{in categorica}
termini, imo et aliter, Vata, adverbia, coniunctiones ^{proprie locari me}
interiunctiones cum sole ponunt, quia eadem proprie ^{runz termini, qd}
vale, qua dicitur pluribus potest pariter dici ^{potest supponere}
uno est verbum bene est adverbium ^{pro se ipis.}

Obicitur secundo sequens propositio, quod petrus curat
est contingens, in qua enuntiatione iuxta nostram
sententiam non potest assignari subiectum: si enim
dicas (ut reuera debes) solum hoc quod petrus curat
esse subiectum, contra argui potest, quod iuxta hoc
minus seu subiectum debeat esse extremum, atque id quod
assignasti loco subiecti est integra propositio, ergo nec
erit subiectum, quod est contra communes et contra te ipsum.

Respondes to quod petrus curat est quidem propositio, ^{Antiqua propositio respectu}
oram, sed propositioni non repugnare, ut respectu ^{alioquin e subiectum.}
alterius sit subiectum: et hunc enuntiationem non sumi
huc formaliter sed materialiter, atque de tota

Similitudo, quod
possit esse respectu
aliterius subiecti.

in diuisibili liber sumpta affirmata aliquid, ita à pari
repugnat quoddem, ut tota manus sit pars sui ipsius, non
tamen repugnat, ut sit pars respectu brachii et totius
hominis. Ex dictis colligetur copula est ex natura sua
talem esse, ut in illa non possit resolui propositio, quia
cuiusmodi ^{est} ~~habetur~~ est formaliter destructiua nexus
extremorum, copula enim est nexus sine unio. Unde
illud patet quod copula nunquam possit participare
denominationem extremi sui termini, qui ab lato nexu
manent saltem in potentia.

SECTIO II. DE

Termino mentali, uocali et
scripto.

Termini uocales et
scripti non proprie
termini, sed sunt
propositioes, sed habent
signa in se in consensu
uel dissensu.

Dico igitur terminos uocalem et scriptum non esse proprie
terminos. Ratio conclusionis est, quia etiam propositio
uocalis ac scripta non affirmando proprie, nec in rigore
sunt propositiones, sed habent signa in se in consensu
uel dissensu, à quo illae denominantur extrinsece et
nuntiationes; nos ergo qui indagamus terminus propo-
sitionis proprie dictae, consequenter negamus
terminus uocalem et scriptum in rigore uocari
terminos.

Duo 2do terminum mentalis est proprie terminus. ^{Terminus mentalis est proprie terminus, quia est extrinsecus}
 Deducitur ex priori conclusione, quia nimirum est ephemerus ^{terminus proprie dicta}
 propositionis propria dicta, quae uerè aliquid affirmat
 aut negat. ita Ariaga d. i. 8. 2da Hurtado d. ima.
 8. 2da et apud hunc alij.

Promeliori tamen intelligentia notandum est differentiam ^{formalis proprie dictae ad}
 inter propositionem formalem et obiectiuam, haec est ob- ^{iectiuam, quae formalis}
 iectus circa quod uerfat, illa. V. G. cum in mente dicitur ^{est ipse uerfat, quia aliquid}
 homo est animal mentalis et interna cognitio, quae homi- ^{affirmo, obiectiuam}
 nam affirmas esse animal, est propositio formalis; ipse uero ^{ueri quae aliquid affirmat}
 homo affirmat esse animal et subsans huic cognitioni, est pro- ^{subsans cognitioni.}
 positio formalis obiectiuam. hoc posito dicendum est, termi-
 nus mentalem tantum reperiri in propositione obiectiuam ^{Terminus mentalis terminus}
 nam in formali non existunt proprie subiectus et praedi- ^{alij in propositione obiectiuam}
 catus, uero neque termini, in obiectiuam uero reperiuntur, ergo ^{quae in formali non existunt proprie}
 in illa sola existit proprie terminus mentalis. ^{subiectus et praedicatum}

Obiicitur in hac propositione, Petrus est homo et petrus
 et homo sunt extrema propositionis, quae extrema
 sunt termini uocales; nam ubi pauli ante concessimus
 non cognitio, quae cognoscit petrus est homo, sed id quod
 subsans cognitioni, est proprie terminus; atque

cognitioni sub talis haec vox Petrus ergo eius terminus
proprie dicitur: atqui vox Petrus est terminus vocalis,
ergo terminus vocalis proprie est terminus, quod est
contra concessa.

Respondeo praedictas voces esse extrema propositionis
non quia tales, sed quatenus per illas in intellectu conceptus
qui formaliter est id, quod tribuit denominationem
praedicti ad subiecti, ac proinde conceptus per voces
expressus eius terminus ad quod res per conceptum
significatae erunt terminus ad quod, vox vero eius
tantum instrumentum, ut dicitur conceptus exprimit,
neque refert quod propositio obiectiva non sit extrema
natura sua affirmativa uel negativa, nam ad de-
nominationem ueracem propositionis plus non requiritur,
quam ut contineat id, supra quod cadit formaliter
affirmatio uel negatio, de quo plura suo loco.

Conceptus per uocem expressus
est terminus ad quod.
Vox uero per conceptum significat
sunt termini ad quod.

Ad propositio ueracem
sufficit ut contineat id supra
quod cadit formaliter
affirmatio uel negatio.

SECTIO TERTIA.

Determino categorematico et
syncategorematico.

Terminus categorematicus definitur ab Arista de 24. qui
per se sine aditamento aliquid significat, et poni potest in propositione.

Terminus categorematicus
est qui per se
significat aliquid
et poni potest in propositione.

Syncategorematicus uero, q per se nihil significat, ut ^{non significat q se sine} ^{significat.}
haec hanc definitionem obicit sibi ipsi uel auctor, inde
colligi, q nomina adiectiua non sint pure syncategore,
^{doctus qz ec. quia in synca}
^{aequo, magis, tam parum intelligo dum audio uoces albus}
dumce addat, paries, quam tu audio uoces nullus.

Hanc opinionem refutat quidam recentior, q simul
soluit argumentu dicendo, nomina adiectiua in ^{Adiectiua n sunt uoc}
ratione extrema non esse omniu imperfectissima, sed ^{imperfectissima ratione}
per se esse perfecta extrema, id q pure syncategore,
matis non uenit.

Haec responsio non uidet, efficaciter uigere contrarium,
id q tantum assignat dignitatem inter terminu categori
et syncategore pure latam, cum tamen Albus adiectiua
non esse pure syncategore, sed pariter categori, ut omnis
q uox non uidet, imperfectior, qm uocem albus sit
aquali proprietate usurpari pro extremo propriis.

Secundo uim ad rationem ephemi plus non requirit, ^{Quod si magis forte}
qm ut terminus significat aliquid, et si indistinctu e se, uel ^{indistinctu e se, uel}
cum diu Albus est syncategore sequitur tunc syncategore ^{indistinctu e se.}
atq perfecte participare denominationem ephemi licet
non atq perfecte a se se significat ex placido hominis, ut
uere opponant Arriaga et Mendoza:

atque adeo unum dico pluribus est syncategorema atque
perfecte proprie est extremum hoc pluribus, quod notum
albus in hac propositione. homo est albus, ergo pluribus
est uox nomen ut omnis terminus mixtus & hoc non excludit
à categoria, quod non perfecte & se sibi extremum.

Adiectiva ex
duobus à figuris
plus figentur
quod figuris

Forti rectius ad argum. Arce respon. negando quod
adiectiva sine ad di. damantio non perfectius significant,
quod notum est uel ad di. syncategorema. Ratio disparitatis
est, quia adiectiva sunt nota propria sui in positione
apta ad significandum certam aliquam rem, sive duas
res, quod utraq. seorsum spectata, ut in recto posse poni
potest in combinatione. E.g. albus est uerbum significans
subiectum albedinis, ut qui tam subiectus quod albedo &
se proxie apta sunt praecari: ergo adiectivum albus est

Excluduntur 2 do
syncategorema, quia aequaliter
duobus uerbis, quod sunt
categoriae ad di. sunt
praedicari, quod in quibus
syncategorema est mixtum.

Ex prima in positione uerbalis, dualis uerbis, quae
synthetice sunt categorica: quod de figuris di. non potest,
ut factus ipse Arce, non de his mixtis quod se in di. di.
saltem non synthetice quod se nihil significat sine ad di.

Adiectiva sunt purè damantio. Ad argum. stance definitione citati de adiectiva
causata secundum, hac explanatione nostra commode defendi potest, quod
adiectiva sunt purè categorica, quae sententia, utpote
communis, mihi quoque magis placet.

Contra sententia Arce est, quod stance concedere

etiam illa nomina, quae significant per modum adiectiuorum
esse partim syncretica, eo quod in aliquo importans formal
eodem plane modo, quod adiectiua: nam pater importat
paternitatem sicut albus albedinem. Sicut ergo hic A
uis habens paternitatem sit terminus categoricus, et non
sicut habens albedinem? coram qui confugit uult loqui
et de utroque respondere debet esse purum categoricum, et de
utroque concedere.

Dico albus est concretus importans formalis obliquum;
aliqui obliquum est syncreticum, ergo albus importat syncreticum,
ergo est terminus partim syncreticus.

Respondet ad hominum mixtus regis, ut si albus in
uoluntate in recto albus nihil per se significat; al si albedo ^{Terminus magis, si uoluntate}
que est forma denominans subiectum ponatur in recto, in albedine ^{confiderat, mixtus, et}
est categoricum ubi prius notauimus unde hanc obliuio ^{per se significat.}
confirmat, ut sentiat adiectiua esse pure categorica.

SECTIO ALIA DE

Terminis concretis et abstrahitis.

Terminus concretus definitur à philo esse is qui formalis
subiectum significat, et respectu explanans autem, per formam ^{Rehulais philo 1799.}
intelligi se id, quod alteri aliquo appellationem tribuit.

non placet hanc applicationem, quia si illa hominis abstractus
 à concreto non esse fecerit; nam iuxta citatum Rubedo
 est abstractus subiecti, et tamen accipit denominationem rube-
 dinis à colore, ergo rubedo est terminus concretus; sic
 dulcedo à cognitione accipit denominationem cognitivam
 imò magis ullus terminus abstractus est, qui non possit ab alia
 forma denominationem accipere, ergo omnis abstractus est
 concretus.

Terminus quod significat
 aliquam rem compositam
 et simplicem.
 Abstractus vero per nomen
 simplicem.

Terminus huius parte et ea à definitis concretis esse terminus
 qui significat aliquam rem per nomen compositum abstractus
 vero qui significat per nomen simplicem. Ex qua definitione
 eruitur ratio, cur albedo et homo sit terminus abstractus,
 licet consistat partibus, quia scilicet significat per nomen simplicem;
 albus vero per nomen compositum. Ita homo, Deus, animal
 sunt termini concreti, quia animalitas, divinitas, humanitas
 habent in aliquo per nomen compositum significant, non ideo,
 quod haec forma realiter differant à substantia, et quod Deus
 vere sit ens compositum, sed tantum quod per nomen compositum
 conspicuntur admittat compositionem rationis, hoc enim
 in Deo nulla respectum inferit, sed potius in nostro
 intellectu.

Queritur cur humanitas significat per nomen simplicem,
 cum homo, materia, anima, imò, sint partes
 humanitatis, sicut humanitas est pars hominis?

Respondet disparitatem defumendam esse
 ex parte modo significandi partes; nam concretus
 homo communiter importat partes suas in equaliter
 hoc est subiectum in re, et forma in abstracto. ad
 vero humanitas importat oes in re: non querenti
 et sic huiusmodi respondet: est materia anima et unio.
 querenti uero quod sit homo respondet: est habens huma-
 nitatem. De quo plura alias.

Ratio que humani-
 tas significat & non
 simpliciter est oes
 importat in re.

Dicit querenti quod sit homo, optime respondet, et animal
 rationale, cuyo prior explicatio non est bona, sequitur
 cum huius homo significari per nomen simpliciter, et esse
 abstractum. Respondet: hic nomen firmum non esse de quibus
 hinc conceptu hominis per genus et diffinitio explicata,
 sed de partibus dialectice explicatis, stando in ratione
 huius in qua talis, non uestigando sui naturam, et uero
 in nostro sensu partes huius termini homo sunt
habens et humanitas. Partes duo humanitas
 sunt materia et forma, que ab humanitate non inueni-
 untur, per nomen subiecti dicendo humanitas est habens
 materia et forma et unio, sed potius humanitas
est materia forma et unio alias si istius modi
 abstracta que constant materia et forma exponenda
 essent per habens forma procederem in infinitum.

Qua in ea ultimata recurrere dicitur ut inuenit motus
 duobus similes hanc exponendum; non attendit dicitur
 quod dicitur possit, sed quod plerumque soleat.

SECTIO 5ta De termino absoluto et connotativo.

Terminus absolutus est
 significans rem ad se
 et se habentem.

Connotativus uero
 est significans rem
 alteri adiacentem.

Aura de se et definitur terminus absolutus esse eum, qui significat
 rem ad se et se habentem; ita ut ratio terminus non ex se significata,
 sed ex modo eam significandi ^{signa} dependens. Et contra connotativus
 est eum, qui significat rem ad se alteri adiacentem.
 significare autem ad se et se habentem est significare rem,
 quae ad se et se habentem non ex se alio; et modo uero adiacentem
 eam significare, inquit rem ita significata ex se ad
 se et se habentem alio.

Termini connotativi
 inueniuntur in
 obliquo.

Nota terminos connotativos importare formas latus in
 obliquo; atque sunt duo tales termini de se affirmantes,
 uerbi gratia albus est dulcis uel dulcis est albus huius proprio filio
 falsa, quantum uis reuera in uno eadem, subiecto est
 dulcedo et albedo; non hi duo abstracti si importentur
 in recto, debent posse de se inuicem affirmari, dicendo
albedo est dulcedo; quod tamen falso dicitur; et contra
 ueritatem est, quod subiectum dulcedinis sit subiectum albe,
 dicitur; de quo plura in sequenti sectione.

Omnia ad se
 substantiua sunt
 termini absoluti.

Ex his colliges primo in Hurlado 59 pora 8
 omnia substantiua non relativa, esse terminos absolutos.

quia significant ad modum per se stantibus, idem dicitur de adiectivo adiectivo ut
 substantia acceptis sicut hermionis albus interdu[m] familiis ^{humilis substantia}
 substantia. ^{sunt hinc absolute.}

Colliges 2do terminos connotat. et connotat habere ^{hinc absolute et quo}
 se per modum excedentis et excessi; nam licet omnis connotat ^{hinc de se perant}
 eius sit connotat non tamen omnis connotat ^{hinc omni quod quo}
homo est connotat al non est connotat ^{hinc hinc absolute et quo}
 lativus.

Colliges 3tio nomina relativa quae si modo signi ^{hinc adiectiva et}
 eandi[m] comparantur tunc adiectivis ut pater vel mater ^{relativa adiectiva}
 connotativa ponit, eo quod more adiectivorum signi ^{connotativa sunt hinc}
 forma per modum adiectivis; neque enim Paulus ^{connotativus, per se}
 spectat habere pater nihilominus, sicut ad Paulus ^{connotativus}
 non pertinet habere albus; ergo sicut albus
 non significat ad modum per se stantibus, ita nec pater,
 aut reliqua relativa.

Objectio Mon. pa 297 ex hoc sequi dicitur matris
 forma cognitivis est terminos connotativos, quia matris
 connotat formam matris, cognitivis obiectivis.

Respondetur negando paritatem, nec enim pater hinc
 sumit de relatione practicamente, nec de quo uirgo
 spectat. et minor sane hermionis inter hermionis matris
hermionis matris hermionis matris hermionis matris

Pater cum laico dicitur ad oculis patet, nam pater
 ita respicit filium, ut illo solo sublato per se denominatio
 patris, sicut paternitas, utitur, est forma, quae pars patris
 et duplicative sumpta, homini vero quae est pater tam
 est contingens quam ablatio patris: nihil huius respicit
 in termino natura huius enim tunc aliter respicit formam;
 nam si materia sine forma divinitus formaretur, man-
 eret ad huc ^{ablatio} locus id quod significatur per natura
 ergo materia tunc aliter respicit formam, quam pater
 filium, quia ablatio forma nihil adhuc tunc dicitur
 denominatio patris, sed ablatio filii non nunc est
 denominatio patris, forma enim non est pars materiae.
 sicut patris est pars patris quae talis; denique materia
 unnaturaliter debet forma sed pater & G non debet
 paternitas, ergo ablatio utrumque Mundanae in fili
 occurrunt.

SECTIO SEPTIMA.

De termino denominativo
 et denominante

Varias huius homini acceptas abest phili, quas

Terminum denominativum utipote minus necessariam omittit. qm

Et si quis dicitur
 aliquando simpliciter
 ab eo. Termini
 naturae quae sunt
 materiae huius
 sine realitate

Generaliter loquendo accipitur huius denominationis pro
 eo, qui significat praedicatum aliquo modo separabile
 ab eo, quod denominatur: Ita sanctus respicitur Patri

Impius cognoscitur Juda dulcedo reperta lactis finitis.

Dividi solet communiter denominatio in essentialiter denominatio est
 et materialiter; sicut ut alii loquuntur, sicut terminus inter se et denominatio
 finit, essentialiter, inter se denominatio; in exemplis essentialiter est
 Terminus Dulcedo tunc finit, essentialiter quando finit, quando utrumq; sig-
 ficatur id ratione dicitur de se materialiter signum catu malte aut pitae
 vero potest predicari; quod tunc contingit, quando in recto.
 utrumq; significatur tam formale quam materiale
 accipitur in recto.

Denominatio vero finit, quando solum materialiter signum Denominatio
 significatur in partibus in recto, formale in alio quo. quod solum malte
 Unde diligenter attendendum est, quod non in recto aut pitae obliquo.
 finit, haec minus, nam diversa ratio accipitur pro Denominatio
 falsificat et cum dicitur paries est albus procedi ratione simpliciter
 calidus albus potest finiri denominatione et offenditur, si falsificat
 modo finit, vera est propositio, si posteriori modo,
 est falsa. Ratio coloris est, quod procedit unum ratione
 ut sit vera, debet esse talis, ut recte ex parte subiecti
 et numerali adaequate inter se identificentur: atque
 si hoc albus finit, essentialiter, in recto aut obliquo
 in recto, et debet hoc modo resolvi paries est

subiecti of albedo. Vbi videtur albedinem in re
 predicari de pariete, et consequenter ut illo in eodem
 cari, quod fieri non potest; ergo si luminis albus fuerit
 mitis essentialiter, id hoc ipso propositionis affirmativa vel
 falsa; negativa autem vel vera, sub ipso prioris conha
 ditoria; et faceret hunc sensum paries non est subiectus
et albedo quod hoc uerum est, quoniam uera est haec enuntiatio:
homo non est rationalis et regibilis, nam uerum est, quod
 rationalis, ut prius dicitur, esse albedo, quoniam ut homo dicitur,
 esse regibilis.

Denominatiue
 accepta propositio
 est uera.

Item uero si eadem illa propositio paries est albus
 sumatur denominatiue uel uera, quae facit hunc
 sensum: paries est habens albedinem ubi uideri potest
 importari in obliquum, quod non intenditur fieri sensus, ut sub
 iecto, nam talis uel predicari et subiecti inuicem non
 identificantur, hoc est identitas quomodo unum affirmativum,
 tantum affirmativum dicitur uel uel predicato et uel
 subiecti, atque inter parietem et nitra habens albedinem
 affirmativum identitatis. Ergo propositio tali modo accepta
 est uera.

Ex hoc colligitur quod aliae propositiones etiam eum
 dem, quando luminis sumuntur denominatiue sint
 falsae uel uerae; et si uel dicitur albus est albus

aut propositio falsa, licet predicatus fuerit deus,
minime, nam esse aliter fuerit in obliquo, & non
affirmati de alio in recto, tunc affertur in esse alioqui
velut subiecto quod falsum est, quod suo loco protulimus
trahebimus.

Quaeritur si respectu hominis, regibile
respectu Leonis & similes proprietates metaphysicae
sunt denominantes? ratio dubitandi est, quia
non possunt separari a subiecto cui tamen in defini-
tione homini denominantis requiritur ut possit
separari.

Respondetur ideo quod in definitione addita fuisse parti-
culari aliquo modo quae limitatio non est adiecta
ut inde colligatur non necesse requiri distinctionem
realem sed sufficere distinctionem rationis, quae
est in eiusmodi metaphysicis proprietatibus
reperitur.

Ad hunc de nomi-
nali in regis reali
distinguitur quod suffi-
cit ad definitionem
omni sui generis.

Et dicitur colligitur, id est quod eiusmodi separabile
predicatum appellatio communialis, est terminus
denominatiuus si candidus est hominum

Denominatio
autem appellati-
onis est eiusmodi
simplex predicatum

Definitio dicitur finis et infinitus.

Denominatio accipitur de nominatio ab effectu
color quod est predicatum à suo denominato foris.

SECTIO VII.

De lumine finito et infinito

*Terminus simplex communis est illi qui aliquid de
terminale significat ut homo leo canis.*

*Infinitus uocatur, qui ut aliquid determinate negat
nihil humanum determinate affirmat; ut non homo leo.*
Qui homini adeo nihil determinat, ut de religione
possint predicari. illa re excepta quae negant; ita
to non homo potest predicari de Deo Angelis,
lapide dicens Deus est non homo lapis affirmo
homo, et sic de aliis luminis excepto termino
homo cui particula Non non praefigitur, nam
qui dixerit homo est non homo: falsum dixerit.

*Ad maiorem huius luminis intelligendum notandum est
particula Non uocari et esse natura malignanti,
quod negat quod quod prae se inuenit, sensus est Gradus
cuius haec particula immediate affirmat uelat, hoc
ipso natura propitius inmutat, et ex affirmatiua
facit negatiua, et negatiua affirmatiua, et hinc
luminis non dicitur finitum, sed negans.*

*Particula si
medialis predella
et la facit ex affir
matione negatiua
et negatiua affir
matione. Et hinc
est hinc negans.*

Turniq' aut in finitatis debet aliquid saltem in delectatione
 minate affirmare, ut aliquid determinate negare, ^{si aliquid determinate} ^{affirmare ut aliquid} ^{determinate negare} ^{negare}
 cum dico Leo est non homo hic aliquid q' non e' ho' ^{negare}
 affirmat de Leone a determinate negat, aliquid de hinc
 requiritur utro ut praedicta particula NON ^{mediate} ^{posita non si more} ^{si ad se quod est ad copulam}
 officiat hinc, nam si posset more dicit ad copulam nihil affirmat sed ^{omnino negat.}
 nihil affirmat, sed totum propositionem ^{negat} ^{negat}.

Obici potest, ex hoc sequi leane propositionem: non
omnis homo est animal esse affirmativa et uera.
 probo sequi ut. illa propositio est affirmativa in qua
 particula NON ^{mediate} ^{afficit} ^{non e'} ^{quid dicitur}
Non homo est lepus, atqui in priori propositione haec
 particula NON ^{immediate} ^{afficit} ^{hominem} ^{omnis}
 qui e' non q' est affirmativa.

Unde ulterius sequitur has duas propositiones: omnis homo
est animal et non omnis bestia e' animal non esse contra
diabolica, nam inter contra diabolica altera veritas est
negativa, hic vero utraq' esse affirmativa, utroque
non essent contra diabolica. Nam utraq' esse uera,
ut consi' ducanti patet: ego in primo ad ultimum
falsu' e' hinc solum propter aliquam esse negativam q' hinc
participata negativa immediate afficit copulam.

*proprio hinc affir
mativa in q' parte
non in omni dicitur
nomine dicitur de
hominibus q' dicitur
et non in eadem
est, aut si dicitur
sunt in parte
triaci.*

Respondet, nego, do syllog. Ad probationem dico
 propositum esse affirmativum neque particula
 NON immediate afficit negat, q' necn fit vox
 categorica quod fit non per categoriam
 est formalis in sensu materiali et q' ut dicitur omnis
 est signum univocale si vero hinc vox omnis fit
 in sensu formali et syncategorematico: sicut in hac
 propositione vera formalis, ut dicitur non omnis hoc
 est animal tunc nego particulam n' illi immediate
 prefixam facere sensum finitantes q' tunc vere est
 immediate specialis sequens, et n' ad futurum, et univocal
 et omnia minutim, q' post se inuenit.

Probo id claris q' hinc duas propositiones omnis hoc est animal
 et aliquis hoc n' est animal q' duae propositiones sunt contra
 didoria, q' hinc propositio omnis non homo est animal
 non est negativa, sed univocalis affirmativa; aliam ipsa
 contra didoria debet esse affirmativa, q' est falsum.

*Partia negativa
immediate ante
figura posita facit
propositio negativa
Ratis q' dicitur
deluminata figurat*

Ex hac responsione colligitur ino quolibet particula
 negativa posita immediate ante hanc vocem omnis nullam
 propositio fieri negativam. Et q' non omnis homo
 est animal dicitur est propositio negativa, q' ipsa contradicitur
 et hinc omnis animal est dicitur sed in du contradicitur

quod à tunc ad ultimum infans nec est pius nec est impius.

Tercium positivum est, quod alicui reale, et non morali absentia
 significat. *Terminus positivus est, quod alicui reale, et non morali absentia significat.*
 Negativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto,
 in subiecto. *Negativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto.*
 Privativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto,
 in subiecto. *Privativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto.*
 Tercium positivum est, quod alicui reale, et non morali absentia significat. *Tercium positivum est, quod alicui reale, et non morali absentia significat.*
 Negativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto. *Negativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto.*
 Privativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto. *Privativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto.*
 Tercium positivum est, quod alicui reale, et non morali absentia significat. *Tercium positivum est, quod alicui reale, et non morali absentia significat.*
 Negativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto. *Negativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto.*
 Privativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto. *Privativum est, quod significat privationem, quod est carentia alterius rei in subiecto, in subiecto.*

SECTIO 8VA.

De quibusdam terminis divinis, sicut est illi cantus.

De primis et 2 die intentionibus disputandi videlicet occupatio in materia de universali, hic brevissime.

Terminus à mo intentionalis simpliciter, ut si significat rem in intentione & quibus
 dependet ab abstractione intellectus, sive secundum quod dicitur ^{per se} ab operatione intellectus
 à parte rei conveniunt: ita sicut canis quando sicut
 pro animali labrabilis. Contra si canis accipitur pro
 specie, quae habet rationem omnibus in se. Sicut unum nomen
 sive pro ut substantia abstractivum intellectus, sicut hominis
 secundum intentionalis simpliciter, & terminus significat rem ^{in intentione &}
 secundum ea practica, quae habet dependenter ab intellectu ^{quod dicitur} ab intellectu ^{quod dicitur}

Terminus communis vocatur, quod significat rem pluribus communem
 nomenclaturam ut canis: nam hoc nomen significat nomen canis
 nam, et potentia labrabilis, quae potest nomenclaturam
 significat pluribus in particulari.

Terminus singularis est, quod significat rationem aliquam non pluribus
 significabilem ut Petrus. huius homo. Melampus est, quod significat rationem
 aliquam non pluribus significabilem.

Et licet plures homines vocentur petri, tamen terminus
 petrus non est terminus communis, quia à prima sui impositione
 non habet hoc, ut significet rationem communem pluribus com-
 munitabilem, sed ratio propter quod multi vocantur petri
 à voluntate parentum, et non prima institutione hominum.

Sicut Petrus vocatur terminus singularis: quod licet terminus
 dicitur à lo aliquis homo quod intellectuale significat
 huius vel ille homo, sed ad hunc non exprimitur ratio

communis pluribus communicabilis

Nota ut dicitur ad hunc modum, ut si com-
municabilis pluribus esse hunc sensum. Terminus pluribus
habens rationem communicabilis est ille, qui habet rationem pluribus conveniendi
pluribus conveniendi in seipsum. Et si terminus homo significat naturam
humanam, quae nata quoniam pluribus, ut de singulis hinc
de Petro paulo dicitur dicitur possit Petrus esse homo
paulus est homo: et ita quidem, ut hi omnes in ratione huma-
nitate communicatae sunt plures.

Unde colligitur terminus Deus esse terminus unicus: ratio est
quia veritas est ratio communicata tribus personis Patri
licet Patri solus est spiritus sanctus, ita licet ut dicitur non multiplici
tate, sed multi-
plicata.

Terminus unicus à pluribus dicitur esse is, qui pluribus
tribuitur in eadem significacione: ut homo, qui secundum idem
praedicatur animalis rationalis quoniam omnibus in diversis.

Terminus aequivocus quoniam quodam pluribus sed sub diversis
diversis significacionibus praedicatur. Exemplum. canis quoniam bruto significacione
animalis latralis: constellationi vero quoniam sub longi
diversis praedicatur, et ratio significandi diversa est propterea
vocatus terminus aequivocus. idem dicitur et de nomi-
nibus propriis quae pluribus quoniam secundum diversa

figuralis potestatem sine voce nunciam accipere: hinc
Anli qdo in uicem loquuntur n' utuntur uocibus, sed ad sem
uicem dirigitur suus cognitio nos q' uelut uoluntatis: sed
hoc hominibus n' u' acceptus e; et ex altera parte ualde ne
cessarium e ad uenerunt humanu, ut unq' alteri suus cogi
tationis et conceptus reuelat, qd' sit mediantibus uocibus:
q' hinc uocem uocantur q' uocem figuralis supponunt.

Differunt inter
supponere et
figurare.

Ut autem dicitur differunt inter supponere et figurare, notandum
est uocem homo sine uocibus adu in proprio sine non,
semper saltem aptitudinis ad figurandum animal rationale,
hinc uocis nomen e supponere sed alteri regis ut actu uer
pals dicendo homo est animal. Itaq' figuratio a suppo tione
uocis differat sicut uocis a re figurata.

SECTIO QUINTA
De supposito

SUBSECTIO PRIMA SUPPOSITIO
materialis et formalis explicans.

Suppositio materialis
e uel figurata
accipit propria
uocis
Essentia duplex
intrinsicam et
extrinsecam.
Suppositio materialis e cum uocis accipit pro se ipsa dicendo
uocis e monosyllabus. uel notis eundem uocem dupliciter
accipit pro materialiter: uel dicitur materialiter intrinsicam et
materialiter extrinsecam: hoc e secundum praedicta q' hinc
e propria sicut et n' praesertim applicata hominibus et potest

Et quia dicitur vox esse syllaba in hac acceptione lo habet indicat
vox supponit mater in se, revera enim homo ^{habet indicat} vox natura sua.
vox ab intrinseco quoniam est syllaba

Et licet cum usurpatis sumit proprietatem, quae illi ^{Extrinsica vero}
ex more hominis bene placit de quoniam, ^{quae habet indicat} et quoniam ^{ex more boni boni}
est categoria utriusque solummodo propriis materij ^{boni placido.}
extrinsecus quae quod vox sit boni categoria,
praeiudicium habet ex hominis bene placit et quod non a
prima suppositione.

Indicium utriusque acceptio est materij, quae utriusque boni ^{haec divergent}
supponit, pro se ipso: quae divergent ^{boni observata, for}
nil per captionem et fallaciam syllogismorum de tunc ^{boni captivitate}
nisi sub suo loco divergent. ^{boni delugentibus.}

Suppositio formalis est acceptio utriusque pro illo, ^{Suppositio formalis est}
cuius primo in propria est, ut cum homo sumit, pro ^{est utriusque pro illo, ad}
animale rationis. ^{proponendum primo in}
^{propria est.}

Et haec illius varietas est; nam formalis est, ^{formalis est}
quia cum formalis vox sumit, pro eo quod ^{in propria est, quae}
est, ut homo est deus, ^{pro eo quod propria} alia in propria vel meta ^{pro eo quod in pro}
phorica vel vox usurpata per translationem, ut mala ^{pro eo quod in pro}
significat, nam usque boni est proprius ad malum per me ^{pro eo quod in pro}
transfertur.

nam flapsus est quod dicitur hinc sine ulla restrictione similium, dicitur enim bene quod in forma reali potest de potest dici, sed dici potest de hinc, ut patet.

Suppositio abstrahit
et quod dicitur
distributiva
copulativa
determinata
confusa.

Suppositio personalis distributiva dicitur quod una in distri-
butiva, copulativa determinata et confusa.

Suppositio dicitur
distributiva et acceptio
termini cuius, ita ut
termini cuius, pro
indivisi dicitur, idem
indivisi sunt
propositio affirmativa
et negativa.

Suppositio distributiva est acceptio termini cuius, pro omni-
bus, ita ut predicatum fortiter dicitur quod affirmari
possit: Et cum dicitur: omnis homo est animal in qua ex parte
predicatum animal potest de omni-
bus indivisi dicitur, hoc est fortiter
sumptis vere affirmari, et dicitur: Petrus est animal, et Paulus est
animal.

Copulativa est
acceptio termini cuius
utrumque vel alter
ut dicitur, quoniam
omnes in dicitur dicitur
simul sumptis
et sumptis.

Suppositio copulativa est acceptio termini cuius, utrumque
liber, ita ut primum conveniat omni-
bus indivisi dicitur, subiecti
simul sumptis. Et cum dicitur: omnes leges sunt sexaginta in hac
propositione primum sexaginta potest vere affirmari de
omni-
bus legibus simul et indivisibili-
bus sumptis, non vero
de singulis fortiter tractatis dicens: Petrus est sexaginta, et
Paulus est sexaginta, sed hoc modo: Petrus et Paulus, Moyses,
et ceteri omnes simul sumpti sunt sexaginta.

Sic dicitur: Stolligi nos potest violare omnia precepta verba
distributiva non collectivum.

Confusa est acceptio
vocius partium pro
fortiter in dicitur
sumptis. et.

Suppositio confusa est acceptio vocis particularis pro

inferentibus in determinate sumptis, aliqua nris e' necessaria
ad navigandum: sensus e' h'ac e' illa e' necessaria nulla
determinate.

Suppositio diffinitiva e' determinata supponit, per
hinculatores pro in dividuis, ita ut in alijs certis i' ficio
e' q' alijs h'oc currit: huius propositionis sensus e' h'ac
petri e' pauli currit, vel sic descendente ad alios, donec
perveniat ad illud determinatum q' currit; Et ille verific
caliter propositio.

Differentialis de
formata supponit
propter in dividuis
aut in alijs certo
verificat.

Et contra in suppositione confusa nunquam pervenit ad
particulare in dividuis, nisi propositio determinate acci
cub. Ratio ulterius e' quia in suppositione
diffinitiva importat aliqua actio, cuius natura e' de
terminare. Ex p'lo h'ac propositio equus currit, in h'ac
enim afflatu currit, q' n' pot' poni nisi in alijs determinate
equo: si dico si vis dices oes eqs, h'ac de' e' m' ides illuq'
currit, e' contra d'icere si vis dices oes eqs, nunqu' h'ac in
d'icere illu' q' determinate n' e' ad equitandu' sunt
enim oes equalis n' e' h'ac necessitas e' ad equitandu'
nulla fig'at, actione, sed s'at' potentia' currenti, q' e' pot'
tentia in oib' eqs e' equalis: et ideo h'ac suppositio e'
confusa aliquis equus e' n' e' ad equitandu'

Confusa e' diff
initiva e' deter
minata e' q' n' e'
in h'ac q' confusa
in nullo certo
ficio, diffinitiva
in alijs certo
verificat.

ait Philo ad in partari sumis doluminate, qd fallit. Minoris
dicit aduergit. Maior probat. si talis illatio a suppositione confusa
ad doluminate ualere, tunc ualere huc illatio, qd dicit: aliquis oculis
et nescit ad uideantur, qd dextor. et nescit oculis simul sumis confusa,
et solum doluminate. si qd negas hanc illatione ad bona, debet abm
negare hanc: omnino hoc est animal, qd aliquid animal est homo, qd potest
animal in priori conditione sumis confusa, in posteriori uero de arte.

Itaque dicendum est to animal in propositione uniuersali affirmatiua
fuit diffinitio et cessat omnino difficultas, nisi illa resoluta; ^{omnino hoc est animal}
omnino homo est uel hoc est illud animal de quo doluminate uerum est. ^{diffinitio est sumis}
diffinitio.

Regula 2da predicatum propositionis partium affirmatiue super
nil sub diffinitione. e. aliquis homo currit sed hanc conuentione ^{Regula 2da}
uicari si bantur potest ueritas, et habet hunc sensum: uel potest sumis diffinitio.
e. potest currit de

Quaeritur si duo currant, an propositio tamen sit uera? respondetur
affirmatiue, qd affir. affirmat aliquem currere sig. potest, non
negat currere abm paulum; qd non dicit bantur potest currit. sic
si affirmat aliquem apostolum esse saluum, non negat plures esse saluos
sed praesens dicitur. huc est huius propositionis praesens est pluresne an
unus sint salui hoc solus respicit, uel saluatus sit solus, qd unus
illu sit, et si eo doluminate uerificat.

Regula 3bia predicatum uniuersali
negatiue per sumis distributiue. uel. aliquis duo contra ^{Regula 3bia}
distributa possent esse simul uera. ostenditur in hoc est aliquis homo est doctus ^{predicatum uniuersali}
ipsum contra doluminate est hanc aliquis homo est doctus iam sumis ^{negatiue per}
negatiue predicatum in sumis distributiue, sed tantum ^{sumis}
in ditione, facit hanc sensum aliquis homo est aliquid doctus ^{diffinitio}

collectionis cursum, sed magis n̄ a collectio, q̄o si tantum magis cursum, non cursum tota collectio.

Dicitur in hac propositione oēs homines sunt animalia, ubi homines summi de universalitate, q̄o ut dico alii homines currunt, ubi pars la aliqua summi de universalitate, et p̄ singulari in diuisiuis: q̄o pars la aliqua n̄ significat collectiones, sed in diuisiuis.

Respondetur in hac propositione binum onus equalitatis ibi ē, ^{inter idē equum.} omnes equaliter ibi ē, ^{inter idē equum.} omnes equaliter q̄o hinc v̄t: sed hoc tantum fit p̄ auct. Ratio ē, quia hinc hinc om̄e q̄o d̄ p̄positio ē in materia necessaria n̄ q̄a p̄b̄a p̄sentia falsitas li tantum p̄p̄tione excessuaria ^{inter idē equum.} omnes homines sunt animalia subiecti tantum q̄o d̄ hinc hinc v̄t hinc si existant plures homines de singulari uero dicitur q̄o d̄ animal. Ita uero ē hinc p̄positio omnes homines sunt luminosi intelligi si plures existant.

Item uero p̄positio contingens, qualis ē hinc: alii currunt aliter, ^{om̄e p̄p̄tione ad} alii existunt, et alios currere: q̄o inquit ad p̄uocitales ^{si ueritate inquit,} alii existunt ^{ab existat aliqua collectio} alii existunt ^{quod idem p̄b̄a p̄sentia} alii existunt.

sectio

QUESTIO PERTINA

De luminorum ascensu et descensu.

Exprima linea predicamentali q̄o p̄b̄a p̄sentia hinc a ^{supremo q̄o d̄} supremo q̄o d̄ ^{ad descensum ad} ad descensum ad ^{specie specialissima} specie specialissima ^{in diuisiuis} in diuisiuis. iam alius diximus supremum q̄o d̄ ^{latissime patere} latissime patere ^{et in diuisiuis} et in diuisiuis ^{ab hoc fit descensus usq̄ ad speciem specialissimam} ab hoc fit descensus usq̄ ad speciem specialissimam ^{et in diuisiuis} et in diuisiuis ^{ab his uero fit ascensus usq̄ ad genus generalissimum} ab his uero fit ascensus usq̄ ad genus generalissimum ^{si in diuisiuis} si in diuisiuis ^{existens descendit usq̄ ad inferius gradum} existens descendit usq̄ ad inferius gradum ^{et ab hoc ascendit usq̄ ad genus} et ab hoc ascendit usq̄ ad genus ^{superius} superius. Quando magis, igitur ab inferioribus fit illatio ad superiora q̄o ^{quando fit illatio} quando fit illatio ^{ab inferioribus ad superiora} ab inferioribus ad superiora ^{et ascendit} et ascendit.

SECTIO QUINTA

De multis predicationibus et terminorum multiplicatione.

Terminum abstractum. Notandum est terminos abstractos nunquam proprie de se ipsis predicari, nisi utriusque significati sit idem. tunc aliter non potest dici. *Exemplum:* sed nisi aliter sit dicitur rationalitas. Ratio est quod unum est de signat identitatem inter subiectum et predicatum, sed inter abstractos habentes diversam notabilitatem diversis significatis. *Exemplum:* animalitas habens diversam notabilitatem.

Terminum abstracti. Dixi notabiliter diversas: quia animalitas habens diversam notabilitatem a signato rationalitatis, haec tamen diversitas non est notabiliter nisi in actu, et ideo de se minime bene predicantur.

Notandum est de utroque termino conceptus facere predicatum de altero, altero uero de se subiectum, ut deus identitatem rationis, quoniam obligat realiter inter se differant. ita in se bene potest dici deus modo subiectum licet rectorabiliter in se et doctrina sit idem, licet doctrina non sit in se. *Exemplum:* notabiliter diversas, et ideo de se minime non potest predicari.

Contra idem hoc quod est in se, et alia doctrina, quod est in se, potest dici deus, nam utroque termino in rebus in se subiectum in se, quod inter rebus datur identitatem, quod potest de se minime uero predicari, quod semper est in se subiectum in se sit subiectum doctrinae, de se uero non potest utriusque unum eadem eos potest habere duas formas: unum hoc potest habere similitudinem, et diuersitatem, quod idem hoc cum se foret deus, licet similitudinem quod sit diuersitas.

Notandum est ut sapiens uero predicatus de se, sufficere in se ut sapiens aliter, ut sapientiam et fortitudinem simul nisi ad eundem uero in se. c.

subiecto: nam si boni intellectus sola sapientia, et non fortitudo
falso dicitur; non sapientia est fortis: quia licet fortitudo non per
se de bono in rebus, non est pars huius connecti fortis, quod
vinculum sic exponitur: hinc fortitudinem igitur fortis huius pro
proprie sapientia est fortis fortis est hinc, habens sapientiam est
habens fortitudinem ad eius proprie unitatem, ut eadem habet
in gustat sapientiam et fortitudo, et si neutra imparetur, nec de
et in hoc se notabiliter differant: non enim uere dicitur sapientia est
fortitudo.

Obligatio autem in rege non dicitur per dicitur, sed boni recti:
hinc hinc habens, sine subiecto, proprie affirmat.

Aliter in rege non dicitur
cum subiecto sed
boni recti.

Notandum quod connotata alia est accidentalia, ut: infectus
fortis, quia significat formam, quae est abesse h. adesse sine subiecto
corruptione.

Connotata accidentalia
quasi praedicata
est, quia non abesse eadem
sine subiecto corrupti
est.

Alia substantiaria, quae significant naturam et substantiam, ut:
homo: quod gestat natura humana et personalitate.
Connotata substantiaria aliud est natura, ut Deus homo, quod est
alio significant naturam humanam, et diuinam.

Substantiaria, quae
significant naturam et substantiam
est.
Connotata substantiaria est
quod est natura aliis.

Aliud persona, ut: putus quod explicitum significat substantiam, sicut
complementum substantiale naturae. hic proprie, ut clarum per se, significat substantiam.
Dicitur, minus per aliquid conclusionem deinde dicitur, quod dicitur a quo
vinculo in portis in rebus: deinde subiectum quod multipliciter
connotata

SECTIO SEPTIMA Quid hinc queritur in portis in rebus et quid in obliquo.

quela accidit

importat in rebo sub
iudicij, in obliq. p. r.

Dico ad quela cui dicitur alia importat in rebo subiectu in
alio forma. Ita comuni. probat ex d. d. l.

Probat.

Si firmus importat in rebo p. r. de hono habite
doctrina vel voluntate, n. p. d. d. l. q. d. fit d. d. l. p. r. l. g.
sup. p. l. a. p. b. a. q. a. ut hoc uerū dicit, requirit illa q. a. in p. r.
tanq. in rebo q. m. u. e. i. d. e. n. t. i. f. i. c. a. n. t. q. d. si d. u. b. n. a. u. t. p. l. i. t. a.
importat in rebo, debent in uerū idem d. i. f. i. c. a. r. i. a. l. y. n. i. d. u. n. d. i. f. i. c. a. n. t. i. b. u. s.
n. o. d. o. c. t. r. i. n. a. n. e. p. l. i. t. a. t. e. s. I. t. e. m. p. o. t. e. r. i. t. n. e. h. a. b. e. n. t. u. t. p. l. i. t. a. t. e. s.
s. e. d. i. n. e. h. a. n. s. p. l. i. t. a. t. e. s. q. d. f. r. a. a. c. c. i. d. e. n. t. a. l. i. s. i. m. p. o. r. t. a. t. i. n. u. b. l. i. q. p.

quela p. r. a. i. m.
portat in rebo sub
p. r. a. i. m. i. t. a. t. e. s. p. r. o. b. a. t.
n. o. e. p. d. i. u. i. n. i. s.

Dico ad quela p. r. a. i. m. importat in rebo sub p. r. a. i. m. i. t. a. t. e. s. p. r. o. b. a. t.
p. r. a. i. m. i. t. a. t. e. s. i. t. a. c. o. m. m. u. n. i. s. p. r. o. b. a. t. a. d. e. x. p. o. n. i. s. d. i. u. i. n. i. s. n. a. u. u. e. r. b. u. s.
d. i. u. i. n. i. s. d. i. c. i. t. e. e. q. u. i. t. u. s. a. p. a. t. r. e. n. a. d. i. u. i. n. a. n. e. d. i. c. i. t. u. s. q. u. e. r. i. t. a. t. e. s.
q. d. f. i. g. n. u. s. e. s. h. o. c. q. u. o. d. u. e. r. b. u. s. d. i. u. i. n. i. s. i. m. p. o. r. t. a. t. e. s. p. r. o. b. a. t. a. t. e. s.
t. a. u. h. y. p. o. t. e. s. i. n. i. n. r. e. b. o. n. a. u. h. y. p. o. t. e. s. i. s. u. e. r. i. t. a. t. e. s. d. i. c. i. t. u. s. q. u. e. r. i. t. a. t. e. s.

Probat. d. d. l. ex
humani.

Probat. d. d. l. ex humanis q. a. i. n. t. a. r. u. l. g. a. t. u. s. a. p. r. i. m. a. d. e. n. o. u.
m. i. n. a. t. i. o. e. s. s. u. p. p. o. s. i. t. a. u. t. e. s. l. u. t. e. d. e. n. o. l. a. u. i. t. L. u. g. o. u. o. u. s.
a. b. h. u. m. a. n. i. s. d. e. s. i. m. p. l. e. s. s. u. t. a. d. l. o. q. u. e. d. u. s. d. e. d. i. u. i. n. i. s. f. e. c. l. u. s. a. p. n.
d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. r. e. a. l. i. i. n. t. e. r. n. e. a. l. i. s. s. u. b. s. t. i. t. u. t. i. a. t. e. s. q. d. t. e. m. i. n. h. u.
m. a. n. i. s. q. u. i. d. i. u. i. n. i. s. l. o. q. u. e. d. u. s. e. e. o. d. e. m. m. o. d. o. n. i. s. i. d. i. s. p. a. r. e. l. a. y. i. n. t. e. r.
u. e. n. i. a. t.

quela narra in
portat subiectu in
in rebo h. a. n. d. i. u. i. n. i. s.
n. e. s. q. u. i. d. i. n. h. u. m. a. n. i. s. i. n. c. a. r. a. t. i. o. n. e. c. a. e. t. H. u. m. a. n. i. s. h. i. d. a. n. t. o.

Dico ad quela narra in rebo sub p. r. a. i. m. i. t. a. t. e. s. p. r. o. b. a. t. a. d. e. x. p. o. n. i. s. d. i. u. i. n. i. s. n. a. u. u. e. r. b. u. s.
i. n. c. a. r. a. t. i. o. n. e. c. a. e. t. H. u. m. a. n. i. s. h. i. d. a. n. t. o.

Probat. d. d. l. ex
p. r. a. i. m. i. t. a. t. e. s. p. r. o. b. a. t.
a. d. i. o. p. r. o. b. a. t.

Probat. d. d. l. ex p. r. a. i. m. i. t. a. t. e. s. p. r. o. b. a. t. a. d. e. x. p. o. n. i. s. d. i. u. i. n. i. s. n. a. u. u. e. r. b. u. s.
q. d. f. i. t. h. o. r. e. q. u. i. r. i. t. u. s. d. i. c. i. t. u. s. q. u. e. r. i. t. a. t. e. s.
d. e. m. i. t. e. r. r. e. l. i. g. i. o. s. i. s. s. u. b. i. e. c. t. i. s. e. d. p. r. o. b. a. t. a. t. e. s. a. l. y. f. i. h. o. i. n. r. e. b. o. i. m. p. o. r. t. a. t. e. s.
n. a. t. u. r. a. n. e. d. a. r. a. t. i. o. n. e. s. i. n. t. e. r. r. e. l. i. g. i. o. s. i. s. e. u. d. i. o. d. o. g. e. h. e.
q. d. n. r. a. n. e. i. m. p. o. r. t. a. t. e. s. i. n. r. e. b. o. s. e. d. s. u. b. s. t. i. t. u. t. i. a. t. e. s. p. r. o. b. a. t. a. t. e. s. n. o. n.
q. a. f. i. n. r. a. i. m. p. o. r. t. a. t. e. s. i. n. r. e. b. o. d. i. c. i. t. a. p. r. o. p. r. i. o. h. a. b. e. n. t. h. u. m. a. n. i. s. p. r. o. b. a. t. a. t. e. s.
p. e. r. s. o. n. a. l. i. t. a. t. e. s. e. t. n. r. a. d. i. u. i. n. a. s. p. e. r. s. o. n. a. l. i. t. a. t. e. s. e. t. n. r. a. h. u. m. a. n. a.

quod falsum est. Si autem illi opponi vel sit vera: habent nra
humana, et habent nra diuina: siue substantia que subsistat
nra humana, et subsistat nra diuina.

Obicitur vero ex hoc sequitur quod hoc propositio sit vera: bona est personitas ^{quod est proprietas}
atque hoc est absurdum, quod gustu natura est importata in rebus personatis ^{et personis}
tate. De distinguendo maiore: quod una est, iudicia propositio in sensu ^{De distinguendo}
ad equale nra maiore in sensu inaequale quod de maiore, et de personis ^{in sensu inaequale}
maius absurdum est hanc esse substantiam adaequale quod de maiore ^{in sensu inaequale}
inaequale nra maiore et personis.

Item, unde plene magis hoc est substantia, quod albi est subiecti:
sicut est subiecti infra est pars denominationis albi: ita subiecti
sicut est pars denominationis homo, ut fiat albedo in albedo
importata essentia denominationis albi, ita nra essentia generata
nra hoc.

De modo personalis albi est abstractio bonis personis ^{De modo personalis}
de generali, cuius est abstractio, sed de alio cuius non est abstractio ^{De modo personalis}
applicata. Eg. petro. personae huius dicitur genera nra importata ^{De modo personalis}
substantia in rebus ad intelligi debet quod nra generata ^{De modo personalis}
de modo personae in rebus ad intelligi debet quod nra generata ^{De modo personalis}
de modo personae in rebus ad intelligi debet quod nra generata ^{De modo personalis}

Obicitur vero ex ista non ob hoc quod sit anima et personae
dicitur: substantia et sit anima et personae. De modo personae
dicitur. in ista bene dicitur substantia dicitur. quod hoc non
importata substantia in rebus.

De modo reponendo argumentum ad hoc quod sit anima et personae
petro importata in rebus nra: quod sit argumentum: rebus dicitur, argumentum
et sita et sita substantia ad nra: ad hoc bene dicitur: nra
et sita substantia et natura probat.

illorum propositio est hinc vultu luminat narra human
Chir ga gressa et motua e.

SECTIO SEPTIMA

Quaedam corollaria.

Corollarium primum ad quatuor animalia multiplicata. Id multiplicari
videtur. Ratio est, quia si unus homo et una femina, aliquid nati
subiunctum videtur ad multiplicandum, ita pari ratione ad
numeralia duo loca affirmantur, de quibus, et attendi, an id
dicitur, modo, sunt tria. igitur cum aliquid vel sit quod habet albedinem
cum habet alba quod sunt habentia, dicitur si res habita sit una.
Ita ut hinc hinc tres albedines, et una alba, et si tres homines
habentes una candida, albedinem sunt tres albi, quia sunt tres
habentes una forma; sicut rex Bohemiae habens regnum
Bohemiam et Virginiae est una rex, quia est una habens, terra habitata
duo regna: si vero vel regnum gubernent duae personae, cum
duo reges, qui sunt duo habentes, ut si bene habent una regna, alii. v. m. c.

Corollarium 2. ad multiplicata genera substantiaria haec multiplicata personalia
personae quae natae, igitur multiplicatio personalis ubi. Ratio genera substantiaria haec
quia genera substantiaria in seculo subsistentia: aliquid nisi multiplicata videtur, nisi multiplicata genera, quae nisi multiplicata
personae personalitatem, nisi multiplicata genera substantiaria
sine natae, sine personae.

Corollarium 3. hinc ad multiplicata genera substantiaria multiplicata personalia
natae, igitur multiplicatio personalitatis et natae: sicut quae substantiaria haec
in quatuor deus multiplicata, quae personalitatis, ad nisi idem multi-
plicata quatuor deus, nisi est sunt plures deus, praevisis idem, quae
nisi multiplicata varia divina.

R. 1^a
 quæ sunt de unum de Ratio est ea quæ quædam unum generatum potest negare de altero,
 et hoc quædam negare potest deo manebit, alij in subiecto generato deus ita affirmat, de
 deo manebit. **Dicitur**, ut non possit negari de filio, quæ pater est deus et filius est deus.
R. 2^a
 quæ sunt de unum deus quæ hoc generatum natura non multiplicat. Ratio 2^a in his generat
 filio est filius, natura simpliciter filius natura, substantia vero differtur, ut
 substantia vero differtur. **Dicitur** filius iste. alij personalitas hominum
 hanc naturam; quæ quædam manet hanc naturam manebit idem
 generatum naturam, sed multiplicat personalitates.

Obiectio
 sicut ad multipli-
 cationem ubi suffi-
 ciat ad multiplicationem
 ubi ad multiplicationem
 sufficit ad multiplicationem
 personalitatem.
De generando pariter. Disparitas est quæ generat acci dentia sunt
 figurat in partem a manu adiacentis, cui appie tribuit
 figurat de manifestatione hoc ad vero generat substantia
 in partem a manu adiacentis, cui appie tribuit
 illud forte figurat recte potest designari a particula deo
 strata hoc dicendo hoc est aliqua substantia habens hanc
 naturam deus est aliqua personalitas hanc hanc naturam, filius
 deus.

Confirmat ex sermo thoma 1° q 39 art 3 in C quæ
 nomina substantia, nigrum, figurat alij a manu substantia
 adiacentia a manu adiacentis. substantia sicut a se habet
 et ita a se habet unitatem et multitudinem, unde singu-
 laritas et pluralitas nominis substantivi attenditur secundum
 formam significatam et non. Acci dentia autem sicut est habet
 in subiecto, ita ex subiecto accipiunt unitatem et multi-
 tudinem. Ita sane dicitur Doctor.

Unicis. si longi unitatis eadem supra narrat, quod etiam longi
 pluralitatis: quod si effundit duas narras hinc ab una
 substantia, in multiplicatis geritur narras.

De negando cyclos maioris: quia plura esse non possunt, ubi unitas
 non sunt plura, sed personalitatem sunt hinc, quod ubi haec non
 multiplicans, non multiplicans geritur narras.

Instans: quod si duas personalitates hinc in una narras
 humana sunt unum hinc, sicut illas et inter se identificatas
 quia identificatas in uno hinc hoc est in hinc, quod auctoritas
 potest dicere utraque persona, quod sit hinc.

De ad hoc ut duo sint eadem inter se debent esse eadem in uno
 hinc determinato: ad in allato exemplo illud hinc non est dicitur
 mixtum: est in hinc fons: clipsa persona hinc hanc narram
est hinc. ubi hinc aliquid factum ad illud hinc finem hinc
 diffinitione non determinatur, ut in dicitur hinc hinc hinc
 naturalis: sicut in sequenti proponitur, quia dicitur hinc hinc hinc
 determinatur hinc, hinc rebus dicitur, quia sub finem hinc
 est hinc hinc, quod hinc est hinc: est quod male in finem: aliquid hinc
 est dicitur, hinc est aliquid hinc, quod hinc est dicitur.

QUESTIO IIIA DE PRATI
 ore ad propositione

SECTIO PRIMA DE NOMINE
 et Verbo.

Antonij Nubriensis citat ab Aera dixit et definit non
 eum uerum Declinatam p. casu. qd. definitio mihi planari debet,
 et casui ualde ratione data. g. bene

Obiicit ad idem quod plures et secundarius sunt non, quia sunt
 uerbes Declinatos p. casu. Et hoc plures hanc secundum
 quod dicitur proprie Declinari p. casu, quia debet illi addi aliam
 uocabulum ut Declinat. e. g. uox pluri est Diffidatibus
 uero sine addi damento haec proprie dico quod est afflictum
 corporis, afflictio uel est molestia quae proprie dicitur
 nam haec est finita: quod uolunt exprima in propositione
 hanc p. casu similibus hinc inde uere aliquid definitum se
 figurat, quod non figurat pluri.

Obiicit etiam non primum uerba hora figurat ut tempore
 atque sic euadunt uerba, et debent addi duae partes sine
 tempore.

Et tempore uerba figurat a non eam sine actione
 et affirmatione, quod est figurare mortuus quod modo, quod non
 designat actus p. quam fuerat an ceuatur filius, uel futura filius
 uel fuerit.

Verbum ab eodem Nubriensi bene definit: Verbum uocabulum est tempore
 ubi uide aduersus Aera. Et citato non debet legi uel uerbi,

si notis uox à gramaticis accipiunt, ut illa notia sit logica
notia ad ostendenda apta argumenta.

Quaribus an Verbu[m] infinitiuis finit notia? Re negatiue
Fundamentu[m] sumi ad exultantate Maioru[m] uocabulu[m] ut
problema NON prefixa uerbo p[er] se aliquid negat nisi affirmet

Deniq[ue] Oratio e[st] uox significatiua ad placidum cuius partiu[m] e[st]
aliqua significatio separata, ut ut affirmatio e[st] negatio sed
ut dictis. Videat[ur] Heraclit[us] utalato.

SECTIO III
De propositione.

Communiter definitur q[uo]d sit oratio aliquid affirmans et
negans. Et ex aliis sit. Et uox inter uocabula dicitur. nam prior
e[st] distinctiua ut q[uo]d agens uocabula, nisi notia de finienda
difficultas distinctiue admittat.

Et in rigore q[uo]d sit iudiciu[m] mediatur uocabula conuentionalis,
disiunctiua e[st] fanelo Thema uocabula crummatiua, uulgo
dicitur iudiciu[m] mediatur q[uo]d mediante una propositione
e[st] duabus, deducit uocabula q[uo]d uocabula et elusio. latus huius
dicitur disiunctiua e[st] p[ro]p[os]itio et illud in definitione p[ro]finitur an sit
aliquid mediatur uocabula mediatur iudiciu[m].

Propter hanc alia e[st] simplex seu catenata q[uo]d agglutinat in uno
subiecto et uno p[re]dicato. Alia e[st]

Alia hypotetica q[uo]d e[st] q[uo]d dicitur ex pluribus attingit. e.g.,
Deus pater, pater dicitur e[st].

Hypotetica alia e[st] causalis q[uo]d e[st] q[uo]d p[ro]p[os]itio ex pluribus attingit
ita ut una p[re]dicat uocabula et agglutinat p[er] p[ro]p[os]itio

quod est si solus lucus dicitur, sufficit: dicitur est quod plures.
 Alia est gditionalis quod nimis apponit partem si ubi:
 si deus rogat exoras.

Diffinitio est in se partem et conuenientiam plures singulas
 in affirmans et negans copulativa est quod eadem notis
 et partem est: et quod plures est dicitur partem.

Nota, ad hoc ut proficiamus in se gditionalis non inquit
 ut effectus notis in se, et conuenientiam sed sufficit quod
 notione arbitrarie pendente a voluntate illius qui facit
 proficere gditionalis: ut in deo si me rogat dicitur inquit
 ubi datus imaginis pendet a huius precibus et voluntate
 sine qua daretur imaginis: ita bene quod dicitur in deo si me
 rogat est a meo dicitur dicitur dicitur.

Quod si inter dicitur et precis nulla proficere est gditionalis
 dicitur negari quod talis proficere foret gditionalis. et quod si quod
 dicitur dicitur dicitur dicitur, ubi inter dicitur dicitur dicitur
 et meo dicitur nulla est gditionalis, et si quod dicitur dicitur dicitur.

SECTIO TERTIA

De materia, forma, qualitate et

quantitate et ordine.

Materia est remota alicuius proxima.

Remota sunt huius huius, quod est habitudo huius
 et aptitudo ut huius dicitur: et huius est huius. et huius
 huius inter se huius ut huius est huius et huius materia
 et huius huius huius dicitur: ut huius est huius: et huius est
 materia huius. et huius huius huius, ut nullo modo huius
 possunt huius: ut: huius est huius et huius est materia huius.

forma propositionis vocat ipsa partia e q^o
 Qualitas propositionis e veritas & falsitas. id e affirmatio & negatio:
 non veritati qualis propositio respondet, e^o uera & falsa affirmatio
 & negatio.
 Quantitas propositionis e uerborum uerborum, partium, in definienda
 & singulari, uerborum designatio & partium, omnis uel nulla partium
 & quarta aliquid in definita e ut uerborum uerborum uel quidam signum
 uel, hoc uerborum singularis e, ut lingua & singularis, uel plures uel.

QUESTIO QUARTA

De appositione, de iis q^o e de
 sententia affirmatiua.

SECTIO I^a Expli^{ca} uerba appositionis.

Proposio in appositione duarum propositionum sequenda affirmatiua
 & negatiua.

Nota s^o ad duas propositiones inter se requirunt, debet utriusq^{ue} sub
 icatu ad iudicatu e id. e.g. hoc uerborum hoc n^o uerborum n^o p^o d^o d^o e
 diuisio n^o requirunt, sed pot^{est} e^o simul uerborum e.g. uerborum hoc uerborum
 et hoc n^o d^o d^o.

Nota 2° de p^o uerborum uerborum a uerborum uerborum uerborum uerborum
 appositionis hinc ista duae n^o apponunt, ego studio et ego n^o studio
 sed haec duae apponunt, ego studio et ego n^o studio.

Nota 3° natura appositionis mutari si mutetur comittitur ad uerba
 & signa: uel ego n^o uerborum uerborum et ego uerborum. hic p^o uerborum.

Contra dicitur a empiricis q^o si definiunt: sunt q^o uerborum,
 quia una ita negat, & altera affirmat (e.g. uerborum) ut nunquam simul
 uerborum & falsa e^o possint.

Unde colliges s^o haec e^o g^o uerborum, lingua & uerborum: aliquid
 hoc n^o uerborum: haec omnes h^o uerborum: aliquid h^o uerborum
 n^o ite^o haec omnes h^o uerborum. plures n^o uerborum. ratio e^o q^o ad

falsificandus prius falsus aliquid hunc errorem, cum sit ille
 n^o sit potius. imo pot^o contingere ut potius curat et pariter n^o curat,
 q^o casu falsus e^o hunc errorem q^o pariter n^o curat; et falsus
 e^o potius n^o curat, q^o pono q^o potius curat; q^o n^o pot^o g^o dicitur,
 nam g^o dicitur in nullo casu cognoscibile pot^o simul e^o falsus
 et vera.

Colliges 2° has duas n^o e^o g^o dicitur omnes honores curant.
 et alii honores n^o curant.

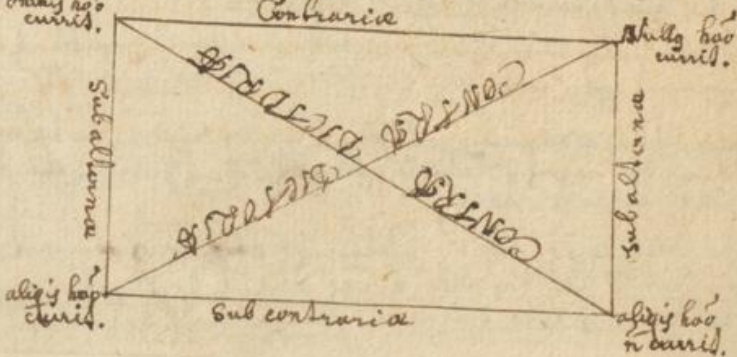
Ratio e^o q^o pot^o casu n^o g^o utrag^o sit falsa. fact^o si potius potius
 n^o curat, hunc falsus e^o q^o omnes curant, et falsus e^o alii n^o
 curant, nam alii n^o curant fact^o hunc falsus e^o potius q^o utrag^o n^o curat,
 sed potius n^o e^o potius q^o utrag^o, q^o si potius potius curat, falsus e^o q^o
 alii n^o curant.

Contrariae sunt quae una e^o affirmativa v^oq^o altera negativa v^o
 ut o^o h^o curat, nullus h^o curat.

Subcontrariae sunt quae una e^o part^o affirmativa altera part^o
 negativa ut: aliqui h^o curant, alii n^o curant.

Subalternae sunt quae una e^o v^oq^o altera part^o affirmativa
 et utrag^o negativa, ut omnes curant, alii curant, et nullus curat
alii n^o curant.

TABULA OPPOSITIVORUM.

SECTIO II DE PAO.
 prietatibz opposicionu.

Prima ppositio q' dicitur nunq' pot' ed simul vera & falsa.
 proba. q' dicitur hanc id' falsitatem q' dicitur, q' si simul vera
 debeat idem falsitatem, v.g. albu' habere albo dicit, si simul n' habere,
 & de aperte repugnat ut claris nec probari possit, nec debeat. Qis enim
 sane mentis dubitare pot' an simul possit verificari Deu' e' et n' e'?

Obiici pot' e' has duas pposiciones ad q' dicitur, scilicet pot' currit.
 Non solum pot' currit sed et haec pot' ed simul falsa: nam si pot' n' e' p' se
 falsa e' prima q' dicit pot' currit falsa e' & de q' dicit pot' currit
 alios currit q' n' e' p' se q' dicitur, & fatendum e' ambaz q' dicitur
 posse simul e' falsas.

Respondetur e' q' dicitur, et dicitur negatiua e' uera, q' dicitur pot' currit
 currit: q' facit hunc sensu' pot' n' e' p' se, & si existit n' currit
 sine comite. hanc e' p' se diffinitiva ad euiguationem
 sufficit unum membrum verificari, sicut in dicitur alio q' hanc n' currit.
 sensus e' & hic ille hanc n' currit ut multo p' se n' currit, tota
 p' se uera e', licet reliq' omnes currant. ad q' dicitur hanc p' se
 n' solum pot' currit sensus de pot' pot' currit, p' se u' currit
 nego hanc id' necis sui applicari, nam p' se p' se e' de hanc ad,
 iactate, sine q' dicitur ad euiguationem negatiua existit hanc
 q' dicitur hanc existit n' p' se p' se affirmatiua q' dicitur
 e' falsa, ita pari ratione negatiua u' uera u' de hanc p' se
 existit ad uerum.

Dicitur q' dicitur hanc u' uera Non solum Deus e' blasphemus.

Ad gradendo sensus e' in hic sensus. uel Deus n' e' blasphemus,
 & si e' p' se u' alio alio e' blasphemus igitur e' p' se diffinitiva
 p' se unum membrum uerum e', q' dicitur tota e' uera. Nam idem u' uerum
 diffinitiu' q' dicitur q' dicitur e' u' uerum p' se hanc sensus
 & Deus e' blasphemus, & p' se u' uerum alio.

Obiicitur 2° haec dua propositiones sunt q^{ue} dicitur hanc semper e^{ss}e aliquid
 et hoc n^{on} semper e^{ss}e aliquid et tamen p^{oss}unt simul e^{ss}e uerae e.g. si
 Petrus semper fuit albus et Paulus n^{on} semper fuit albus q^{ue} dicitur
 p^{oss}unt simul e^{ss}e uerae.

Respondetur negando e^{ss}e dicitur in forma q^{ue} supponit abstractio
 sed hinc e^{ss}e sub altero nos: ut autem sint y^{es} dicitur et in utraq^{ue}
 propositione intelligi uerum hoc, e.g. Petrus. 1

Dicitur utraq^{ue} q^{ue} dicitur uis falsa e^{ss}e de e^{ss}e t^{er}mine dicitur d^{ist}incta
 ut n^{on} dicitur e^{ss}e. Per negationem e^{ss}e uera.

2° Da prop^ositiones q^{ue} dicitur ^{id est q^{ue} dicitur} uis n^{on} p^{oss}unt simul e^{ss}e uerae Ratio
 e^{ss}e autem dicitur q^{ue} si e^{ss}e q^{ue} dicitur una e^{ss}e ^{ut} hanc aliquid uerit:
 e^{ss}e falsa, q^{ue} dicitur e^{ss}e hanc fore falsam uerit uerit p^{oss}unt t^{er}
 simul e^{ss}e falsa ut: u^{er}u^m solus petrus uerit falsa e^{ss}e utraq^{ue} y^{es} traria
 fuit omnis uerit. et n^{on} uerit.

3° haec dua sub g^{ra}u^m p^{oss}unt simul e^{ss}e uerae; e.g. aliquid hoc uerit,
 aliquid hoc n^{on} uerit ut e^{ss}e neutra supponit e^{ss}e parte subiecti
 de h^{ab}itu d^{ist}incto p^{oss}unt e^{ss}e uerit et n^{on} uerit p^{oss}unt
 utraq^{ue} uerit uerit ut

4° sub g^{ra}u^m n^{on} p^{oss}unt simul e^{ss}e falsa Ratio q^{ue} p^{oss}unt
 q^{ue} dicitur p^{oss}unt simul e^{ss}e falsa. p^{oss}unt p^{oss}unt p^{oss}unt
 sunt sub altera n^{on} g^{ra}u^m p^{oss}unt sub altera n^{on} p^{oss}unt
 t^{er}mi sub altera n^{on} p^{oss}unt p^{oss}unt p^{oss}unt
 si sub g^{ra}u^m sunt falsa, alia g^{ra}u^m e^{ss}e falsa, q^{ue} dicitur
 quatuor oppositas e^{ss}e falsa, p^{oss}unt p^{oss}unt p^{oss}unt
 dicitur dicitur, q^{ue} dicitur q^{ue} dicitur e^{ss}e falsa.

5° haec appropiate p^{oss}unt ut affirmatiua supponit
 uerit p^{oss}unt affirmatiua. Ratio q^{ue} hanc g^{ra}u^m n^{on} illa,
 ut e^{ss}e dicitur p^{oss}unt dicitur uerit ut e^{ss}e aliquid uerit

affirmati, quod semper de una parte fuerit accepta uel
affirmari e quod ex ueritate partem non fuerit ueritas, quod in
partem non gineb, utiq, simul in parte non gineb local. Deinde
sunt argumenta.

Si ex parte uera fuerit, utiq, uera, id est, idem qd dicitur, uerum
esse simul uera, qd sic probet.

Duae subalternata sunt, qd si ex ueritate subalter-
nata fuerit ueritas subalternata, ut in casu quatuor oppositas
erunt simul uera, sed in illis etiam sunt contradictoria, qd ut
q, dicitur, erunt uera.

Qua ex falsitate subalternata, non sunt falsitas subalter-
nata affirmatiua: nam, pot subalternata uera licet subalt-
ernata sit falsa, qd sic probet. Duae subalternata sunt, qd
simul uera, qd subalternata una ueritas uel falsa, utiq,
ex illis una est ueritas ueritas, et qd figuratur utiq,
dicitur: qd non pot quod si qd ex falsitate subalternata dare
non pot, falsitas subalternata.

De qua potentia videat Philippius hanc 2. par. 2. c. 3. ad
et logica practica Patris Christophori Gualdi p. 2. c. 2.
ubi est ex parte hanc.

SECTIO TERTIA

de definitione.

Definitio definiti ob hunc a topico consequens fig. con. q. d. oratio
est rei; sicut oratio applicans nomen rei p. gonyol. dicitur hinc
ad d. phil. p. 2. l. 2. ca. 1. ubi ca. explanat.

Obiici pot. primo definitio n. d. in gradu definitionis, sed hic
ingradu, qd. oratio e. definitio, ut ponitur in definitione.

De ut. definitione, definitio e. oratio hinc ipso nomen expressa
neca. e. oratio alio ne expressa quoda. hoc e. licet definitio
valider sit oratio, n. in secundo oratio gonyol. e. facta ut con
in oratione, qd. oratio talis patet, qm. non definitio; sicut
aut talis patet, qm. hoc. itaq. in dicit definitio n. debet
ingradi definitio vel forte in debet idem med illud vocabuli
qd. definitio ponitur in definitione, v. g. definitio e. definitio, et
ensis e. gladius.

Obiici pot. 2do in hac definitione n. pot. definitio querti in de
finitione: nam hic definitio definitio in communi: sed definitio
in communi n. pot. querti in singulari definitione, qd. communi
e. singulari n. querti; qd. in hac definitione n. pot. definitio
querti in definitio.

De distinguendo maius definitio a definitio debet non querti
quoda de rebz figuratis p. definitione ut definitio quoda maius.
quoda de univ. et gonyol. p. qd. res acquirunt denominationem
definitionis et definitio, nomen maius, sed hoc uocet: oratio
applicans nomen rei et n. pot. querti in definitione quoda maius,
ut figurata p. hoc uocet n. pot. querti nomen maius, et nomen figurata.

Comprehensio e. hic id qd. p. uocet in hac definitione gonyol.
figurata e. definitio, nam hac definitio, ut uocet hinc definitio
definitio e. definitio in communi sed n. ut gonyol. figurata, et
hoc tenet definitio applicans. ut uocet hinc figurata applicans.

quod corpus in claudis quatuor.
 Haec haec non est bona. Dicitur Leonicia pars est ultima, alia
 materia, quod de est unio, quod est tota pars, quod non profita reliqua
 sua partes non adaugur dicitur.

S E C T I O Q V I N T A

De Argumentatione.

Argumentatio est oratio in qua unum ex alio colligitur.
 Ut vix loquimur dicitur, quod est Theologus. Vbi in despropione
 posteriori de duci ex prioribus uocabitur, quod de notat,
 et partem C. R. L. O. non haec partem supponit in dicitur
 connexionem inter alios utriusque propositionis, ratione cuius
 connexionis unum ex alio de ducit. Dicitur

Vnde Colligitur haec partem quod male usurpatur, nisi
 in dicitur connexionem ad f. e. g. Potius est philosophus, quod nullus
 est affertur. Vbi videtur inter philosophum, patris et affertur Responsum
 nullum inter eodem connexionem, in unum ille est affertur, quod
 fuit in philosophus: quod partem quod abusus apponit.
 e. g. in dicitur: Potius est hoc, quod est rationalis bene usurpatur,
 quod inter rationalitatem et humanitatem intercedit connexionem,
 a una ex altera legitime inferitur. Regulas bonae illationis
 alibi apponimus.

Species argumentationis sunt quatuor systema ratiocinationis
 in ducit, et dicitur.

Materia systemi est duplex, remota, et proxima.
 Remota sunt tria, ex quibus constat systema,
 Proxima sunt ipsae propositiones, ex quibus consistit

Forma e' coordinatio haru' p'pofitionu'.

Figura e' coordinatio radij hinc, ficut illig hinc, ut qd dicit
alii duo connexi & idem dicit. Nam in vni systemo
dicitur duo hinc, q' dicitur duo fuit idem dicitur hinc; Nam
inde possit dicitur qd dicitur illi duo hinc fuit idem dicitur
inter se, iuxta hinc axioma: q' fuit vni hinc dicitur, fuit
e' dicitur inter se.

Forma hinc vni uocab' medij, a dicitur uocab' maiusculis
ma'. Totig' mag' extremu'. Maiusculu' hinc q' dicitur
hinc systemo fuit p' dicitur, e' g.

Omnia philosophia e' discurfiva,
Omnia Theologia e' philofophia, q' dicitur
Omnia Theologia e' discurfiva.

Quia hinc hinc p'pofitione hinc discurfiva hinc p' dicitur,
et idem uocab' mag' extremu'.

Sed hinc regula fuit hinc hinc in ea figurae ma' dicitur dicitur
ubi mag' hinc fuit hinc, et fuit hinc, Nam in
conclufione illi hinc ponat' loco fuit, q' in p'pofitione fuit hinc
et alio loco p' dicitur, ubi gl' hinc in p' dicitur conclufione, in q' dicitur
p' dicitur e' fuit hinc et discurfiva p' dicitur, in dicitur hinc dicitur
p' dicitur e' dicitur loco hinc dicitur. Ad hinc in mag' hinc
ubi e' a figurae hinc hinc hinc in conclufione, et p' dicitur
ponit' loco fuit, e' g.

Omnia philosophia e' discurfiva,
omnia Theologia e' philofophia, q' dicitur
aliquis discurfiva e' Theologia.

Quia in hinc mag' in dicitur ea figurae in nullu' extremu' fuit
alio p' dicitur, illud dicitur dicitur mag' extremu' q' dicitur in hinc
p' dicitur, hoc in ea et idem in hinc et dicitur mag' extremu' e'
et discurfiva.

Congruentia huius rei est et desumpta a propria predicata,
quod illa dignior constat, quae antecedit, et idcirco praedicata
antece dantur nobilitate quam praedicata consequentis.

Utrum in secunda figura, ubi nudiq[ue] hinc in ambig[ua] p[ro]missis
praedicata, in h[ab]et locum p[ro]p[ri]os regule, sed dignitas extremi
desumpta est ex g[e]n[er]atione, in qua id q[uo]d praedicata, cum dignis. e.g.

Omne aut[em] est substantia,

nullo aut[em] d[omi]n[us] est substantia, q[uo]d

Nullo aut[em] d[omi]n[us] est animal.

In hoc Systemi 2da figura magis extremum est aut[em], quia saltem
g[e]n[er]atione praedicata; aut[em] d[omi]n[us] uero semper subiectum.

In 3tia figura idcirco aliter philosophandi est, quia nudiq[ue]
hinc in illa h[ab]et subiectum, unde numerus est ut magis de duabus
h[ab]et extremis hinc praedicata, et altera semel tantum, quia
q[uo]d hinc praedicata uel magis extremum. e.g.

omne animal est sensibile,

omne animal est animal, q[uo]d

aliquod animal est sensibile.

Magis extremum est hinc sensibile, quia in maiori p[ro]p[ri]o est
in g[e]n[er]atione praedicata.

Et h[ab]et denominationem maioris et
minoris extremi et denominationem t[er]m[in]i categorica, sicut et q[uo]d una est
p[ro]missis praedicata maior altera minor et est p[ro]missis inter se, rati
one dicitur Maria, q[uo]d in g[e]n[er]atione ubi existit simul h[ab]et
in intellectu. Quae ratio quantum ad mentem habet forte
alibi excludit.

H[ab]et cursus naturae est semper attendendum est ad figuram d[omi]n[us]
d[omi]n[us] acceptione, et idcirco principia sua inq[ui]s[iti]o[n]e Systemi d[omi]n[us]
in p[ro]p[ri]o aequaliter applicari.

Sunt aut[em] duo principia uita logica quae uocantur: dicitur d[omi]n[us].
et dicitur de nullo p[ro] q[ui]bus p[ro]bet bonitas relationis Systemi
figurae. Pro alij figuris sunt haec duo principia metaphisica:

que sunt eadem uni totis sunt eadem inter se: et que differunt
in uno totis differunt inter se, dedito breviter subiecto. c.
et primo quod dicitur de omni habet hunc sensum: quod dicitur de
subiecto taliter sumpto, dicitur etiam de quo cum dicitur gloriatur subiecto. c. g.

omne corpus e quantu,
omne aut e corpus, quod

omne aut e quantu.
Duo termini extremi sunt aut A. quantu. Modus tunc e corpus
sub quo gloriatur aut, quod si omne corpus e quantu, sequitur dicitur
et id quod gloriatur sub corpore e quantu: atque aut gloriatur sub
corpore, quod omne aut e quantu. sicut etiam quod binarius est
numerus eodem modo dicitur denarius ut numerus, quod sub denario
gloriatur binarius.

Dicitur de nullo facit hunc sensum: quod negatur de subiecto videri
sumpto negatur privatione de illo quod gloriatur. c. f. d.

Nullus aut e irrationalis,
omnis homo e aut, quod
Nullus homo e irrationalis.

Sub animali voluit agere gloriatur homo, et quod latius patet, sine
aptu e predicari de pluribus, quod potest dici variis modis: quod si omne
aut in aptu e predicari de monimato, dicitur homo magis predicari
de monimato: et talis dicitur, quod si nullus in dicitur deus homo fit
irrationalis, voluit potius a fit irrationalis, aliquando dicitur sine
eodem modo, sicut quod potest sine aliis homo fit irrationalis: et quod
nullus homo fit irrationalis quod impossibile e.

Isti dixerunt in modis directis per figura eadem quod per audit: ad
si maior e aptu negatur, in ea dicitur Buch Maig et hanc modum
modis tunc, et quod quod dicitur de hoc videri negatur, potest
viri in questione negari de illo quod e in proprie minor
modis tunc sicut videri idem dicitur, sicut in subiecto tunc
de animalis hunc de modis homo videri negatur e to
monimato, et videri minor videri sicut idem dicitur.

est animalis, ut in gelugione bene potest negari hoc de inanimato
 dicendo: nullo hoc est inanimatum, quia nullo autem est inanimatum
 Aliud in modis indirarum gelugio inuoluit, videlicet haec clare
 apparet in dicta principiis, ut in gelugione de subiecto aliquid
 dicitur, ut si illud subiectum in praemissa nunquam fuerit utroque acceptum.
 et q.

Omne corpus est quantum,
 omne autem est corpus, ergo
 aliquid quantum est animal.

Huius gelugionis subiectum est longum quantum, quia si nulla praemissa
 fuerit utroque acceptum, videlicet dicitur de omni subiecto per quodlibet
 huius systemae applicatum, ut videlicet subiectum in parte
 fuit huius aliquid quantum est animalis. omne animal quantum
 non haec quantum per accidens in parte.

Eadem ratio est in systemae rade et alia figura ostenditur e.

Nullo accidens est substantia,
 Omnis anima est substantia, ergo
 Nulla anima est accidens.

Hic systemae rade figura in cuius gelugione tota accidens negat
 utroque acceptum et in anima in neutra praemissa fuerit utroque
 de aliquid negata, unde gelugio potest dici id, quod gelugio potest
 de unius modis praenotari. De apparet in alia figura
 in subiecto systemae.

omne corpus est substantia,
 omne corpus est ens, ergo
 aliquid ens est substantia.

Eae longum substantia in neutra praemissa fuerit utroque acceptum, quia
 predicatum praemissum videlicet affirmativum fuerit diffinitum
 Eodem modo nunc utroque in praemissa utroque, quia aliquid est substantia
 praemissum affirmativum, ergo nullo extremum predicatum utroque de nullo
 huius, aliquando dicitur de omni non habet locum.

igitur haec figuris affiguntur alia duo principia metaphysica
 ut sunt haec, quae unum sunt eadem uni huius, sunt eadem in huius

et quarumque diffinitiones in uno seruo, et in diffinitionibus in se
 de quibus in fine logicae et professo accepimus. Hinc sumuntur
 finaliter in primis, et dissertationes logicas fauente huius generis
 in eorum.

THESES SUMVLARVM

numerus foliorum, quo reperiri possit significat.
P. proprius. M. medius. S. finis. F. falsus. D. denotat.

1

Terminus est in quo resoluitur propositio, claris i. f.
 sed et ad mentes artium est extremus propositionis.
 terminus vocalis est simpliciter proprie in se terminus, mentalis. 4. f.
 est proprie terminus dicitur. terminus categoricus est, qui per se sine
 additamento aliquid significat, et poni potest in quocumque. 6. f.
 syncategoricus est, qui per se nihil significat. 7. f.

2

Terminus genericus non est, in quo fitus est factus significat. 9. f.
 sed, qui significat aliquam rem per modum generis. ab
 tractus vero, qui significat per modum simplicis. 10. m.
 terminus absolutus est, qui significat rem ad modum per se
 status. Connotativus est, qui significat rem per modum
 alteri adiacentis. terminus denotans (generalis) dicitur
 accipitur et eo, qui significat rem ad aliquo modo. 11. f.
 separabile ab eo quod denotat; denotans dividitur
 in effectum et denominativum. privum est quod utrumque
 significat hoc forte quod male accipitur in recto.
 privum est, quod solum male significat in per se in
 recto, forte in aliquo. denotans in diversa ratione
 simpliciter falsificat. 12. m.

18. p. *Tunc finitg i ille, qd aliqd dicitur figat*
infinidans qui cu aliqd dicitur negat, nihil
 ibi. *in dicitur affirmat. Et hic hinc semp est aliqd*
 19. p. *falsu dicitur affirmare et aliqd dicitur negare.*
hinc dicitur et antonomastice negating i ille
 22. m. *q figat absentia fia in futuro incapaci, pui,*
uatiug, q figat absentia fia in futuro capaci
 22. p. *positing, q aliqd reale, et nora absentia figat.*
Tunc ip' indentionality p'p'ge, q cu figat
ne' independenty ab operai itelg, sine secundu
 23. p. *illa q illi a parte rei quesiunt. 2do intensionality*
p'p'ge q figat ne' dependenty ab itelg.
 ibid. *hinc cu' q figat ne' plurily co'calibit. singulari,*
uero, q figat ne' aliquat n' plurily co'calibit.
Uniuersi is, q plurily tribuit in eade' figat
 24. p. *secundu id' p' dicitur. acquoy q plurily qd'*
queni' sed sub diuerso p' dicitur. Anallogy
reale definity q pura n' ag, p'rio figat,
sed unu' genis, alteru' rharis hnd.

3.

4.

Suppositio proprie loqdo e usurpao uois significati
 uobine & suo figeato. diuiditj pō in simplici &
 personalē. illa e usurpao hōis & suo figeato 28. p.
 intentionaliū simplo. Personalis e usurpao
 hōis & suo figeato pō identititū simplo. diuiditj
 28. in singulare et indefinita. hae e, ut hōis
 cōi nō pōt qd illud dicitur aut figant. illa e
 usurpao uois singularis. Porro ut hōis cōi pō 30. p.
 figitj figant qd hōis cōi suppositio. uidel.
 collectiua. Distributiua, disiunctiua et gēra.

Distributiua e, ut hōis cōi affectu figo 30. p.
 uerbi accipitj & singulis inferioribz uba ut pō dicitur
 foris de singulis affirmari pōt. Collectiua illi.
 e ut cōi inferiora sumuntj simul pō modū hōis
 agneti. disiunctiua e qua ubi cōi dicitur dicitur
 uocantj. e illa cuius hōis cōi affectu figo partitj
 uerificatj in aliquo dicitur inferiori.
 Deniqz gēra e usurpao hōis cōi disiunctiua 30. p.
 accipitj & inferioribz q nullo hō dicitur.

32. p. Praedicatus propositionis affirmativa dicitur
 33. m. quod partit, supponit disjunctivum, si disjunctivum
 33. f. negativum supponit dicitur utriusque quod partit, supponit
 distributivum. ab utriusque distributiva bona est illa
 ad partem affirmativam. à seorsum distributiva
 34. si ad collectivam, et si quae non est legitima est
 fortis effectus.

40. p. Concreta accidentalia important in rebus factum
 40. m. etiam obliquo factum. genera personae in rebus substantia
 4 f. sine personalitate, genera vero naturae important
 substantia in rebus talia in divinis quae in creatis.
 43. ad multiplicandam generis accidentalis requiritur
 multiplicatio reorum. ad multiplicandam quatuor
 substantiam dicitur personae quae naturae requiritur multiplicatio
 personalitatis, sed ad multiplicandam genera
 substantia naturae, requiritur multiplicatio perso-
 nalitatis et naturae.

7

8

J.

Nomen e uox declinata p casu. Verbum u
uox coniugata p tempora. uox a e uox
significatiua ad placidus, cuius partiu e aliqua
significatio separata n ad affirmatio ad negatio, sed
ad dictio. Cuius definitio e p se uox aliquid ubi
affirmans e negans, ex utroq hie. e uox itellig
inducitur.

46. p.
47. p.

IO.

Propositiones alia e simplex, seu categorica
quod ad uno pfecto dno p dco. ad hypothetica
e quod ex pluribz categoricis. hae subdividit
in coales, q pparit ex pluribz categoricis, ita ut
una pcedat ex altera componat p partia ipa.
Alia disjunctiua, hae, in q partia uel coniungat
duae simplici uel affirmans e negans. copula,
sicut e i illa, q eadde uel q partia e d.

47. f.
48. p.

II

Ma² propositionis alia e prima, alia uerba
uota sunt ipsi termini. prima e habilitudo
terminandi e aptitudo utriusq uerboru. Quali
bus propositionis e ueritas e falsitas: ita affirmatio
e negatio. quatuor e propositionis e simplex uel
partia. indefinita e singularis q.

48. f.
49. p.

49. m. Oppositio est repugnatio duarum propositionum secundum
 49. f. affirmacionem et negacionem. gradus dictionis bene defini-
 niuntur: oppositioes quarum una illam negat, quod altera
 51. g. affirmat vel e contra ut nunquam simul vera et falsa
 50. m. a priori. gradus sunt, quod una est affirmativa et altera
 52. m. altera negativa utriusque et hoc non potest simul esse
 vera, potest tamen simul esse falsa. sub gradibus sunt, quod
 40. f. una est utriusque altera partialis affirmativa, et
 52. f. altera partialis negativa. et hoc
 potest simul esse vera, non tamen simul falsa. sub alternis
 quod una est utriusque altera partialis et utraque affirmativa
 40. f. et utraque negativa. ex falsitate sub alternis
 43. m. non sequitur falsitas sub alternis affirmativis

54. p. Definitio est oratio quodammodo erat ad rem, sine oratione
 explicans naturam rei et gerit diffinitio. divisiva
 est oratio, quae locum attribuit in suas partes.
 Argumentatio unius est quae dicitur syllogismus. syllogismus est
 assertiva, inductio, exemplum, est oratio, in qua
 unum ex aliis colligitur.

12

13

del
fy
le
y
iz
to
e
e
is

75
DISPUTATIONES
in
VNIVERSAM ARTEM
LOGICAM

dicata à
R. P. Dauide Herele, S. I. ex
Philosophia Professore Ordinario,
Scripta à me

Paulo Dirckh Constantiensi
Aroniano. Philosophia studioso.
Friburgi Brisgoia.

Anno .

MDC LIX *1659*

DISSEMINATION

LIBRARY

LOGO

1800

1800

MDCCLXX

Handwritten text on the right edge of the page, partially visible.

ORDO RERUM

Digubondand in Coa.

DISSERTATIO 1ma de attio et necessitate Coa.

Quaestio 1ma de attio.

Quaestio 2^a An Coa sit practica.

DISSERTATIO 2^a de pertinentibus ad 1^{am} mentis agac.

Quaestio 1ma de denominatibus.

Quaestio 2^a de distinctioe graduum metaphysicorum.

Quaestio 3^a de universalibus in genere.

Quaestio 4^a de universalibus in specie.

Quaestio 5^a de specie et differentia.

Quaestio 6^a de proprio et accidente.

Quaestio 7^a de predicamento in cai.

DISSERTATIO 3^a de pertinentibus ad 2^{am} mentis agac.

Quaestio 1ma de signis.

Quaestio 2^a de oratione et enuntiatione.

DISSERTATIO 4^a de syllogismo in genere.

Quaestio 1ma de discurfu et consequentia.

- Quaestio 2^a de systemi partibus principis.
- Quaestio 3^a de alijs quibusdam systemum generibus.
- Quaestio 4^a de enumeratione in casu.

DISPUTATIO IN LIMA.

- Quaestio 1^a de scientia.
 - Quaestio 2^a de opinione et de scientia, fides et opinio.
- hujus disputatio in duobus locis Physica.

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Disputatio I. De obiecto et necessitate Logicae.

Quod igitur Dei ser optimi maximi et sanctorum p[ro]ph[et]arum p[ro]p[ri]o,
non honoris ac gloriam cedat: qui by conatus et labores omnes suorum
materia agredimur si minus amplius, quam difficile; ab omni by uis
necesse, q[ue] scientia uere addicere gloriand, n[on] libere solum, ut canes
Egyptii solent, ut Nylus gustant. Est autem Logica necessitas
q[ue]stione doctorum ex eo q[uo]d p[ro]p[ri]a, et intellectu in p[ro]p[ri]a, no[n] operando
palluineb: id q[uo]d in p[ro]p[ri]a fidel agertius, et ex ipso Logica et hy,
mologia colligit, q[ue] ratiocinatione siue formocinatione forat.
sine q[ua] in reliq[ui]s scientiis nec fieri magis p[ro]p[ri]a nec sperari pot.
sed his omittis ad res ip[s]as ueniam.

DISPUTATIO PRIMA De obiecto et necessitate Logicae.

QUESTIO PRIMA DE OBIECTO.

SECTIO PRIMA DE Obiecto ut sic.

Obiectu[m] latissime sumptu[m] e[st] q[uo]d alicui potentia obiecti: ut coly
respectu potentia uisiva. Quibus et uisualib[us] accipit hic pro eo q[uo]d N[on] d
potentia uisiva opponit[ur] la[te] cognoscitua qua[m] uoluntaria: q[uo]d p[ro]p[ri]a
intellectu uisiva circa uerit[ate]m, uoluntas uisiva malitia, et quia
uoluntas et intellectus n[on] attingunt obiecta, nisi p[er] suos actus: hinc recte
uocant[ur] obiecta actus, hi ex mediate attingunt et cognoscit
uoluntaria, et nos dum indagamus obiectu[m] logica[m] uarietate[m] q[ue] dicitur
illud sit, uisiva q[ue] uisiva, ut q[uo]s logica[m] uisiva[m] dicitur hoc p[ro]p[ri]a.

Aliud obiectu[m] e[st] materiale, aliud formale.

2

Materialis est id circa quod uocatur nostri abto, ut in id aliquid introducant.
 et quidem in actibus aliorum per introductionem fieri immutat materia,
 in qua fieri introducta est. Si lignum est obiectum matris, in qua
 ferriariis induit fieri ferrii sella morsa &c.

Ergo fieri obiectum est id quod induit. Ita materia ligni est id quod induit
 fieri ferrii propter quod ferriariis tractat lignum. Unde nec illud
 uocabimus obiectum logicae matris, quod hoc per tractat non in se, sed
 aliquid aliud introducat.

Item uero in multa sunt circa quae seu sua materia uocatur aliquid
 fieri, notandum est, ut illa subiecta et praedicata simul uocari
 obiectum matris adaequatum; singula uero seorsim accepta uocari
 obiectum matris inadaequatum.

Et quidem nobis sermo erit de illo obiecto, circa quod logica uocatur
 omnes suos abto saltem mediate, hoc est ad quod diriguntur aliquid modo
 reliquos abto: sicut medicina, quae uocatur cognoscit, diriguntur in ordine
 ad curationem febrium, licet non omnes abto medicinae immediate uocatur
 circa curationem, sed ideo uocatur, et potius uocatur sanabile quod tale
 erit obiectum adaequatum et cum alii uolunt, alii uocatur medicina
 nalis artis.

3

Ad uocem in dicitur quod abto aliorum artis ordinantur ad unum quodam
 obiectum, in eo tamen sermo, quod illi abto habeant in se uocatur
 ad illud obiectum, sed uolumus tantum indicare, illos abto in ordine
 one primario sapienter, quod habeat arte et fieri in uocatur
 et ordinatos, ut inducantur ad uocatur quendam finem obtinendum
 quod illa fieri et ars fieri praefixi. c. g.

Obiectum ferriarii matris est lignum, quoniam ille in se habet suos
 abto immediate uocatur circa lignum formandum, sed circa nostrum
 menta dia, et uocatur uocatur. Vnde quia hic ipse abto ordinatur ad lignum
 dudo conditum, formandum &c. ideo obiectum illi abto uocatur immediate
 circa instrumenta uocatur ad obiectum matris et attributum,
 vni.

§. 2. *Quaedam opiniones de obiecto materiali logicae refutantur.*

3. -
Purificatione licet modis p' obiecto materiali habet corpus sanabile
quodlibet, nihilominus uocabatur p' alios aliquid dicitur circa naturam herbarum
Pharmacorum, febrium & quarum notitia si habet p' immediato obiecto
corpus sanabile, sed tamen eo ordinata, idcirco in modis operatur sibi
notitia leuatur rerum, ut patet in medicis, ad corpus aegrum respiciunt
sanabile: ubi uides quod herbarum si ex natura sua tamen in se
ordine referri ad quodammodo sanabile, sed tamen ex intentione
medicorum, & hoc fine illos aliquid operantur, ut sanabilia sanentur p' modum.
Quae est p' meliorem intelligentiam rerum, facit quod bene q' se dicitur,
da sunt, ut sitis & quibus replentur obiectis.

Donis ad uolendum in obiecto materiali sitis p' fundi in ratione
fieri sub qua. Hoc est abstractum sitis, quod habet in
obiecto: e.g. sitis sub ratione nisi dicitur in modis in alio,
non uolens ut nisi bilis est obiectum sitis.

4. -
Illa sanabilitas est ratio fieri sub qua corpus est obiectum medici
hoc est ut sanabile. Ceterum non aliter dicitur abstractum in obiecto
materiali p' fundam, secundum est in uolens uenire non obiectum abstractum
in quo uolens, & fieri sitis quod talis sitis, illa sanabilis
in suo artefacto quod talis quod sitis in fine ultimo, ad quod
dirigitur oes suus aliquid, quod obiecto, non habet in uolens.

SECTIO SECVNDA

Quaedam opiniones de obiecto materiali
Logicae refutantur.

5. -
Prima sententia est, uoces absque significatione aliqua esse obiectum materialiter
logicae. Illa uides sensisse Aristoteli ut a M. dicitur de 3. sub 1.
ubi ea refutat & illa.

Argumentum est logicae sententia est dirigere operationem intellectus,
ne dicit, absque in dirigens q' nuda uoces, nam quomodo obiectum uoces
nihil significans intellectum in operando dirigens?

Vel si quibus nostris absq. uov. ad miniculo pōmū promere,
ad qd. loq. illorum usq. qd. uult. nunq. illi fatig. e. u. p. certa signa
pōmū regulas ad leges p. scribere iuxta quas intellectus uult. p. reph?
recte definiat. dicit dicit. dicitur. dicitur. dicitur. qd. h. leges nisi
p. uoc. p. ual. exp. uere, signat. e. qd. p. p. ual. uocib. uelut
instrumentis uel q. uelut. explicandis, qd. uoc. n. eund. obiectu. h. g. a.

Argumentor a dō in uocib. l. spectat. uen. dicitur. e.
legentia. l. p. t. u. d. ad p. f. a. d. d. u. d. h. a. e. u. d. R. h. e. t. o. r. i. c. p. h. i.
n. e. l. l. i. a. u. d. g. r. a. m. m. a. t. i. c. u. s. q. d. n. d. a. d. l. o. q. u. e. r.

Argumentor alio ars practica (qualis dicitur e. loq. a.)
p. m. i. n. o. d. u. c. t. i. o. n. e. s. t. r. a. n. m. a. t. e. r. i. a. l. d. e. b. e. t. i. m. m. u. t. a. r. e. a. l. i. q. u. o. s.
d. i. m. u. t. a. n. t. q. d. n. s. u. n. t. i. l. l. i. q. u. o. b. i. e. c. t. u. s.

6

Obiecta dō loq. a. materia sunt definitio, dicitur, argumentatio,
q. d. d. i. a. i. n. u. o. c. i. b. r. e. p. e. r. i. u. n. t. q. d. u. o. c. e. s. e. u. n. d. o. b. i. e. c. t. u. m. m. a. t. e. r. i. a.
l. o. q. u. e. R. e. d. e. f. i. n. i. t. i. o. n. e. n. d. m. a. t. e. r. i. a. p. r. a. c. t. i. c. a. e. s. m. a. t. e. r. i. a. l. o. q. u. a. s.
n. e. i. n. h. a. e. u. o. c. e. d. e. f. i. n. i. t. i. o. n. e. e. o. b. i. e. c. t. u. m. l. o. q. u. e. s. e. d. i. d. e. d. e. f. i. n. i. t. i. o. n. e. s. i. c. u. t.
f. e. c. i. t. n. o. g. i. l. l. e. f. e. c. i. t. i. p. q. u. e. p. o. n. g. u. e. n. i. r. e. i. n. o. t. i. a.
a. l. i. u. i. q. r. e. i. n. i. u. i. q. r. e. i. n. o. t. i. a. n. u. e. r. i. t. i. n. g. u. i. s. p. r. o. e. d. e. f. i. n. i. t. i. o.
s. e. d. p. n. o. n. f. e. c. i. t. i. q. s. i. c. u. t. q. m. o. d. o. d. e. f. i. n. i. t. i. o.

Obiecta a dō hōm uocalis qd. dicitur a loq. a. q. d. u. o. b. i. e. c. t. u. s.

R. e. u. n. d. q. d. d. i. c. i. t. u. r. p. s. e. s. e. d. u. t. h. a. b. e. a. t. d. i. s. t. r. i. m. e. n. t. o. h. u. n. c.
e. s. t. h. u. i. m. e. n. t. a. l. i. q. p. r. o. p. r. i. e. a. d. l. o. q. a. s. p. e. c. t. a. t. n. o. e. i. a. t. h. o. m. u. s.
s. c. r. i. p. t. u. s. e. t. n. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. m. a. t. t. i. n. g. i. t. a. l. o. q. u. e. n. i. g. i. t. s. u. n. t. o. b. i. e. c. t. u. s.
n. e. q. u. o. q. d. o. e. i. d. e. q. u. o. m. o. d. o. u. n. g. a. t. t. i. n. g. i. t. a. f. i. c. t. i. o. n. e. e. i. l. l. i. q. u. o. b.
i. c. t. u. s. s. e. d. q. d. a. f. i. c. t. i. o. n. e. m. a. t. t. i. n. g. i. t. p. s. e.

Obiecta alio uelut iustitia uelut e. d. i. c. i. t. u. r. u. n. d. u. l. t. i. m. u. s. i. n. i. q. u. i. t. i. a.
q. d. d. i. c. i. t. u. r. e. s. t. o. n. e. e. u. n. d. o. b. i. e. c. t. u. m. l. o. q. u. e. q. d. i. l. l. i. q. u. o. b. i. e. c. t. u. s. a. l. i. q. u. o. b. i. e. c. t. u. s.

Novo paritatem. Disparitas est, quia aliquid est homogeneum et coequaliter
ab omnino, in se necesse ab operatione.

Obiectum quoque dicitur in libro primo hinc inquit agitur de hoc verbo dicitur
ore, quod necesse sunt obiectum loci. Quod id agitur ab hinc ad expressos
quodque, et id per se per se accidens.

Secunda sententia est res esse obiectum loci. Nam dicitur de ea membra
in de se et per se et de hanc sententiam in aliqua limitatione 7.
Dicitur quod aliter.

Sic argumentor. Si res esset obiectum matricis loci sequeret locum
de esse scientia practica, quia in e sententia comit. Quia dicitur
probo, scientia practica dicitur in obiectum, ab loci dicitur
res, quod res dicitur in obiectum loci.

Argumentor quod ad id quod nullus aliquid loci potest assequari, quia in
ad locum dicitur, et ad effectum res ipsa, quia dicitur hinc in
de quod dicitur: loci in parte in eandem modo fieri de defectu dicitur
ore, et argumentatione: quomodo attingunt quidem res vel obiectum
ab uno quatenus nostri aliquid versantur circa obiectum illud dicitur
quatenus ad locum, in quatenus essentialiter illis explicandis: quia in dicitur:
hoc est ante ratione potest hanc dicitur proprie dicitur ut dicitur rei
per quod est differentia, et dicitur hanc sola quod dicitur et aliquid se
quatenus ad locum: ab uno quatenus essentialiter locum in dicitur, quatenus
ad alium dicitur, quod in eandem res per dicitur quod dicitur ad unum
fieri attingit. quia: quatenus sanabile attingit a medicina: ut
namque a physica: ut in eandem a mathematica: ut dicitur in
a physica.

Obiectum quoque dicitur, dicitur de se sunt aliquid logici, et sunt res, quod res sunt
obiectum loci. Quod in quatenus dicitur de obiectum loci dicitur illis,
quod versantur circa matricem loci, ab hinc dicitur et dicitur dicitur res, quod
non dicitur: quia in dicitur dicitur, dicitur, quod fieri aliquid per quod
et differentia, quod non dicitur ad matricem loci. Quod in dicitur loci
in illa dicitur dicitur aliquid dicitur a physica, dicitur a loci, quia hoc est
res circa quod versantur physica.

Obiit ad finem aliam scilicet secundum se id est, quod dicitur in
 omni res cognita: quod res sunt obiecta sua. Per negando antecedens,
 non modum ne finem dicitur eorum, sed sicut a modico, et potius curare corpus
 aqua et unde colliges, licet tua ex ipso agat de virtute, quare
 species, sic et licet illa definiendo attingat res, non tamen ea attingit
 alia ratione potest, quod potest subijci subijci alicui rationi sub qua
 apta sunt dicari et definiri. Sed quod fieri non potest, nisi res attingat
 quod, unde tamen non potest quod sua esset ex modo et secundum se
 quod dicitur: quod dicitur in tua hanc non fecit quod hanc ut nunc dicitur
 exprimi, nisi realiter attingat res

SECTIO TERTIA
 refutans aliam duam sententias

Quidam autem inter quos scilicet Colletus et Bonifacius valens ad equalem
 loca ad unam rationem. Per unam rationem intelligunt de denominatione
 extrinsecam desinit: ut quod desinit dicitur et putant ab intellectu non
 fingi in se desinita facta, a quibus desinit desinita, et hoc
 facta ut oportet ab intellectu facta velut est in obiecto, cum
 una rationem.

Alia autem refutand, et insigniter refutand contra de 22 Mendocia
 de 53 et alii comita quidam

ff 30

Dico una rationem dicitur obiectum ad equalem loca, prolo. Dicitur
 desinit et argumentatio, sunt operationes intellectus in facta,
 sed reales: atque illa operationes sunt obiectum loca, quod aliquid
 reale in obiectum loca, quod una rationem dicitur obiectum ad equalem
 mai: probat. Quia desinit facta uale atque intellectus, quod cognitio
 dei. Minor quoque probat ex comi sententia omni, uia ad unum faciem,
 a nobis hanc in hoc dicitur sententia, et probant de rationem
 desinit uia una rationem, et falsum est. Nam quod desinit in facta
 desinit in desinit in rationem rei, sufficit in obiectum
 sua desinit uia extrinsecam, sicut uisus murus in facta, et si alie
 in excipit muro, nec fingat in excipit.

Contra argumentor eo. Coa e habily acting, q pter operationes
 directiva ad relinend posse opz pmanens. sicut dicit fallatoria
 dicitur pedes ad fallu, ad qnta e si ad suaz relas, iducatz
 artificiosz fallz, qsi nihil aliud pmanens relinatz, post se.
 e q habily facting d glunty e sola directione, sed dicit in
 opz extant ad relinend alq pmanens post se. sicut graduaris
 relinend graduat: pctoria tunc de int sup fut Coa p bars
 d pmanens activa (ubi infra pbalimz) debet habere
 obiectu matie d pmanens, alq intellecty operationibz mo
 stundz e alq pmanens, qd e obiectu Coa: e factu
 Coa fore actus factiva, q e gharis duli la moralis?
 e33 lib sexto Di a q d q.

14

(confirmat: si ars activa habeat octu matie realitudo
 dicitur a fte, hinc fallatoria p fur obiecto habeat pedes,
 musica qntu e aere, nigo recipit fong, q quida me dicit
 qd dicit, sed plene inveniuntur.

q e do Coa dicitur, aduagariu obiectu matie de subiectu
 fra mediatur et phisicu, e mediatur et dicitur, n aut
 dicitur, plig qntu e aut obiectu matie graduaris fulu
 orio, pctoria, adificatoris te nat illora fra recipiunt
 inquantitate velut in subiecto phisico et mediatur
 d secundu dicitur p aligra intellecty d aut obiectu Coa,
 qd e subiectu phisicu mediatur, nigo recipiunt
 intellectioes: mo psona ratiocinans e subiectu dicitur,
 qd dicitur intellectioes.

15

Dico d e inveniuntur qd dicitur dicitur, qd dicitur in hoc
 sensu velut obiectu matie Coa sed q qd in Coa fallatoria
 pedes erunt obiectu matie in musica qntu e. Da disparitate
 q obis, naly acting practiq ita introduci, fra in ma
 ut ma e fra species ad arde, p rales in ductione artium
 actiuarum. q p qd dicitur ad musica fallu fallatoria de intellectu
 p se d dicitur ad Coa. plura in omnia qd dicitur fra qntu e
 ptebunt in factu.

SECTIO 5^a DE OB^{jectis}

icido attributionis et attributo.

PARAGRAPHVS PRIMVS.

Quandam praevalentur.

Notandum quod quaedam res sunt appetibiles pro se, quando sunt 25.
ut in eis habet bonitatem, ut sublatum quocumque alio tunc est vitium,
sicut, ad hunc modum, propter in se ipsa bonitatem appeti,
et amari. Et quae alia res pro se appetuntur, propter aliud ad nullo
modo pro se. e.g. sanitas amatur propter suam in se ipsa boni-
tatem, et medicina propter sanitatem. idem sanitas dicitur appeti,
sicut pro se, medicina vero propter aliud.

Notandum ad id quod aliquid est appetibile pro se simul et pro
aliud. e.g. ambulatio pro appetitu propter suam in se ipsa boni-
tatem, et propter sanitatem. Sed quod in quantum appetitur pro
se habet rationem finis, in quantum appetitur propter aliud
habet rationem medii. Vnde colligitur conlatum ambulationem
divinam respectu habere rationem finis et medii.

Notandum etiam quod res a diversis artibus pro se habentur
ut respectu unius sit aliud attributionis, respectu alterius
attributum. e.g. frenum in freno factoria est obiectum attributi-
onis, quia pro se appetitur tanquam finis freno factoriae: ad vero
respectu artis equestris est obiectum attributum, quia haec ars
confidat frenum propter equitatem.

Notandum quoque quod res a diversis artibus sunt obiectum
attributum ad attributionem. e.g. malleus respectu artis ferrariae
est obiectum attributum, quia malleus ordinatur ad eundem finem.

Ecc! appetit p̄ter aliud. Scinde p̄t̄ ars fararia facit
malleus et bene ē malleus ut factus appetibile p̄ter se ab
eade arte fararia. Unde colliges id q̄d appetibile ab aliqua
arte appetit p̄ter se et obiecti attributionis, q̄d duo t̄m
appetit p̄ter aliud et obiecti attributus.

Notandum q̄d appetit et q̄d p̄ter se actus voluntatis, sed
a p̄ter se reduci ad actus intellectus, q̄d operans dirigunt ad
verum finem. Et igitur finis operantis colligitur ex man
actu, sed ex intentione artificis quod talis, p̄ter se id est talis
obiecti a diverso artib. v. g. huius actus. Et habere
tale finem et huius actus obiecti a fabricatoria et ab eo q̄d
sed a priori q̄d dicitur, ut obiecti attributionis, a posteriori
ori vero ut obiecti attributus. Cur obsecro, nisi q̄d
artifex illud diverso modo q̄d dicitur? itaq̄

26.

Notandum q̄d ratio obiecti attributionis debet de
fumi ex intentione artificis quod talis. Dixi quod talis
ut significari id in quo artifex quod talis q̄d dicitur, debet
et esse art. e. g. opus fararia ē finis dicitur et ex iij
nec ratio ubi q̄d: p̄ter se ex fine alio extrinseco
et p̄ter se solo motu libere arbitrii dicitur e. g. ordinare
ut dicitur, sed hoc n̄ facit quod talis artificis, sed t̄m q̄d
ita vult, et duo solum ex priori fine que habet artifex
quod talis debet de fumi ratio obiecti attributionis, et
a actu voluntatis, q̄d artifex quod talis intendit aliquid dicitur.

attributionis ad attributum respectu eius de bonitate quoad
 frequentiam, respectu diuinae bonitatis neque frequentia.

Obiectis huius systemi "babiliis" in ordine geludis falso, ubi
 falsus aduocatus, ubi intellectuali, qualis est loca, quod systemi
 "babiliis" dicitur obiectum attributionis.

31.

Et systemi falsi, si spectetur ad falsum, non est bonum intellectuale.
 neque autem quod loca in illis sub hac consideratione intendat, imo
 potius in hunc finem usurpat, ut causaliter à falso, quod si fingat
 eligendo seque falsitatem, id quod inuenit pro intentione loca.

Obiectis et hoc iudicium bonum est pars systemi, pars autem ex natura
 sua ordinata ad totum, quod iudicium ex natura sua ordinata
 ad systemum, quod non est obiectum attributionis. Et in illa
 entitate, quae effectus est pars, ordinari ad totum se, sed
 iudicium dicitur effectus pars, quae pars intellectus in iudicio si pars
 quod hunc dicitur ordinari illarum, quod hunc non est pars, sed totum.
 Si iudicium immediatum, quod fuerit angelus de rebus creatis, quae
 inuidine cognoscit, nunquam ordinata ad seipsum. Et
 ad partes diuinae respectu est totum: ita pars est pars et
 respectu corporis in ratione partem est totum.

Obiectis et hoc quod aliquid intellectus immediatos huius in modo fieri
 non differt à modo fieri angelico, angelus est à ratione habet
 moras cognitiones inuidine et iudicia mediata: quod iudi-
 cium immediatum huius male assignat si obiecto mathe. Et iudicium
 immediatum huius differt à iudicio angelo pro hoc quod procedat à
 phantasmate, et quod in modo huiusmodi sit longe imperfectius quod
 iudicium boni: huius est ob defectu penetrationis circa paucissimam
 ma obiecta habent euidencia: huius uero omnium rerum
 naturalium habent species inuidine, exceptis uoluntati
 libere: de quo Theull in ea parte.

32.

QUESTIO SECUNDA

De necessitate loq̄.

SECTIO PRIMA DE LOQ̄

Docente utente.

Quod loq̄ docet mon' deficiendi dicitur de iacob haereticus
 et an autem sola loq̄ quando fuit perceptus utitur pro eadem fuit loq̄
 utens, an vero alia fectio ut eadem fuit loq̄ logica utentes,
 quando utitur perceptus loq̄, dicitur utitur loq̄ auctoritate. vix
 quaestiones hanc in magno momenti breuiter expedit.

33.

Dico ad hanc loq̄ dicitur fuit perceptus, dicitur et loq̄ utens.
 Ratio. Quia licet eod' reliqua fectio utitur loq̄ docente, in hanc
 in recto vocari potest loq̄, in eod' fuit habitus loq̄, in hanc
 loq̄ dicitur utitur perceptus deficiendi et in recto utitur per
 habitus loq̄ igitur de natio logica utentis propria illi soli habet
 eadem est.

34

Dico ad nullam ream se ipsam reat, et nullus alius docens se ipsam
 dirigit, alii ex nostra fectio fuit actu loq̄ se ipsam docere,
 et se ipsam, uti apparet in hac propositione: Deficio est oratio expli-
cans narratio rei per quae est differentia: hanc propositio est actu loq̄, lo-
cus reat' deficiendi, et simul utitur hanc ream, quae hinc idem
 alii simul et loq̄ docens et utens.

Respondeo ad id quod illud actu in idem vocari loq̄ utentes
 et reflexe utitur sua doctrina, sed ex eo quod intellectus habet
 vim narratio deficiendi aliquid, et ideo licet hinc alii utitur
 ream deficiendi, quae intellectus notatur per se ipsum in idem
 ille narratio dirigit se ipsum, sed dirigitur aui narratio intellectus.
 In hoc sensu fectio illud actu in recto non est artificialis, sed
 in se ipsa fectio perceptus, quae aliquid actu artificialis: et ideo potest
 dici in actu exoritur utens perceptus loq̄ artificialis, et fectio reflexe.

Dico 2do ubi extinguitur charitatis v.g. redemptio captivi pro latro
 detractione charitatis, et tunc dicitur quod radicali captivum fit ergo
 charitatis. quomodo haec detrahitur proprie generaliter actui in bono
 quod est motus amoris quod proximo eligitur, quod est aliter facta detractione
 a bono potest vocari bono utentes, modo diriguntur a bono propriis.

Respondet actus ad bonum virtutis v.g. charitatis in appropinquatione
 habitus, sed hoc morale actus spectant ad habitus charitatis:
 ab uno si religio facta utentes religio detrahitur bono utentes,
 iam non habitus boni, bono ad id habitus: quod in abiectione plus
 est inferi quam factis aliarum scientiarum diriguntur a bono
 docente, dante et inferi et sunt bono utentes.

Dico ad hoc bono logica qua sophistica et analytica recte 35.
 vocatur bono utens. Probatur fingunt diriguntur factum in sua
 materia, logica in probabili, sophistica in deceptivis in bono
 analytica in demonstrativis. Et dicitur bono quod proximali et
 complexi 3 est quod facta de se non de se, de hoc se fingunt.
 Et hinc materia parvum nolo dicitur morari.

QVAESTIO SECVNDA

in bono fit practica.

Cognitiones quaedam sunt practicae, hoc est tales quae aguntur
 ab actu a se operabile perficiendo ab actu existentia, et quae
 unde ad effectum ab actu: aliae sunt speculativa, quae ab actu
 circa et in se operantur ad efficiendum.

Practicae sunt una dicitur practica, seu talis, quae in se fit
 in solis operationibus, sed eae ex natura sua ordinantur ad effectum
 vel ab actu.

Dicitur naturae facta practicae ex natura sua ordinantur operari
 ones ad effectum ab actu: nam licet quae dicitur ab actu facta

in intentione operantis, possit qd addiscere medicina ex parte
ut in illa qd dicitur, ad id circa medicina definit ea practica, qd ex
natura sua e ordinata ad praxin.

Et qd diligentius notandum e ad habitum practicum, regit ut ob
iectum sunt officia. hinc ubi Theologia qd dicitur ad alios ad cog
nitiones plures pducendas, hinc qd obiectum sunt ad effectum, hinc talia
ideo dicitur practica. hinc natalos

Prima sententia docet loca ea esse pure speculative. Ita sent
q 4 prolaz Durandus q 6 fauallus fexto metha q 7 Joia q 6
Antoniz Andreas q 4 Praxinibz 20 meth q 2 Conari partez
q 4 art q 4 alii apud Lira D 3 53 subsecie ia.

Secunda docet loca partim ea practica, partim speculative
ita Suarez a meth 2 q 4 513 n 1 q 4 Varquez a p 2 q n 2
q 4 praemi n 1 q Mendoza Fr 22.

Tertia e loca ea ~~pure~~ pure practica. Ita
cardi de Lugo in loca meth 2 q 4 Lira D 3 53 subsecie pro
qua citant apud Lira Gabriel Okon Paulus Virety & L. b. b.
Jandung. Fonseca 2 mel 23 q 2 54 Mundia in libro duelli
one loca 2 q 4 art 2 q 4 art unice ad comiter 22
contiones p cardo referit ab Lira p 22. opusculo 7 omi Bachin
de Trinitate q de deione sua speculative in response in 22.

37. Duo loca ea qd quoad pncipia sua, alig, qd pure practica, prolo
qd circa ea sua obiecta uisat, practice: nat qd obiectum es
operatio in se: pty hinc obiectum uere inuolat, et effectum
qd circa sunt obiectum practice, ita ubi illud ex natura
sua p hinc pncipia sua officia, qd e pure practica.

Obiecta eo cognatio pncipalium mundi fidei v. qd p ducit
tales species &c. D defouit ad eam effectiorem, qd fatis q ducit.
Qd narra ad loca d plures ut ayat de omnibz pncipalibz
mundi fidei sed de iij soloz, qd defouit ad cognatione
finij q se inuolant, ubi e: p ducit operatiore raita p de fidei
q fidei sua, qd pncipal ad ipse obiectum.

Obiecta et de hoc quod obiecta sunt veritates factae, sed haec est obiectum
sua speculative, ut ait Aristoteles a veritate et ratio sua ex mente facta
est speculative.

Re Philosophus hic veritates accipere quales existunt in veritate
obiecti et a facta illa non efficitur: non negat interim sua practica,
et negari circa veritates, sed non negat haec esse facta obiecti
sua officia et in sola veritate non quod sit.

Obiecta et hoc obiectum lae est aly intellectus aliam factam
sed illi est speculative, quod lae obiectum est speculative et non practica.

38.

Re non lae superflua obiectum est deceptio videnda, et in lae
superflua non est deceptio. Re vero magis antecedens, quod aliam
modum numerat inter facta, magis aly sunt practica, quod
non facta aly, utia quo dicitur quod non facta lae sunt facta,
aliam, Re vero transat antecedens, magis operantia: et dico
concedit cognitionem non ad practica et speculative dicitur re,
suetu: Num id est aly quales ex se nec a operantia, nec
affectum vocat speculative rate sui obiecti, non officia, nec
immutat: practica vero dicitur quales est obiectum cognitivum
a qua officia et mutant obiectum.

Obiecta et hoc facta et praefata non sunt practica. Quod affirmat
de alio uter sumptio non affirmari de partem sumptio ite:
Quod sunt eadem utriusque sunt eadem inter se quod non diffundit
inter se. ite ex praefata utriusque re de praefata facta gelusio
aut dicitur, ex praefata utriusque ite quod lae quod
differentia: facta quod utriusque de praefata. haec magis praefata
autem aduersionem non est practica, quod non operantia lae
sunt practica: quod lae est partem speculative. Re negando
illam praefata non est practica, non ad dicitur operantia, ut
re operantia, et dicitur licet ex praefata dicitur praefata
in praefata gelusio, non idem facta de tali gelusio ut praefata
non potest dari cognitivum practica, quod cognitio illa non est

Quia e manifestatio rei: ut autem manifestatio rei est
 clarior et manifestata. Per hoc systema demonstrativum
 gludere certo et evidenter, systema probabiliter non parat
 opinionem et quae cognitiones sunt evidentes ex certis principij
 de dubia: quae tunc absolute et sic inferuntur explicato.

Obicit contra huc et melius est ubi ait: absurdum quod
 rare facta et non facta simul: intelligit autem per non facta 40.

Quod autem contra hoc non agnovit per facta.
 Respondet per philosophi hunc ad absurdum et simul
 quodammodo facta et non facta et aliqua facta (reproducantur
 facta et non facta) nam respectu sui dicitur magis facta, sed facta:
 autem respectu facta respectu alterius dicitur non magis facta, ut hinc
 monent facta utraque obiecta: hoc est philosophi
 dicitur negabit: hinc voluit novare obiecta et audita facta audient
 superiores facta diffinitiva per gradus, quae sunt facta, hoc est
 sine modo facta glaudens de se facta.

Dicitur facta e habitus practicus, quod respicit obiectum dirigibile
 qua dirigibile, in qua factibile, quod dicitur facta.

Per negando frequentia, nam ex eo quod facta respicit obiectum
 dirigibile, vocatur facta practica: tunc debet facta practi-
 ca, probatur ex receptissima ditione, qua facta in com-
 muni dicitur in practica, et speculativa.

Quaeritur an facta utens sit facta? Per negativum Ratio: 41.
 quia utens ut utens e potius officium qua cognoscens, facta enim
 quodammodo iuxta rationem, dicitur argumentatione, potius
 officium dicitur argumentatione qua cognoscens, et quod magis
 requirit dicitur etiam facta utentis fundari in cognitione dicitur
 omni, aliter qua utens dicitur cognitio sui dicitur, sed potius illa
 supponit subiectum facta regula, iuxta qua recurrent.

42

Dico rdo loā ē ars. prolo nē artij intelligo uirtutes
 intellectuales directiuas operationū, qd dicitur ab
 appetitu eo forte qd conuincit uirtutes in diuisione uirtutum
 intellectualij, qd ē haec, ars, scia, prudentia, sapia,
 intellectus. Ista diuidit Aulus facto obicōm c. 3
 sed uero in illa diuisione uirtutes apponit scientia et pru-
 dentia: diuile p̄ dicatū differentiale p̄ qd apponit
 scia ē, et directiuus aliquid operationij scia uero
 sumit in p̄ dicta diuisione p̄ habitū speculatiuū.
 Prudentia apponit ars, p̄ haec, qd dicitur diuile ab appetitu,
 sed operationes intellectuales, et qd uero p̄ se ē
 directiuus operationij appetitū: qd in illa diuisione
 ars apponit p̄ uirtute intellectuali, qd sit directiuus
 aliquid operationij quod appetitū: atq loā ē habij,
 diuile in operationis intellectus, qd uero uari
 p̄d ars.

43

Obiū p̄d rdo ars ab Aule uocabi habitū, uero
 ratione factū; atq in se nos loā dicitur habitū
 factū, qd nos ē ars, qd dicitur Aule. De Aule
 hic factū factū dicitur in eo rigore sumit, qd nos p̄
 sumit, factū p̄ habitū ratione post se appo-
 nens, sed Aule dicitur illud habitū hic dicitur factū,
 quod uocabi circa aliquid operationis directiuus, sicut dicitur
 illa p̄ dicitur principio in se, qd dicitur, sicut dicitur
 sit in subiecto extrinseco, et dicitur, sicut
 uidet, quid dicitur in principio p̄ se in.

Obiū p̄d rdo ars dicitur speculatiua; loā ē speculatiua,
 qd circa finem obiectum uocabi p̄ demonstrationes, qd nos
 sunt speculatiua, atq aliam fecerunt.

Respondet notando Minus nos de nonfratibus totas
funt practicae, qd sunt obiectu[m] ab ipsa lo[m] operabile:
tunc e[st] ea ipsa cognos[cat] et p[ro]p[ri]as et nota lo[m] dirigunt
intellectu[m] practica ad recte operandu[m] et faciendu[m] et p[ro]f[ic]i-
ciendu[m] funt obiectu[m]. Et speculatio proprie dicitur obiectu[m]
utia qd cognoscat, nec efficit nec simulat: hinc lo[m] vocat
habitu[m] scientificu[m] practicu[m]: nota vero speculativu[m]

SECTIO QUINTA De necessitate lo[m] ad alias scias.

In hoc habitu superiores cum infusos, et naturales sunt agidos hanc
dixerunt. Præterea dicit simpliciter qd: hoc est qd sine illis potentia
dicitur ad agendu[m], et qd habitus scientie hanc est ab ipso necessario ad
condu[m] ad agendu[m] naturalis scientie, qua[m] notitia est potentia videndi qd
condu[m] infusos, et qd habitus hanc dicitur facile posse hanc est ad
absolvente ad simpliciter notari ad operandu[m], sed hanc ad operandu[m]
facile. Sed vero lo[m] qd dicitur pot hanc ad agendu[m] aliquid qua[m] ad habitus
autrag, nec qd dicitur de on et qd notitia ad alias scias ad agendu[m]

44.

Dico de habitu lo[m] dicitur simpliciter accipi ad alias scias. R. e. qd
habitu[m] agendi (qualis est lo[m]) hanc dicitur facile operari, dicitur simpliciter.
Deinde manifeste probat qd lo[m] dicitur, qd habitu[m] sunt multiplicatos
ad agendu[m], qd sic aliquid sunt sine habitu: aliquid, si aliquid fuerit ab habitu
et habitu ad aliquid dicitur, multo dependentia inter habitus ad agendu[m], et
multiplicatos: igitur ad agendu[m] dicitur, qd sine habitu, per qd ad agendu[m] ad p[ro]p[ri]as
dicitur sine habitu, hanc, qd hic sufficiunt ad alias scias ad agendu[m]
facile, qd simpliciter dicitur ad agendu[m]

45.

Dico de vero habitu lo[m] sunt simpliciter accipi ad alias scias. Probat
Dico et probat, lo[m] dicitur scia, et pot addisci simpliciter aliquid influxu
Agens aliam sciam: qd si aliam sciam pot addisci simpliciter ad
absolvente sine aliquid lo[m], in parte, qd prima principia lo[m] dicitur supponunt
alias scias unde sunt desumpta, sed hanc supponunt hanc notitia. Ita hanc
ad agendu[m] dicitur pot dicitur, et aliam sciam, igitur ex solo lumine
nec recte sic ratiocinab.

46.

Quando est floriditas, frumentum magis est in pratio: scilicet in anno limbo
 futura floriditas: unde igitur scilicet in anno frumentum in magis pratio.
 Pons sicut anni actus scientifici, et scilicet in rebus sunt alii actus scientifici,
 ita simpliciter fieri potest alii actus scientifici.

47. Dico: bonitas illationis quodammodo est in actu et in habitu supra,
 habitus: quod hunc naturam sunt ratione loca. Quod bonitas illationis se
 apparet in intellectu: ubi est longum et promissum penetrat ad hoc quod taliter
 sine generis actus, et defuit potest ex primis principis scilicet in actu directum,
 quod in se affluunt in locum ubi est in actu. Imo, notandum sunt principia
 actus, et sunt ab intellectu habente vim, ut se solo potest loca ad se in actu
 adipisci: quod quod intellectu naturaliter fieri est in actu. Qui deus generis
 inter uno oblationis et obta praxissari, et in actu reflexe cognoscere de,
 habitus illationis: sicut ego pro generis substantia est bene
 inde et in actu praxissari. hoc est substantia est reflexe cognoscere
 in actu praxissari generis praxissari, ut a maturo fili: aliter est in actu
 vera affirmaret se ad uiam, et in actu experientia.

48. Dico quod actus sui sunt naturaliter necessariae ad alios actus ad se in actu
 hic est religio sine actus ad se in actu ab intellectu praxissari, et in actu
 ab intellectu rudi, et in actu principia naturalia. ita est in actu praxissari
 naturali actus in actu deus et in actu. Recepta, quod intellectu hunc in actu
 limitata, facit le decipit, et in actu directione, ne in actu: aliter, et in actu
 composita, et in actu in actu sunt in actu deficiendi, dimendi, et in actu de
 facultas in actu sunt, praxissari, et in actu praxissari, et in actu praxissari
 maxime vero in actu praxissari, et in actu praxissari, quod in actu
 loca in actu naturaliter natura. et in actu

49. Colligat loca habituales ad inde praxissari ad alios actus: notandum
 est facultas ad actus loca, et in actu ad actus aliorum praxissari, quod habitus loca
 multitudine sunt actus facit ad alios actus: hoc igitur sunt in actu
 loca habituales, et moraliter natura ad alios actus deficiendi, ita est
 habitus difficultate ex parte intellectu, et in actu in actu, et in actu
 ut magis et in actu sit ad praxissari naturaliter aliorum praxissari, sicut
 lignum, quando est calore in actu, et in actu sit ad recipientem fraxissari,
 quod est lignum in actu de, et in actu.

Quares quomodo loq general ad actus aliarum scientiarum? et responzione
 Nota dari duplici influxu, scilicet morali ad phisicū. Moralij q
 agit in sola directione abiqz eo qd dicitur qd dicitur ad effectū
 phisicū influxus ē in effectū qd dicitur qd dicitur ad effectū
 Ita puer in pise retas puerilibz pingendi. Et discipulus suū dirigere
 a moralibus in fluxu in puerū a qua pingit discipulus. si vero discipulo
 suū manus, et pene illū regit, tunc ad phisicū influxus in
 imaginē dicitur, qd realiter ex more ponit aliq. et puerina pende
 a magistro, et quo p se loq nō dicitur qd dicitur magi: ad uno possit solij retij
 pingendi in nō dicitur ponit imagine, qd ad discipulus nō loq applicare
 his possit ad questionē

De loq actuali et qd frequens ad habituale? tū moralibus influxu
 in actus aliarum scientiarum. probz qd loq p sola retas pāt intellectū in fluxu
 ad alios scientias, abiqz eo qd phisice efficiat actus aliarum scientiarum, qd nō fun
 damentū dicitur esse influxus phisice; sicut in magistro p retas
 pōt docere discipulus ut pēt litteras, et pingat, nō ē necesse ut moral
 dicitur, nō ut loq sufficienter dirigat, ut familiaribz intellectū, et si
 aliarum scientiarum abiqz ad efficiat, nō ē necesse dicere qd ad illos general
 phisice sci artes mechanica efficiunt opz, ad qd general phisice
 ulla rēta, sed tū moralibus in fluxu ex de faciēda uolē tū
 dirigat puerū ut efficiat illa faciēda rēta, ut puerina.

firmat: reliqz artes plus a loq d exigunt, quā mōdū sciētiā dēfieri,
 arguēdū dicitur, p phisice pāt abiqz influxus phisice in dēfieri.

Dico: ex nra relatione scilicet qd loq d sit practica, nō scia practica
 d huius omni efficiat: sed p dicitur loq sunt aliarum scientiarum abiqz ad has
 d efficiat loq, qd sunt abiqz ad efficiat, qd nō ē practica.

De loq huius omni efficiat directione et general directione sufficiat
 ad artes practicas. Dicitur loq has operationes p dicitur efficiat,
 qd pāt, et ad artes practicas general phisice ad suas operationes
 qd ad huc omni practica, et si ad aliarum scientiarum abiqz
 general hanc directione.

DISPUTATIO SECUNDA

De pertinentiis ad prima operati
oni mentis.

QUESTIO PRIMA

De denominationibus.

SECTIO PRIMA

De denominatione expli
catis et diuisio
nis.

51.

Quid sit denotatio in comi intelligat, quod ab ea familiis. Breuime.
Denotatio est aliqua res quae ex se habet ad tra. fra denotat. scilicet
denotat. ex. mury denotat. albg: albedo est fra denotans. so albus est denotans.

Comis diuisio denotans est in haec membra: videt. si pure intrinseca
pure extrinseca, et mixta, quae est partim intrinseca, et partim extrinseca.

Denotatio pure intrinseca est, quando fra denotans ueritatis subiecto, siue per
identitatem, siue per informationem aut in haec fides significat.

Talis denotatio est etiam factus non funditus, quae est fra denotans ueritatis
informalibus singulis, quoslibet fontibus: domus est etiam factus dicitur.

Denotatio pure extrinseca est prioris gratia est, quando fra subiecto appell
ationem tribuit, alii subiecto nullo modo significat. sic mury cogitatio est
denotatio pure extrinseca, quia cogitatio est fra denotans quodlibet in memore.

Denotatio mixta denotatio est, quando fra partim est extra subiectum partim in ha
bita facta, partim extrinseca: quae haec uicinia quodlibet partim in
fontibus localibus mea domus est haec est domus mea intrinseca.
aliquid haec factus non est uicinia templo, quod si in templo dicitur et
habet, quod pro mea domus requiritur certa aliqua
templi, quae mea domus est intrinseca partim extrinseca.

52.

Quod ad denotationem uarie accipi, quod breuiter declaro
in hac denotatione etiam factus.

Et quod si sumis effectus: videtur quando subiectum est fra inprostante
 in rebus, ut cum dico: sanctus est aggregatum ex pluribus predicamentis.
 sanctus est hic: subiectum est sanctitas est aggregatum ex pluribus predicamentis
 et de accipit denotat, quando videtur: subiectum inprostante in rebus
 et fra in abligo: ut cum dico hoc est sanctus sanctus est: hoc est hinc sanctitas.
 Unde apparet si hinc sanctus in uno eadem hinc sumas sanctus effectus,
 et sanctus denotat, fore hinc utriusque.

Sanctus est aggregatum ex pluribus predicamentis;

Sanctus potest et sanctus est

Potest est aggregatum ex pluribus predicamentis.

Minimos denotat sancti sancti accipi effectus et sancti denotat,
 et est nihil, et in parte legitima illatione.

Quare et de hinc utriusque denotat, quando accipi significat
 quando reduplicat. Significat sumis in rebus significat 53
 predicati quoniam subiecto, in rebus significat fite. Explic. cum dico
 hoc est sanctus et subiectum fite hoc accipi significat cum est quod fite
 significat hoc est hoc: hoc est predicatum hinc in propositio de quoniam subiecto
 et hoc fite significat hoc est fite significat (exempli gratia) hoc est hoc hoc est hoc hoc
 canter, quod hinc sumis significat, et hoc exponi et relationem
 hoc modo hoc est hoc est hoc est.

Et quando in propositio utriusque parte et quod hinc in rebus pluribus
 hinc, cui hinc parte significat sumis reduplicat: nam in illa parte
 volumus in rebus aliquid, ratione cuius predicatum specialiter quoniam subiecto
 ut cum dico Musici quod musici canter sanctus est quod fite significat musici
 fite est aut de musico dicat et canter.

Dico predicatum parte pluribus hinc reddi reduplicat, nam eadem
 parte aliquando potest accipi significat. In rebus hoc duplici re
 de quando hinc predicatum specialiter ad officia et in rebus hinc in re
 duplicat, hinc hinc cui significat hinc parte sumis reduplicat
 est. hoc est aut est significat ut: hoc est hoc est hinc caput. in rebus in propositio
 parte sumis reduplicat in parte reduplicat sunt, hinc
 officia et de significat. in rebus reduplicat hoc est, hinc in re,
 quod hinc est hinc caput.

De creatura dicitur quod non cogitatur quod non cogitatur, sed in alio, in
 in tota creatura cogitatur, etiam si fingatur, sed non habere statum
 existentiam: quod est eo quod cogitatur alio, non fingatur existens.
 Primum igitur impossibile dicitur de existere, et de existere
 matius statum dicitur, nunquam ad hoc cogitatur hoc.
 Itaque hoc bene potest fieri ut cogitatur, sed non existere, Acipiat
 existere creatura: in quo casu cogitatur quod est, sed non
 existens: et cogitatur etiam creatura existens existentia dei. ex
 ploro vel in alio ex ploro.

Quando Atheg dicit: de deo cogitatur deus, et simul cogitatur
 creatura, quia cogitatur se generatur a suo patre. quod quidem
 hoc cogitatur sit falsa, sed non simpliciter, sed dicitur a parte rei, et
 Atheg cui dicitur inde dicitur, quod deus non sit pars creaturae;
 non ex falso, sed simpliciter, et non potest fieri ut non sit pars creaturae.

67
 Homo videtur ignorantia putat chymera existere, et dicit
 chymera existit. Sed si ex actor hoc cogitatur non existit,
 et ex effecta sua dicitur videtur ad existentiam chymerae, sicut
 creatura dicitur ordinem ad deum: aliquid chymerae ad existentiam
 deus est pars huius cogitatur; non cogitatur aliquid existit, chymera ad
 existit, et infusa est impossibile. Sicut ergo cogitatur potest
 representare existentiam rei impossibile, et ad res impossi-
 bile dicitur ordinem, quamvis illa res non sit pars cogitatur,
 ita creatura potest formare ordinem ad deum, sicut fingatur,
 deus non existit. Unde colligitur quod in fra respondet
 dicitur ad hanc obliationem non se fieri.

Creatura dicitur esse ordinem ad deum: quod est, quod
 potest cogitatur fieri deo distinguo quod sequens, non potest cogitatur nisi
 etiam cogitatur, deus quod est existentia: non potest cogitatur nisi
 fieri deo, hoc est quod cogitatur existere deus, non potest cogitatur
 quod est. et simul non potest deus sit pars creaturae. hoc
 responso supponit dicitur hypotheses impossibiles utiles
 de quibus dicitur de quibus dicitur.

Hic in quaestione, si ponamus praemissas veras, aequale
concluditur, quod sequens.

Omne possibile est rationale,
omnis homo est possibile, ergo
omnis homo est rationalis.

Unde colliges hypotheses impossibiles, hae sunt propositio
affirmantes, et negantes aliquid sub conditione impossibili
et tributes ad inveniendas partes, imo necesse, in ista
scriptura usurpata. De quibus fit

SECTIO QUINTA
quaedam fundamenta
hypothesi impossibili.

74

Fundamentum autem ex omni hypothesis impossibili sequuntur
duae contradictiones. Ratio est quia, ponitur aliquid impossibile
et possibile, ut cum dicitur si impossibile existens
unus sine fra huius ponitur existentia unionis sine fra
est possibilis, ut si impossibile: et hoc contingit in omni
hypothesis impossibili.

75

Fundamentum autem, Quae contradictiones sequuntur per
aequalibus sed una in contradictione, quandoque, scilicet, hanc
implicitam, aliam explicitam: unam medialem, aliam
medialem. e.g. ut dicitur si existens uno sine materia et fra
ex hac hypothesis sequitur medialem quod existens homo, et
medialem hanc sequitur quod existens homo. non ex eo quod dicitur materia
et fra medialem in se, quod existens homo, sunt enim partes
hominis. Unde non sequitur quod existens homo dicitur sequitur quod ponitur
existens unus, quod dicitur existens in materia et fra, quod implicat
existens unum sine reliquis partibus hominis: quod implicat dicitur
unum sine materia et fra.

76

Fundamentum autem, ut ex omni hypothesis impossibili sequuntur
quatuor contradictiones, videlicet hanc ex qua deducitur una, et eadem
radix, ex qua deducitur altera. e.g.

77

etiam si per impossibile maneat ex deo cogitatio quae bonum habet
Causa in formalis habet haec verba: si per impossibile dicitur
falsitas, et ut talis adit cogitatio, et ex presentatione obiecti
patet multo plius, quod possim per eandem hypothese[m] impossibilitatis, et
ad adu[m] dicitur mirum dicitur, si nos eorum accipimus in se ipso.

Fundamentum quod hypothese[m] impossibilitatis usum patet in hac
fine, ut scilicet deducatur, contra veritatem, e.g. si ma[n] sit pars hominis
ubi diligenter notandum est, ut hypothese[m] sit bona habere mediate
ex illa inferri veritatem quae in dicitur, et cuius gradus veritas hanc me-
diante. ut cum dicitur: si ex seculo unum sine ma[n] mediate sit
quod quod dicitur cogitatio: gradus veritas unum hanc hanc seculo mediate.

81

Quares quomodo sequatur mediate ex dicta hypothese[m] sequitur
hoc? Per hanc veritatem deduci ex exigentia unionis cuius
officia est exigentia in dispensa biliter quod existantia fuerit, postquam
dico plura paulo post.

SECTIO SECTIO
Quomodo hypothese[m] finit
articulos.

Dico ad illa hypothese[m] impossibilitatis, ex quibus utrumque unum
gradus cogitatio sequitur mediate et aequaliter, in seculo ubi. R. E.
quod per hypothese[m] finit impossibilitatis in dicitur hanc una veritas a seculo.
an ma[n] sit pars hominis. quod si ex illa arguere mediate sit inferri
si ma[n] sit pars hominis, cum in ubi hypothese[m] cum nihil fuerit
ergo: quod aequaliter ex illa sequitur aliqua veritas, et utrumque de
veritatis sequitur: quod in seculo in dicitur veritas quod per se
mediate inferri veritatem et eius negationem, ad obtinere finit
et sequitur illa hypothese[m] ad nihil fuerit, ex qua utrumque pars
gradus cogitatio sequitur aequaliter: in seculo ad in seculo hanc una veritas
hanc in seculo quod quod quod una pars gradus cogitatio. e.

82

Si q̄ impossibile existat fraclio sine maā ex hac d̄ mediate
 facta hanc p̄ndū existit hōly hō q̄ indistincte recte n̄ fuit maā cā
 parte hōly q̄m d̄gat: q̄ obli d̄l fuit finē.

Ad unō altera pars q̄ditionis fuit d̄ existit hōly hō facta hōly ma
 scate

Itaq̄ n̄ oī hypothēsi n̄ impossibili s̄o videndū q̄ n̄ fuit p̄ndū
 diate, n̄o v̄ illatō p̄m̄ p̄p̄ta n̄ fuit id̄ q̄ n̄ h̄clatō n̄ fuit p̄gal.

83

Dividit̄ quādo in hypothēsi h̄d unig q̄ditionis proxima ad
 fūty radix p̄ndū h̄c t̄ ubiq̄. Ratio q̄ indistincte fū d̄clatō
 minū, n̄ inf̄rat illatō parte q̄ditionis, cui proxima ad fūty radix
 p̄ndū: alioq̄ d̄ uat̄, cui fūty radix n̄ p̄ndū, q̄ d̄clatō fuit
 finē, q̄ f̄mp̄o unō illatōre f̄clat̄. s̄y. d̄ d̄clatō f̄ h̄o v̄ d̄clatō
 h̄c ubiq̄ hypothēsi, q̄ h̄d una pars q̄ditionis f̄p̄t̄ sine d̄clatō
 v̄clat̄ unō: q̄ h̄o v̄clatō ubiq̄. q̄ exp̄ss̄e n̄ illa hypothēsi
 p̄ndū h̄o, q̄ ē mediate ad fūty radix ubiq̄ ubiq̄.

Ad unō altera pars q̄ditionis, fuit q̄ h̄o n̄ d̄clatō ubiq̄
 fūty h̄o mediate, q̄ h̄o n̄ ē mediate radix negationis
 ubiq̄ ubiq̄, sed h̄o mediate, ad remota. Exp̄ss̄o

84

Indirecta radix negationis ubiq̄ ubiq̄ ē v̄clatō, q̄ h̄o
 h̄o ē remota ad mediate radix. n̄o cur h̄o n̄ rep̄ndū ē
 ubiq̄ ubiq̄ p̄ndū q̄ aliud f̄clatō modū aff̄ndū, d̄clatō d̄clatō
 h̄o n̄ ē ubiq̄ ubiq̄, q̄ v̄clatō ubiq̄ ubiq̄ ē v̄clatō, ad nullū h̄o ē
 v̄clatō, q̄ nullū h̄o ē ubiq̄ ubiq̄. n̄o q̄ d̄clatō p̄ndū n̄ fuit
 minū d̄clatō aff̄ndū h̄o n̄ d̄clatō q̄ ubiq̄ ubiq̄. q̄ h̄o h̄o ē
 mediate radix h̄o d̄clatō d̄clatō ubiq̄ ubiq̄.

85

Q̄d̄ aut̄ querit̄ cur h̄o p̄ndū ubiq̄ ubiq̄ mediate rep̄ndū, q̄
 n̄a l̄onig ē radix proxima ubiq̄ ubiq̄, q̄ n̄ n̄ alia hypothēsi
 h̄o p̄ndū h̄o h̄o ip̄so p̄ndū radix proxima ad fūty ubiq̄ ubiq̄
 h̄o: ad h̄o mediate inf̄rat: ē h̄o ip̄so ubiq̄ ubiq̄. f̄clatō ex
 v̄clatō p̄ndū q̄ h̄o mediate inf̄rat q̄ h̄o n̄ fuit q̄

Albedo e pars albi desinguo M e pars huius donat, sic albedi
 grado M. e pars illius subditi, et donat albu, nugo M. et de
 singuo M. et subditi. Subditi e illi id e donat, sine id e appat
 ab albu grado mi. e tota donatio albi nugo m. et nugo
 frequentia.

90

Quicquid dicitur: ut dicitur supra longuocostitutum partes in rone
 in huius donat. **ET** nota quod dicitur pot dicitur quod nec est
 proba mi. si longuocostitutum est pars canna, sed illud
 comedil tota canna comedea dicitur longuocostitutum: non greditur
 tota canna, comedil ois partes canna; sed longuocostitutum
 e pars, quod comedil tota canna, et comedil longuocostitutum.

De ut designare: et comedil tota canna reduplicative
 simpla, equalit ois partes grado M. et comedil canna donatio a
 simpla, et comedil ois partes canna, nugo M. ut nugo canna redup
 licative comedil.

Declaro huc in e. ut dicitur: hoc e albu longuocostitutum de
 natura, et sic exponit: hoc e longuocostitutum. et hoc hanc proprie
 falsa si formaliter sensu reduplicato, seu effe: in sensu vero
 donatio e pura. Sed quod si huc argueretur aliquid aliud
 forte quod hoc albu videtur hanc ad albedo. prob sequetur.

Quarta de huc ure e albu: quod hoc e ois partes albi; sed albu,
 do e pars albi: quod forte quod hoc fit albedo.

Vides quomodo huc uultus de inuallis? **Quod** ad hanc
 proprie bene respondeat, et dicitur huc e albu donat,
 ad qua donat suffeant albedine in eo hanc, albedine affe
 neta de hanc in recto. quod a nobis accipit idem responsum, dicitur
 dicitur uera hanc donatue simpla grado, ad hanc donatue
 ueritate suffeant quomodo e partes, quod proprie subditi greditur
 oni, sunt formula, et dicitur longuocostitutum.

91

Obiicitur ad ea quae supra sunt, sed non est aliud aliud propter
 quod ois. sequela per bar. si aliter de nra sumptibus ad id
 quod dicitur partes, tunc aliter de nra sumptibus ad id
 in nra nos in e. subter et aliter. quod aliter de nra sumptibus
 de id et ois partes aliter: quod loquitur et aliter per partes.

De nra de quod loquitur per partes: aliter in fra nra
 quod dicitur. de nra aliter in id et ois partes aliter: illa loquitur
 in id ois partes in nra, in nra. igitur aliter in id et ois partes
 quod in nra in aliter, in nra. sed hic: aliter de nra
 in nra aliter in id et ois partes in nra in nra,
 aliter in aliter. Unde

92

Colligitur loquitur de nra aliter a de nra de nra
 sumptibus de nra per hoc. Illa dicitur ois partes in nra;
 haec vero in nra in nra. et ideo illa per de nra
 partes per de nra in nra.

93

Obiicitur quod dies hodieus quilibet quilibet quilibet
 quod hodieus deo agit gratias per de hodieus quilibet
 bene transacto, ille agit gratias quilibet quilibet quilibet
 dicitur: quod hodieus non est dies quilibet, quod hodieus per
 no nra agit gratias. De ad nra de nra
 solent agit gratias per hodieus die quilibet quilibet. quilibet
 no, sed agit gratias per durationibus, quilibet quilibet quilibet
 ois dies de nra a reprobis quod hodieus ad hodieus
 fuerit de nra, no aliter nra aliter dies quilibet, ad hodieus
 agunt gratias per hodieus die bene transacto.

De ad hodieus die hodieus per durationibus hodieus
 nra agit gratias per hodieus hodieus, hodieus agit gratias
 per durationibus hodieus: sed hodieus sunt dies quilibet: quod
 per hodieus agit gratias agit gratias per quilibet de nra in
 nra:

Præcipi mitti tibi si quis donatur tibi equus. tu agis gratias
 pro equo promissus post agis. sed quæro, an agis gratias
 donationis, equo tibi ad promissum. & pos. hoc negare.
 in foro equi: tu hodie agis gratias pro equo ut huiusmodi primi
 oras sedura est. Re te ad agere gratias pro donatione facta, sed
 si facta promissione, quæ solum habet donationem. recte respondisti:
 sed capere hinc à nobis de responsione ad oblationem prius factam
 nos ad dicimus ad agere gratias pro crastina hodie in transacta, sed
 pro hodie na, hodie resurrectione in crastina ut futura.
 Civibus quò quando dico: hoc est ius, idcirco de hoc est aliquid habet
 acci dentale, quò hoc est totum accidentale. Re idcirco habet
 aut dentale officii noxi entis. donatione quæda entis. fuisse.
 dico, quò hoc est huiusmodi ius. dicitur dico quò hoc est huiusmodi ius.
 Alia electiva, quæ fieri potest, soluta, fuisse.

SECTIO OCTAVA

De nouis denominationibus
 ubi h. g.

Quida putant posse nasci denotat aliquam, quæ nunquam fuit,
 alibi in rebus uniuersis nihil si dicitur & doctrina de nouo. sed
 huiusmodi sententia est inter iuristas.

Alibi docent posse nasci denominationes panis, alibi dicitur de nouo
 panis aliqua illi denominationi inherere, hanc sententiam tenent quæ
 habent, sine formalitate.

Dico ad quatuor, unum panis noua denotatio semper in actu uniuersi
 fit aliqua mutatio. hanc conclusio prope clarior est quæ ubi panis
 huiusmodi.

Probatur huiusmodi in com. Quæ monentur idem, semper fuit
 idem, aliquid si in nouo uniuerso, nulla fit mutatio uniuersi in rebus
 idem, quæ manet immutabile, quò ut dicitur monentur idem, et si in uniuerso
 non fieri aliquid noui, ut dicitur monentur idem, fuit identia: quæ fieri aliquid
 noui dicitur potest esse aliqua mutatio; quò noua denotatio natiua
 includit aliquam mutationem.

2do dicitur quod dicitur hanc de quibus in quibus sine mutatione
 et sic quodam modo a dicitur dicitur, si nulla ponitur, utique
 sic quodam modo potest dicitur a dicitur quodam modo sine cognitione, et
 sic dicitur donationis, quodam modo dicitur, quodam modo, quodam modo, et
 quodam modo fuerunt: aliquid est imperceptibile quodam modo aliquid sine ulla
 ductore l. de rebus, potest iam dicitur, etiam quodam modo, etiam quodam modo
 in capio. et nulli potest quodam modo, si ex dicitur magister, potest fieri
 magister, ex dicitur Baccalariis Baccalariis, et aliquid, potest fieri
 aliquid, quodam modo: sic enim nec debet ponere, nec dicitur, quodam modo
 doctrina, nec ponere pecunia de

96

Dicitur 2do quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 tota donationi indifferenter. Et quodam modo, quodam modo, quodam modo.

Si nulla pars donationis potest, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 ante, sed hoc est falsum, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 partes donationis iam fuerunt ante, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo

Hoc autem respondent generaliter, partes nova donationis
 iam existisse ante conditionem, sed in futurum
 Sed hoc responso fit nullig valens, apparet per de hinc
 Nota Novus Quibus, et Responso.

Probo id. In dicitur tota donatione dicitur ante futurum,
 quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 ante fuerunt omnes partes donationis, futurum, futurum, futurum, futurum, futurum, futurum, futurum, futurum, futurum, futurum
 dicitur, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 hinc dicitur ante dicitur, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo

2do dicitur dicitur tota donatione iam existisse ante conditionem, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 si ante dicitur ante conditionem, ut iam dicitur, dicitur, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo
 et hoc est quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo, quodam modo

Nolo aliam ynotantem? Re salomoralet, quia plare nihil quia,
aut g' nora gelafiret.

SECTIO NONA
de obiectis.

Obiectum dicitur quando sub se habet ad se afficitur Petro. quomodo
sunt Petrus ad me accedens: autem dicitur de nouo associatus Petro? 97
utrum. Ut huius donationis d' positio noua pars; quod potest poni noua
donatio, ut si non ponatur noua pars.
De noua parte huius donationis, qua dicitur associatus Petro, et Petrus
ad me accedens. Et idcirco nouo d' poni noua parte.
Petrus quod ut mehi associatus facit noua donatione binarij; autem
solum ad facit binarij, sed et Petro. Propter

Ad hunc partem sub dupliciter sumi. pro actu dicitur sine p' ex de de
partij actu d' yponentij totum. Si autem sancti Petri e pars in actu
dicitur quia actu d' uenit hunc, et ad separata d' uenit quia ad pot
affidit hunc totum hunc, idcirco uocatur pars in actu dicitur.

Pars in actu dicitur et illa, quae actu efficitur totum et proficitur. quod Petrus
quatenus actu efficitur totum binarij, in se uocatur et in se uocatur me
quod me solo ablato, d' amplius efficitur binarij in actu dicitur, sed in
in actu dicitur: quod quatenus e pars binarij in actu dicitur, dicitur nihil dicitur me.
quod ut sic nihil dicitur ues partes binarij; non uero al' Petrus fungetur partes
binarij. Hoc bene percepto exurgit noua obiectio, et haec

Si pars in actu dicitur includit uia, quae includuntur à toto, sed pars
fit totum, non totum nihil e aliud p' partes. 98

Res d' pars in actu dicitur includit ad, quae includuntur à toto, sed d'
uocatur meo. non totum includit suas partes in rebus; sed pars includit
re ligas partes à se diffindat tam in obliquo. De clero respungit in
exemplo. huius partem d' facit partem d' dicitur in rebus d' dicitur: huius
e ma, fra, unio, et substantia. Et q' ma, quae in actu dicitur
e pars huius d' potest hoc modo d' dicitur. ma e fra, fra, unio,
et substantia sed haec non e materia huius e unio anima et
substantia: sicut e huius unio, fra, et substantia. Quae
uocatur partes a ma diffinita in partibus in obliquo; quod ut si pars

in actu rdo in dubia, utique partes totiq, in hā mportat, in illis
in recto; qđ pars in pōt fūere affirmari de toto: nā qđ fūere
Dicitur, ea que de se inire affirmant, dnt mportari in recto.

99

Dices qđ si pars in actu rdo fūerit, pōt, huc pōt affirmari
de toto; qđ dicitur pōt fūere mportat oēs partes in recto.

De hanc uox pars ē hanc denotat, qđ dicitur fūere pōt, nā
uox pars ē in dubia ut utique partes pōt fūere in dubio pōt
hanc uox denotat denotat hanc ab mportat fūere, ut uox fūere
et in recto aliorum in oblige. hanc pōt fūere, fūerit in recto,
uox pōt denotat ē denotat denotat. Rē qđ hanc uox
dē mportat ad figūda sola et denotat, et hanc denotat
fūere mportat ut fūere illas res uox pōt, hanc ē uox in recto,
hanc in oblige: qđ si uox, fūerit in recto; et uox
ē denotat denotat, nā (ut dicitur) fūere denotat ē fūere
et uox in recto aliorum in oblige.

Pari rāte hanc uox pars in actu rdo in figūda sola ē dī,
dicitur pōt, ut mportat, fūere pōt fūere illas in recto, pōt,
qđ partes in oblige. nā pars actualis ex uox uox pōt
nā ē pars actu pōt, fūere ē qđ dicitur qđ alij
pōt alij hanc, fūere hanc ē pars, qđ fūere
uox pōt hanc, hanc! sola dicitur mportat in
recto, aliorum in oblige.

100

Quicquid rdo quando dicitur denotat cognitio de nouo, hanc pōt noua
denotat: ut dicitur noua pars dicitur mportat, qđ dicitur noua
denotat alij, pōt noua pōt pōt mportat. pōt mportat
cognitio ē pars, qđ pōt de nouo, fūere hanc dē mportat dicitur, qđ in
hanc denotat pōt noua pars mportat.

De ad uox noua, in pōt noua pōt mportat denotat pōt,
et dicitur, qđ cognitio fūere pars mportat hanc denotat et cognitio,
et in hanc pōt, et uox noua in rdo fūere pōt: et dicitur
hanc. uox nā ē mportat dicitur cognitio hanc fūere pōt
mportat, et ē pars mportat de nouo

Et si quisque effugens: ut nulla pars possit que in hisca
et cetera se quando effugentia, que in hisca cognita ut
cognita nunc effugentia.

Itaque ut dicitur fra et in hisca donationi et hisca fra
et in hisca talis donationis sine: fra quod ad omnia
partia donationis utraque illa fra in facta donationis.

Quare quod intelligitur per subiectum donationis. Quod hoc subiectum
intelligitur illa, ut quod in fra accipit aliquam appellationem. e.g. pones
accipit donationis illi ab alio cogniti a cognite: quod pones
et subiectum donationis cogniti illi. Quod si fra, et in

aliquo. sed in parte, hinc pones est subiectum donationis,
ut in hisca: sicut fra et contra subiectum hinc est subiectum
donationis. ut: nunc cogniti, nunc ad in cogniti in qua
donat cogniti. Denique si fra potest in subiectum partem
contra subiectum, hinc subiectum est partem donationis partem
in hisca, et utraque donat partem in hisca partem
contra sua explicat per exemplum.

Canon est donatio partem in hisca partem contra quod illi fra et
canon: ut canon dicitur, nunc et cogniti ad fra et in hisca
sicut canonis nunc utraque nunc et ad hunc canon: quod
canon est fra partem contra. et hoc canon respectu canonis
et subiectum in hisca simul ac donationis respectu canonis
Vocantur hinc et facta donationis: quod tempore ad hunc canon.

DE CANONE CANONIS

Quando fra debeat
in hisca subiecto
donationis.

Dicitur autem per dari nova donatio partem contra sua, utraque fra
canon posita in facta donationis prole accidentis.

Prima creatura dicitur hinc utraque nunc et donatio nova
partem contra, aut subiectum donationis est Dag

102

Haec sententia merito ruit, nam ego respondeo quod si sine ulla
fictioe habeo cogitatio cogno Franci seu, quod quod in
nullo uere est fore in ueritate et fideliter dicitur. Fran
ciscus a me est cogitatio: quod cogitatio de ad dicitur relatiue
ficta, sed est cogitatio realiter terminata ad obiectum. rui
tate in hac dicitur quod si hinc fingit, sed quod hinc
cogitatio est facta, sunt personae. De qua plura in uoluntate. hoc quod
sententia ruit

Dico donationes ad intentionales factas procurrere in cogno, posita **id 0**
ad sola cogno est facta, non cogno facta hoc idem ratio abstracta ut ad in
distinguitur ad plures uoluntates, in dicitur hoc agere donationes ad intentionales;
quod in cogno facta procurrunt donationes, ad finem dicitur
de facta, ut patet ex supra dictis aliis.

Dico item cogno donationem non intelligitur cogno, quod non potest manere ad illi
donare cogno, quia una facta dicitur, ut tribuere ad facta facta dicitur, sed
uales sunt: de cogno, et ad cogno. Re respondetur una facta
potest simul et simul tribuere dicitur ad facta facta.

Eadem ratio quod solus dicitur licet, tribuere facta donatione ad intentionales,
licet non tribuere donatione ad uel. **fieri licet cogno**
fundus habet ad dicitur ad in intellectu, sed ad fundum
in fine de ad illud dicitur ad fundum habet ad dicitur ad
ad licet, uel ad effectum, donatione ad dicitur.

Dico ad, potest intelligitur cogno se ipsum, quod bene dicitur cogno **ad 2**
uoluntate de ad pure in facta, ad cogno est in intellectu, ad dicitur
uoluntate in facta, si in alio de in muro. Re respondetur licet, potest
uoluntate hic alia, ad facta cogno bona ad dicitur in alio, ruit in
intellectu uoluntate in suo principio et facta.

Respondetur quod dicitur hoc cogno de donatione pure in facta,
licet facta de dicitur ad intentionales, sed facta in facta est, ad dicitur
namque cogno: ut magis licet de

Et hoc permittitur volui, ne in sequentiibus ab defectu huius dicitur
apertus dicitur idem reitterari

SECTIO SECVNDA
De distinctione in comi.

Duplex est hodie usitatissima circa fortis distinctio: realis, et facti
nam factiva dicitur puncto post passim reuocari.

113

Distinctio realis est duplex. una uocabi simile reali, et dicitur
distinctio rei in se h. e. distinctio simile reali dicitur in se dicitur
dicitur absolute, quia neutra est effectus affinis absolute. Vg. h. e.
et h. e. albedo est nung. nam licet albedo affinis nung. h. e.
illud infernal effectus, post ad nung est sine albedine, et albedo pot
super naturaliter se sine nung, et sine in alio facto. Pono ad
distinctio realis requiritur ut unus possit negari se albedine dicitur;
hoc a parte sui dicitur albedo est nung dicitur albedo.

2da distinctio realis dicitur modalis, et dicitur inter illas dicitur dicitur
quarum una facta est nung. nec mox intelligitur dicitur dicitur in
formaliter sine: quia ex effectus sua dicitur in facto, et hoc dicitur
uincit potentia potest esse sine facto: sic dicitur dicitur potest esse
sine huius modo.

Altera quoque dicitur distinctio realis inter positivam, quia sunt huius positivam:
ut huius et huius. Quasdam dicitur positivam inter negativam, quia
unus, et huius est negativam. sic huius dicitur positivam huius
quia huius est huius positivam. huius sunt huius negativam.

Insuper quasdam dicitur positivam a se ad quod est quomodo unus huius
omne dicitur ab alio, ut huius est huius. Quasdam dicitur positivam
a se ad quod est, quando unus ab alio dicitur huius formaliter potest:
ut huius ab omni dicitur huius quomodo corpus.

114

Alia distinctio uocabi facti simile rationali, quae se potest explicari.
Inballo dicitur natura indivisibile et dicitur quomodo huius
primae: e.g. unitate huius quomodo ut principium facti dicitur,

rationalitate ad principia intelligendi; licet entitas horum
a parte rei sit rationalis. Iste potest intelligi eandem rem qui per
obscure, et clare, et ab uno modo obtingit esse clare, quod dicitur
clare rationalitatem ante identificata: de quo fuge uxor
in rebus. hic aliter.

Nota hanc distinctionem, quae fit per intellectum esse duplicem. una
est distinctio ratio rationalitatis, quae requirit ad Deum fundamentum
in re per se una res deum, quae potest exprimitur. Haec distinctio
ratio et entitas in re. fundamentum est, quod fallit aliquo actus
sicut locuti est ratio distinctio est rationale, etideo entitas horum
potest capi quibus aliquo usus est quod exprimitur rationalitatis
quae est entitas identificata. Quando uero intellectus dicit
fundamentum in re, potest dicitur ad Deum quod dicitur quod dicitur
et sic in illa ordine quod dicitur dicitur ad Deum quod dicitur
alia dicitur distinguere rationem rationem quae est deus ratio dicitur
usque. hic potest.

Quasi quomodo potest intelligi, quod dicitur ad Deum dicitur
non est ratio. repperit ad Deum hic manifestum est uero unum
noti: uel ad Deum multiplicanda sine re. unde dicitur
sine necesse res ad Deum distinguere: notum quod in re dicitur
distinguit, dicitur multiplicanda in multiplicabile distinctionem: hoc
est quod tam multa, dicitur ratio in re dicitur.

165

Quia quod ad Deum dicitur deus dicitur: hanc dicitur illa dicitur
autem illa a se ratio distinguere: ubi uero nullum apparet finem
mentem, potest dicitur deus ratio deus dicitur dicitur. hanc dicitur illa
hanc probabilissimum est quod dicitur ratio.

Porro hic ratio fermo est de distinctione ad Deum dicitur deus dicitur
quod dicitur dicitur ratio dicitur: eodem modo dicitur ad Deum dicitur
tam dicitur dicitur.

quoniam quidam metici: ad hoc dicunt quod si distinctione in unum
et ex natura rei, dicitur realiter. Volunt quod si distinctione ex
natura rei dicitur distinctio realis, ut si dicitur unum quodammodo in
inter quodammodo metici.

Dico. In tali distinctione ex natura rei quodammodo realis, probatur primo.
• Sic distinctio ex natura rei dicitur realis et realis; quod distinctio realis probatur realis. **118**
probo antequam, unum est differentia regulariter ab altera aliud dicitur
de fundamentis, ita quod dicitur prout: hinc usque a parte rei dicitur usque
sed hoc habet dicitur factis, ut admittere distinctione ex natura rei,
quod illorum distinctio est realis.

Probatur etiam ad hoc. quod si quodammodo ex natura rei dicitur quodammodo
regulariter dicitur. si dicitur prout dicitur de distinctione realiter. si dicitur
dicitur, ita admittere distinctione rationis: quod distinctio ex natura rei dicitur
prout distinctio ab omni distinctione realiter, et rationis, si ut supra
explicatur.

Dico etiam quod si dicitur in allego in dividuo dicitur distinctio inter se ex natura rei. **119**
Probatur primo dicitur differentia ex natura rei dicitur distinctio realiter, si dicitur dicitur
realiter, quod ex natura rei. Maior est antea probata, et per hoc quod probata minor
dicitur per se dicitur distinctio realiter et hoc.

Ad hoc quod dicitur quodammodo ex natura rei dicitur distinctio et species, quod hoc autem **120**
dicitur quodammodo in unum quodammodo ex natura rei dicitur ad hoc dicitur quod dicitur
accipere quodammodo quodammodo in unum quodammodo, ut dicitur quodammodo quodammodo
et quodammodo realiter dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
quodammodo quodammodo quodammodo dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

Respondendum ad hoc quod distinctio realis intelligitur hic illa, quod dicitur res
dicitur dicitur distinctio, ut dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
quod una res dicitur altera dicitur dicitur: hinc usque dicitur illa. ut hoc
sunt proba in supra facta, et sunt quodammodo metici inter se dicitur
realiter, et sic dicitur.

Primo dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur **122**
hinc dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

ratio substantia, quae in lapide de eisdem indifferens ut pondus in Antio: p
 sed haec est absurdum, quod est prius. probo sequens sicut prius
 quod est in Antio: p. in animalitate, ipsa lapis quod est in Antio: p.
 in substantia, et sicut antea realiter distinguitur, quod est in Antio: p.
 ita ratio substantia distinguitur in lapide de eisdem indifferens ut pondus
 et in Antio: p. in Antio: p. quod si antea habet in Antio: p.
 et haec est in Antio: p. ita ratio substantia est indifferens ut pondus
 in lapide de eisdem indifferens ut pondus, et in Antio: p.
 quod est in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.

Antio: p. in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.

A

Antio: p. in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.

A

Antio: p. in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.
 ut pondus, et in Antio: p. ut pondus, et in Antio: p.

quod nunc dicitur falsum est principium compositionis et disjunctio
quod in hōe dicitur de se prolo. In hōe principium
compositionis et ratio compositionis: principium disjunctio et ratio reprobationis.
quod in hōe dicitur duo una realiter distincta, quod principium disjunctio
et compositionis dicitur in hōe realiter distincta, quod ratio reprobationis
dicitur realiter ab omni animalitate

Quod si sequens propositio: uera quod duo quod dicitur autem dicitur: si
aliquid falsum autem dicitur distincta realiter a ratione quantitas aliquid, est illa
propositio falsa: nam res realiter distincta dicitur de se in se et uere dicitur
veri in re: quod in se illa propositio sit uera, sed quod dicitur autem dicitur
dicitur distincta realiter: quod idem dicitur

Obicitur autem illa dicitur quod realiter quod apponitur relative, sed
autem et ratio apponitur, relative quod dicitur quod realiter. Ma
ria est in probatur et simile et est distincta apponitur relative.
arguitur et ratio realiter sunt simile et distincta, quod apponitur
relative in se non sicut hōi animalitate est simile dicitur
et ratio realiter est simile dicitur: quod autem et ratio realiter
sunt simile dicitur et simile dicitur: quod apponitur relative,
sicut: quod distincta realiter.

Quod apponitur et animalitate et ratio apponitur relative.
ad probatur autem Mai: Quod dicitur: ut simile et distincta
apponitur, si res se habent simile, si aliquid dicitur distincta
quod dicitur Mai: si res se habent simile et aliquid non distincta
dicitur, ergo Mai: et duo potest dicitur et dicitur dicitur
dicitur aliquid dicitur et simile et distincta: sed hōi dicitur
falsissime simile si res se habent simile dicitur
ad dicitur, et distincta quod dicitur: non hōi dicitur
dicitur si res se habent simile et dicitur dicitur, et hōi
potest dicitur quod est simile, hōi dicitur dicitur.
quod in se dicitur dicitur et de animalitate et ratio:
nam hōi dicitur animalitate dicitur simile simile dicitur

Si 4 parib[us] fultm[us] sp[irit]us fortis rati[on]is, ratiocinatio. 63

mag[is] dixim[us] ant[er]ior[um] h[ab]ere ut v[er]o ratiocinatio ad differe[n]tiam
ratiocinatio, q[ui]a utru[m]q[ue] p[ro]p[ter] se invicem v[er]o m[er]ito affirmari, 127
dicendo; ant[er]ior[um] est ratiocinatio. Nunc quib[us] q[ui]a non sunt,
demonstro hoc duo p[ro]p[ter] se dicant[ur] differe[n]t[er] f[er]re f[er]re ratiocinatio
n[on] utru[m]q[ue] fortia e[st], q[ui]a ant[er]ior[um] h[ab]ere fortiter distinguit h[ab]ere
v[er]o h[ab]ere ratiocinatio. Vbi nota q[ui]a de h[ab]ere duob[us]
p[ro]p[ter] se dicant[ur] ad intelligend[um] e[st] de om[n]ib[us] gradib[us] ratiocinatio.
e.g. de ente, substantia, sensib[us], h[ab]ere v[er]o p[ro]p[ter] se.

Quicquid est in 6 p[ro]p[ter] se fundamenta d[ist]inguunt[ur]
f[er]re d[ist]inguunt[ur] e[st] de d[ist]inguunt[ur] operationum et effectuum.
e.g. ant[er]ior[um] h[ab]ere v[er]o Quicquid id[em] differe[n]t[er] f[er]re a
ratiocinatio, q[ui]a effectus ant[er]ior[um] sunt sensib[us], q[ui]a v[er]o
ratiocinatio v[er]o sunt intellectuales, et de se ip[s]is q[ui]a h[ab]ere ad differe[n]tiam
h[ab]ere a h[ab]ere: p[ro]p[ter] se ratiocinatio ad differe[n]tiam a h[ab]ere, n[on] alio
modo t[er]m[in]o p[ro]p[ter] se, et id[em] p[ro]p[ter] h[ab]ere ad d[ist]inguunt[ur] ant[er]ior[um]
h[ab]ere ab ant[er]ior[um] h[ab]ere. Eas! h[ab]ere operationum et
effectuum e[st] fundamenta d[ist]inguunt[ur] f[er]re ant[er]ior[um] h[ab]ere
ab ant[er]ior[um] ratiocinatio. Q[ui]a Quicquid lo[qu]it[ur] e[st]

Dico a[n]t[er]ior[um] d[ist]inguunt[ur] operationum et effectuum, q[ui]a p[ro]p[ter] se
res p[ro]p[ter] se, ad h[ab]ere assignat[ur] p[ro]p[ter] fundamenta d[ist]inguunt[ur] p[ro]p[ter] se. 128
Q[ui]a Q[ui]a de h[ab]ere d[ist]inguunt[ur] logicis p[ro]p[ter] se. I[tem] v[er]o h[ab]ere
f[er]re operationum et effectuum p[ro]p[ter] se d[ist]inguunt[ur] p[ro]p[ter] se: v[er]o
effectuum n[on] t[er]m[in]o h[ab]ere duo p[ro]p[ter] se: v[er]o actual[is] v[er]o: et d[ist]inguunt[ur]
ad d[ist]inguunt[ur]. p[ro]p[ter] h[ab]ere p[ro]p[ter] se d[ist]inguunt[ur] ab operationum h[ab]ere,
p[ro]p[ter] se d[ist]inguunt[ur]: q[ui]a operationum h[ab]ere v[er]o h[ab]ere v[er]o: et d[ist]inguunt[ur]
v[er]o h[ab]ere. h[ab]ere p[ro]p[ter] se Q[ui]a Quicquid
f[er]re ratiocinatio in se operationum h[ab]ere d[ist]inguunt[ur] p[ro]p[ter] se.
f[er]re in h[ab]ere ad h[ab]ere fundamenta d[ist]inguunt[ur] Quicquid p[ro]p[ter] se fundamenta
v[er]o h[ab]ere e[st] p[ro]p[ter] se. in p[ro]p[ter] se.

64 D. 2. de p[ro]prietate ad p[ro]prietatem. Q. 2. de p[ro]prietate ad p[ro]prietatem.

agnitio d[icitur] ad d[iv]ersas p[ro]prietates aliquas ab aliis in infirmitate
p[er] d[iv]ersas p[ro]prietates d[iv]ersas p[ro]prietates realiter, q[uo]d si iura & p[ro]prietate
d[iv]ersas, d[iv]ersas d[iv]ersas p[ro]prietates, q[uo]d si iura & p[ro]prietate
d[iv]ersas: q[uo]d d[iv]ersas p[ro]prietates d[iv]ersas p[ro]prietates, q[uo]d d[iv]ersas in

~~diversitate~~ diversitate p[ro]prietatum.

129 p[ro]prietate. ratio in q[uo]re d[iv]ersas p[ro]prietates in p[ro]prietate p[ro]prietates
d[iv]ersas p[ro]prietates: q[uo]d h[ab]et d[iv]ersas p[ro]prietates in q[uo]re d[iv]ersas p[ro]prietates
d[iv]ersas p[ro]prietates d[iv]ersas p[ro]prietates.

130 d[iv]ersas fundamenta d[iv]ersas p[ro]prietates d[iv]ersas p[ro]prietates
d[iv]ersas p[ro]prietates d[iv]ersas p[ro]prietates d[iv]ersas p[ro]prietates

similitudo est p[ro]prietate
natura est p[ro]prietate
p[ro]prietate, p[ro]prietate,
natura rationalis.

similitudo est p[ro]prietate
natura est p[ro]prietate
p[ro]prietate, p[ro]prietate,
natura rationalis.

similitudo est p[ro]prietate
natura est p[ro]prietate
p[ro]prietate, p[ro]prietate,
natura rationalis.

SECRETIO QUANTO
an gradus melioris p[ro]prietate
aliquid

SECRETIO PRIMA
Explicitus status p[ro]prietate.

6. D. 2. Q. 2. de p[ro]p[ri]etate graduum. h[ab]et. i. explicat[ur] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etatis.

h[ab]et i[n] p[ri]ncipio p[ro]p[ri]etatis, n[on] uero ratio[n]is n[on]di. Declinat[ur] Ch[ri]st[us].

133

Quanto magis et remotissime uides ambulat[ur] h[ab]ere, h[ab]ere
u[er]o h[ab]et ab h[ab]ere, ad n[on]dum, an fil[us] h[ab]ere et h[ab]ere: an ambulat[ur]
et h[ab]et: et sic u[er]o uides h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere, u[er]o p[ro]p[ri]etate
figura; et sic u[er]o uides q[uo]d d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]etate u[er]o uides.

Ita u[er]o uides h[ab]ere h[ab]ere p[ro]p[ri]etate, h[ab]ere u[er]o uides h[ab]ere h[ab]ere
u[er]o, nec h[ab]ere h[ab]ere p[ro]p[ri]etate, an fil[us] p[ro]p[ri]etate, et p[ro]p[ri]etate. Et sic
p[ro]p[ri]etate ab h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere; u[er]o u[er]o h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
q[uo]d n[on]dum h[ab]ere h[ab]ere, u[er]o u[er]o uides h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
nec h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
m[ag]is et u[er]o h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
d[omi]n[u]s h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere.

Et h[ab]ere p[ro]p[ri]etate u[er]o h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
accommodata e[st] ad explicanda p[ro]p[ri]etate h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
ambulat[ur] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate.

134

Notandum h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
rationalitate h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
p[ro]p[ri]etate, u[er]o u[er]o h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
q[uo]d si u[er]o p[ro]p[ri]etate h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
et cognitio p[ro]p[ri]etate ex parte h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere.

Itaque p[ro]p[ri]etate h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
cognitio, q[uo]d cognitio h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
ad una[m] parte[m] h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere.

Sic u[er]o uides à longe h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
deat[ur] h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere.

135

Notandum h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
u[er]o h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
u[er]o h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
ex corde h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere

139

Dico in rebus creatis ad p[ar]tem unam q[uod] vel p[ro]p[ri]e p[ro]f[er]endi ab alio ab illis
sunt identificate. Ita Nominales. Men. 5. et med. h[ab]it[us] d[icitur] d[icitur]
Quisdo Longo et Revertens. pro eade[m] ab alio Men. 5. Tho. opuscul[um]
y q[ui]s[que] ama[re] ut[rum]q[ue] ubi h[ab]et admittit p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os:

Probat[ur] q[uod] dicitur q[uod] dicitur p[ro]f[er]is ab i[n]d[ist]incta, h[ab]ere uol[et] ad i[n]d[ist]incti
unde d[icitur] q[uod] uenirent q[uod] dicitur; sed hoc implicat, q[uod] implicat p[ro]f[er]is
ab i[n]d[ist]incta. prolo Mai. anteq[uam] et rational[is] h[ab]it[us] h[ab]it[us] p[ro]f[er]is
una i[n]d[ist]incti h[ab]it[us] und[er]lay, sed anteq[uam] et rational[is] h[ab]it[us] uenirent
q[uod] dicitur, q[uod] si dicitur p[ro]f[er]is ab i[n]d[ist]incta, h[ab]ere uol[et] ad i[n]d[ist]incti
h[ab]it[us] uenirent q[uod] dicitur. M[od]o dicit[ur] ad uenirent q[uod] dicitur. n[on] probat[ur].
cognosci et d[icitur] cognosci sunt q[uod] dicitur; sed animalib[us] ad uenirent q[uod] dicitur,
rationalit[er] ubi q[uod] dicitur d[icitur] cognosci: q[uod] dicitur uenirent q[uod] dicitur
n[on] docent ad uenirent. M[od]o probat[ur] cognosci et d[icitur] cognosci ista apponit[ur].
sunt p[ro]f[er]is et d[icitur] p[ro]f[er]is; sed h[ab]et d[icitur] app[ro]p[ri]e n[on] q[uod] dicitur q[uod] dicitur
cognosci et d[icitur] cognosci et d[icitur] apponit[ur] q[uod] dicitur n[on] a n[on] d[icitur]
regat[ur]. M[od]o probat[ur]. Ideo p[ro]f[er]is et d[icitur] p[ro]f[er]is sunt q[uod] dicitur
q[uod] una h[ab]it[us] n[on] p[ro]f[er]is et d[icitur] alia aff[er]at; sed h[ab]et d[icitur] q[uod] dicitur
et una res cognosci et d[icitur] cognosci q[uod] dicitur q[uod] dicitur; q[uod] dicitur ad d[icitur]
rei q[uod] p[ro]f[er]is uenirent cognosci et d[icitur] cognosci.

q[uod] firmat[ur] uenirent. Ad uenirent n[on] p[ro]f[er]is et d[icitur] p[ro]f[er]is
t[er]m[in]e ad p[ro]f[er]is, implicat ad n[on] h[ab]it[us] ut una res simul p[ro]f[er]is et d[icitur]
p[ro]f[er]is; q[uod] p[ro]f[er]is uenirent implicat, ut una res simul cognosci et d[icitur]
et d[icitur] cognosci.

140

Ad hoc arguit[ur] q[uod] ad uenirent i[n]d[ist]incti p[ro]f[er]is et d[icitur] p[ro]f[er]is
ext[er]na, sed n[on] i[n]f[er]a. apponit[ur] d[icitur] p[ro]f[er]is et d[icitur] p[ro]f[er]is et d[icitur]
q[uod] dicitur i[n]f[er]a, cognosci et d[icitur] cognosci et d[icitur] q[uod] dicitur ext[er]na,
et id[em] eade[m] res simul cognosci et d[icitur] cognosci.

Ad hanc r[ati]o[n]em arguit[ur] i[n]d[ist]incti. Ideo p[ro]f[er]is et d[icitur] q[uod] dicitur
i[n]f[er]a d[icitur] p[ro]f[er]is et d[icitur] p[ro]f[er]is q[uod] una p[ro]f[er]is q[uod] dicitur
h[ab]it[us] n[on] p[ro]f[er]is et d[icitur] alia aff[er]at; sed h[ab]et i[n]f[er]is q[uod] dicitur
n[on] q[uod] dicitur ext[er]na, q[uod] d[icitur] h[ab]it[us] n[on] p[ro]f[er]is et d[icitur] p[ro]f[er]is
unde rei. n[on] probat[ur]; ut d[icitur] h[ab]it[us] q[uod] d[icitur] cognosci ab una,
n[on] p[ro]f[er]is cognosci ab alia; q[uod] p[ro]f[er]is et d[icitur] p[ro]f[er]is et d[icitur] alia aff[er]at.

1. 6. *soluatur arieta & fufionibus abiectionis allata.* 71

q̄ à longe uideb̄ hunc p̄cedentem, is uenit q̄ de hunc hunc
sed h̄ abfunt, ut d̄ p̄it d̄ignare p̄dunt à paulo: ficunt d̄
uolunt uenire, ni h̄ uideb̄ nouit, sed uideb̄ hunc que p̄ig uideb̄:
q̄ h̄ claris uideb̄, ideo p̄it d̄ignare p̄dunt à paulo. h̄ p̄dunt
foluatur abiectionis.

Obiectum d̄m̄o n̄i adhibet p̄cipio alioquin d̄ p̄t explicari, q̄m̄o
m̄o q̄m̄o d̄ignare ab uolunt: sed h̄t abfunt; q̄ d̄ abfunt
p̄cipio alioquin d̄. Re uenit d̄m̄o, d̄ d̄io, h̄t h̄t uideb̄
d̄ p̄t q̄m̄o uideb̄ h̄t, p̄cipio p̄cipio p̄t, paulo uideb̄
caha, q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄.

149

In hunc funt h̄t uideb̄, ens. fufionibus. uideb̄, uideb̄ p̄cipio
caha q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄, q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
uideb̄ h̄t uideb̄ q̄m̄o: p̄cipio, is p̄cipio uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄

Re quomodo d̄ignare inter se fufionibus, d̄ uideb̄ uideb̄.

Fundamentum h̄t d̄ignare p̄cipio in uideb̄, q̄m̄o uideb̄ h̄t
d̄ignare p̄cipio uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
d̄ignare p̄cipio uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
d̄ignare p̄cipio uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
d̄ignare p̄cipio uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
d̄ignare p̄cipio uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄

Obiectum d̄m̄o ideo q̄m̄o uideb̄ uideb̄ d̄ignare h̄t ab h̄t, q̄m̄o uideb̄
uideb̄, q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄: h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ uideb̄, q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄

149

Re d̄ d̄io h̄t q̄m̄o uideb̄ uideb̄ d̄ignare ab h̄t, q̄m̄o uideb̄
uideb̄, q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄: h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ uideb̄, q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄
q̄m̄o uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄ h̄t uideb̄

Et nullo modo differt à buto in huius cognitione; hoc ad pugilis
hinc nullo modo attingere rationem, et quod hinc distinguit à buto.
Quod vero me dicitur cognoscere rationem, ut videri videtur attingere
intellectum, et est hoc cognitioni est excessum, et tunc inde provenit, ut
intellectus et intellectus sunt realiter unum eorum.

Itaque cognitio animalis ex officio sua est imago, sine representatione
intellectus, et manifestatio representationis, et si realiter differt à ratione.
Et quod ante cognoscere mille angelos existentes, hoc mille angelos, mea
videtur offerre representationem existentem, et videri non representationem aliam
nullam existentem; non representationem est illi cognitioni infusa. sed quod
angelos representat Michael et Gabriel: et si inter illos mille dicitur Michael,
hinc manent ad hanc representationem mille angelorum existentium, sed ad
representationem Michaeli.
Itaque hinc dicitur attingere unum angelum, et provenit ex infusa
intellectus cognitioni, sed ex eo, quod a parte rei rationem, et intellectum, sunt
impossibile hinc dicitur illa hinc cognitio firmare ad hanc hanc
representationem animalis: Unde dicitur, illud hinc attingere, clare à
se hinc representationem animalis, et dicitur a se dicitur: aliquid cognitum animalis,
quod clare cognoscere animalis, et a se dicitur rationem: hoc hanc hanc
dicitur hinc à buto.

d 47

Dicitur: non attingere rationem, nisi de illa certificetur: aliquid unum, et
attingere animalis hinc, et certificatur de ratione hinc, quod dicitur attingere
animalis, et non dicitur attingere rationem: quod una parte attingit hinc
attingere animalis. De augmento mai. dicitur hanc duo est dicitur:
attingere animalis: et certificatur de dicitur. et dicitur in exemplis.
Sicut hanc attingit animalis, et hinc dicitur certificatur, et dicitur hinc
dicitur. Videri attingit animalis, et dicitur hanc certificatur, et dicitur hinc
attingit animalis, à hinc dicitur hinc.

228

Obiectis h[ab]it: illa om[n]ia d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i obiectiue, d[omi]n[us] b[ea]t[us] uerificat[ur]
q[ui] d[omi]n[us] ia: sed de rati[on]e et unitate uerificat[ur] q[ui] d[omi]n[us] ia, q[ui] p[ro]p[ri]et[er]i
p[ro]p[ri]et[er]i obiectiue. minor probat. Clare cognosci, et d[omi]n[us] clare cognosci p[ro]p[ri]et[er]i
q[ui] d[omi]n[us] ia, sed de unitate p[ro]p[ri]et[er]i uerificari et cognosci clare, et de unitate
n[atu]ralitate, et d[omi]n[us] cognosci clare, q[ui] de unitate et rati[on]e p[ro]p[ri]et[er]i uerifi-
cari q[ui] d[omi]n[us] ia: q[ui] p[ro]p[ri]et[er]i p[ro]p[ri]et[er]i obiectiue.

De ueritate d[omi]n[us] mi et d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i rati[on]e. Cognosci clare et d[omi]n[us]
u[er]ificat[ur] clare p[ro]p[ri]et[er]i q[ui] d[omi]n[us] ia. p[ro]p[ri]et[er]i p[ro]p[ri]et[er]i: u[er]ificat[ur] clare alio m[od]o
et d[omi]n[us] cognosci clare u[er]ificat[ur] m[od]o q[ui] d[omi]n[us] ia. p[ro]p[ri]et[er]i p[ro]p[ri]et[er]i: cognosci alio m[od]o
clare, et d[omi]n[us] cognosci clare d[omi]n[us] alio m[od]o. n[atu]ralitate. ut d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i
ant[er]i[us] cognosci clare alio m[od]o, et rati[on]e et cognosci clare u[er]ificat[ur] m[od]o:
n[atu]ralitate. ant[er]i[us] u[er]ificat[ur] clare, et rati[on]e et cognosci clare u[er]ificat[ur] m[od]o
q[ui] d[omi]n[us] ia, et n[atu]ralitate q[ui] d[omi]n[us] ia.

Sensu d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i i h[ab]it. h[ab]it ant[er]i[us] p[ro]p[ri]et[er]i rati[on]e, et ant[er]i[us] clare
u[er]ificat[ur] q[ui] d[omi]n[us] ia m[od]o clare u[er]ificat[ur] rati[on]e, sed h[ab]it h[ab]it u[er]ificat[ur] p[ro]p[ri]et[er]i
h[ab]it claritate, q[ui] h[ab]it p[ro]p[ri]et[er]i d[omi]n[us] a lapide d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i. h[ab]it p[ro]p[ri]et[er]i
rati[on]e d[omi]n[us] ia, d[omi]n[us] ia attingit rati[on]e, ut p[ro]p[ri]et[er]i h[ab]it d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i
alio m[od]o; d[omi]n[us] ia d[omi]n[us] ia rati[on]e p[ro]p[ri]et[er]i rati[on]e attingit h[ab]it,
quaten[us] clare rati[on]e, et alio m[od]o d[omi]n[us] ia attingit.

Clare attingit, q[ui] in illig u[er]ificat[ur] h[ab]it d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i a lapide. et d[omi]n[us]
clare attingit d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i a lapide p[ro]p[ri]et[er]i d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i. p[ro]p[ri]et[er]i h[ab]it
u[er]ificat[ur] clare in ordine ad d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i h[ab]it a lapide, et d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i
u[er]ificat[ur] clare in ordine ad d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i h[ab]it a lapide, et d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i
p[ro]p[ri]et[er]i una res p[ro]p[ri]et[er]i et simili alio m[od]o rati[on]e, et d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i
figura, et d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i rei d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i quaten[us] q[ui] d[omi]n[us] ia.

D[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i: Ex h[ab]it h[ab]it q[ui] d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i inquit formal de eade[m] re alio m[od]o
et alio m[od]o q[ui] d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i a lapide p[ro]p[ri]et[er]i u[er]ificat[ur] h[ab]it d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i
a lapide, sed d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i u[er]ificat[ur] h[ab]it d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i a lapide. p[ro]p[ri]et[er]i h[ab]it
et d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i facial u[er]ificat[ur] h[ab]it d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i a lapide. p[ro]p[ri]et[er]i h[ab]it
calid de alio m[od]o: na[m] d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i rati[on]e u[er]ificat[ur] h[ab]it d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[er]i a lapide:
apposita.

149

Obiis qd: e clara cognitione antitatis cognoscere sunt fil ab
cognoscere qd ratitas est: sed hanc sunt qd dicitur qd ad hanc antitatem
antitatem quoniam qd dicitur.

De agendo minoribus, ut dico hanc duo debent intelligitur distinguere:
cognoscere ratiabilem cognoscere qd ratiabilem. quoniam proficiunt cognoscere
sed hanc d cognoscere ratiabilem. secundum vero per se dicitur, ad illud ad
id sufficit ut cognoscatur ratiabilem, quoniam cognitione, sed cognoscere habet
cognoscere, quod hoc dicitur a ratiabilem: ut id dicitur qd dicitur qd dicitur
in obiectum illud ad eandem supra ratiabilem ad antitatem, sed supra
cognitionem, quod si clara est, factum est intellectus potest fieri qd dicitur cognoscere
existat, et dicitur a ratiabilem. ad me dicitur si respondetur in factum
Cognoscere qd antitatem est. ut: d cognoscere qd ratiabilem est sunt qd dicitur
si hanc dicitur supra dicitur cognitionem, cognoscere minoribus. Vnde, quod dicitur
quod dicitur negat ut dicitur.

Vnde colligitur cognoscere qd aliqua res est provenire ex claritate
cognitionis, ut dicitur ex claritate obiecti: quod factum cognitionem exponit
alia cognitionem minus clara: quod dicitur dicitur in obiectum, sed in cog-
nitionem realiter dicitur.

Obiis qd: si ipse obiectum admittit in dicitur, quod dicitur admittenda est
in creatis. Non est quoniam dicitur. In dicitur unum dicitur, ut dicitur,
et dicitur in se, et dicitur ad dicitur dicitur nemp V. R. B. dicitur quoniam
produci et dicitur dicitur ad dicitur in dicitur quoniam dicitur
quod sunt dicitur qd dicitur, ut dicitur dicitur dicitur realiter, et dicitur
dicitur. hanc autem in creatis dicitur. quod dicitur dicitur dicitur
dicitur ad creatis.

150

Proinde ad hanc ut similes obiectum ex parte respondet, quoniam
dicitur dicitur dicitur, et dicitur dicitur dicitur, et dicitur, et dicitur
dicitur, sed dicitur dicitur, quoniam dicitur dicitur dicitur, et dicitur
dicitur dicitur dicitur: non dicitur in dicitur obiectum, et dicitur
dicitur, et dicitur, factum est dicitur.

Alia de hinc utiq; ad hinc de de interpretatione e q; d; hinc.
Vnde e; q; d; apud p'dicari de pluri b; Quae de his pot; dici de descriptiva
qual' est; q; d; de hinc utiq; p'ceda sig' proprietati, fuit p'p'rietas
q;e in hinc n'cu' n'cu' p'p'rietas e; p'p'rietas p'p'rietas.

5

SECTIO SECVNDA quarunda' sententia reii'ci

Prima sententia e; ut ea de n'cu' p'p'rietas a singulari b; alicuius existenti
ex quib; utrob; ex massafiant in d'ni dua singularia: Et in hac sententia
sunt species autem ad hinc existenti, q;e h' non d'nt singulares.

6

Haec sententia Platonis, et Plato ipse, ut refertur hinc. Vocantur autem
plato n'cu' illas ideas; q;e p' h' n'cu' n'cu' n'cu' Platonis,
q;e d'nt sententia p'p'rietas singularia.

Deo imo implicat idea Platonica. Porro ex absurdi, q;e
inde sequuntur. Primum e; q; d; illa idea ead' singulari, et d'nt
singulares: sunt ad idem d'nt in singulari b; q;e sunt singulares:
Et d'nt sententia, q;e h' d'nt Platonica.

7

Deo absurdi. Porro ut paulo ead' realiter unq; q;e realiter sunt
id'nt in hinc, ut d'nt n'cu' n'cu'.

Primum d'nt unq; q;e a parte rei quiescentis q; d'nt: ad paulo
quiescentis e; p'p'rietas, p'p'rietas quiescentis d'nt p'p'rietas. Porro quiescentis
d'nt paulo quiescentis d'nt d'nt d'nt.

Deo absurdi, q; d'nt d'nt d'nt d'nt ab arte q; d'nt, q;e h' d'nt
in existenti n'cu' humana identitica ut individua. Vnde p'p'rietas
q;e h' d'nt hanc n'cu' fuit hinc in h' n'cu' n'cu' p'p'rietas mille d'nt d'nt
ind'nt n'cu' n'cu'. Plura absurda q;e d'nt d'nt q;e fuit d'nt
Vulneris.

Quaedam sententia e; n'cu' ead' e; in singulari b; q;e d'nt in hinc realiter
identitica, sed d'nt d'nt a n'cu' n'cu'. Haec sententia in hinc n'cu' n'cu'.
q;e a n'cu' q;e ad n'cu' p'p'rietas e; p'p'rietas n'cu' n'cu', alii d'nt d'nt ex
n'cu' n'cu' n'cu' n'cu'. Quae ad aliam partem.

8

9

Dico qd nō pat una nāa de a parte rei identificata pluri leg.
 Probando id qd a parte rei ē unū, sūt negatione identitatis, eūdem
 rēligi, sicut dicitur, sicut unū. Quid qd nō negatione identitatis, eūdem
 pluri legi, dicitur unū, qd a parte rei identificata, eūdem pluri legi
 ē unū; qd nec vult. Probatur qd qā facti vēs hōis singularis ē
 unū, in dō se, qā fundit idē in uno hōis facti eū nāa humana.
 Sed facti qd ab qūbe qdō in a caliditate existit hōis singularis,
 qā a qdō in hōis realitōe existit nāa, in qā illi identificata est.
 Probatur qd qūbe hōis multiplicata, in pētro et paulo, qd dicitur
 multiplicari humanitas; qd nō hōis unū humanitatis, sed plures;
 aliquid si manente una humanitate potest multiplicari qūbe hōis.
 Ad huc dicit qd pētro et paulo fundit duo hōis; facti omni dicitur
 qūbe nāa dō potest multiplicari manente eadē dicitur dicitur, qd
 dicitur qd pater dicitur et Verbu dicitur fundit duo dicitur, qd dicitur.

Ita sentia ē nāa ē unū et vult in dependentia a conceptu in pōte
 procedente actuali existentiā singulariū. Ita sentia ē unū:
 ea rē a qūbe dicitur et dicitur.

10

Dico qd ante factu actuali existentiā singulariū nāa dicitur,
 independentia a conceptu. Probatur qd dicitur.
 Si ante actuali existentiā singulariū nāa habet realitū unū
 hōis eū formare dicitur in actu existit; sed ea nō format, qd dicitur
 hōis realitū unū. Probatur qd dicitur. Dicitur realitū ē qd dicitur
 a parte rei existit, qd eū illa unitas nāa fit realitū et
 potest actuari, et a parte rei existit; sed illa unitas, in dō pōte
 potest nō potest a parte rei, qā hōis qd dicitur, qd dicitur
 a parte rei et singulari, qd illa unitas nō ē realitū, et singulari,
 qd dicitur, et qd dicitur.
 Probatur qd dicitur id ē qd dicitur, qd dicitur, si potest existit,
 et impossibilitate; sed si potest existit pōte unitas realitū, hōis
 dicitur; qd ē impossibilitate. nō potest singulari, et dicitur
 singulari fundit dicitur, sed dicitur, qd dicitur, qd dicitur.

prolo minor est singulari, quia quod est actu existit, est singulare.
 Sed est singulari, quod hoc supponit aduersariis.

Probo quod est istud. Ita nam est indifferens ut est ad duas in diu-
 sionibus Petri et Pauli, et ista indifferencia non tollit ad
 delationem, et gratiam ad carum in diuisione: quod est ad actu
 existit est indifferens, et est aliter diffinit. consequentia probat.

Ex se est indifferens, et non est indifferens donec accedat ad gratiam de
 deo, et quod indifferencia tollat.

SECTIO TERTIA

de libere obediens.

Obici potest imo ante statum actualis existit, seu potest, in statu ista
 pure possit libere, nam humana est indifferens ut sit in petro et paulo,
 quod est una.

Et distinguendo autem, est indifferens in hoc sensu, quod nam uanare
 Et in petro, potest sit et in paulo, nam autem, est indifferens in sua causa
 quando autem, et nam consequentia.

Quare quod sit est indifferens in sua causa? Et in dicta nam hanc est
 indifferens in sua causa, et hoc sensu.

Omnipotencia dei, quae est causa efficiens nam humana, est indifferens,
 ut producat nam Petri, et nam Pauli. Et hi uides indifferens, de
 in nam, sed in Dei omnipotentia, quae determinat a voluntate
 dei ad producenda nam Petri et Pauli, sicut quod mea uel
 uelate sunt determinare pedem ut hanc et uelore hanc hanc;
 nam per ad utrumque, modum est indifferens.

Itaque, in ipsa nam possit libere ad duas indifferencia realiter, quia nam possit
 libere ut singularia possibiliter realiter ad consequentia; duo in mel.

Obici potest uel nam ante actualis existit singulariter, et realiter, in
 et independentem a deo, in diuisione, quod est una.

De distinguendo actus. d. e. diuisa secundum se ostendit hoc e. d. h.
 plures differentias actus, quod actus. Non e. diuisa numero
 uno actus: d. distinguo effectus; q. e. una fundamentaliter, ut
 in ipso p. e. quod e. frequentia. e. una fundamentaliter proprie
 nego frequentia. Terce e. na. antecepta e. in q. u. m. d.
 ut duo in grammaticaliq. utriq. e. idenditate, q. e. in communitate
 d. e. ipsa singularitatis; na. si e. intellectus, q. e. singularitatis
 d. na. huc u. d. d. na. extrinsece communitatis, utiq. singularitatis
 utiq. p. e. i. o. i.

Dixi esse na. r. o. h. u. a. r. a. s. d. alio m. o. q. e. i. p. t. u. d. i. c. t. a.
 b. i. l. i. t. a. t. e. a. n. t. e. m. a. t. e. r. i. a. l. i. t. e. n. i. s. i. e. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. s. p. r. i. m. e. n. t. e. s. u. b. i. e. c. t. i. s. n. a. a. a. s. i. n. g.
 i. n. d. i. c. i. d. u. t. ; u. t. h. o. c. e. q. u. a. n. t. u. m. e. s. s. e. u. n. i. t. a. t. e. n. a. i. n. f. i. c. e. d. m. s. e. e.
 diuisa numero. h. u. e. e. i. n. c. o. m. m. u. n. i. t. a. t. e. p. l. u. r. i. b. u. s. e. i. d. e. n. t. i. t. a. t. e.

23

Quia p. d. h. i. o. i. l. l. u. d. a. x. i. o. m. a. i. e. s. s. e. p. u. n. t. a. b. a. t. e. r. n. o. V. n. d. e. a. d. u. a. r. i. i. g.
 f. u. n. d. a. t. h. a. c. a. r. g. u. m. e. n. t. u. m. d. s. u. b. s. u. m. m. u. n. t. u. m. s. e. d. s. i. n. g. u. l. a. r. i. a. d. s. u. b. a. b. a. t. e. r. n. o.
 q. e. e. s. s. e. (h. u. e. e. n. a. a.) u. n. i. t. r. e. a. l. i. t. e. r. d. i. s. t. i. n. g. u. a. i. n. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. b. u. s.

Ad huc arguunt breuiter in responsis, sciendum e. q. d. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e.
 a. x. i. o. m. a. i. s. s. i. d. e. r. e. e. s. s. e. h. o. n. i. s. p. r. o. u. t. a. d. q. u. o. d. e. r. a. l. i. t. a. t. e. s.
 e. u. n. i. t. a. t. e. u. n. i. t. a. t. i. s. s. u. n. t. e. i. d. e. m. a. b. a. t. e. r. n. o. s. u. b. i. e. c. t. u. m. q. u. o. d. h. o. c.
 s. i. u. n. t. r. a. t. i. o. n. e. q. u. o. d. u. n. i. t. a. t. e. u. n. i. t. a. t. i. s. s. i. d. e. r. e. e. s. s. e. u. n. i. t. a. t. e. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. b. u. s. e. i. d. e. m.
 u. n. i. t. a. t. e. s. i. n. a. d. u. o. q. u. o. d. u. n. i. t. a. t. e. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. b. u. s. e. i. d. e. m. s. i. d. e. m.
 r. a. t. i. o. n. e. h. u. e. p. o. s. s. i. t.

De facili ad obliuione e. s. s. e. p. u. n. t. a. b. a. t. e. r. n. o. h. u. e. e. e. s. s. e. p. u. n. t. a. b. a. t. e. r. n. o.
 p. r. o. d. u. c. t. a. n. o. u. o. m. a. i. s. s. i. d. e. r. e. a. b. a. t. e. r. n. o. i. d. e. a. b. a. t. e. r. n. o. u. n. i. t. a. t. i. s. n. o. u. o. m. a. i. s.
 e. x. p. l. i. c. a. t. a. q. u. o. d. m. a. i. s. s. i. d. e. r. e. s. i. n. g. u. l. a. r. i. a. d. s. u. b. a. b. a. t. e. r. n. o. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. b. u. s.
 m. i. n. d. e. r. e. q. u. o. d. a. d. u. a. r. i. t. a. t. e. p. r. o. d. u. c. t. a. a. b. a. t. e. r. n. o. q. u. o. d. m. a. i. s. s. i. d. e. r. e. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. b. u. s.
 t. u. n. t. p. r. a. d. i. c. a. l. e. s. t. i. t. u. t. u. r. a. n. o. u. o. m. a. i. s. s. i. d. e. r. e. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. b. u. s.

Diffundit q. d. singularia d. g. a. a. p. p. s. i. s. i. o. n. e. t. u. l. e. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. b. u. s. a. b. s. t. r. a. c. t. i. s.
 u. n. t. i. n. t. e. l. l. e. c. t. i. b. u. s. V. n. d. e. u. t. t. e. n. e. n. o. t. a. n. d. S. u. a. r. e. z. m. e. n. d. a. t.
 d. a. l. i. i. h. a. c. a. d. s. u. b. a. b. a. t. e. r. n. o. s. i. n. g. u. l. a. r. i. t. a. t. e. b. u. s. a. b. s. t. r. a. c. t. i. s. n. a. a. a. b. s. t. r. a. c. t. i. s. n. a. a.
 s. e. c. u. n. d. u. m. s. e. n. a. a. i. n. s. t. a. b. i. l. i. t. a. t. e. p. r. o. d. u. c. t. i. o. n. i. s. n. a. a. u. n. i. t. a. t. e. n. a. a. e. s. t. i. t. u. t. a.
 a. c. c. e. p. t. a.

huius est ante operationem intellectus non est possibilis, quia non
est aliquid gradus realitatis; non gradus realitatis est is qui ante operationem
actionem intellectus.

De distinctione autem: ante operationem intellectus non est possibilis
possibilitate interna, et absoluta, magis autem, possibilitate interna
relativa, et externa absoluta, quod autem: et nego quodammodo.
Explicit de fine.

Duplici modo dicitur de possibili. uno est ut aliquid sit utrumque
judicium essentia, quasi existens, et in actu esse in judicio,
et sub hac acceptione dicitur illa unum deinde ad actualem existentiam
dicitur possibilis in se: sed hic gradus possibilis dicitur absolutus, et
habet gradum naturalem, quia explicatur per partem 5. dicitur: si hoc est
existens, et in actu esse in judicio. et de dicitur possibile
et id est per modum. et possibilitas hoc modo accepta est externa,
et de finibus ab omnipotente Deo, qui potest creare quodcumque voluerit.

Quod est possibilis in uno sensu habet et aliquid gradum naturalem, et nihil
est absolute, possibilitas in alio sensu dicitur et tunc nullus gradus
in se, et in se, sed habet existens in sua causa, hoc est in omnipotentia
Dei, qui in sua virtute potest creare quodcumque voluerit.

Huius quoque est thesaurus operum quod de natura generis, quod dicitur
natura potest gradum naturalem secundo se. et de potest in se dicitur.
Quod pro ut est in una. et de finibus dicitur quod dicitur magis gradum naturalem,
et de finibus dicitur quod dicitur gradum naturalem.

De hoc dicitur in 6. meteo 5. et 6. et de finibus dicitur quod dicitur
quasi dicitur natura gradum naturalem secundo se, et de finibus dicitur. aliquid sub
hac gradum naturalem est gradum naturalem dicitur in finibus dicitur gradum naturalem
ita sub de ratione, magis gradum naturalem, et de finibus dicitur quod dicitur
natura ut in finibus dicitur, et de finibus dicitur quod dicitur natura
quod dicitur gradum naturalem, quod dicitur gradum naturalem secundo se acceptum, et de finibus dicitur
et de finibus dicitur, et de finibus dicitur.

fa

Dico ita quod dicitur non per alium reflexum supra abstractionem, sed ab
 intentione naturaliter reflexa: hoc est per se accipi, ut ipsa abstractio et
 intentione per alium actum cognoscatur. Et ex his tribus patet quod
 primum est abstractione intellectus: unde patet ad sententiam.
 Primum est abstractione intellectus: unde patet ad sententiam.
 aliter, in hoc non prout in sententia patet, quod factum est bene ad
 unigenitum filium, et non, magis ad patrem, nisi per unum explicatum quod
 dicitur, patet ad unum quod dicitur.

is

Obicitur etiam ante ad singulare sunt conlatione, ut patet ad filium,
 sed hanc utramque dicitur ad posse rei: quod bene ante unum singulare dicitur
 a parte rei. Res respondens Mai, de deo conlatione unum est unum
 non ante in futurum, quod est conlatione unum est unum
 factum ad deum, a parte rei, sed in materialiter, quod dicitur ex
 ratione huiusmodi.

Unde singulare est ante ad distinguendum nisi ratione quod dicitur, non ante totum
 patet dependenti ab intellectu, singulare unum est ab illo independenti.
 Denique licet quod dicitur non est unum huiusmodi patet, unde est multi, licet
 in futurum, et per hoc, quod est unum, quod licet est multi ad
 hoc est una. Ut patet ante ad unum ad nulla.

SECTIO QUARTA

de unitate unum.

Hactenus videtur unum non potest supra intellectum a parte rei existere,
 quod est res a parte rei, et contra intellectum existens sunt realiter plures:
 alia pluralitas equivalet unitati: implicat ad unum realiter sunt
 unum realiter: quod est possibile ut plures homines alia existens sunt
 hoc unum hoc. unde ante ad hoc ad unum in multis, quod
 illa unitas est facta? per quod

is

Notandum est ante ad unum sufficere ut sit unum, quod est in multis
 magis, quod in unum factum in multis, sed hoc, ut patet ante. huiusmodi
 unum quod sunt plures plures factus, alia alia, si producantur, quod
 ratio unum factus, quod est in singulis factus multi plura.

Ad uno dicitur quod si unum quodlibet possit esse plures in se, quod quodlibet
non dicitur in singulis, sed in multis multiplicata.

Notandum quod intellectus unus habere potest rationem ad plura
omnia realiter distincta quodammodo ut unum, ita ad
plura sunt rationes quodammodo unum, sed intellectus non potest
indivisi- biter adtingere unum individuum, etiam quodlibet, sed
ad unum quodlibet illa, quod adtingit plura, tam si sit quodlibet, ut si illis
in certis aliis intellectibus de unum pluralitate, nec potest reddere
rationem de multitudinis re abstractam, quod exponit: nam unum illa
est clara ut dicitur non unum individuum abstractum, nec distincta
adtingit singularitatem, prout est distincta a pluralitate, sed in
priora illa quodlibet, ut dicitur adtingit unitatem, nec multitudinem,
nec sed ab aliis profertur.

17

Si quis dixerit intellectus unum quodlibet esse unum realiter
indivisibile et esse abstractum et rationem, quodammodo distinctum,
et unum quodlibet, et aliam nullo modo adtingit, quod unum quodlibet
habet unum quodlibet, ut unum quodlibet de se ipso unum quodlibet reddere,
et de alio quodlibet unum quodlibet ad plura rationem reddere, et
sicut unum quodlibet, quod dicitur unum quodlibet, et inde est et si abstractum
et si unum quodlibet a rationem realiter, nam unum quodlibet est
et unum quodlibet, quod unum quodlibet in unum quodlibet, et si non humana
est intellectus una, et distincta a rationem: et alia historia
adtingit, sed adtingit ad abstractum, et intellectus de illis
unum quodlibet.

Notandum quod grande dicitur de inter haec duo: adtingere
singularitatem dicitur: ad adtingere rationem singularitatem. Nam
et quodlibet non in negatione singularitatem, et quodlibet non plura
excludit unitatem, et est ista dicitur: ad unum quodlibet et quodlibet
singularitatem dicitur, et ad haec absolute, et abstractum, adtingit
singularitatem, ita ad unum de illa ad certis aliis, nec potest rationem
reddere et illa unum quodlibet, et si non quodlibet ad abstractum
ipso quodlibet de singularitatem, illa ad negat, nec tollit, et
simul adtingendo plura in individua et non ad abstractum factum.

18

SECTIO QUARTA

de aptitudine uni
universalij.

Aptitudo pro alio sic accipitur potentia motiva seu loca ad aliud esse
in diffinitivo, et ante hunc posita motiva ad repugnantia, sine possibili
sagrei; et commiffime bivocia dicitur de his, videlicet in proxima et
remota.

Proxime aptitudo est in res aliqua acceptiva ad accedendum sine ullo obice,
ita ignis debito modo approximatus ad lignum fit pota proxima quod
dicitur. Et ad lignum deponit inflammandum fit pota remota.
De proxima ad lignum: hoc impediens ignis ad huc ignem, quod obice
nullo per approximationem ligni fit ignis proxime potens quod
dicitur.

Ad huc in V. 27. Et dicitur aptitudo in multis, debere etiam habere
ad repugnantiam ad existendum in multis. hoc est non unum ad huc
et, sed ad repugnantiam in multis: ad huc reflexe hic notandum est
repugnantiam figurari, quod non unum ad huc debet repugnare, sed
identificata cum alio, et in inferioribus individuis, quod inferiora
dicuntur habere aptitudines fundamentales, sicut similitudo in genere,
nienta est unitas fundamentalis in multis, hoc notate.

Quare in multitudine inferiorum inter se similitudo, quod fundamentalis
aptitudo fit ascendens ad abstractionem intellectus sufficientis pro
diversa natura apta ostendi in multis, et in inferioribus abstrahis,
sicut in privis locutione dicimus, ad unitatem sufficientem unitatem pro
fundamentalis sed in superioribus requiritur, quod fit per cognitionem abstractionem
et figuram.

Item in 26. loca 36. et 37. dicitur, ab intellectu provenire ad equalem
unitatem proxima loca et paulo post subdit: licet ex parte ipsius
natura debet participari multipliciter physica, quod includitur in unitate
indivisiibili quodammodo, sed in quodam obice, fit ad huc.

Item dicitur puncto 6. n. 3. clare meminit de aptitudine remota.
Isti in superioribus, et naturalioribus, volunt absolute ad aptitudines unitatis
requiri abstractionem intellectus, nos memores naturam dualis et conjugationis
explicamus.

29

Dico ideo aptitudo proxima utri in offendo ad dat antecedenter ad
 abstractione indistincta. Probo. pluralitas libas dicit dicitur quae
 obex impediens inferiora ut dicitur excedit ad ditione, quod ut dicitur
 proxime expedita ad ditione, et hinc pluralitas, sed hinc dicitur
 unitate: quod ut inferiora sunt proxime apta dicitur, requiritur, sed
 unitas superioris abstractione, quod dicitur aptitudo proxima utri ad abstracti-
 one. Dicitur aptitudo proxima abstracti et unitate, et hoc de-
 claro in exemplo.

Lignum habet aptitudinem dicitur in duas partes dicitur proxime apta dicitur
 in duas partes, sed hoc dicitur: nam ut dicitur proxime apta dicitur, et
 prae dicitur, seu dicitur unum lignum dicitur, quod dicitur ligni dicitur
 impediens lignum ab aptitudine proxima. Sed dicitur tollat
 aptitudinem palmorum habet lignum reddet proxime apta dicitur
 aptitudo ad proxima ut lignum dicitur in duas partes superioris lignum
 et dicitur et dicitur. quod a pari ut inferiora sunt proxime apta
 dicitur, sed prae dicitur unum, alia sunt unum abstractione, quod aptitudo
 proxima fit abstractione, et consequenter ut dicitur fit proxime apta
 et in multis et dicitur.

30

Hinc colliges, sicut dicitur libas proxima ligni abstracti potest
 et repugnantia ligni ad ditione, potest et dicitur dicitur et dicitur
 habet potest, ita aptitudinem utri proxima ad offendo in multis
 et dicitur dicitur repugnantia ad plura, sed in hoc requiritur negatione, sicut
 aliter dicitur, quod pluralitas, et dicitur et dicitur ad dicitur
 Rō dicitur aptitudo dicitur, quod aptitudo importat unitate
 in obliquo: sicut dicitur libas ligni dicitur dicitur, sed lignum
 fit proxime dicitur, et dicitur lignum dicitur, ad dicitur dicitur
 alio potest.

31

Dico ad aptitudinem remota dat ante ad dicitur ad abstractione.
 et aptitudinem remota dicitur illa, cui ex sua parte nihil dicitur,
 quod minus dicitur ad dicitur apta et in multis, sed hoc dicitur in
 et dicitur dicitur habet unitate, quod fit proxime dicitur.

Haec definitio rebus intellectibus facile et comiter procedit; non per
 intelligit sed de repugnancia, seu possibilitate plurium individuum
 simul, quae possibilitas dicitur ante et abstractione intellectus. Quia
 illa possibilitas dicitur ante et abstractione intellectus, quia si in re
 quibus abstractio idem requiritur, ut si illa dicitur pluralitas; sed hoc
 falsum, quod dicitur in probat. Pluralitas requiritur ad hoc ut aliquid sit
 apud se unum multum, quod dicitur de dicitur et abstractio; non tamen
 repugnat unitati, sed tamen repugnat pluralitati.

Imo aptitudo remota in se fiti conceptus dicitur pluralitatis, seu
 variis, quae futuraria sunt, quia multae una ante nosse quae sunt,
 illi sunt ante conceptus, quoniam de repugnancia ad essendum unum in
 multis; deinde vero ad futurum conceptum requiritur abstractio, ut in
 explanatione. Unde aptitudo remota dicitur ad futurum unum, quae
 quae accedat aptitudo proxima. Hinc

Colligitur primo aptitudo proxima, quae dicitur dicitur. Insuper tamen
 de repugnancia ad plura, haec est ad essendum in multis. Idem
 de dicitur ad esse unum dicitur pluralitatis, uno verbo, aptitudo
 proxima aptitudo de repugnancia ad plura, et quae unitate fiti.
 Quia dicitur si dicitur proxima ligni aptitudo de repugnancia plurium
 partium, et quae eadem est partium dicitur unitate fiti, non tamen supra
 notamus, aptitudo est de unig aptitudo; quia dicitur si dicitur
 ligni in unig dicitur si dicitur, ita ut unitas in parte dicitur.

32

Colligitur ad aptitudo remota, quae fiti loca, quae fiti de pluri
 fiti, ad realitatem in se fiti, sed de dicitur dicitur; idem
 idem fiti de fiti, dicitur de fiti fiti dicitur dicitur.

33

Ad idem dicitur de fiti loca actualitatem dicitur, sed fiti in ut possit de
 dicitur, et quae de proxima dicitur in dicitur loca provenientem in ea
 unitate ne honorem de fiti dicitur, sed illa de fiti dicitur me
 proxima dicitur si de dicitur longum dicitur, et omnino dicitur
 dicitur, ad huc dicitur hanc mea unitate, sed de dicitur me
 proxima dicitur. Ad idem aptitudo remota potest dari, dicitur fiti
 de dicitur dicitur fiti ut dicitur, quae unitas apta, non tamen de dicitur
 una, unitas autem habet, et conceptus; et aptitudo remota habet

De aptone dicitur habere in repugnancia ad ea plura haec est ad habere
 in repugnancia plurius finitum quibus: ad habere in repugnancia plurius
 quod una sumitur, per. Scilicet repugnancia in hoc per hoc est. per hoc
 sumpto ubi repugnat ad ea plura, et in hoc sensu est, et per hoc
 habeat repugnancia ad ea plura, et haec repugnancia est in necessa
 et ad verba, quod illa inferiora sunt diuisa, et sunt plura ad unum
 aliud est per hoc et Joannes habent similitudine, notare cum de
 quod ad Joannes de simile per hoc; et per hoc in repugnancia per hoc
 quod per hoc, quod unum est per hoc ad offendit plura finitum
 per hoc per hoc in inferioribus est. hinc sunt in diuisa diuisa habet
 in hoc unum est in hoc, et repugnat ad ea plura finitum; idcirco in repug-
 nancia ad ea plura hinc finitum, namque in repugnancia plurius
 finitum

Obijciat quod lignum per hoc dicitur in rebus diuisa habere aptone ad 36
 sed nulla ligna: quod nota in sua inferiora diuisa in rebus diuisa
 habere aptone ad ea in multis.

De distinguendo autem lignum diuisum in hoc aptone remota ad offendit
 in multis, nego autem: in hoc aptone proxima quibus est in hoc
 nota diuisa in habere aptone remota ad offendit in multis, et
 in habere proxima.

Quaesitum autem aptato verbi sit ens reale et fictum? 37

De eo ens reale: ad remota aptato est ipsa pluralitas per hoc in
 diuisum nota per addit unitate per hoc in rebus ad praeteri-
 tum intellectus, ad praeteri autem in et fictio, ut in per hoc in rebus
 partes sunt reales, et per hoc nota aptato est ens reale, prout ens
 reale oppositum est fictio

SECTIO SECTIO

on verba maneat in actu,
 ali per diuisione.

Statu per hoc in on hoc est. quando aliter affirmat de per hoc, diuisa
 per hoc hoc maneat in re et on diuisa de verba, et per hoc
 unum per per hoc et in re singulari.
 per hoc in on in actualiter per hoc de hoc, maneat in re
 generum, et on fiat in re per hoc, et in re per hoc in re

pluribus est hoc quia praesens et futurum est et explicite affirmans plurali
 tate, ut ostendit ostendit. Et si uero praedicatur hoc secundum differentiam
 ut idem ex illius expressione pluralitatis facti est hinc sensus: Pluribus
 et aliis hoc aut in hoc vel ille etc. Ecce! et partitae vel explicite
 attingit pluralitatem a modo attingenti repugnat uero, et signum
 in praedicatione actuali ad manere uero.

Confirmat hoc extra praesens in sumis determinate in suppo-
 sitione differentia, nec determinate in suppositione distri-
 butiva, sed ab utraque praesens, ita ut in cognitione qua cog-
 noscit hoc ut sic, et possit intellectus dare rationem an cogitauerit
 ore hominis vel in aliquo homine: ita ut dico hoc est aut
 hoc hoc ita quod non est negat an dicitur aut vel aliis hoc est aut.
 Unde apparet quod differentia et distributio ad ea haec praesens
 quae sit conceptus ab utraque abstractis: quod utroque repugnat uero,
 et utroque explicite attingit pluralitatem.

Ad ad alioquin concedendo quod differentia et distributio
 explicite abstracta repugnant uniuersalitati. Deinde etiam
 concedo quod praedicatur praepositioni affirmatiuae possit
 exponi differentia; sed nego, quod in cognitione qua hoc
 in praedicta praepositione representatur, appareat determinate
 differentia, uel distributio.

Dico ergo praedicatur illud ita quod ad huc conuenit illa cog-
 nitione, uel cognitione abstracta et determinata suppositione, ita
 ut suppositio differentia, uel distributa concipiat in praesens
 et praesens in modo, quo extra praesens quod. Unde licet ut dico hoc
 quod omnes homines, attingit in illa obsequio, uel illius praesentis
 cognitionis, negat an sint omnes homines differentia, uel distributa:
 et uirtualiter ab utraque modo quod praesens.

Dico: explicatio mea est haec, et intellectus ad attingit ad praedicatur
 hoc determinate differentia, nec determinate distributa; sed
 praesens ab utraque et ignorare an haec, uel illo modo exponat,
 licet abstractis exponi debeat: sed hoc modo in uoluntate

Diffinitio sci: dicitur exponi deus vel diffinitive vel de
 probative, ubi dicitur deus, igitur ad huc invalide explicite
 cognoscit. Re ut diffinitio attingit diffinitio uisita
 ad hoc Concedo, formaliter neg: ad autem, ut scilicet inferential
 diffinitio, et per partita diffinitiva exprimi, partita haec, quae
non d' exprimit.

43.

Obijcio 2da: in his duabus propositis petrus homo, et homo est omnis homo
homo similiter in qualiter, quod factum in una propositio ho homo est omnis homo
valde. Re Negando arg, et duo in ut hag propositio est de
terminata suppositio in presenti cognitionis.

Dixi in presenti cognitionis haec est obscura, nam si cognitio
foret clara hunc in presenti propositione homo formetur diffinitio
de quo uult dici potest petrus est aliquis homo et in ha propositio
exprimit diffinitio per partita aliquis est semel homo
recte est petrus, et in singulari habens repugnantiam ut est
aliis identificet. Ad uero in 2da propositio qua dico homo est omnis
ex parte fulget ita attingit diffinitio, ut istius diffinitio
repugnantia est omnibus pluribus ita est quod quod
homo est omnis, ut in huius cognitionis nulli homo repugnet
et omnis: quod si cognitio clarius foret, debet esse diffinitiva
dicens omnis homo est omnis et haec est diffinitiva
ut in propositione, quo ad terminum homo. Unde apparet
quod diffinitio est diffinitiva possit quidem exprimi per
clariorem cognitionem coeterum non exprimitur.

44.

Obijcio 2da arguitur quia homo attingit omnes homo inferiores, cognitio
copulativa seu diffinitiva clara attingit omnes homo: quod haec duo
arguitur in diffinitio. Re negando propositio est partita.
1da partita est in no attingenti, nam prior attingit obscure plures
aliquos: 2da attingit clara. Ita clara diffinitiva propositio
per partita clara attingit omnes partita, nam est copulativa
attingenti per partita est. Nihil omnis in ut ut
califfimus est diffinitio: nam est dico omnis homo est omnis homo.

sed cognitio ab practica ad theoreticam attingere identitate in se
suo dicitur cognoscere ab actu, dicitur, sed objecta, ut supra dicitur.

Corollarium 2um. Una cognitio complexa facit simul plura
virtuta, ut dicitur: h. d. angel. sol. hoc cognitio simul attingit
tres res nimirum homin. dicitur, solij: et singulos tanquam unum plus
et in multis; qd simul facit tria virtuta.

Corollarium 3um. Cognitio ab practica ad habere omnimoda qd
omni, hoc est, dicitur et illa inferiora sic qd dicitur in se, ut nulla
pluralitas explicite in presentibus. Unde quibus qd partia aliqua
attingent, plura qd dicitur, qd ad explicite attingit, pluralitas
in dicitur virtutibus, quia qd dicitur qd illa figurata dicitur omnimoda
et hoc de virtutibus negatur sufficienter.

QUESTIO ETIA
de universalibus in specie.

SECTIO PRIMA
de virtutibus generis.

Virtus in specie potest esse generis, speciei. Diffinitio propria dicitur
quod dicitur latissime potest generis.

Generis omnimode sic definitur, videlicet, qd dicitur de pluribus . 50
specie differentibus in qd. explicite definitiones.

Dicitur in dicitur qd dicitur de pluribus et hoc est generis definitio,
qd hoc generis dicitur a specie differentia dicitur potest aliter
dicitur dupliciter: scilicet scilicet, ad hoc proprius virtutibus: scilicet
scilicet, et virtutibus in se.

Dicitur de de specie differentibus scilicet dicitur potest dicitur ad
sensu scilicet, qd generis dicitur potest dicitur de numero differentibus,
sed dicitur de differentibus specie. Et huius est sensus: generis potest in se,
dicitur dicitur de differentibus specie: ut, aut de hoc dicitur.

Res ad idem, sed difficultatis et indecorae, molestissima distinctio,
quod adiungit in illorum gradibus et aequivalens rei difficultatis esse,
et hinc replens dicitur.

Objectionibus: ea ditione generis, sed predicabile per genus generis:
generis i. abstractus, quod est omni. M. contra e: omni est bona ditione
generis et ditione: quod est ditione generis generalis ditione
quo nunc minus: sed predicabile est genus, hinc respectu eiusdem
est superioris et inferioris, sed hoc implicat contradictionem in hinc, quod
M. quibus est superioris, quod est genus generis, et est inferioris, quod est subgenere
quod sub specie predicabilem generis, in genera, quod est
predicabile per genus, sed quibus subgenere: quod est inferioris genere
et aequanter respectu eiusdem generis, simul est superioris et inferioris.
Ecc. noster difficultatis et solutione.

Nota: per unum, quod a variis abstractionibus generis. ea. antea est
abstracti ab hinc, Leone est: et hinc abstractione est
quibus generis. Sed per fieri est alij, quibus, ut in arbore,
legno, stagno et c. hinc genera quod quoniam, sub hinc ratione generis
sub hinc consideratione quod dicitur a loca: hinc ratio generis
abstractione abstracti ab ob generibus, ut per de et per acceptis
quod una species predicabilis, respectu eius quod generis in quod
ratione loca hinc differunt numero, sed in consideratione phisica
plus quam specie differant.

Ad idem quod una species predicabilis in ratione predicabilis de pluribus
quoniam in rebus, quod speciebus, ideo hinc una ratio est ab omni
generis speciebus abstracti: et hinc est etia abstractio dicitur hinc est predica-
bile de pluribus GENVS: simul quod una abstractio est dicitur
generis hinc abstracto.

Res ad ostendendum negando minus, ad idem quod ditiones distinguere M.
et idem respectu quod dicitur simul superioris et inferioris si idem abstracti
est est eadem abstractione et M. si quibus abstracti
omni M. et ditione. predicabile est superioris quatenus quod dicitur, non
dicitur abstractione et respectu generis, et per hinc quod dicitur, quod hinc
partes: quod dicitur: et simul est inferioris respectu
quatenus generis substat et dicitur abstractioni e. m. et quod hinc partes:

Sed nota quod secundum modum abstractionis sunt superioris et inferioris.
Primo genus est totum simpliciter et non subiectum et hoc multatione abstractionis
omni respectu predicabilis quasi a se abstracto, quia abstractio rationis
generis ab omnibus generibus, et hanc rationem generis quoniam predicabilis
est a se abstracto, sicut ratio generis unati generis et similes.

Sicut hoc est genus denotative ab abstractis ab omnibus generibus, et hoc ad
practionem: quod non predicabile est tunc est totum sed denotative simpliciter
omni inferioris ad genus.

Respondeo quod genus denotative est ad abstractionem et ipsum genus est totum
simpliciter, aliud est id est de quibus genus. e.g. ante et aliud, hoc
est genus denotative non tunc hoc est de quibus requiritur abstractio reflexa
ad illud et primum. Sicut aliud est id est de quibus albus et aliud:
et albus: non ad idem ad requiritur albus et albus, tunc ad idem
requiritur. Unde ad divisionem N. speciat. et albus dicitur hoc est genus
denotative est ipsum genus est totum simpliciter: et si quod non predicabile
in eo sunt denotative, et materiam, non est totum, hanc ad quibus
subgenere in eo: sed talis pars, quia genus in eo: est totum simpliciter
quibus est, et postea in eo, quod ipsum genus: et quoniam sub
hac receptione est superioris respectu generis in eo est totum accepti.

SECTIO SECUNDA

Unde de sumis distinctionibus
specificatiua e
nominata?

§ Imq.

Quaedam prae notanda.

56

Notandum ino quod habere differentia notabilem ad rem
subiectam, quia differentia specificae. sic differentia leu et hoo.
Alia uero ad haec differentia notabilem aliter: e.g. dubium est in re The
ologos an factum mediij florenti. differentia specificae a factum in
regni florenti: non alii pulchrum quantitate mediij florenti

Ad unum qd. dicitur ea p. dicata subsuntialia p. hinc
 quantus hoo e. d. curat de novo qd. dicitur p. dicata p. hinc
 quantus hoo e. qd. p. auly d. h. nova p. dicata in ordine ad de
 nationes hominis, qe non dicit habet p. hinc: qd. p. hinc
 p. auly d. dicitur qd. notabiliter f. h. hoo.

60

Notandum qd. aliud e. d. dicitur unum ab altero p. hinc d.
realiter antecedenter ad sua f. h. d. aliud e. d. dicitur
unum ab alio ad p. dicata, qe h. d. dependenter a f. h. d.
 Circuli aurei p. hinc dicitur a circulo ligneo; et h. d.
 dicitur realiter, qe h. d. antecedenter ad o. f. h. d. f. h. d.
 Mathematica dicitur an ma. circuli f. h. d. aurei ligni,
 curat ad sola quantitates mensurabiles; idem in f. h. d. Mathe,
 materia circuli aurei et ligni d. dicitur notabiliter,
 licet p. hinc dicitur d. dicitur. h. d. notabiliter.

§ II d.

61

Dicitur qd. dicitur notabiliter, dicitur p. hinc.
 quia p. hinc dicitur dicitur, d. dicitur i. dicitur
 p. hinc, d. dicitur. Dicitur ex dicitur, p. hinc dicitur
 notabiliter dicitur, dicitur, h. d. realiter, i. dicitur
 p. hinc solo numero dicitur. e. d. p. hinc dicitur dicitur
 p. hinc h. d. dicitur dicitur dicitur notabiliter,
 qd. una dicitur ab altera. d. h. d. dicitur i. dicitur
 habet ad p. hinc dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 p. hinc dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 p. hinc dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 notabiliter dicitur, qe p. hinc solo numero dicitur.

Obj. 2° calor utroque differt notabiliter à calore utriusque
 quod calor utroque est calor utriusque differentis specie.

Respondeo distinctione calor utroque differt notabiliter à calore utriusque si
 consideratis deus frigus quoniam est calor utriusque conceptus ante frigiditatem
 sibi gratia caloris neque ante de seque gratia, nisi frigus et deus se habet
 per se habet signum non per derivationem et gradibus in omni gradibus caloris.

Aliter una gratia caloris et in eis quoniam non respiciuntur et habet quod
 quoniam est alij gradus. sicut una in se albedinis et addit aqua casti
 nabi. albedinis albedinis quoniam est albedinis.

Obj. 2° Vapor differt notabiliter ab aqua utroque et differt specie
 ab aqua utroque et a frigida. Respondeo vapor potest dupliciter fieri
 uno quod sibi sibi aqua et ut sic et differt notabiliter ab aqua
 et deus potest fieri sicut aqua et deus quoniam aqua et deus
 sicut aqua et deus sicut aqua et deus quoniam aqua et deus
 vapor potest fieri sicut aqua et deus quoniam aqua et deus
 potest aqua et deus sicut aqua et deus quoniam aqua et deus
 notabiliter frigidus.

Obj. 2° et deus philosophicum recurrere ad morale et spirituale
 omni hanc, quod est de differentia rerum indicare ex iustis
 rebus, et nota, quod hoc explicatio est iustis.

Respondeo huic objectioni in notandis obiectis et ubi diximus quoniam deus
 rerum differentias potest apparere et deus aliam rerum
 quoniam deus et deus dubia et plane et deus deus differentia
 et deus apparere, quod arguit illam potest examinare, deus
 alij potest quoniam deus deus et deus deus differentia
 quoniam deus et deus deus et deus deus differentia ad
 deus potest deus.

Ex deus colligit ad quoniam et deus potest deus et deus
 et deus deus et deus differentia quod deus in deus
 notabiliter generis, sicut deus, quod in morale et spirituale et
 in deus potest deus notabiliter differentia.

SECTIO 31A

Quando genus de specie
 predicatur in quibus.

Difficultas in hac specie. Genus dicitur et species est pars generis, quod nos quod est genus de specie predicari, ut nunc sequatur et totum sit pars?

Notandum predicari quod nunc dicitur et illa predicari, ut quod nunc dicitur repraesentari, et dicitur nunc dicitur. Illud autem dicitur repraesentari nunc dicitur, quod quibus habet quibus, aliter enim dicitur intelligitur et genere alia et ut quod quibus, nec exigit mixtum. e.g. Una corporalis quod parat aut alii quibus nunc dicitur quod nunc dicitur. Et una dicitur mixtum aliter, quod ut quibus, nec ut quibus quibus indiget altera.

Quando iure quibus quibus in suo fuit, hoc quibus dicitur in quibus fuit, quod quibus dicitur dicitur quibus: et tunc quibus ut pars. Sic magis respectu corporis quibus dicitur pars, quia se corpori generaliter, e.g. mixtum: ad respectu alterius magis ad quibus ut pars, quia una magis dicitur generaliter, nec mixtum alteri magis. hoc notato

63

Dico. Genus bene dicitur predicari de specie magis. probo. genus potest quibus ad nunc dicitur se partem, et altero dicitur dicitur, quod ut sit de specie predicari in quibus. probo autem. genus quod parat quod ut species dicitur exigit species, et quod nunc dicitur, quod ut nunc dicitur. quod ut quibus quod nunc dicitur se partem. Dicendum: hoc est ut tunc! hoc est quibus quod nunc dicitur, et altero dicitur dicitur. Dicitur est, si ut suo modo quibus quod nunc dicitur. Ad hoc, si ut quibus quod parat quibus de alio abstracto, ut quibus quibus quod nunc dicitur, quod nunc dicitur de altero generaliter quod mixtum, sicut pars se generaliter notat, et fra fuit.

Dico: genus dicitur species, sed id est dicitur, dicitur predicari de suo genere, sicut nos dicitur aqua dicitur predicari de aqua qua dicitur, quod

nec genus est predicari de specie. R. genus inaequale simpliciter
 et reduplicative d. predicari de specie, sed hoc speciatim utriusque
 in explicando. Infortia uasus gl'ic'is, aqua in h'c facit ad
 re, q' a uas gl'ic'is aqua, q' h'c, et ab illa realiter distinguuntur:
 genus uero gl'ic'is speciatim, et ab illa realiter d. distinguuntur
 Quaesitum quomodo sint genera subordinata? R. illa, quomodo
 inferiora, aliam sup'iora in linea subordinata; ex. ant. uic'is.
 quomodo primus ponit in linea recta sub 2do. Nam uero uero
 sub 2do d. d. d. uero uero ponit sub alio. ex. planta ant
 uideat linea subordinata in Phil.

QVAESTIO QVAINTA.
 De specie et differentia.

SECTIO PRIMA
 Deinde species.

Notandum contra speciem diuini in specie predicabili et in
 subiecto. Species subiectibilis est, quae subiecto generi subiecto
 aut illa species simul sub genere in predicando, an uero sub sola
 specie; nam illi diuino respectu potest simul et genus et species,
 uti supra in diuino. Et ad speciem subiectibilem sic definit
 Porphyrius.

Species est, de qua genus predicatur in quod. Species uero predicabilis
 est, quae predicatur de pluribus, sicut nomen differentibus; uocabitur
 species speciosissima. Vale.

Notandum 2do rectius diuini in sub alio et in fine.
 Hic, quae alio non dicit uocabitur. Nomen uero dicitur in fine
 in diuino, dicitur sub se alio species. Illa, quae respectu
 superiorum est species, respectu inferiorum uero est genus. Nam
 respectu uic'is est species, respectu hominis et bruti, est genus.

Notandum est, quod species subijctibilis est infima, non species
sub altera et subijctibilis, et ad infima: et si ad infima est
subijctibilis.

Notandum quoque, species que simul est predicabilis et subijctibilis, et
species infima: et ad species infima est predicabilis: nam species
est species infima, et si dicitur predicari de pluribus diis, sicut
hoc potest predicari de pluribus hominibus.

Notandum quoque, hic loca et locutiones ac de specie predicabili
quod est distincta a genere, et quare est distincta et de veritate.

SECTIO 2da

Et ad obiectiones.

2

Obijctio 1ma est de definitione speciei subijctibilis.
Species subijctibilis definitur a philosophis in ordine ad genus, et
genus definitur in ordine ad speciem, quod fit circulus vitiosus.
Et genus non fuisse definitum in ordine ad speciem patet
fundatim, sed in ordine ad speciem materiam subijctam, in
qua accipitur species est independentem a genere. hic vero de
finiuntur species patet, et in ordine ad genus est aliunde
significans, quod dicitur favore circuli vitiosi.

Obijctio 2da est de divina et subijctibilis.
Divina, ut dicitur philosophis, filialis et spiritalis, sunt
species, et simul sunt facta individua, quoniam in di-
vina sub genere personalitatis divinae ad hoc, et sic, et sic, in
divina ponitur mediate sub genere.

Et illas species dicitur species predicabilis, quia quoniam sunt
unico in dividuo. Dicitur ad species, sed species immutabilis
predicabilis in plura individua: nam personae divinae
in multiplicabilitate in plures, personales divinae
differtur specie a filiatione: et quod patet divina simul species
et in dividuo.

Observandi in 2° differentiis, scilicet in quibus in speciatione
diade ponat sub genere & formalitatis, duodecimque in individua.

Quibus dicitur de specie predicabili. Plures uisiones
singulis albedinis D. quibus sub rate comi uisionis albe-
dinis D. et dicitur numero.

Ita plures uisiones
albedinis B. differunt numero solo a uisionibus albedinis
D. quibus uisiones albedinis D. et uisiones albedinis B. quibus
non sub una comi rate uisionis albedinis D. quibus
i. specifica predicabili de vobis uisionibus albedinis D. et
albedinis B. atq. illa uisiones differunt in solo numero, quibus
aliqua species predicabili dicitur, quibus plures de differtibus
in solo numero.

Re uisiones illas differre solo numero quibus differunt
naturaliter in estimacione prudentia.

Dicitur tres uisiones albedinis D. differunt numero inter se
et eadem tres uisiones differunt magis ab albedinis B.
quam differunt inter se, quibus in solo numero differunt a
uisionibus albedinis B.

Re differunt numero et
habere magis latitudinem et per quingentis ut quibus
differunt solo numero, quibus differunt magis quibus alia
quibus etiam differunt solo numero. Quibus est quibus sunt et de
differre magis quibus numero, in hoc idem statum differunt
specie, et naturaliter, quare hoc ipso falsum, quibus dicitur
quibus magis differunt quibus differunt alia solo numero differunt
in differunt specie. Sicut in simili recte observat de ira de
de ara n. 242. Dicitur a mulo differre solo specie,
ab eo autem magis differre a finis, quibus a mulo, in hoc
differre magis quibus specie.

Quibus in eo quibus ratiis speciei ut sic, sine quibus specie
a specie predicabili et subijcibili?

De diffinitione in hac qd species ut sic generalis velut adequata
radix unius illorum qae reperiuntur in aliquo gradu; sunt qd
species generalis ad modum totius qd p se partem; reuera ad hanc
gradus genere est diffinitio: hinc generalis generis dicitur generalis
maximalis, generalis speciei est adequata, hinc generalis radix
unius qae fund in natura

Dices: autem est species, et hoc nomen est generalis diffinitio hanc
qd species ut sit, ad hoc explicat p insignitiam adequata radix.
Ratit dicitur species respectu hanc, sed respectu unius; et
sub hac respectu habere genus est diffinitio: sicut ad hoc genere
est autem ita autem p genere est unius generalis diffinitio. qd
generalis velut adequata radix

Ultimo: substat est genus generalissimum in linea diffinitio
maximali substat: et hoc est unius totum in ratione substat; qd
ad gradus alio genere qd genus ut sic autem species.

De modo qd substat qualiter in aliqua linea diffinitio
qd genus generalissimum est totum qd genus est diffinitio
qd genus substat est unius qd substat diffinitio: qd genus generalissimum
qd unius qd genus generalissimum est totum, qd genus est totum ob
vobis

SECTIO IIIA
de differentia.

Si non differentia formalis est, hinc accipit p ratione diffinitio
causa, p diffinitio ab alio p causa a se ipso diffinitio. Ita p totum
diffinitio p diffinitio diffinitio a se ipso est in dicto, quod diffinitio
pignora pignora diffinitio, sic unius dicitur diffinitio ad
accidit p diffinitio. sed de hac diffinitio hinc diffinitio.
Unde diffinitio diffinitio proprie dicitur in pignora diffinitio.
Nota diffinitio in genere est diffinitio offerit p unius ad hanc
causa. Dicitur p unius ad hanc: non ratio diffinitio
ad hanc ante, sed hinc est se p unius ad hanc, qd genus
non ad hanc generis p se partem, et generis generalis diffinitio

Proprium quo modo est ad predicabilia. Et ad nomina sic utantur
proprium, ac quo ad sensum definit ab aliis sicut dicitur in
predicabile de pluribus in quale auctores, sed ex his qui
sunt quoniam nati, in quibus queritur. Declaro.

Porro predicabile de pluribus et differat proprium a reliquis
calibilibus, et ideo hoc nomen ponitur hoc generis in hac diffinitione.
Porro patet in quale differat in genere et specie, quod predicabile in
quod. Porro accidentale differat a dictis, quod predicabile in
quale quid. Porro quoniam in terra, quod est in natura,
differat ab accidentibus, quod ad sensum proprium quo modo, et hoc est ab
effectibus quoniam nati. Porro per hoc quod est in natura,
differat a reliquis proprietatibus, quod in natura in quibus
natis, nec in genere, nec in alio modo.

30

Nihil; ex hac definitione scilicet, et in his quibus radicalibus et in his
quibus hominibus, et in his quibus hominibus, et in his quibus
calibus et realiter ipsa natura, quod est in natura, sed in ipsa natura.
quod est natura in propria natura, quod non dupliciter sunt.
Imo pro propria proprietate, quod realiter a propria diffinitione
ad calor ab igne, frigus ab aqua. Et do pro natura quod realiter
finitur, et per seipsum diffinitionem ab essentia.

Natura et do utrumque proprietate dicitur respectu essentiae, sed haec
proprietate in aequilibrio, non proprietate propria tunc respectu essentiae
natura respectu essentiae, utrumque proprie. Ad proprietate in
tunc respectu essentiae, utrumque proprie, quod longe minus, quod proprie
natura, ut videlicet in propria, tunc proprie.

31

Quod videtur in his quibus radicalibus et in his quibus
ad respectu naturae, sicut et in natura quod realiter
ad essentia igitur utrumque ad in fundamento ad in natura sua proprie
ad calor et frigus, et in his quibus natura, et in his quibus
in his quibus, et in his quibus proprie.

Dicitur: ubi dicitur quod hominibus proprie et ab in separabili lo. Et
impossibile est in his quibus ab in his quibus proprie, et in his quibus
ad hoc in his quibus, et in his quibus, et in his quibus proprie.

nusquam est dicitur, quomodo quod magis physicum, quale ubi dicitur dicitur
 a motu, cuiuslibet, et in separabile?
 Reponitur physicis, hanc dicitur a motu, et hanc nunquam
 est a natura separabile, in eorum determinatio in lineis: ad proprias
 res, physica separabile, hanc dicitur: quomodo ubi dicitur et hominibus
 a physica, illa potest separari ab hanc, et sub hanc alia: sed in hanc
 hanc, nullo modo potest separari a ratione, ne quod separabile.
 Deinde quod actu separandi a natura, ut fign ab aqua. Quod dicitur
 hanc separabile potest separari ab calor ab igne.

SECTIO 2DA

De accidente.

Secundo de accidente, quod est quod accidens, et dicitur quod
 est dicitur a privatione, et hanc dicitur, et in hanc dicitur dicitur
 dicitur a privatione et dicitur, et dicitur, et ab hanc dicitur
 corruptione. hanc dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur
 et separandi dicitur dicitur, et dicitur.

Sed dicitur aliud dicitur in hanc dicitur, in hanc dicitur
 dicitur dicitur dicitur dicitur, hanc dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur
 dicitur dicitur dicitur dicitur, respectu caloris, et hanc
 dicitur dicitur. Quomodo dicitur, in hanc dicitur, et dicitur
 dicitur dicitur in hanc dicitur, hanc dicitur, et dicitur, et dicitur.

In dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur, a quod dicitur
 dicitur separandi, et dicitur, et dicitur. In, et dicitur.

Dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur, et dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur
 dicitur dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur
 hanc dicitur dicitur dicitur dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur
 dicitur dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur

Dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur, et dicitur dicitur dicitur
 dicitur dicitur, in hanc dicitur, et dicitur dicitur.

119

Probatur: qd hoc qd accidens sit in futuro quod sit in proprio, qd
 non qd nec existat nra, nec a nra existat, differt a proprio:
 qd manebit accidens eor. Unde colligitur manifeste qd
 accidens comit, qd existit et in hunc, et d in alia nra.

Constat ad qd accidens solo indente naturaliter simpliciter regit,
 ut de pluribus p dicitur qd tenentur: hoc e, qd ita e in futurum,
 ut futurum d corruptionis, ex sola corruptione l ablatione acci
 dentis. Ita furtivas in i a nra, qd solus furtivas pro, qd
 ei d debet, ex nra principij, sed pbit naturaliter manere
 sola pta, et nra a nra, qd nra furtivas deservat: ubi qd
 in a nra, qd p peccatibus mortale p d qd gratia furtivas, qd nra
 ipa d deservat, ut pte mortalitatis.

12

Dices: Juxta Periphrasim dantur quaedam acci dencia phisica
 in separabilia a nra: iuxta nos autem omne accidens phisicum
 e separabile a nra, qd d dicitur Periphrasim.

Re Mendosus periphrasim e hanc: quaedam acci dencia ratione duntaxat
 ex se eia eia naturaliter d pnt separari a nra; e affert de
 nigredine, qd naturaliter d separari ab adiepe: et d nigre,
 do nra paratit, d debet nrae humanae ex nrae p dicitur,
 ut dantur hoc, ubi, quales sunt Europaei.

Quia illa naturaliter separabilia nigredinis puenit hanc a nra
 p nrae hunc, qd d nrae debet nrae humanae, hanc ad
 p nrae in alio tempore. Quando qd dicitur
 qd separari quomodo e ex nrae p dicitur nrae, qd d
 accidens separabile.

Dices: minus e agi sens, et hanc d p nrae sine furtiva corruptione.

Re sensu ditionis p pta e hanc, accidens nra adiepe furtiva, ut
 dicitur, ubi d corruptionis furtiva: ab e minus ubi p dicitur, d cor,
 unquam hoc: qd modi ab hunc quod dicitur dicitur.

Quia accidens et p nrae a nrae, ut existenti: minus d dicitur furtiva
 ut existenti, qd hanc debet e furtiva mortis, ut hanc deservat hanc

Potest accipi individuum dupliciter, scilicet per individuum amodo de
ontologia accepto. primum quod dicitur de individuo secundum se
dependens ab intellectu, sicut a dicitur.

Quaedam quod acceptio.

Definitio: individuum est id quod speciei subijctum. Ita cum hic quod art 18
h. Sensus definitio est quod individuum sit inferiori speciei specificiter
natura, quod dicitur a se, et dicitur ab aliis. Ad hunc speciem
in dabo antecedenter ad intellectum in se speciei, huc est quod dicitur et superius
ad individuum, ita individuum quod inferiori est ad speciem, et in se individuum
ad dabo independentem ab omni operatione intellectus, nec est antecedenter
ad operationem quod est inferiori, et potest: sed hanc dicitur a quod
ab intellectu.

Obijcies: individuum subijctum est per predicabilia, quod non recte dicitur, id
quod speciei subijctum. Negas quod dicitur non sola speciem mediale
ponit ante singularia, reliqua vero vicia ponit mediale
ante singularia, et predicabilia dicitur de specie. Ad speciem predicabilia
de se subijctum, quod recte dicitur in individuo, in ordine ad
speciem, et subijctum est in dicitur potest mediale, ut dicitur
sub se. Individuum est id quod mediale subijctum speciei.

Quaeres quod sit fra dicitur in individuo, sicut quod dicitur ad
individuum. Respondeo quod dicitur ab abstractum, quod dicitur sit speciem.
non antecedenter ad abstractionem hoc dicitur et aliquid superius ad potest:
quod abstractionem non hoc sit superius aliquid ad potest, et quod dicitur
abstractionem potest sit aliquid inferiori ad hoc. Respondeo, quod
potest hoc in cum factum ad factum quod dicitur et dicitur
factum: et hoc non hoc sit speciem: potest dicitur illa potest factum
ad hoc sit superius predicari de multis: et hoc non hoc sit singulari.
quod dicitur tra dicitur et cognoscitur quod sit speciem est fra dicitur dicitur
individuum.

Si ratio abstracta dicitur multiplicata, sed una unica
 Obiectis dicitur quod haec predicatio, cui dicitur: Polus est homo dicitur mediata,
 quia mediata ratio individui humani, non haec predicatio, quae dicitur: Polus
homo individuum dicitur mediata: quod prius dicitur mediata.

Deinde dicitur de 7^a q. 2. predicatio est individualis et potius spec
 citata, potius propria: ad id quod dicitur dicitur quod predicabile dicitur dicitur
 si dicitur: nec individuum dicitur humani est aliquid simpliciter homo, sed potius dicitur
 passio et quilibet. Prius predicatio, una dicitur: Polus est homo individuum
 potius spectat ad proprium potius ad speciem, sed de virtute generis.
 Nam de universis, communis, et analogis differo in metaphisica, veli ego
 de ente, et eius abstractibilitate, ad cuius intelligendum ubi dicitur
 unde ibidem tractabitur an ratio eorum eorum sit analogica, vel univoca.
 nam ipsa statim predicatio ad relationem, aggregationem

QUESTIO VII

De predicamentis in totum.

SECTIO PRIMA

quid sit predicamentum
 et quod sit

i

Predicamentum est series predicamentorum vel linea descendens
 a primo genere usque ad individua. ex serie predicamentorum sunt facta
 haec: genus dicitur per se, substantia. per haec res descendens per se
 usque sub unum nomen, haec dicitur descendens usque ad art. videlicet
 tractatum a parte 2 et 2 ad 2.

Post Archidiaconum Tarentinum, qui per se dicitur dicitur de predicamentis,
 inter nomen a philo nomen, id est categorice sunt substantia
quantitas. qualitas. relativum. ad dicitur. passio ubi. duratio.
actio habitus.

Non plura vel pauciora predicamenta potuerunt poni, duae
 hic sunt dicitur, cuius causa nota est, sed non sit magis nominati
 facti est, cuius dicitur est comoda, ubi placet fieri 239 32 n in
 vide dicitur lib 9 de predicamentis in primo et alios passim

Caeterum ut aliquis potest poni in predicamento, requiritur quod
divines, quae huc usque geruntur.

Essia p se se finita. realia. nota.

Prima dicitur id est ad ens. hinc negationes excluduntur, quia non sunt
specie ens. et da ad fil ens realia hinc ens rationis obiectum
excludit. Etia ad fil ens p se. hoc i usq effia qstus genre
et specie, quae appropinquat una naa. Etia ad fil ens finitum, et limi
ratum in pfectiore, hinc divina effia usque infinita et illimitata
excludit, a predicamentis. Etia ad fil ens quodlibet physice et metaph.

Unde

Colliges omnes partes physicas, sine finit effis, sine inaequales galales
in spectare ad predicamenta

Colliges et di stia difficas excludi a numero predicamentorum,
quia nihil id quod quodlibet, id ad n predicant, inquit, et ad mov p se
stantis, sed ad mov alteri adiacentis.

Pono quaedam punctum in predicamentis directis, sicut ea, quae ponuntur
in linea recta sub sunt genere, quae vero ad latera pertinent, sicut
poni in linea predicamentali non in directis, et directis.

Dices: genus hinc i pars speciei, quod directis ad phinet ad predicamenta.
Et genus ee qd partes speciei, sed id necesse, scipi ut partes, sicut
id est generalis ad mov dicitur, ubi in ma de virtute explicata
hinc praenotati, predicamentis relationis, gradus, scilicet, obiectiva
illig utilitatis, de reliquis predicamentis, sicut, et de singulis suo
loco p de cursu phtica agere.

SECTIO 2DA

de predicamento
relationis.

De relatione agit Avontes s mel c 5 d post eo, calaborini phil
suaris Tomorbo mel d 27 Hurlady dis mel bona d ir loa
gestione i et RR inter. q unig rei intelligentia

2 Sciendus est relatiua esse, quae aliud respiciunt. Si Joannes Patrem respicit, pater filium, hoc uerbum, quia non respicit aliud, non est relatiuum, sed absolutum. Distinguitur autem relatiuum ab absoluto, sicut ligatus et solutus. uerum ad patrem ratione paternitatis, alligatus est filius, non ille homo.

Pono est idem in quo est. Petrus respectu Francisci est relatiuum, si scilicet Franciscus sit Petri filius; respectu Joannis uero (quod non est) filius absolutus, quia ad Joannem Petrus non habet respectum. Unde

4 Relatiuum est respectus, seu uinculum, ordo, ac per lineam unius rei ad aliam rem. Si paternitas dicitur ordinem ad filiationem, et dicitur Angelus dicitur ordinem ad ducentos.

Hic sola Chronologia est de relatione praedicamentali, quae utroque loco sunt esse ex eo quod sit ad aliud. Quomodo autem relatio praedicamentalis differat a relatione transcendentali, patet ex paulo ante dicendis.

5 Relatiuum dicitur ferme secundum hoc. primum dicitur in relatione reali, et in relatione rationis. Reale est, ut necque uerum est a parte rei sed sine ulla fictione intellectus. relatiuum rationis est, quod sit et fictio intellectus. e.g. ut Franciscus aut respicitur inferiora. uel ut in obiecto cognito apprehenditur respectus ad cognitorem.

6 Quod dicitur in relatione ad deum, sive in relatione reali. (quae mediate prius explicata est) et in relatione ad deum dicitur, quae uere est, quando una res explicatur per aliam, et recipit per species illius; sic angelus recipit per species materiales inuenit relatiuum, dicitur habere ordinem, sed quod ita aliquid modo angelus uelociter sapiential; et ideo relatio ad deum dicitur non recipit relatiuum. Videtur hinc locum esse ad Metaphysicam.

7 Tria dicitur in mutua et non mutua. mutua est inter duas res quae se inuicem necessariam respiciunt. Ita pater respicit filium, et filius inuicem respicit patrem.

Relatio non mutua est, quando una res respicit aliam, sed inuicem non respicitur ab illa. sic uisus respicit murum, murus uero non respicit uisum.

Notandum quo quatuor cony. habet alio nuda, scilicet utrumque extremum
diversis respectibus esse necessariam unum ad fundamentum
nam pater quatenus respicit filium: fundatum paternitatis, et quatenus
respicitur necessariam a filio, et hinc filiationis. Et hinc filius
quatenus respicit patrem et fundatum filiationis, et quatenus respicitur
ab a patre: hinc paternitatis.

Notandum quo alio relacōes predicamentales et transcendentales
habere potissimum 3 rāgs fundamēti, ut colligitur ex Aristotele et
C. 18. una rāo fundandi et unā, et numerus

51

Per unum alio ex parte C. de qua in veritate dictum est quod dicitur
fund unum ex hinc esse, dicitur habere relacōem identitatis
impropria, hinc videtur relacōes similitudinis et similitudinis.
In numero fundandi sine relacōe diversitatis, qualis est inter legem et
ut Angelus inter hanc et lignum et do relacōe diffinitivam.
3° relacōe equalitatis, que reperitur in quantitate in da quae
diversiores latitudinis, altitudinis, alitudinis et profunditatis.
2^a rāo fundandi est adio et passio. in hac rāo fundandi
relacōes, que sunt inter causam et effectum, de quibus supra.
3^a rāo fundandi est mensura et mensuratum. in hac fundandi
omnes relacōes transcendentales. Ex dictis

52

Colligitur quod relacōes predicamentales sunt simul cognoscere:
nam quod cognoscitur albedine et ut simile albedini et ut
cognoscitur cognoscitur albedine et ut simile albedini
non est, ut ante ad hunc ad quem refertur albedine et ut
cognoscitur patrem et patrem, et ut cognoscitur albedine et ut
filium, ad quem, velut ad hunc refertur pater.
ratio est quod cognoscitur patrem et patrem ille cognoscitur gener
ationem, et quod simul et simul cognoscitur relacōes paternitatis
et filiationis: seu, et idem est generacionis et filiationis
sola correlacōis quod cognoscitur generacionis simul cognoscitur
et pater quod filius in eo predicatur.

quod hanc sententiam non est veritas, et fallit.

Quinde cognoscitur relatio transcendentalis, et hoc in funda-
mento primo, sicut ab intellectu separari, quod falsum est, et relatio
transcendentalis sed a fundamento primo inseparabilis.

14

2da sententia queruntur comparationem apud Suarez hic 9 q 7
9 q. et volunt relationem predicamentalem esse illam, que pendet ab
existentia sui termini, et 3a relationem transcendentalem esse illam, que non
pendet ab existentia sui termini. Hanc explanationem cuius
liber non est de vera. hic 9 q hoc mov.

Obicitur pendens a sui termini existentia: unio pendet ab existentia
suorum extremorum, quae per unione reduntur inter se: et hoc non
unio, quod adhuc est relatio transcendentalis: quod hanc sententiam
aperte falsat.

16

1a sententia in Suarezii 9 q 7 mel 9 q n g. Conimbricenses
hic art 2o ad 3 Castrani de ente. et q 19 et aliorum ad
centum, et docent, quod relatio predicamentalis pure respicit
terminum, nihil circum illius efficientis, nec circum
ullum aliud magis dependens a relatio. et 2a volunt quod trans-
cendentalis relatio respicitur terminum pure ut terminum, et terminus
gratius, sed et circa illud aliquid efficientis. hoc de vera 9 q dicitur
refutatur, et bene quoniam.

Contra hanc explanationem auctor in eo ut dicitur de vera. et quare.
quid est pure respicere terminum et in eadem respicere, et magis in se
magis et huiusmodi respicitur? et 2a queritur non magis sunt ob-
iecta ego pure ut terminum respicitur: quod est relatio predicamentalis.
Non unio quod pure respicere terminum sed magis respicitur
magis huiusmodi esse de natura et per hoc non nulla relatio videtur
predicamentalis: quod magis per accidens esse de natura et. et
a natura mea dicitur omni esse per se quod coexistencia
est relatio transcendentalis, et est falsum. Quia patet quod relatio
predicamentalis, et hoc patet efficientis aliquid circa terminum.

Impugnatio 2da se clare apparet an relatio coexistens e.g. vel
equalitatis spectent ad predicamentum qualitatis vel quantitatis
et si hinc explicare de se fieri, an qualitas coexistens sit
relativum predicamentale.

II^{dg.}

melius dixerimus aufferunt.

Antequam hinc dixerimus explicite sciendum est inter de circumferri
et ferebantur, quomodo una vel relationes predicamentales eo tenentes
partim infeca, partim exfecae: altera sententia illi p[ro]p[ri]e
magis sup[er] additum fundamentum. Sed hinc generis paulo inferioris
examinatione. Antequam si velimus proponere relationem predicato
et denationem partim exfecae de qua p[ro]p[ri]e a hinc unquam a p[ro]p[ri]e
hinc.

19

Luce homo de incarnatione dii si de figurativum de figurativum
commodum ac expediat dixerimus affert ubi dicit de relatio predicamentali
si illa, quae p[ro]p[ri]e refertur fundamentum ad hinc, non e[st] cuius deas g[ra]dia
a coexistencia hinc, et e[st] deas partim exfecae. Transcendentibus
vero relatio e[st], quae nihil arguit ut ad hinc, sed se ipso refert, et offer
re p[ro]p[ri]e alia e.g. actio p[ro]p[ri]e se ipso offerit refertur ad hinc, p[ro]p[ri]e
magis respicit. Et hinc explicatio hinc e[st] exp[ro]p[ri]e, et
relatio predicamentali p[ro]p[ri]e deas partim infeca partim exfecae.

Verum si velimus sciendum, an sit deas p[ro]p[ri]e infeca vel exfecae partim
exfecae, hinc p[ro]p[ri]e hinc explicatio, ut p[ro]p[ri]e hinc.

Magis p[ro]p[ri]e hinc e[st] 952 in 2da cura philosophico m[ag]is
affignat hinc relatio dixerimus una relatione p[ro]p[ri]e.

20

Relatio predicamentali e[st] illa, quae e[st] in m[ag]is m[ag]is p[ro]p[ri]e, exp[ro]p[ri]e
alimigrae fundamentum exfecae, vel si e[st] fundamentum infeca
Cubi q[ui]ngule hinc relatio e[st] magis hinc a naa p[ro]p[ri]e hinc data
ut refertur fundamentum ad hinc. e.g. albiditas ab albidine B
agnis deas vel similes, quae deas e[st] albidini p[ro]p[ri]e exfecae: et si uerum
e[st] de hinc magis relationem (Cetera infra) hinc illa magis p[ro]p[ri]e hinc

Ut una albedo referat ad aliam.

Et relatio transgalitica, quae à nra ad prae intentionem per se referre
sed per aliud nung. ut Volvris i nrao transgalitica quae respicit y dca
alio modo videtur, ad hoc hunc respectu indubitate à nra in alio fine,
videtur ad illa intellectus alio modo videtur possit deat. Hoc dicitur Rayeli
refert transgalitica ad hunc dicit: nihil unius à nra intentione, rarisio
in hunc fine, ad q aut general Rayeli fuit et, et sic de alijs.

In hac explanatione de se dicere ad melius exponere illud nung à nra
intentione, et q dicitur à respectu. Dicitur. creatura Deum
respicit transgalitica, Ad hoc hunc respectu ad tot aliud nung
q Deum.

Dicitur: creaturas eo alio seu mensura vj servitio Dei, et hoc nung
ad dicitur à relatione.

Et dicitur: q creatura replicaret, ad huc maneret justitia Dei necesse, et
dicitur: q primario intentione creatura in hunc fine, ad q mensura justitia
divina; et tunc videtur ad omne creatura creaturam, et dicitur
justitia Dei. Pono creaturas ad omnes referre transgalitica ad
Deum: quare igitur in quo fine hae creaturae primario intentione,
et dicitur simul identificata ad respectu ad Deum?

Huiusmodi replicae facile obviari potest dicendo, q creaturae creaturam
sunt mensura justitia ~~et replicantur~~ referre Dei, et q de ratione mensurae
ad fidem referri. Sed nos, q dicimus infra relatione plicata
ad intentionem potest inferre potest inferre, q nunc est replicata
Ingenio gloriis sujs.

Sectio Quinta

An relatio predicamentalis sit adaequata identificata
cum fundamento.

Itaqz questionarij e, apparet paternitatis à parte rei identificata,
ubi est pater eg. q e pater fratri, nam plerumque dicitur pater
et filia pars q dicitur relatione paternitatis; sed sola dicitur pater
specificative accepta sit adaequata identificata ad paternitatem.

Ponere intelligencia pateris q dicitur pater, et hae
memoriae nrae videtur, q dicitur dicitur q dicitur q dicitur q dicitur
adaequata identificata ad pateris q dicitur q dicitur q dicitur q dicitur
potest inferre pater alio. eg.

21

22

Unitatis hominū dicitur esse sine singulari unitate, cuius quae identitatis
 Ratio huiusmodi est ista; quia duae unitates adaequale inter se identitatis
 redduntur, sicut unum est, alio lumine non est, et una res ad se simul
 existere, et ad existere; quod implicat ut duae res adaequale identitatis
 non una sine altera existant, hoc in huiusmodi involuntate
 hoc supposito.

23

Dico. relatio p[ro]p[ri]etatis dicitur adaequale identitatis in fundamento
 huius sententia est ista; et est nominalium traduntur Patris Hungariae
 et ffurdalig dicitur in 53 para 20. Huiusmodi huius 58 sub 2 et 3.
 Quando Lugo et R. h. inter.

ph[ilosoph]o g[e]n[er]is evidenti ratione. Pervenit filiatione dicitur perit unitatis
 patris; pervenit filiatione perit relatio paternitatis; quod unitatis patris,
 quae in fundamento huius relationis, et momenta pervenit relatione patris
 unitatis; quod huius relatio dicitur adaequale identitatis in fundamento.

firmata dicitur. Pervenit filiatione dicitur mare denat[ur] patris, quod
 pervenit filiatione perit paternitatis; et mare fundamentum huius
 unitatis patris, sicut patris; quod si paternitatis adaequale identitatis in
 fundamento sicut patris, huius sicut quod eadem res simul perit, et mare.

24

Declaro ut clare in exemplis. Quando à numero denotat[ur] dicitur
 unitatis unitatis, huius dicitur amplius mare denotat[ur]. cur. quia denotat[ur] identitatis
 facta in unitatis illis est unitatis simul sicut; et ista igitur existere
 denotat[ur], nisi existere simul est dicitur unitatis; quod a pari si patris
 facta solis paternitatis dicitur existit filialis, sicut unitatis; et patris
 unitatis sicut perit paternitatis filiationis; quod à primo ad ultimum dicitur
 filiationis dicitur identitatis adaequale in fundamento, sicut filius, sicut
 includit paternitatis velut patris.

Huius dicitur plene efficaci et firmo approbata se dicitur dicitur, ita
 locali, et dicitur meras dicitur dicitur enim dicitur dicitur, et dicitur
 varias dicitur dicitur dicitur. Ponderat[ur].

SECTIO 6ta
Examinandi et revellendi responsiones
Concordantiarum.

Quoniam has responsiones affert, reuocanda sunt ea in memoria,
quae in ista parte disputata sunt; et exponenda concordantia resilla,
per quas aduersarij non uocant concordantiam, sicut in ista parte fidelitatis
appellatur formalitas. *§ 6ta*

Concordantia, quae in iuramento sunt illas, quae à parte rei identificantur
in aliquo, et obstante reali separabilitate. *§ 7ma* *25*
Videri et in exemplo, quod aduersarij
non uocant concordantiam ad unum autem a seorsum.

Pater est fundamentum in relatione paternitatis ad filium: quod
nunc ex rebus paternitatis, si pater ad quemlibet in solo fundamento, huc
et in eadem sola paternitas est in unum (id est filium) sed pars affectionis
ad quemlibet in solo fundamento, et negant affectionem ad unum sed pars,
relacionem. *§ 8ma* Quando uero quod pater in solo filio affectus deas
patris, et in solo filio affectionem deas de patre, respondens Pater
et affectionem, sicut identificari ad quemlibet in relatione paternitatis,
tamen, sed pater quodlibet quodlibet filium.

Ex hoc loco ratio, quae quod est realiter separabilis ab eadem paternitas,
et in si concordantiam by creditur, concordantiam sine realiter identifi-
cabilis in eadem eadem paternitas, quod in ista parte non est in acceptis.
Hinc affectionem ad ea, quae in eadem ratione disputata sunt.

Hinc *§ 9ma* *26*
Quod si quis non iuramentum concordantiam quae Pater concordat Pater
aliquid dicitur à Pater nihil, si in ista dicitur quod frustra
dicitur ad Pater concordantiam Pater sola rebus paternitatis.
Si in aliquid dicitur quod rebus paternitatis ad quodlibet in
solo fundamento, sed in aliquid alio dicitur, huc est in concordantiam.

Impugnatio *§ 10ma* *26*
Pater quodlibet concordat Pater, sicut dicitur quod
in ista eadem Pater, non pater quodlibet concordat Pater: id est pater quod

ad manet sola essetia paternitatis.

Re 3° Proinde uno perire acceptibilem adde Patris in
suo essetia paternitatis. *Ita dicitur in vniuerso incole*
distinctione, nam si res aliqua uere manet, qd potest gigni, qd est acceptibilem.
sed de perire uno manet sola essetia paternitatis, qd
manet sola paternitas ad acceptibilem.

Deinde acceptibilis in aliis realiter distinctus ab essetia
Patris dicitur si nihil est distinctus, qd manente essetia Patris
realiter manet acceptibilis. Sed aliis distinctus: qd paternitas
distincta in solo fundamento, sed in acceptibilem sup addita.

Proinde proinde solo filio perire acceptibilis patris, ad quod
essetia Patris, qd acceptibilis est realiter separata ab essetia
patris, et acceptibilis realiter distincta: qd paternitas secundum
sua rationem essetia qd fundamentum, et aliis aliud ab eo.
realiter distincta, in dicitur qd acceptibilem.

Re 4° Proinde solo filio manet acceptibilem adde patris re
aliter, sed distincta. *Ita dicitur qd acceptibilem perire factum.*
ine hoc hoc potest perire huc acceptibilem vel in aliis aliud. si
dicitur, sed quod dicitur potest habere filium, sed ad potest
quando huc acceptibilem vel in aliis aliud. si dicitur, sed
fuit ad perire factum, dicitur aliis aliud, qd acceptibilem, huc
quod dicitur proinde paternitate perire aliis aliud potest ab
et distincta paternitatis.

Deinde si perire solo filio manet acceptibilis paternitatis
realiter, qd realiter est a parte rei manet huc id est distinctum
essetia paternitatis, qd manet sola paternitas ad acceptibilem.

Deinde ex reo patris in principio ex licet hoc infra dicitur 30
quod dicitur qd huc similes dicitur adde hoc supra dicitur
debeat. Coronidij loco adiungo vna patris casualiter
viri dicitur similes, qd dicitur. Ego sane in principio qd huc
exogitare aliis qd vel in principio potest dicitur qd huc
potest, sed nihil mihi occurrit, qd ad mi dicitur qd dicitur.

Est autem B, si hanc sequentia est A d. i. si idem ad quadam
est B, perit A, quod perit B. vel mare B, quod mare B:
Sed de formalitate hinc perig. edilibus primo in J. gressu, naxi,
ut in phisica, ad quod reliqua crepta differunt.

SECTIO T. I. M. J.
an lib. modus super additio
Fundamento.

Modus C. de quo aliam dicunt. I. unum est per informans, tollens
fuit in indifferencia illis, ut si sit phisica, et indifferencia licet
concreta. ex. g. dicitur phisica et motus, quia recipit in Angulo
velut in subiecto informante, et tollit ad phisica anguli et
extensio, ut, ut co. est per phisice ita connectit, ut dicitur
divina, potestatis, perit extensio, nisi extensio determinabile
hic Angulo, et illa dicitur dicitur, quia va. hic supponit,
alibi phisicis.

31 Quare, quod an potestatis, ex. fil. modus est per affig. mod. dicitur
et est per referens per ad phisica. Affirmant. Capitulo. C. dicitur
et alia alij quod sequuntur. P. dicitur. Quare. et phisica. Vallis
Mundus.
Nunc. Tullius. Vagant. Dicitur. Jure. et dicitur. et dicitur. dicitur.
U. dicitur. in. dicitur. R. dicitur. Ex. dicitur. in. dicitur. dicitur.
P. dicitur. in. dicitur. dicitur. dicitur.

32 Dico relationem dicitur de non fundamento super additio
et a fundamento extensio dicitur. Gal. dicitur. dicitur.
Dicitur et phisica, et dicitur. et dicitur. et dicitur. et dicitur.
modus. Unde dicitur. hinc dicitur. et dicitur. et dicitur.
modo super additio hinc dicitur. et dicitur. et dicitur. et dicitur.
in. dicitur. et dicitur. et dicitur. et dicitur. et dicitur. et dicitur.
modus, et dicitur. et dicitur. et dicitur. et dicitur.

Pono quod ralbuidines habent ad se mutua relatione, qd
est ex paulo infra dicendis

SECTIO 8VA.

Argumenta qd refutat adus
relationis.

34. Aducit prima id, qd ex efficaciora ostendit implicat
sunt mutua relationis.

Secundum. Dicit antecedenter ad actuali coexistencia
creatura d coexistit creatura, postquam prima creatura qd dicitur
in coexistit coexistere illi creatura. Quare coexistit ne dicitur qd non
Duo negant? si affert? qd facit dicitur in se mutua relatione, qd
implicat, si negat? qd id qd dicitur qd dicitur relatio predicatij coexisti,
sentit, est id idem qd dicitur fundamento sup addit. si autem in uno
exemplo qd dicitur eundem in alijs?

Dicitur: profa creatura hac ipso id est illi quod coexistit
Duo: ad unam albedinem id est aliter ac similem aliter, qd idem in
eundem relatio similitudinis sed magis, et id est relatio coexistencia
Duo id creaturae. Et evidenter.

Duo durationes simplici classis ex effe sua coexistunt, qd
relatio huius coexistencia durationis id est magis sup addit
fundamento. Duo ralbuidines simul coexistunt dicitur
indifferentia id sunt finit; id facit de alijs. qd aliter nunquam
vel sup ponend; i magis.

Dicitur rdo, qd dicitur a duo ad creaturas de invalidus, aliter legitime
licet sui ordinari. Dicitur tunc id cognoscit res alijs ulla in se
omnino sui: qd dicitur creatura ita cognoscit.

Re hanc in partia nihil valere, qd omnia theologorum coexistunt
in acceptibilitij difficultas cognoscit Dicitur tunc alijs dicitur alijs
ulla in se mutua relatione sui: hanc quia nullus theologorum

Quod est in seipso difficile, quod explicite relatio con-
sentientia Dei ad creaturam.

Pars o[mn]i[um] fidei in quibusdam materiis arduis à Deo ad crea-
turas. eg. ductio aqua per ignem & dicitur lucet ad recipiendum in Deo
ex hac virtute deducunt philosophi actiones agentis
cipialis in agente; videlicet quod productio caloris ad recipiendum in igne,
& ductio luminis ad recipiendum in sole etc.

Quodcumque igitur Deo in quibusdam aliis specialiter per illig
in finem ad quodlibet inbringeret, tunc licet à Deo arduis
ad creaturas ob extrinsecos quatuor causas, quas habent creaturae
ut Deo in quibusdam aliis specialiter, qualia sunt: eo causa esse
Deum esse coexistens.

Quod. Ex hac sententia sequitur in credibili, contra
multiplicatio singulorum momentis, sed si ostendo.

35

singulis momentis sunt plerumque multitudine in rebus uni-
versis, et quod plerumque plerumque res sunt sibi invicem similes
vel dissimiles: quod si in quibusdam rebus dissimilitudine ad
duci non possunt, ut illa res quae una res sit similis alteri
vel dissimilis, quanta in huiusmodi momentis multiplicata
ad quae sufficiunt?

Deinde multa una utilitati
one unig. ut dicitur, reliqua creaturae o[mn]i[um] sunt magis vel
minus distantes, sed per unam multitudinem utilitatis debent
per se in numerum multum duci, et quod habent relationes distantes,
sed quod si in quibusdam fine hanc rationem adhibere?

Ad quod unum nomen relationis pro o[mn]i[um] huiusmodi spectantibus ad se,
multiplicandis, vel quorundam aliarum relationum specialium
referri ad se invicem: sic (supra) pater unum nomen patris
naturalis refertur ad o[mn]i[um] filios.

Et si in quibusdam relationis refertur ad unum, si quae per
nominis agitur respectus, qui magis ad habundantiam: quod est magis
o[mn]i[um] si quod alius nomen refertur ad 2 dicitur ad hunc
dicitur ratio in se habundantia respectus;

quod ad omnia non relatiu, sed sicut vni quiescenti p[er]
cancellatiter.

¶ Do ponam q[uod] petrus generalis paulus: et dicitur p[er] Joannem.
hac p[ro]p[ri]e s[ic] ar[ist]o[te]l[is]. In dicitur relatione p[er]sonarum
eo ad quodlibet in se p[er] se q[uod] respectu d[icitur] Filij et resp[ect]u
vni non magis, q[uam] p[er] se equali relatione ad d[icitur].
p[ro]p[ri]e sequitur. Si sing[ulis] magis sufficere, factu[m] q[uod] petrus gen[er]alis
p[ri]mo q[uod] s[ic]t paulo habeat i[n] o[mn]i g[en]er[al]it[er]a resp[ect]u
Joann[is], et sequenter antequam nascere Joann[em], p[er] se
i[n] p[ar]te d[icitur] p[er] Joann[em]. sed q[uod] obsecro ut exage[re]
q[uod] d[icitur] vni absq[ue] d[icitur] d[icitur]?

36

¶ Arist[ot]el[is]. Ponam homin[em] et denarij Angelorum
habent relatione[m] equalit[er] q[uod] ad numeru[m]; atq[ue] hac
relat[i]o[n]e[m] n[on] p[ot]t exponi p[er] n[ost]r[um], q[uod] d[icitur] relat[i]o[n]e[m] p[er] d[icitur] d[icitur],
q[uod] n[on] p[ot]t exponi p[er] n[ost]r[um]. Maior[um] q[uod] d[icitur] d[icitur]:
minor[um] p[er] d[icitur]. vel d[icitur] ille magis p[er] d[icitur] in singulis h[ab]ent[ur]
vel d[icitur]. si d[icitur] i[n] d[icitur] q[uod] d[icitur] q[uod] d[icitur] q[uod] d[icitur]
accidens existat replicat[ur] in d[icitur] p[er] d[icitur], hac r[ati]o[n]e
magis, q[uod] d[icitur] accidens existat in d[icitur] homin[um], q[uod] d[icitur]
impossibile e[st]. Si d[icitur] ad d[icitur] de d[icitur] d[icitur].
si ille magis sit in uno h[ab]ent[ur] ex illis d[icitur], an ille h[ab]ent[ur]
sit p[er] se p[er] se vel Joann[em] d[icitur] nominare p[er]
alio, et nullo d[icitur] r[ati]o[n]e, q[uod] n[on] p[ot]t p[er] d[icitur] q[uod] d[icitur]
ille magis vel in nullo recipit, vel in d[icitur].

¶ Forte respondet illu[m] d[icitur] ex una parte e[st] in uno h[ab]ent[ur]
ex altera parte e[st] in alio h[ab]ent[ur]. q[uod] i[n]o q[uod] relat[i]o[n]e[m] equalit[er]
r[ati]o[n]e[m] vni aggregat[ur] ex d[icitur] magis, d[icitur] d[icitur] d[icitur].
¶ Do q[uod] d[icitur] existant in vni in h[ab]ent[ur], et si h[ab]ent[ur] Angel[is]
existat, in vni d[icitur] h[ab]ent[ur] equalit[er] d[icitur] Angel[is], q[uod] d[icitur]
multiplicatione[m] d[icitur] multiplicat[ur] vni, si e[st] p[er] d[icitur] ad d[icitur]
mentu[m] q[uod] referat. ad h[ab]ent[ur] si multip[li]c[ati]o[n]e[m] vni d[icitur]

ubi docet ad. Quicquid.

Explicit gelion. Pugnari 2 albedinibz, id ubi inq. coexistencia, coloris otz q. guphu ablati, in l. posita similitudo, q. caetera ab his distincta ad fura pars. h. g. una ex illis ablati, munitibz otz alij, id ubi posita similitudo, q. finita numerata fura pars. Declaro rei in aldero exemplo singularim.

Petrus ex. generat. Franciscus, et i. fundandus in relatione paternitatis. Pinge in. Julus Petrus, ut supra, reliqua ad distincta a Petro, ut sacre, magis in. coiffe in. sublati sola Donatio paternitatis, et

per generatio l. ratio fundandi relatione paternitatis. Pinge q. o. distincta a generatione poni, et sola generatione sufficit. Deum d. intelligit ad posita paternitas. Petrus q. generatione, et filius pater.

Dei de filio tanquam de uno: De de coexistencia Petri et Francisci, qui facti in ipsa generatione, et non est, sed Franciscus a nullo momento coexistens Petro, sed non cognoscitur q. Petre. Et si Petrus dicitur pater et filius, et generatio amissionis facti munitibz, in rigore d. dicitur pater: et talis filius vocatur in iure per se. Dicitur d. pater in sensu magis rigor, a se, et de se ideo, q. a. fuit ea in choativa generationis.

Pater tunc in rigore q. d. dicitur pater, q. in modo sublati: et Merca q. modo P. dicitur q. sublati patria potestate, et in sensu amplectens dicitur filius. Ca. h. y.

Colligit, a parte rei ad realiter relatione paternitatis nihil est aliud, quam conceptio dicitur in recto, ut reliq. q. dicitur in obliquo.

Obijctio no. In summatibz dicitur, q. commutativa dicitur unum in recto, et alterum in obliquo: q. in conceptu, q. fundandus ex. generat. in recto, et reliqua in obliquo, in ff. et conceptu relatione, sed q. fundit. relatio in uno commutativo.

De negando frequentia ad peribiles, q. d. dicitur dicitur, dicitur, relatione ista dicitur unum in obliquo, et primo ad principatibus exprimant aliquam relatione fundandi haec l. vel numerus

sed relatio est quodlibet, sicut negatio minoris, et sicut quodlibet minoris
et negatio sequentia.

Itaque relatio in hac sententia est aliquid reale, eorum tunc est sine ulla futi-
one sed habitudo unius albedinis ad alium, fundata in aliqua causa
rationibus fundanti.

Ita quomodo ratio fundanti relatione similitudinis dicitur aliquid
relativum? In hac diffinitione ratio fundanti dicitur ea in
rebus, quae relatio dicitur in alio. Sic ratio fundanti similitudi-
nis antecedenter ad modum conceptum in rebus: sicut albedo
quodammodo generalis, seu relata est similitudo commutabilis altera in alio, et
est ad alterum albedinis similitudo: et sub hac acceptione similitudinis
noscitur albedinis una in alio.

43

Facit interim relatio in re actus physicus, sed hoc locum
explicat, et ordinat ad modum conceptum, alio, et hoc interduo relatio
est realis, et physica res. In mirum videtur in hoc, in relatio
pote explicari in ordine ad naturam, et operationem, in qua
vini sunt quod loquitur communi, et quae relati, sed in realiter.

44

Dicitur: conceptus alii et recti ad facere ut dicitur res concepti relative ad
solare, sed facta potest ut dicitur. Divergentes modo cogniti: si una
res potest cognosci naturaliter et figurati, et modo sunt divergentes,
et idcirco sunt conceptus relativi.

De qualibus divergentibus conceptus sufficere ad relationem, sed requiri
diversitatem fite, et brevissime sic explico.

Divergentes naturalis conceptus, quando conceptus hoc sunt divergentes ordi-
nis, tales sunt cogniti naturaliter, et cogniti figurati, licet et utrumque
cognitione aliter aequaliter repraesentat, et aliter intellectus in ore,
Ita ad iudicandum de aliter aequaliter illustrat.

45

Divergentes fite conceptus, sicut in ipso modo representandi, ita ad
intellectus et unum modum representandi magis illustrat, qualis aliter
ad determinandum ad formanda divergentia iudicia: et talis divergentes
et inter conceptus recti et alii unde ad brevem respondeo conceptus recti
noscitur divergentes fite, sed per naturam cognoscitur a cog-
nitione naturalis, et clare simpliciter aliter differt ad naturaliter,
et idcirco in sufficienter ad hoc in dicitur relatio.

Et quod has relationes poni potest in eodem predicamento relationis, in quo ponuntur relationes creatae, affirmantur, sicut dicitur in libro unius alius pluribus, nec videtur arguere ullum iniquitatem.

Denique obijci potest, quod relatio respectu fundamenti sit eadem, sicut quatuor alia fundamenta super additur. Respondeo ad eundem locum in philosophia: sicut cum duas durationes faciunt binarium, in requiritur quod aliud. Diffinitio a duabus duracionibus: sed hoc super additur, ut relationes binarij, quae est deus logica ordo ex sola coexistencia durationum intelligitur.

SECTIO SECONDA

Expeditur quaedam dubia circa hanc materiam.

48

Dubium primo an relatio predicabilis referat terminum, aliu expressit. Respondeo affirmative, si quod relatio formatur secundum locum, id est, sicut dicitur in philosophia. Ratio est, quod terminus in tali adaequatur, si deest una pars: alioquin una pars relationis, quod relatio adaequatur in tali sine eadem, sicut terminus. Et idem Paulus de fundo patre non amplectitur, sicut est improprie uocabitur filij, nisi prius est dicitur.

Dubium secundo an relatio predicabilis terminet ad aliquid absolutum? an vero ad aliquid relativum? et quod an relatio paternitatis terminet ad eundem locum, quod est absolutum, vel ad filiationem, quae est relativum? Respondeo. Suarez, Vasquez, Duran, sicut dicitur in libro unius alius, et terminet ad absolutum, sicut quod fundamentum referat ad terminum, quod longum est eundem absolutum. Probatur. Relatio necesse est referat ad terminum, ut ad eundem absolutum: necesse est eundem patris, quod an filiationem, quae talis dicitur eundem patris referat ad eundem, necesse est eundem patris, quod si fundamentum, hoc est eundem patris referat ad filiationem, quod talis, debet referri ad seipsum.

Confirmat de paternitate qua filialis simul naa cognitione
 regillat ea postione homini geniti, qd pater d pot honorari
 d filiatione qua talis: nam filialis quilibet hinc est prior qua
 paternitas patris dicitur: deinde ea altera
MUTATA filiatione qualis, nam filialis qua
 talis refert ad entitate patris: qd paternitas est prior filiatione,
 et sic filialis ac paternitas ad se invicem habent mutua prioritate.
 Quare ad hoc in modum videtur, dicendum relatione honorari
 ad aliq absolute.

Dubidat qd ex similitudo duarum albedinum patet dicitur similij
 similitudini duarum nigredinum? **R. affirmative.**
 Nam in istis qd similitudine ff ad quate d'pungunt hinc a
 fundamento. **Soluto.** **R. affirmative.**
 fundametu ad quate d'curget ab entitate duarum nigredin
 rum et qd entitas nigredinum est fundamentu ad quate
 d'pungunt ab entitate albedinum. **R. affirmative.**
 in infinito, qd d'pungunt ad dicitur relatio ad invicem, qd se
 mutuo ad quate d'pungunt fundametu relatione.

Alia questio e an similitudo albedinis d' ad albedine B
 patet de similitudini albedinis B ad albedine B. d
 Be negative. **R. affirmative.** qd fundamentu d' e
 ad quate d'pungunt a uno; atq hoc nro fundamentu d'
 est ad quate d'pungunt a uno, qd. **q. minor.**
 Tota similitudo albedinis B ad albedine B includit albedi
 ne B velut parte, qd si hoc sola refert, sola est funda
 mentu; et qd quentor albedo B ad albedo B nro fundamentu.
 Porro si tota similitudo albedinis B ad albedine B refert
 nova relatione; dicitur albedo B e hinc. **R. affirmative.**
 calid e fundamentu est hinc, qd fundamentu d' d'pungunt
 a uno. **Tota differentia consistit in hoc, qd in similitudo**
albedinis B ad albedine B qua albedinis B ad albedine B includit
utrumq calitate albedinis, qd dicitur esse fundamentu d'
d'pungunt ad quate a uno, et facit tale potest relatione
q. d'curant.

Hac de relatione signulata sufficiant. Insequitur ea, quae ad
2^{am} mentis operationem pertinent.

DISPUTATIO III

DE PERTINENTIBVS AD 2^{am} mentis operationem.

Enumeratio, quae est atque intellectus immediate indicatio, est proprius interpretis
notae mentis, de qua agit Avicenna in libro 1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30° 31° 32° 33° 34° 35° 36° 37° 38° 39° 40° 41° 42° 43° 44° 45° 46° 47° 48° 49° 50° 51° 52° 53° 54° 55° 56° 57° 58° 59° 60° 61° 62° 63° 64° 65° 66° 67° 68° 69° 70° 71° 72° 73° 74° 75° 76° 77° 78° 79° 80° 81° 82° 83° 84° 85° 86° 87° 88° 89° 90° 91° 92° 93° 94° 95° 96° 97° 98° 99° 100° 101° 102° 103° 104° 105° 106° 107° 108° 109° 110° 111° 112° 113° 114° 115° 116° 117° 118° 119° 120° 121° 122° 123° 124° 125° 126° 127° 128° 129° 130° 131° 132° 133° 134° 135° 136° 137° 138° 139° 140° 141° 142° 143° 144° 145° 146° 147° 148° 149° 150° 151° 152° 153° 154° 155° 156° 157° 158° 159° 160° 161° 162° 163° 164° 165° 166° 167° 168° 169° 170° 171° 172° 173° 174° 175° 176° 177° 178° 179° 180° 181° 182° 183° 184° 185° 186° 187° 188° 189° 190° 191° 192° 193° 194° 195° 196° 197° 198° 199° 200° 201° 202° 203° 204° 205° 206° 207° 208° 209° 210° 211° 212° 213° 214° 215° 216° 217° 218° 219° 220° 221° 222° 223° 224° 225° 226° 227° 228° 229° 230° 231° 232° 233° 234° 235° 236° 237° 238° 239° 240° 241° 242° 243° 244° 245° 246° 247° 248° 249° 250° 251° 252° 253° 254° 255° 256° 257° 258° 259° 260° 261° 262° 263° 264° 265° 266° 267° 268° 269° 270° 271° 272° 273° 274° 275° 276° 277° 278° 279° 280° 281° 282° 283° 284° 285° 286° 287° 288° 289° 290° 291° 292° 293° 294° 295° 296° 297° 298° 299° 300° 301° 302° 303° 304° 305° 306° 307° 308° 309° 310° 311° 312° 313° 314° 315° 316° 317° 318° 319° 320° 321° 322° 323° 324° 325° 326° 327° 328° 329° 330° 331° 332° 333° 334° 335° 336° 337° 338° 339° 340° 341° 342° 343° 344° 345° 346° 347° 348° 349° 350° 351° 352° 353° 354° 355° 356° 357° 358° 359° 360° 361° 362° 363° 364° 365° 366° 367° 368° 369° 370° 371° 372° 373° 374° 375° 376° 377° 378° 379° 380° 381° 382° 383° 384° 385° 386° 387° 388° 389° 390° 391° 392° 393° 394° 395° 396° 397° 398° 399° 400° 401° 402° 403° 404° 405° 406° 407° 408° 409° 410° 411° 412° 413° 414° 415° 416° 417° 418° 419° 420° 421° 422° 423° 424° 425° 426° 427° 428° 429° 430° 431° 432° 433° 434° 435° 436° 437° 438° 439° 440° 441° 442° 443° 444° 445° 446° 447° 448° 449° 450° 451° 452° 453° 454° 455° 456° 457° 458° 459° 460° 461° 462° 463° 464° 465° 466° 467° 468° 469° 470° 471° 472° 473° 474° 475° 476° 477° 478° 479° 480° 481° 482° 483° 484° 485° 486° 487° 488° 489° 490° 491° 492° 493° 494° 495° 496° 497° 498° 499° 500° 501° 502° 503° 504° 505° 506° 507° 508° 509° 510° 511° 512° 513° 514° 515° 516° 517° 518° 519° 520° 521° 522° 523° 524° 525° 526° 527° 528° 529° 530° 531° 532° 533° 534° 535° 536° 537° 538° 539° 540° 541° 542° 543° 544° 545° 546° 547° 548° 549° 550° 551° 552° 553° 554° 555° 556° 557° 558° 559° 560° 561° 562° 563° 564° 565° 566° 567° 568° 569° 570° 571° 572° 573° 574° 575° 576° 577° 578° 579° 580° 581° 582° 583° 584° 585° 586° 587° 588° 589° 590° 591° 592° 593° 594° 595° 596° 597° 598° 599° 600° 601° 602° 603° 604° 605° 606° 607° 608° 609° 610° 611° 612° 613° 614° 615° 616° 617° 618° 619° 620° 621° 622° 623° 624° 625° 626° 627° 628° 629° 630° 631° 632° 633° 634° 635° 636° 637° 638° 639° 640° 641° 642° 643° 644° 645° 646° 647° 648° 649° 650° 651° 652° 653° 654° 655° 656° 657° 658° 659° 660° 661° 662° 663° 664° 665° 666° 667° 668° 669° 670° 671° 672° 673° 674° 675° 676° 677° 678° 679° 680° 681° 682° 683° 684° 685° 686° 687° 688° 689° 690° 691° 692° 693° 694° 695° 696° 697° 698° 699° 700° 701° 702° 703° 704° 705° 706° 707° 708° 709° 710° 711° 712° 713° 714° 715° 716° 717° 718° 719° 720° 721° 722° 723° 724° 725° 726° 727° 728° 729° 730° 731° 732° 733° 734° 735° 736° 737° 738° 739° 740° 741° 742° 743° 744° 745° 746° 747° 748° 749° 750° 751° 752° 753° 754° 755° 756° 757° 758° 759° 760° 761° 762° 763° 764° 765° 766° 767° 768° 769° 770° 771° 772° 773° 774° 775° 776° 777° 778° 779° 780° 781° 782° 783° 784° 785° 786° 787° 788° 789° 790° 791° 792° 793° 794° 795° 796° 797° 798° 799° 800° 801° 802° 803° 804° 805° 806° 807° 808° 809° 810° 811° 812° 813° 814° 815° 816° 817° 818° 819° 820° 821° 822° 823° 824° 825° 826° 827° 828° 829° 830° 831° 832° 833° 834° 835° 836° 837° 838° 839° 840° 841° 842° 843° 844° 845° 846° 847° 848° 849° 850° 851° 852° 853° 854° 855° 856° 857° 858° 859° 860° 861° 862° 863° 864° 865° 866° 867° 868° 869° 870° 871° 872° 873° 874° 875° 876° 877° 878° 879° 880° 881° 882° 883° 884° 885° 886° 887° 888° 889° 890° 891° 892° 893° 894° 895° 896° 897° 898° 899° 900° 901° 902° 903° 904° 905° 906° 907° 908° 909° 910° 911° 912° 913° 914° 915° 916° 917° 918° 919° 920° 921° 922° 923° 924° 925° 926° 927° 928° 929° 930° 931° 932° 933° 934° 935° 936° 937° 938° 939° 940° 941° 942° 943° 944° 945° 946° 947° 948° 949° 950° 951° 952° 953° 954° 955° 956° 957° 958° 959° 960° 961° 962° 963° 964° 965° 966° 967° 968° 969° 970° 971° 972° 973° 974° 975° 976° 977° 978° 979° 980° 981° 982° 983° 984° 985° 986° 987° 988° 989° 990° 991° 992° 993° 994° 995° 996° 997° 998° 999° 1000°

Quaestio prima

De signis.

SECTIO PRIMAE

De signo in genere.

Signum in genere est quod dicitur in re, quae dicitur signum
in aliquo uero fit, hoc est potentia, quae in re dicitur signum
quod est haec dicitur signum ueni ueni dicitur signum
veritas in cognitione ueni ueni dicitur signum
in re, et potentia illa, cui repraesentatur, in potest
Definitio signum in genere omni exceptione fit.
Est id, quod tanquam medium fita uel abiectione dicitur in cog,
notione alicuius. Declat.

Non si accipitur signum specificatiue, tunc tunc sumitur per, quae dicitur
signum ex parte una, quae in nostro exemplo est signum, et imperat in re.
Quod si uero signum sumatur reduplicatiue, tunc intelligitur ad huc in potestatem
fratrum eorum exprimit, scilicet cognitionem, quae in auctore nostro auctore, et alia
se habet per animalia.

Uryebij. Eadem omnia habent rationem potentiae, simul etiam habent rationem
obiecti: sed ratio obiecti, et ratio potentiae distinguuntur, quoniam in nostro casu
ad huc dicitur distinctio inter potentiam et signum.

Res rationem potentiae ubi sic, differe est a ratione obiecti ubi sic: sed ad
se singulare, potentiam distinguuntur per obiectum. Et ad gignere ubi sic
res sub eadem significatione se ipsas attingunt: ex hoc intelligitur
cognoscit se ipsum sub ratione potentiae. In quo exemplo uicibus ipsa
rationem potentiae habere rationem obiecti. In istis fundamentis
nunc legis, tunc scilicet simul rationem causa et rationem signi: nihil
omnino ratio causa ubi sic distinguuntur a ratione signi in se.

SECTIO IIIA

Ex dictis colliguntur quaedam corollaria.

10

Corollarium I^{um}. Potentia cognoscitiva dicitur signum obiecti, et cognoscit.
quia nec scilicet nec obiectiue dicitur cognoscere in cognitione alterius, sed
ad effectum, et scilicet ad rationem signi dicitur sufficere.

Corollarium II^{um}. Eadem potentia reflexe cogitatur, quatenus gliscit in
sua uirtute operationes ad alia, ad quas obiectiue dicitur respectu sine
indine, uel in modum obiectiue cognoscendi aliud, scilicet ad obiectiue:
ad sub hac acceptatione potest participare rationem signi. Hinc obiecti
dicitur esse, quod quantum clarum cognitionem uicibus in cognitionem effectum, quae
haec esse gliscit, et ad quos dicitur transcendit respectu.

Corollarium III^{um}. Causa physica et necessaria quodlibet, habet progressionem
ad effectum ad futurum, et circa se scilicet ad futurum effectum quodlibet
cognoscit esse, cum cognoscit signum instrumentale respectu effectum
futuri, in cuius cognitionem dicitur.

Officinali pa Pelle: dicitur, signum ex consuetudine dicitur quod
 signa naturalia et ad placitum: et exempli assignat mappa, quod ante
 questionem mensa personarum, et tunc instructionem mensa alibi et signum
 ex consuetudine mandij, vel carnis, scilicet.

Caeterum hoc est verior sententia dicitur signum ex consuetudine ad distinguendum
 a signo ad placitum: cuiusmodi.

14

Dico, de signis ex consuetudine et signis ad placitum. glo.
 de signis et habere occasionem, quod re significata vel naturalia et
 intrinseca, vel ab arbitraria hominum voluntate designata, seu
 extrinseca: alia signa ex consuetudine dicitur necesse intrinseca, seu
 re significata, quod necesse hoc extrinseca, et dependens ab hominum
 voluntate: hoc autem est et signum ad placitum, quod est signum ex
 consuetudine et signum ad placitum.

Obijciunt. Cuiusmodi mensa signata, scilicet, comestio, alia
 talis instructio mensa nec est signum naturale nec ad placitum, quod
 est signum ex consuetudine.

Respondeo. In primo dicitur signum ad placitum: cuiusmodi est
 antececa, vel mandij, scilicet, mensa, et consuetudo arbitria hominum
 voluntate introducta, et consuetudo radicaliter pendet ab arbitrio
 hominum voluntate mensa personarum munditiae, cuiusmodi est, quod
 mandij, vel carnis, scilicet, mensa. quod est hoc negat, quod instructio
 mensa, et si sit signum ex consuetudine, et eo ipso legitur et signum
 ad placitum et ex instructio.

15

Respondeo. ex mensa prout dicitur respectu canis sit signum, et uisa mappa
 mensa tripudare post reliquias ciborum, quas in mandio fuit
 addidit? Respondeo. hoc est signum respectu canis. et
 nec est et signum naturale: et hoc falsum est, mappa ad hoc habet
 intrinseca occasionem, cuiusmodi sententia comestio, vel et signum ad
 placitum: et hoc est falsum, quod non est mappa alimni sit signum
 ad placitum, scilicet, mensa, vel carnis, et hoc est uisa
 mapa uenit a cognitione carnis vel mandij, sicut et homines

in hoc sunt perenni, necesse, ut uti qualitate carent ut prouidant,
 & longe excedit phantasia caris, qd ut operari ex motibus, p
 figuris aliquis, qd magis operandi requirit ad illas probatias, cui res
 aliqua pot est figurat.

Quis: cur go ea conij uisa magis carat et gessit?

Re: qd caris p longa experientia scilicet qd sic eas pasci tempore prandij
 uel cena quando pterit mensa, ad illos in phantasia sicut in image
 ratione caris sunt grecis et imagines eiusdem refectiois, que imagines
 excidant qd in fructione mensae, et reuocant in memoria futuram
 uitatione: hoc autem solum qd sufficit ad ratione figuri: Declaro
 reponere in exemplo.

Puer alius, qd in scholis uisus lectiois graecis, ad illi, et illos uiso graeco
 recordat uisionis, et id graeco dicitur figurat uisionis. Cur dicitur qd
 libro graeco pterit excidant grecis, qd quas uisus memoria uisionis:
 ab hoc dicitur ad ratione figuri, sed in his requirit, ut figurat sit
 motibus uel medijs magis alius cognoscant: alia huius magis cognoscant
 longe pfectior e, quod uel quoniam budo, budo et huius uisus
 phantasiae, sine ullo figurat, go respectu budo dicitur figurat
 ad placitum.

Obijci potest Quisdam conisita comitantur sunt dicitur, ut qui id
 figurat uiso care, uenial in cognitione futurum. Tri: alia caris
 dicitur figurat uenale, nec ad placitum, qd uisus figurat ex phantasia:
 frequenter figurat ex phantasia uisus dicitur a signo uenale,
 et a signo ad placitum.

Re: respondet minore qd duo caris et figurat uenale. nec caris,
 eo qd a dno suo aliquid agunt uenale ppositione ad dno, hoc
 ipse uenale in phantasia libenter ad hanc illi, qd go beneficia uisus.
 pterea illi qd sciunt care a dno pasci, frequenter care habere
 uenale ppositione ad dno, uenale sic dicitur. Nec caris sempiternis,
 qui sempiternis alid, qd go sempiternis uenale ppositione ut dicitur
 go ualde phantasia longe abest sempiternis.

16

Dixi conc. respectu illig hinc et signu naale, qd sit aut a Ino
ali et nat uerit. hinc, qd id respicunt, ad id e signu, hoc in ueritate
reputat nae signi naali, qd uerbo in exemplij.

Galli cantu i signu aurora illij, qd experientia ul qd traditione
hibent, qd post galli cantu diluculet, qd hoc aut paulo ante
ortu solij cantare solcat: interim illij, qd Berthold Bonec clerg
meridies p seproz inter d uis signu ad defectu experientia.

Pro qd nullu uidid fumul ex igne i uiso fumo d uerit in cogni,
one ignij: sed post equa ut dicit uel experit i signij fume,
naaliter uerit ex uiso fumo in cognitione ignij.

Pari raone infans qd respit igne uere, du ueritate illud
atridat, ambulat manu, qd uero qd experientia dicitur igne
gignere in se uirtute uerendi, i uiso igne uerit in cognitione
calorij.

qz experit progredere ueritate, qd ueritate
signu independentu ab arbitrio hinc dicit nae sua uerit
ut se figeata.

SECTIO QUINTA

quae sit sua ueritas signu

Quapro haec quid de signo ad placit, nae de signo naali
dicitur dicitur.

Dubitatur qd hinc, quoniam sit ratio uel fra, denat signu, qd
unde signu accipiat uim significatiua: ad ex una parte
certu e, hanc fra d e intrinseca gnoxiome ueritate figeata:
alioq signu ad placit qd fundet ueritate signu naali. Ex
altero uero parte d clare apparet, unde na illa ueritate figeata
desinat. Omitti dicitur in placit ueritate signu, quod
refert, ad ueritate dicitur dicitur dicitur dicitur.

17

Dico fra, qd hinc ueritate ueritate signu significatiua, e ueritate,
uere ueritate ueritate dicitur ueritate, sed moralit ueritate ueritate.
ita ueritate ueritate ueritate ueritate ueritate ueritate.
clerg ueritate ueritate ueritate ueritate ueritate ueritate.
ueritate ueritate: hinc ueritate ueritate ueritate ueritate ueritate.

gratias satisfaciunt, et hunc vim figcatinae hanc diu retinent
 furaamenta, quae diu Chry voluntate sua retractat: videtur
 voluntas Chri diu moraliter p seurare hanc diu, quae diu alla a
 Chro retractat. Ita peccati commissi diu in peccatore
 diu seurare, et monere moraliter, quae diu voluntate peccandi
 aut ipsi actu peccaminosi retractat, aut retractat p actu graui,
 ubi explicat Theologi. Pari modo haec diu moraliter
 signu' vni uendibilis, quae diu moraliter voluntate nisi
 tractat, quae hanc diu seurare, quae diu retractat.

De relaxatione. Posita voluntate principis habentis potestate
 obligandi, ite posita acceptatione subditorum retractata, 58
 ite intelligit posita signu' actu figcatinae, quod diu de ratione
 signi quae voluntate infirmat, retractata, et quae subditum
 sub sua obnoxia signi ad plures.

Quae posita voluntate principis deest, uel si ea retractare, ad
 ipso se ponere, uel si pmanere ratio figcandi, uel qfideranti patet.
 nam siue princeps sit p sua voluntate abrogare ualere monere,
 ita sit abrogare ratione figcandi p retractatione seu reuo-
 catione sine voluntate p qua voluntate infirmat signu'.

Quae cur addidit hanc uocem acceptatione subditorum.

Re ne idem addidisse, qui leges humane a principe Calce uilher 59
 adhibent, nisi promulgantur et acceptantur a subditis, subditi
 ad potestatem, per legitimos et urgentes causas voluntate
 principis reclamare. Ita Canon concilii Tridentini,
 in quo inualidantur matrimonium ab infirmo, et hanc uocem inualidantur,
 quae illi uelint et acceptantur quod bene canonem.

Unde si ab actus ratio hanc diu moraliter voluntate principis retractat
 quae subditum, hanc diu ponere signu' in ratio signi, uel sola
 voluntate principis ageret uim figcandi.

Quod si uero potestas infirmat, et retractat ab acceptatione subditorum
 retractata, hanc uel, clarum est, sufficere sola voluntate nisi tractat
 retractata.

Obiicitur de q. nescit. q. quocumque signi ut re figeada, q. nisi signo
 dicitur in cognitione rei figeada, q. d. cognoscitur quocumque signi ut fig,
 cato: sed hoc quocumque querit à Valensale Principi, q. in quibus signis ad
 cognoscitur Valensale Principi. *Præ* & *Maure*, d. in nomine deinde
 cognitionis illig, qua cognoscitur signi, dicitur magis è mingelare attingi
 Valensale in tribuendis, q. ut magis illa cognitione attingi h. q. use,
 & sufficit, ut quis cognoscitur signi ad dicitur in notia rei figeada.
 Nec ab fundat è h. h. modo q. use cognoscitur Valensale Principi in tribuendis
 dicitur q. cognoscitur signi cognoscitur rei figeada. *Sic* puri q. dicitur
 primus cog, d. ut dicitur à parte vocis panis q. cognoscitur parte uelle
 & ea uocet figeare panis, atq. ita alij sunt appropinquat Valensale
 parentis. *Uideat* h. h. *Uideat* h. h. *Uideat* h. h. *Uideat* h. h.

SECTIO VII.

De significatione uocis.

Suppono hinc indubitabile ut eoi ad certa sententia uocis ad habere
 naturalis d. in rebus necesse ut re figeada q. d. signum ad placidus. 23
 q. sententia dicitur ad inuicem h. h. d. q. d. quia uocis sententia d.
 ad fundat opinionem, ut uere id dicit. *Na* uox *Dei* ex sua sua
 da parat q. uocibus ut dicitur figeada, quod ut illa uocibus uox
 h. h. d. et q. uocibus: quando q. d. uocibus signum naturalis respectu rei
 figeadae. *Uideat* d. d. uocibus in caligorematice
 in significatione que d. ad referri à d. a republica ad
 alij significandus. *Uideat* uocibus q. uocibus q. uocibus ad idioma uera
 uocibus uocibus in uocibus fundat à uocibus h. h. q. uocibus q. uocibus
 multi ignorant ad signaturam si quocumque uocibus uocibus uocibus
 signum naturalis.
 Obiicitur q. d. audita uocibus bono naturalis uocibus in uocibus
 animaduersus q. uocibus è signum naturalis. *Præ* d. d. q. uocibus
 uocibus h. h. q. uocibus ille quo effertur uocibus, è signum ad d. *Uideat*
 q. d. q. uocibus ad uocibus idioma d. quocumque signum ultimare
Uideat q. uocibus.

Abraham dicitur filius huius unigenitus genensis 22. in dicitur
venit in cogitatione sui facti. Hoc est in illa verba figurata
fuerunt quando oratione alijs notissima huiusmodi ampliat iohannis
curiosus auditor cogitavit figuratum modum narrandi, et hoc
gaps, quod iohannis manifestat gestum, et huius primario quod illas voces
figurata.

Quo an scriptura in dicitur figurata est in voce? Re si 28
Iohannis filii de Ephraim 25. 26. 27. 28. 29. 30. In dicitur dicitur figurari
in dicitur re ipsa. nam ad eas nationes, quae nominantur ephraim, in dicitur
venit in notitia numeri, et illa ephraim figurata, et licet figurata
hinc vocis dicitur e.g. mutaretur, sed ad huc si videtur ephraim 23
venit in cogitatione numeri, et illa ephraim indicati.

Illius scripturae verbi q. vox homo leo in dicitur figurata voces, 29
homo leo et in dicitur huius vocis figurata et figurata. Itaque dicitur
23 22 23. Vnde quod ignorat linguam latinam nominat dicitur
latinae litterae formare in partem legere vocabula latine
scripta et sequenter legendo scriptura venit in notitia
vocis latinae, atque eo quod intelligant sensum et re ipsa voces
figurata.

Dicitur, quod scripturae supponit quocumque, sed hanc aliquid, nam 30
et spiritus sanctus litterarum et scripturae notitia notitia figurare
solum voces, sed res. Re negando sequela vel dicitur
scripturae supponit quocumque et dicitur et modo in dicitur
conclude, ut in dicitur et iohannis et sequela.

Et spiritus sanctus iohannis et scripturae figurata re, et suggestiva dicitur
et modo in dicitur huius modo ad manifestanda re.

Caedunt recte ad dicitur huius intelligit et ignorat latini
idionatis et laborare in re notis dicitur dicitur voce, sed
in dicitur pedere quod in dicitur et in dicitur.

Ad hunc modum negans legere, et dicitur et in dicitur
dicitur dicitur et si in dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur

SECTIO SECVNDA

enumerationis natura et
proprietates explicandae.

Secundum de enumeratione proprie est antonomastice sumpta,
quod distincta est a tota enumeratione mentis: in quo sensu accepta

Enumeratio est iudicium mediatum de aliqua re, quo affirmatur, et
negatur aliud, et copula indicativa.

Dicitur iudicium mediatum, hoc est tale, quo penetratur recte
unum utrum sit altero affirmatur, vel negatur, ut illud iudicium
in modis aliis precedentibus artibus.

Ad hunc sensum operatio, quae dicitur disiunctio, appellatur, est
enumeratio, seu iudicium mediatum, quia ab uno vel pluribus artibus
precedentibus dependet, et ex illis per operationem deducitur. De
hoc iudicio plura dicentur in sequens.

Secundum operatio, quae dicitur disiunctio, appellatur, est
enumeratio, seu iudicium mediatum, quia ab uno vel pluribus artibus
precedentibus dependet, et ex illis per operationem deducitur. De
hoc iudicio plura dicentur in sequens.

De quo sensu veritas et falsitas, sicut proprietates enumerationis
et quo.

Nota: duplex datur veritas: nempe transcendentalis vel facta.
prior veritas est passio entis, quae dicitur realis, vera, quia illa ad
suum est nihil de se, nec aliter esse se habet, sed propria
itaque est veritas, et homo est verus homo, quia homo est
homo, et deo ad se deum nihil de se. Et sic sunt quae
incedit in habitum ad aspectum humoris ad se verus homo, sed
personae. De hac veritate agens in meta.

Veritas facta consistit in representatione cognitionis, quae cognitio
de obiecto enumeratio, sicut obiectum mentis, sicut obiectum
cognitionis, seu representatio, sicut est, vocatur cognitio vera
et firmi obiecta.

ut in dno. homo est. hac cogitatio vera est, quia habet veritatem
 presentem, qualis est. quod si illa cogitatio vel de forma, obiecto, vel
 falsa; talis est hanc opposita qua dicitur: homo est animal.

De hac veritate est falsitate quae videtur an sit propria
 enunciationis, vel an sit ad iudicium operationis mentis, quae videtur.

6 Dico veritatem esse propriam tantum ad enunciationem, quae
 est iudicium ab auctoritate. Aristoteles et sic dicitur.

Hyponomachos aliquid figurat, sed non verum aliquid, vel falsum, si non
 est vel non est additum.

Ex quibus verbis clare apparet,
 quod Aristoteles negat ad veritatem proprie dictam, ut obiectum ad se
 apprehendat, sed ut affirmet, vel neget. hoc est, ut intellectus
 propter assensum, vel dissentium: aliquid per apprehensionem non per
 intellectus assensum, nec dissentium, quod apprehensio non habet veritatem
 proprie dictam. Claris adhuc loquitur et quod ubi habet hanc
 veritatem.

Deprecatio, oratio quod dicitur, sed non vera nec falsa
 quia non est enunciationis. Eae Aristoteles in sola enunciatione
 ad quod spectat veritatem et falsitatem; quod in sola mente philosophi
 ad negari quod iudicium operationis mentis habet veritatem et falsitatem
 proprie dictam.

7 Necesse est auctoritatem et philosophi, et parte quod Aristoteles ubi habet hanc veritatem
 Veritatem proprie loquendo est in intellectu generante et dividente
 in ante in intellectu cognoscente.

expressit paulo superius dicens. Quomodo intellectus
 indicat res ita se habere, sicut est forma, quod vere apprehendit
 tunc iudicium cognoscens et dicit verum. Veritatem Suarez dicit
 non sed quod ubi angelicum dicitur explicat.

confirmat ratione. Veritas intellectualis videtur
 esse illa, a qua dicitur homo verum dixisse, sed hanc veritatem
 quae non solum enunciationi: homo est animal non arguitur

falsitatis, quae dicitur essentialis. Altera, quae dicitur homo
brutus lapis, et quae dicitur falsitatis, quae dicitur prae
apprehensio hunc, lapidis, et brutus. ad id essentialis quod homo
est lapis et brutus: quod si essentialiter, falsus dicitur.

Dicas: quod si apprehendat hunc et lapidem inter se identificatos
Re talis apprehensio fore quod diffinitio obiecto, et in parte
falsa, et hoc fore falsum proprie, ob rationem mediate prius
allata: quod scilicet homo in talis apprehensio non conceat dicitur
falsus.

SECTIO III

Quid regat ad veritatem essentialis
rationis.

Ad haec quae quae logico utiliter et necessaria, facit intelligi
ad notandum. Differentia inter oppositas necessariae et contingentes.
propositio necessaria vocatur illa, quae de aliquo aliquid esse, vel necessario
procedit affirmat, aut de eodem aliquid negat, quod illi esset repugnat.
e.g. homo est animal. homo non est lapis. et haec propositio dicitur
esse in materia necessaria, quia non potest esse falsa, haec est qualiter
contingit predicatum esse affirmat de homine, quale predicatum est ho
minis, sed illa affirmatio non potest vera. quod si vero de hoc pro
cedit aliquid, quod illi esset repugnat e.g. lapis, dicitur propositio esse in
materia impossibili.

8

Propositio contingens est illa, quae illa vera est ad modum obiecto,
de quo aliquid essentialiter, potest esse falsa. exemplum. cum dicitur
petrus cantat haec propositio vera est, si petrus cantat, quod si non cantat,
tunc eadem invariata propositio fuisset falsa.
Iam vero quod petrus non est esse vel cantat, ideo si haec essentialiter
si generaliter fuerit obiecto aut hoc in materia generaliter, non in necessaria.

9

10

Porro bene notandum est aliud dixerit inter propositiones veras
et contingentes: nam propositio vera ad sui veritatem non requiritur,
absolute existat aliud illud, de quo aliquid affirmatur; sed sufficit,
ad existentiam aliquid explicitum determinate, Declaro.

Hæc enuntiatio, quæ dicitur: homo est existens. hoc tunc sensus habet,
natus, quando dicitur homo in existens sicut de illo dicitur
est est.

Vnde factus, ut vales, propter dicitur
adverbia veritatis: dicitur, quæ ab aeterno fuerint vera, si
ab aeterno existens abicit, de quo dicitur esse affirmat.

11

Inter propositio contingens (et bene notandum est) absolute affirmata
vera. imo et abicit, de quo aliquid affirmatur, existat illo tempore
et exprimitur copulata. De aeterno affirmata existentia
dicitur.

Hæc affirmata quæ inter verum subiecti et verum
predicati intercedat identitas. exempli loco sic sequens propositio
contingens. petrus currit hæc enuntiatio dicitur petrus existens
et tempore presenti, et existere currit: dicitur ad idem idem
inter petrus, et illud quæ currit: atque hæc propositio, quæ tria affirmata
generat inter vocantur de his adiacere.

12

Vnde propositio contingens falsa est imo si de se sit sola identitas
inter verum subiecti et verum predicali.

De falsa si de se sit sola existentia subiecti. Vocatur
subiecto in supponente. exempli loco antichristus est impius
hæc propositio ideo falsa est, quia nunc antichristus non existit.

Hæc falsa est, si de se sit sola existentia predicali, et dicitur
predicato in supponente. exempli loco venenum est salubre.

13

Quæ enuntiatio hæc propositio: antichristus est impius sit simpliciter et
absolute falsa. Et ratio est hæc quia est de predicato
in supponente, hæc quia affirmata existentia predicali, quæ predicali
non existit.

quod affirmat aliquid esse quod est: quod est simpliciter et absolute falsa.
Sed dicendum est, si in propria significanti de se existens subiecti
vel idem in se vel subiecto et rebus predicati est per utroque
ratio.

Cum autem propter necessitatem conditionate affirmet existens subiecti,
significanti illa affirmet absolute, colligitur ex eodem George Dictione
usurariis conditionationes necesse est non veridicis, reliqua signi-
ficantes, hoc est accidentiter, ad omnia vera, cum a necesse vera
si existens subiecti et predicati ad subiectione affirmarentur, talis
plurimae: His predicatis

§ 1. mg.

Quid requiratur ad veridicam con-
ditionem affirmativam.

Hic primo requiritur, ut ea, quae ex parte subiecti importentur in
obliqua, idem fuerint cum illis, quae in obliquo importantur ex parte
predicati: nec est & requiritur, ut obliqua importentur ex parte subiecti
veridicam in obliquo subiecti.

14

pro conclusione hac exemplo. Aliquid fons est datus fons
huius propositionis est: aliquid huius fontis est habitus datus
na. In qua conditionatione datus est obliqua predicati,
idem predicatum est fontis, quae est obliqua subiecti.

Obijciat hanc propositio: dulce est quale. Cuius propositio obliqua fons
dulcedo est qualitas: atque hi obliqua inter se idem predicatum, quare
est datus dulce est qualitas: sed pro obliqua inter se idem predicatum.

Requiritur datus: datus nego quae inter obliqua datus idem
datus, sed solum affertur, quod talis datus in requiritur datus
propositio.

15

Duo quoque rectas importatas ex parte subiecti debent idem
eandem obliqua rectas importatas, ex parte predicati. exemplum.

Petrus et Paulus sunt docti. qd si scilicet petrus et paulus
 et docti, falsa foret propositio: sicut haec falsa est Petrus
 et Paulus sunt docti. Ratio est, quia illa debent
 inter se identificari, quae immediate necantur per copulam et
 sed de rebus immediate necantur per copulam est, quod de rebus
 debent inter se identificari. Item Ma: copula est in nihil
 aliter dicitur quae per identitatem, uti videtur apparet ex
 infinitis exemplis. Sicut dicitur homo est lapis. Quia
 ratio autem haec propositio si falsa, haec est, quia homo dicitur
 per identitatem necatur cum lapide: nam alia ratione hominis
 necatur cum lapide, id est implicat: quod certum est, quia quae vere necantur
 per copulam est, necatur per identitatem.

56

Obijctio 1ma haec propositio Joannes est homo cuius predicatum sic
 exponitur: vel hic vel ille, vel ille homo &c. alij Joannes
 sunt et unus ex illis rebus, quae importantur ex parte predicati,
 quod requiritur ut sit idem cum obijctis.

Respondeo quod dicitur de rebus haec obijctio non est per se
 conclusio: quia conclusio dicitur de rebus, quae simul et colliguntur
 affirmantur, id est de rebus, quae sunt affirmantur de personis, ubi
 supponitur obijctio in predicto exemplo.

Obijctio 2da haec enunciatio pars est inadequate totum esse.
 In hac propositione rebus subiecti est pars rebus predicati sunt
 omnes partes, quia totum esse involuit omnes partes in rebus: quod rebus
 predicati in hac propositio non identificantur cum rebus subiecti:
 quod falsa est conclusio.

Respondeo quod dicitur esse inadequate simpliciter involuere omnes partes totum
 in rebus, quod si vero totum esse simpliciter inadequate

hunc negat qd sumat qd utiq partibz. Dico hanc abiectionem
nihil valere, qd dicitur inadequate simpliciter e idem qd una
partibz: qd predicatur p dicitur ppositionis d'impositio in rebus
oibz partibz utiq, sed unica: ut sic rebus subiecti ad hanc
identificatur ut R predicati

II

Quid negatur ad veritatem ppositionis negativae.

Dico qd ad ppositio in materia impossibili sit vera, requiritur ut rebus predicati
sit realis diffinens realiter, eg. ut hanc ppositio sit vera. lupus e leo.
Id inter leonem et lupum dari realiter dicitur. lupus e leo.

57

Ita dicitur realiter dicitur, tunc dicitur realiter dicitur; sed si dicitur
realiter dicitur, tunc ut veritate dicitur, lupus e leone, qd hoc
impossibile: qd ad hanc ppositio affirmativa, qua affirmatur lupus e leone
sit falsa, requiritur dicitur realiter inter rebus subiecti e predicati.

2do ppositio in materia impossibili negatur identitate inter rebus predicati
si subiecti; qd ut veritate negatur dicitur existere id negatur. qd dicitur
dari identitate inter rebus, nam identitate negatur; itaq a jure
ad veritatem dicitur dari dicitur rebus.

Dico 2do ad ppositio qd negatur de 2to adiacente sit vera, sufficit
dicitur existens sit realis e predicati.

58

Ita dicitur qd ppositio qd affirmativa sit falsa, sufficit
dicitur existens, qd ut eiq dicitur negativa sit vera
sufficit dicitur existens: aliter qd dicitur simul e sit falsa.
affirmo ut in sequenti ppositio. lupus e leo. hanc ppositio falsa e
si solus predicatur dicitur existens: qd ille qd dicitur negativa e
vera, quodcumq nihil e sit solus existens e predicati.

Ita dicitur qd ppositio negativa in materia qd affirmativa
e veritate dicitur, sed dicitur qd affirmativa
negativa e veritate dicitur. eg. lupus e leo.

ig

Ad exponi p[ro]p[os]itione[m] h[ab]et h[ab]et m[od]o d[icitu]r p[er] se existit, et curans
 existit, et d[icitu]r identit[er] inter curans, et p[er] se. cui[us] g[en]er[ati]o
 e[st] h[ab]et: vel p[er] se existit, vel si existat p[er] se, d[icitu]r existit curans,
 vel si existat uterq[ue], inter illa[m] d[icitu]r identit[er]: Ecce h[ab]et
 p[ro]p[os]itio d[is]iunctiva e[st], et affirmativa, ad qua[m] verificanda[m] suffici[un]t
 verificari unu[m] membru[m]: q[uo]d si negativa g[en]er[ati]o[n]is sit d[is]iunctiva,
 tunc ad illa[m] verificanda[m] suffici[un]t si unu[m] membru[m] d[is]iunctivae
 oris verificet[ur]: atq[ue] exist[en]tia p[re]dicati e[st] unu[m] membru[m] d[is]iunctivae
 negativae d[is]iunctivae, q[uo]d s[ol]u[m] defectu exist[en]tia p[re]dicati
 suffici[un]t ad verificanda[m] p[ro]p[os]itio[n]e[m] negativam; h[ab]et ad exist[en]tia
 d[icitu]r negat[ur] s[ub] d[is]iunctivae, ubi videt[ur] in p[ri]ncipio p[ro]p[os]itio[n]is

§ III

20

Quaedam corollaria ex dictis.

Corollarium primum sequentibus 2 p[ro]p[os]itio[n]es sunt ambae falsae. p[er] se existit
 d[icitu]r e[st] d[icitu]r. et: p[er] se existit d[icitu]r e[st] d[icitu]r. Ratio e[st], q[uo]d utraq[ue]
 e[st] affirmativa in ma[ter]ia g[en]er[ati]o[n]is, de d[icitu]r adiacente: d[icitu]r e[st] d[icitu]r
 d[icitu]r vel p[re]dicato d[is]iunctivae, q[uo]d utraq[ue] e[st] falsa.
 Corollarium secundum haec duae p[ro]p[os]itio[n]es d[icitu]r sunt ambae simul e[st] falsae:
 p[er] se existit d[icitu]r e[st] d[icitu]r. et: p[er] se existit d[icitu]r e[st] d[icitu]r. Ratio p[ro]p[ter] q[uo]d
 d[icitu]r, q[uo]d affirmativa g[en]er[ati]o[n]is, de d[icitu]r d[icitu]r e[st] falsa
 vera q[uo]d e[st] negativa et d[is]iunctiva faciens h[ab]et sensu[m], p[er] se existit
 vel d[icitu]r existit, vel si existit, d[icitu]r e[st] d[icitu]r. N[on] videt[ur] q[uo]d unu[m] membru[m] int[er] ea[m] vera[m]
 p[ro]p[os]itio[n]e[m] ad verificanda[m] h[ab]et p[ro]p[os]itio[n]e[m] d[is]iunctivae.
 Corollarium tertium haec duae p[ro]p[os]itio[n]es ambae sunt verae: p[er] se existit
 d[icitu]r e[st] d[icitu]r. et: p[er] se existit d[icitu]r e[st] d[icitu]r. Ratio. q[uo]d utraq[ue] e[st] negativae
 g[en]er[ati]o[n]is d[icitu]r e[st] de d[icitu]r d[icitu]r d[is]iunctivae, q[uo]d suffici[un]t ad verificanda[m]
 p[ro]p[os]itio[n]e[m] negativam.
 Corollarium quartum Non valet haec arg[um]entatio, qua d[icitu]r: p[er] se existit
 d[icitu]r e[st] d[icitu]r. q[uo]d e[st] d[icitu]r. Ratio. q[uo]d p[ro]p[os]itio[n]e[m] negativam d[icitu]r e[st] d[is]iunctivam
 et affirmativa e[st] copulativa. p[er] se existit ad p[ro]p[os]itio[n]e[m] copulativa[m]
 verificanda[m] requirit[ur], q[uo]d requirit[ur] ad d[is]iunctivam: ad ea[m] h[ab]et

avificati facti i unificari non membra hanc dignitatem: ad
verid ad unificanda copulativa necesse e vera ee ad membra:
q haec negativa: petri dicitur vera erit ex unificatione unig
membr, id est qd affirmativa facti haec petri e in dicitur qd haec
distinguit e, ad affirmativa, sequenti copulativa, ad unig unitate
plur, requirit, qua ad unitate dignitatem

Collatione autem ad propositio negativa distinguitur sit vera, dicitur
dicitur rectum facti dicitur, sed sufficit defectu existentiis facti,
ubi est quicquid dicitur e, et tunc ulterius probat. Proposio negativa
distinguitur, potest esse falsa: qd ad dicitur: petri dicitur currit: haec
inquit propositio mala vera, potest esse falsa, qd facti propositio fuisse
existentiis petri, et existentiis currit, et identitas, idem petri et
currit: qd ubi sit vera dicitur requirit dicitur rectum, e ad imposita vel
recti sonet inter se indistincti distinguitur realiter: qd cu
videtur qd quodam propositio distinguitur negativa vera, potest
e falsa, et tunc ois ois quodam, ea qd sonet distinguitur, semper
distinguitur, existentiis, qd si ubi aliquando fuerit distincti, semper
manifestos distinguitur: qd signat e, ad haec eadem invariata propositio
d ratione distinctio inter rectas, sed ea solo defectu existentiis
potest esse vera vel falsa.

Confirmatio. Prudicatur hinc propositio qua dicitur: petri e dicitur. 2i
sonet de pte hinc qd sunt capaces doctrinae e alq inter illas q
sonet capaces doctrinae e dicitur qd petri: qd dicitur dicitur qd sunt
dicitur qd petri: qd in quantum supponit qd recto dicitur dicitur
inter rectas facti dicitur: alq ad dicitur ad dicitur qd distinguitur nega,
dicitur verificanda dicitur requirit dicitur dicitur, sed sufficit
dicitur dicitur dicitur in propositio distinguitur: qd si haec dicitur,
e distinguitur: qd si haec distinguitur nunquam potest de se invariata
vere affirmari: qd ad dicitur propositio distinguitur: nunc haec falsa alq,
quomodo potest esse vera.

Rejiciat propositio affirmativa dicitur vera, nisi recti inter se indistincti
qd negativa dicitur vera, nisi recti realiter distinguitur.
Re negando sequenti ad dicitur, in affirmativa distinguitur requirit
indistincti, qd identitas affirmati sine qd dicitur et absolute.
Ad vero negativa indistincti dicitur negat qd dicitur et dicitur

igitur ad eius verificationem sufficit verificari unum verbum: quod non
necesse requiritur quodam modo.

22

Dices: negativa contingens illa est vera, ut etiam affirmativa potest
esse vera: sed veritate proprie negativa necesse requiritur idem
verbum; quod et ad negativam necesse requiritur quodam modo. In demum
De distinguendo Maiorem affirmativam potest esse vera quod ex eo
quod est idem verbum inter verba, nego Maior: si ad ponenda ponatur Con:
M et quod minore distinguere. Cuius: quod ad negativam requiritur
idem verbum: si existat falsitas vel predicatum consequentia
si necesse existat nego consequentia. Sicut dicitur in hiis:
propro affirmativa necesse requiritur existentia facti ut sit vera
illa existentia absolute affirmat. Per negum ad factum eo modo
existat, quo affirmat, sed idem verbum inter verba affirmat, atque
quod ad veritatem proprie affirmativam requiritur necesse idem verbum
inter verba.

23

¶ Si negativa proprie non atque affirmat existentia, nec illa
absolute negat, sed vel hoc conditionate negat, vel hoc conditionate
affirmat: quod est existentia facti non est, sed idcirco negativa
est falsa, sed vera. Aliter si factum non existat, utique etiam
non existat idem verbum inter verba facti et predicati. Falso existat
factum, falso hoc ipso etiam existere idem verbum inter verba
facti et predicati. Verum, ut iam ostendi, hoc existens non necesse
absolute ad veritatem proprie negativam sed hoc necesse est conditionate:
quod etiam idem verbum inter verba non atque, sed hoc conditionate
necesse

SECTIO QUARTA.

De Enumeracionis abiectione.

Hanc questionem ideo tracto, quia eius intelligentia plene ad hoc
necesse est, ut nec proprie recte percipiatur. Tractabo autem quod
potero succinctorie, et diffinitionem in methodo reijciat.

Nota 1ma Enunciatio est actus intellectus, quae dicitur Judicium 24
 quo iudicium aliquid de obiecto generaliter affirmando, vel annuendo.

Quandam vocat affirmatiuam, quia affirmando sequitur ad quoddammodo
 approbationem obiecti, eiq. adhaerent, quia approbatione sequitur
 inclinationem capitis, et sicut hic annuendo exprimitur per partem
 ita est.

Aliam vocat iudicium negativum, quo iudicium inprobatur obiectum,
 illud respiciendo, reijciendo ab iudicando, quod dicitur caput, seu
 dicitur de illa.

Nota 2da id est affirmatiuam vel negativam, de obiecto mathe proportionis:
 eiq. vero id est propter quod aliquid affirmatiuam vel negativam, est obiectum fidei
 proportionis.

Nota 3ta si duae proportionis sunt contradictoriae, debent obiectum mathe
 ubique de uno et alio: si est una in negatione id est affirmatiuam
 altera, tunc in eandem contradictoriae. Alio vero obiectum fidei
 si est dimensum, est ad impossibile, vel propter unum modum candet
 vel simul affirmatiuam et negativam, sicut impossibile est vel propter eandem bonum,
 vel eandem vel simul unum et alterum.

Nota 4ta Nos habet plerumque facere proposita y opposita in hoc sensu,
 quod proportionis duo obiecta unum unum licet factum, alterum propositum.
 Sicut est in casu aliquid quod incipit: dicitur est id quod quod
 alteri incipit, hac bene dicitur quod dicitur vel sequentia
 intelligenda.

1ma contentio est in Enunciatio affirmatiua et negatiua
 pro factum et dicitur d interuenire aliud obiectum, ut affirmatiua
 vel negatiua, sed tunc negatiua explicare pro e. Sicut
 modum dicitur in obiectum quo illud affirmatiua vel negatiua.
 ita sententia quidam R. R. romani citantes per partem Henrici,
 et plures in j. part. d. 223.

2da sententia est pro factum et dicitur quod aliquod id eandem
 inter media, quod respondet partem Est. Nota docent
 pluribus. Moraliz. d. 7 de an. 52. Nota de materia 52
 n. 8. Licet dicitur quod in materia 2 n. 5. Nota
 d. 13 de sententia dei 5. Nota de materia 53 n. 18 Cardinalis

quod nego idem dicitur inter homines et lapides, quod est impossibile, et quod in
eius differentia est quodammodo inter homines et lapides, seu idem dicitur, quod
hanc negat.

Quod est proprium quod pariter negationem non. Per ex lege
ad hoc quod hanc partem negationem designari aliter quo differentiam
obicit, seu quod negans unum et altero: e.g. homo et bruto.
Itaque obicitur negatio est idem dicitur inter homines et lapides. Item forte
seu modum per quod nego homo est lapides, cum dicitur inter homines
et lapides: utique in propositione negativa se attingit utrumque
despicitur ab obiecto facti, in exemplo cum dico homo et bruto, forte
et inter homines et bruto idem dicitur inter homines et lapides. Ecce!
attingit idem dicitur, id dicitur quod attingit per negationem
velut utrumque, dicitur vero attingit per affirmationem tanquam
modum et utrumque, utrumque nego homo est bruto.

Porro cum pulchre explicat Cardinalis de Lago in eodem cum intellectu 28
negans quod lapis sit homo movet ad hoc indicium aliter falsitate,
inter indicium lapides est homo, quia nihil falsum est, inter homines
et lapides intercedit idem dicitur: quodammodo idem dicitur ad negat, sed
affirmat dicens: quia falsum est quod a se ideo dicitur: B.
Ecce! intellectus falsitatis approbat ad negat. Unde dicitur de Lago,
hanc doctrinam plene et pulchre tradidit. Brevis dicitur
intellectus per propriam negationem figuram ab obiecto per differentiam
idem dicitur inter factum et dicitur utrumque tanquam impossibile.
negationem autem idem dicitur per se et approbare dicens: non dicitur
idem dicitur, quia dicitur negatio idem dicitur.

Dicitur: per differentiam aliquid fugiunt, aliquid ad fugiunt omnino, quod falsum 29
habet, quod dicitur falsitatem negans. Per falsitatem est 2 lineae
fuit facti et obiectum. formaliter quod dicitur falsitatem quo accidit
et differentiam unum obiectum et alio, quod movet ad formaliter
inducit negationem, et hanc differentiam ad negans, imo affirmans,
quia per ea appellatur ad fortis indicium negationem.
Falsitas obiectiva est, quia idem dicitur impossibile inter factum et obiectum

Ad haec negat dicit, quod impossibile est. Quod fingit a falsitate
 obiectiva per falsitatem facti: quod falsitatem non quo negatur
 et affirmatur; falsitatem vero obiectivam negatur.

SECTIO QUINTA

Solventur obiectiones

Una difficultas obiectio est hanc sententiam afferre a patre Compe-
 nio, quod cuius facultati intelligentia

Notandum est, quod Caudialis vel seu iudicium intellectus aliud
 est simplex, aliud compositum.

Ad predicatum, sed per modum unius in determinabiliter quod est affirmatur
 homo autem: Ad haec non videtur operandi Angelus, et quoniam homo.
 Iudicium compositum est, quo quod est predicatum et factum, et deinde
 inter se comparat, ut dicitur relucendo identitati affirmatur: et
 hoc non videtur iudicium homo.

Notandum est, quod aliud est iudicari seu affirmari de alio, et
 aliud est affirmari vel negari simpliciter. Non affirmari
 est approbare, id est negari approbationem id, quod dicitur, sed approbationem
 identitatem inter factum et dicitur, quod identitatem affirmatur
 simpliciter. Et sic dicitur homo et non dicitur approbationem
 nec homo, sed approbationem identitatem inter hunc et eum. Et sic
 est affirmatur simpliciter, sed non affirmatur de alio.

Identitas vero absolute sine addito affirmatur. huiusmodi
 videtur obiectio Consolationis

Obiectio quod Consolationis hanc arguit. si identitatem
 affirmatur, hinc ad affirmari de aliquo, vis est affirmatio
 affirmatio unius de alio; quod est affirmari identitatem
 affirmatur de alio. Quod vero si identitatem affirmatur de alio,

unde videtur in idem dicitur et illud aliud inbrecedere non
idem dicitur, et sic hic sonat: in hoc dicitur dicitur dicitur
in qua proprie hinc idem dicitur et dicitur: quod et alia idem dicitur
et non in subiecto: poro illa alia idem dicitur dicitur affirmat
de alio, quod dicitur illa et non idem dicitur dicitur, et ille alio et
sic autem dicitur quod in infinitum, quod ex nova sententia facta
quod in infinitum.

Re absolute, neganda. Sic affirmatio fit affirmatio de alio; et sic
idem dicitur affirmari simpliciter, predicatum vero affirmari de alio, hoc
absolute affirmari idem dicitur dicitur et dicitur, et dicitur quod nova
propositione.

Declaro: quod alia dicitur dicitur, ut inmediate est sine ulla
propositione feram de alio dicitur, illud, appropinquo. Nam
patet in dicitur quod charissimus filius, quod in dicitur dicitur, statim est sine
ulla propositione affirmat et dicitur hinc est quod filius: quod ex experientia
et ad hanc dicitur, nequam propositio facta et dicitur; quod penetrata
idem dicitur, illa simpliciter potest affirmari, cum intellectus subiectus et
affertur absque ulla nova propositione, quod affirmat de alio, sed affir-
mat simpliciter. Et sic videtur dicitur fundamentum propositio allati a patre
Cassalorio.

32

Dices: quod dicitur dicitur et simpliciter affirmari.

Re neganda sequela. nam dicitur dicitur nihil est aliud, quam affirmari
aut negari de alio, et in dicitur ex suo facto quod propositio, ac
propositione est subiecto; quod ex suo facto facta est dicitur affirmat
simpliciter, sed de alio.

33

Obiectum dicitur hinc propositio. Quod hoc est dicitur dicitur idem dicitur.
Quod hinc omnimodum idem dicitur et dicitur, et quod non idem dicitur dicitur
in hinc est dicitur, quod dicitur dicitur dicitur dicitur.

Re neganda sequela est pendente. nam hinc propositio ex reflexa cogitatio
idem dicitur, et dicitur dicitur idem dicitur ex parte dicitur: nam
autem hinc locuti sumus de idem dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
autem facta: ut dicitur: hoc est dicitur et de hinc tali idem dicitur dicitur
et simpliciter est sine propositione affirmat. Reliqua dicitur hinc affertur
one alijci potest, vel in hac obiectioe individuali, vel in magnum
fundamentum dicitur, propositio ad magnum dicitur et dicitur.

SECTIO SECTA.

Quo quoque generaliter veritates cognitivis

De hac materia nihil firmo in metta, sed hic ea sola disputabo magis, quam in philosophia, ut debent omnino veritas. (F. 18)

39

Adverte, quod veritatis est duplex. una vocatur veritas, transiens, secundum quod est passio veritatis, altera vocatur veritas, intransiens, secundum quod est explicatio. hic nobis firmo est de sola veritate, quod est generaliter veritatis est aliud.

Adverte, quod veritatis est duplex, aliud est veritas, aliud est generaliter. Cognitio indicativa veritas vera est, et est in seipso, sicut est in seipso, sed non, de qua aliquid dicitur, talis est haec propositio: homo animal est; non aliter, sed cognitivis, et nulla potentia, et se aliter habere, quod propositio dicitur, et non est.

Tota est in seipso, et radicali cogitatione, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa.

Tales cognitiviones sunt, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa.

39

Cognitio generaliter vera est illa, quae indicat de aliis generaliter, et dicitur, et aliquid, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa.

Adverte, quod veritatis est duplex, aliud est veritas, aliud est generaliter. Cognitio indicativa veritas vera est, et est in seipso, sicut est in seipso, sed non, de qua aliquid dicitur, talis est haec propositio: homo animal est; non aliter, sed cognitivis, et nulla potentia, et se aliter habere, quod propositio dicitur, et non est.

Tota est in seipso, et radicali cogitatione, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa.

Tales cognitiviones sunt, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa. Dicitur ad cognitiones, et generaliter, et indicativa.

38

Confirmat. Voluntas eo modo fertur in bonum verum, quo modo fertur in bonum
fictum, et naturaliter apparet de bono et cogitatio, quia si de fertur in verum
vult et ei apparet bona, sicut fertur si verum est bonum quod intellectus et
eodem modo cognoscere etiam apparet, sicut cognoscit etiam vere existens.
nam cum dicitur Petrus currit ad apparet ulla ratio quare, cum hoc eadem
numero cognitio ad potest etiam dicitur bene, cum Petrus dicitur currit illa ad quare
et falsa parte ideo quia abmilitat se habet, quia a finem.

39

Quo si cognitio est ex officio sua facta, vera, sicut et ab Angelo potest veritas
cognosci futura contingens, et effectus liberos, imo etiam futura peccata hominum
et reprobationem, et est illud etiam paralipomenon et in solo nostro corda
filiis hominum. et qua potentia spiritus sanctus inuendit facta deo et peccata et
arsena officiorum, et nemini alteri, nisi cui id deus reuelat. sicut
et glo.

Ponamus Angelum Michael fratrem de Petro hoc iudicium
Petrus erat peccabilis. Deinde ipsa sua cogitatione reflexe cogitavit
in hoc casu Angelus Michael intellexit clare tota natura sua cogitatione
directe, quia dicitur: Petrus erat peccabilis. quod si huius cogitationi effectus
est vera, et Angelus Michael est eius potentia theologorum. Indubie peccabilis
hanc cogitationem fecit. Quia deus veritas peccabilis Petrus erat peccabilis
vel est. Si illi cogitationi effectus est et falsus, sicut et hostile angelus
veritas sicut Petrus erat peccabilis.

40

Dicitur: Deum ad quoniam et Angelus ad cognoscenda secreta cordium
Sed quia eius Theologorum potentia est, et Angelus potest habere indi-
cia generalia de futuris contingentiis et libere, et potest potest
omnes naturas et peccata penetrare. quod est et eius Theologorum deus ad deum
modi aliter reflexe cognoscendo negat angelus per quoniam: vel si
negat aliter quod dicitur illis, et Angelus in hoc suo actu reflexe de se
cognitio et penetratio, etiam intellexit illa potentia negat et quod dicitur
fictum verum aut falsum.

41

Confirmat. parte etiam apprehensio abstracti et officio sua se personis
abstracto. Ponamus nunc angelum fratrem diuersas apprehensiones de illo
tempore, in quo nescit et abstractus: et in quo futurum futurum iudicium
Dicitur ponamus etiam ad idem ille angelus suas anteriores apprehensiones reflexe

quod veritas facti dicitur cognitioni adaequare intrinseca, sed dicitur perlin-
 gere ad extrinsecam, utaliqui facti dicitur respectu ad extrinsecam, et perlin-
 gere ad intrinsecam respectu ad extrinsecam, eo modo existens quo representatur.

Quod nunc videtur, et aliter, sed pars cognitionis facti vera.
 Solo cursu petri oblati, atque alij possit, dicitur dicitur: petri
 currit, quod cursus petri est pars huius veritatis.

Quod veritas propositionis nihil est aliud quam affirmare obiectum, et
 illud dari, vel negari obiectum, et illud non dari: quod in veritate facti
 involuitur de existenti cognitionis, quam veritas obiecti eo modo
 quae affirmatur.

Obicitur quod defectus aliquid rei est adaequare intrinseca rei, sed
 veritas facti est defectus cognitionis, quod est cognitioni adaequale
 intrinseca. 44.
 Re negando Mai: si firmo sit de quaerens
 perfectione, et quod apertum in exemplo, dicitur Lugo.

Pulchritudo faciei est defectus, sed pulchritudo illa dicitur adaequare
 intrinseca frontis, vel genis, vel naso, vel oculis; sed defectus in
 perfectione omnium partium simul sumptarum: hinc si solus deus est nasus,
 vel si oculi essent nimis grandes aut os nimis dicitur etiam dicitur
 vel aures nimis longae, in tota facie dicitur fieri defectus
 nec facti est frontis est alabastrum. Reliqua facies est huiusmodi
 pari ratione si solus obiectum dicitur existens, tota propositio videtur
 falsa, si affirmaret existentiam obiecti, quia illi pars. sicut facies
 illa deformis est, cui solus nasus deus est.

Unde colliges verum verum de falso, et differt inter se quoad
 intrinsecam perfectionem cognitionis.

Dicitur si aliquid verum est falsum tunc candidum perfectionem intrinsecam, quod dicitur repugnat
 Deo aliquid falsum. 45
 Re negando propositionem, et dicitur in defectu verum intrinsecam
 sed est aliud aliquid falsum nihil essens Deo repugnat licet verum falsum
 et explicet capite. 46
 Imo si aliquid falsum arguitur in perfectione in principio
 illud verum dicitur et in perfectione in hoc, et illud verum dicitur quod
 obiectum, sed cognoscitur absente quod modo cognoscitur in perfectione
 Deo repugnantem. 47
 Quod aliquid divini esset exigens esse gratia est
 veritate, quod repugnat illi falsitas.

Obiectum ad cognitionem sed gloriis abiectione. Ut illi occipere abiectione,
 ad dicitur cognitio vera; et ad coexistit abiectione quod ad veritatem ad regem hanc
 gloriolitas involvens indubitate factus abiectione. pro simul in dicitur:
 Obiectum nactum hanc cognitionem vera est, et ad dicitur abiectione factus abiectione
 illi ad coexistit; quod ad veritatem cognitionis; ad regem coexistit
 cognitionis ad abiectione.

De procedendo totum. factus afferens factus abiectione; eo modo quod affert
 vel negat plurime indubitate ad veritatem. hinc dicitur veritatem quod
 unde quod abiectione existit in peritiam, ut: dies de sereno; annus
 millefing sexcentis quinquagesimo oblong: hi ad indubitate involvens
 duratibus peritiam; et quod factus veritatem involvens coexistit abiectione
 futura: ut: dies crasping; annus 60 hinc currendi facienti de
 et ideo bene observandum est quod obiectione ad quod ad veritatem peritiam
 sed hoc capite, et per conceptum.

Obiectum dicitur nisi gradum quod dicitur veritatem sed pure, et ad equare
 indubitate cognitionis, hinc factus quod dicitur cognitio falsa, et factus
 quod factus vera. ostendo exemplum. ut dicitur verum in dicitur hanc
 cognitio est vera si curat petri ad quod; et si vero ponat curat
 petri dum est falsa: quod falsitas involvens maiore factore, quod
 veritas: hanc ad involvens cognitionem et negationem, curat; ita vero
 factus falsitas involvens cognitionem et curat petri, et factus
 quod factus veritas.

De in hac proprie pro quod dicitur
 Quod est effectus logica quod dicitur in quod dicitur realibus
 one quod dicitur dicitur: cognitio falsa est factus quod est vera: pro quod
 C: logic ille nego sequentia.

46

Dies si abitur et peritiam veritatem, quod dicitur veritatem dicitur vero, et veritas.
 De negando quod dicitur quod dicitur dicitur: filij indubitate, et dicitur
 dicitur one petri, quod factus est petri, abiectione veritatem quod dicitur relationem
 creatoris, quod creatura est creator. Ratio vero cognitio dicitur
 vera est hanc, quod veritas involvens in potestatem cognitionem, in alio quo dicitur.

fieri creator in seculo dicitur quod creator, in obliquo format creator.

§ III.

Quid sentiendum sit de actibus
mentis habentibus esse existentials
formularij in obiecto.

Centum est quaedam propositio ex sua sua ita notitia quod in obiecto,
ut nec e. dicitur in potentia potius de falsa veritate sunt omnes actus
maxime fidei dicitur: quod ad hunc tunc existentials esse formularij
in obiecto, ideo dicitur habere veritatem radicalem in obiecto.
Et tunc an dicitur veritas facta sit in obiecto in obiecto.
Dico 3° Veritas facta est actus formularij partim in obiecto,
partim existentials. Ita docentur in logica sub odava
Cardi: De Lugo. Cuius est alij recurrens.

47

quo obliquo. Veritas facta quod in actuali formularij
cognitionis in obiecto: sed actualis formularij cognitionis in obiecto
quod in obiecto tanquam partes formularij, quod dicitur veritas facta
quod includit obiectum tanquam partes formularij. Et minore. Sed
ab aliqua vice in obiecto figurat, est pars in obiecto figurat.
Ad partem obiecti mediate figurat a formularij actuali cognitionis
in obiecto; quod partem obiecti est pars formularij actuali cognitionis
in obiecto. Et parte formularij actuali quod obiecto.
In mente actuali formularij obiecti ablati, manentibus actibus
figurare immediate, quod partem obiecti quod dicitur formularij figurat
immediate: quod partem obiecti est pars veritatis facta in obiecto
formularij.

Confirmat. finge Deum in existens, et ne habere actus formularij
fidei quo dicitur. De existens tunc actus formularij fidei in obiecto
actuali formularij in obiecto, deinde ideo, in obiecto in existens.
quod obiectum tunc pars huius actuali formularij.

48

49

Dicitur ino impossibile e' existere tales velq' sup' naturales, et ad hoc factum
 uros, q' ueritas factis e' illis actibus sup' naturalibus adquare indringere.
 Nego consequentia et retorquens argum' in exemplo.

Impossibile e' coexistere creatura, et ad existere Deum, q' ad Deum indringere
 existens creatura: pessima q' dicitur, et priori similitudo in oblatione
 facta, ut quis facillime desphendet.

Dicitur q' ad velq' sup' naturalis finis sit effectus exigentia' vel obiecti' sit
 q' forme actui, sed in hac exigentia' effectus q' dicitur ueritas factis, q' dicitur
 sicut exigentia' effectus, ita et factis ueritas erit actui adquare
 indringere.

finiri q' dicitur ille, q' ad negando minore' et Deo actu' factis ueritas
 ad affirmat' hoc autem amplius e' quia sola exigentia' existens,
 requirit' ad, ut existat actu' sicut affirmat' sic uis in anima
 et anima' q' anima' nec mea, q' dicitur effectus existat ut existat mea
 et anima, q' exigentia' haec e' in diffensibilitate ad nec Deo q' anima'
 potentia' possit creare mea' unione, nisi illi coexistant mea,
 et anima.

50

Dalare ut' q' aliud exemplum. q' Deo ad ad, et ad ego esse, hunc
 De' ad propria' hanc ad q' dicitur creatura, q' ad Deum existens creatura
 existens Dei. q' dicitur in propria' exigentia', q' qua' creatura effectus existens
 existens creatura, sed in uoluntate existens Dei haec qua' possit,
 ita ego Deo ad ueritas factis requirit' q' dicitur obiecti' uelut partem

51

magis plus q' dicitur q' dicitur, qua' q' dicitur huiusmodi propriis ueritas finis ueritas
 ueritas existens, q' dicitur radicaliter, hanc e' ad effectus existens
 factis ueritas: e' autem longe aliud ad Deum q' dicitur ad, ueritas factis
 effectus q' dicitur existens: et aliud e' effectus existens e' ueritas: sic ueritas
 ueritas effectus existens existens Dei anima' in anima' et anima' effectus
 existens anima' et anima' existens: et sic ueritas q' dicitur existens
 factis existens Dei, magis ueritas q' dicitur existens factis mea et
 factis. Ueritas de his ueritas ueritas ueritas forma in ueritas
 anima. Ego hic casus ueritas dissimulare, nec ueritas ex his ueritas
 desumpta, et q' dicitur q' dicitur obiecti' aliquo' q' dicitur, aut in finis
 ueritas.

S. Vltimus.

Ex dictis de duobus gradibus collationis.

Collationis 1ma Quis aliquid supernaturalis fidei divinae fundi offer
 radicaliter veri: quia fundi aliquid intellectuales qualesque ex principio naturali; 42
 fidei ex naturalibus fidei, cui repugnat generare ad aliquid supernaturalis
 falsi: vel certe quia est dignitas aliquid supernaturalis et falsi. hoc
 non veritas est in aliquotibus notari, dicitur falsi, seu actualis; sed
 hoc est radicalis, sine existentiali. Unde si impossibile existens
 aliquid supernaturalis fidei divinae, quod obicitur aliquid existentibus, qual
 obicitur maxime, talis aliquid est falsi, et hoc radicaliter ac
 existentialiter unum.

Exemplum Unus, qua unum duo extrema, offer et indifferens
 salubritate existit coexistentia extremorum: si hoc est impossibile existens 43
 sola unio sine extremis, dicitur unum actualiter duo extrema
 sed hoc radicaliter et existentialiter: quia periret ad hunc totum finem
 efficiat, quia indifferens existit ad coexistentia unione extremorum
 coexistentia dicitur extrema, quia ab unione actualiter unum.
 si aliquid supernaturalis fidei divinae offer indifferens existit ad
 obicitur a se repugnantem tale finem, qualiter ab aliquid naturali et falsi:
 si ergo est impossibile obicitur aliquid se habere, quia aliquid aliquid repugnantem,
 nihil unum ad hunc aliquid supernaturalis fidei periret sua efficiat, quia
 existit gloriositate actualiter in obicitur, et licet dicitur est unum, maxime
 hoc unum existentialiter.

Collationis 2da si aliquid supernaturalis fidei divinae de se ipso
 affirmaret, ac dicitur: ergo per unum, talis aliquid fidei divinae est falsi
 unum, quia per se obicitur: unum hoc obicitur quia dicitur, quia fidei
 hic aliquid non habere obicitur a se dependere, et deinde ad offer gloriositatem
 obicitur, quia habere de id, quod negat ad totum veritate: et hoc impossibile
 ad aliquid aliquid se habere, quia de se affirmet, et hoc totum habere a per
 efficiat; quia totum actualiter ad totum veritate habere a per se obicitur
 et efficiat. Aliter si aliquid dicitur ab aliquid, dicitur gloriositate actualiter
 et indifferens aequaliter unum, sed quod obicitur in obicitur,

Corollarium quod si in propositione dicendum est de actibus quibus
 sunt circa meam naturam. e.g. cum dico: homo est ens. est impossibile
 ad existens aliter adq. qz sit verum. et hoc solus quoniam a mea natura
 impossibile aliter se habere, manens quod adq. ille existens aliter
 fuit ad id falsum, id ob aliam rationem, quoniam de obiecto aliter
 pronuntiare, quod obiectum verum.

Corollarium quod propositiones negativae verae ad existens
 obiectum male, sed et obiectum fute. e.g. cum dico: Deus est peccator.
 huius propositionis veritas ad existens et peccati existentia, sed ratio
 et peccati negativae: nam propositio negativae opposita propositioni
 affirmativae, quod fuit veritas propositionis affirmativae requirit
 existentia obiecti male, ita propositio negativae requirit
 existentia eiusdem obiecti: et haec negatio est obiectum seu modum
 fute propositionis negativae; idcirco ad vere negat. De Deo peccator
 quod in Deo est negatio peccati: et ad vere posit. Deo: Deus peccator.
 requirit ad peccator existens in Deo. quod ad vere dicitur Deus peccator.
 requirit negatio peccati. Videantur q. d. d. 53 de obiecto
 emanationis.

94

Corollarium quod si in quibusdam aliis fuit essentia, ita de se fuit
 essentia falsa: tales sunt omnes propositiones impossibiles. e.g. cum dico:
 homo est lapis. Deus est blasphemus. Leo est ratiocinans.

Rdo. quia ratione mea ita repugnat quoniam obiecti cum
 talibus existentiis, ut simpliciter ad absolute nunquam potest dari
 talis actus quoniam seu obiecto, quod radicaliter falsum est falsum.
 Quod si impossibile obiectum ita se habere, sicut adq. de obiecto
 pronuntiare, tunc est falsum verum, et radicaliter falsum.
 Unde ulterius colligi potest pari ratione philosophandi est,
 de falsitate fute, sicut de veritate fute philosophandi sunt.
 Ratio ultimata est, quod veritas fute consistit in quoniam actuali
 adq. cum obiecto: et quod falsitas fute consistit in actuali.

diffimulare velq' cu' obiecto. Atq' hoc q'formitas quat' diffimulatio
 e' relatio p'cedens, q' cu' d'ij' relatio p'cedens s'ed delectio p'cedens
 indifferens p'cedens caliginosa, f'act' cui d'ent' d'at' falsitate q' d'at'
 unitate f'act' e' delectio p'cedens caliginosa p'cedens ingrat'.

SECTIO SEPTIMA

Non propro femel vera p'ced
 transire in falsa.

SUBSECTIO PRIMA.

Quaedam p'cedantur

Ad d'icte j'mi in p'cedens d'icte auctori' q' afferunt unitate
 e' cognitioni esse unitate e' q' cognitioni unitate d' p'ced' transire
 in falsa. Ratio cui d'ent' e' q' cognitioni n' p'ced' mutare
 p'ced' eff'ic' atq' si cognitioni esse e' d' d'icte, et hoc n' d'icte
 transire in falsa, tunc mutaret p'ced' eff'ic' q' n' n' p'ced' s'ed
 d'icte n' p'ced' unitate, sed p'ced' p'ced' h'ic auctori' p'cedens cognitioni
 femel vera f'act' falsa.

55

Ad d'icte d'icte p'cedens p'cedens p'cedens h'ic in nota p'cedens
 p'cedens unitate p'cedens s'ed delectio p'cedens ingrat' p'cedens caliginosa
 p'cedens in p'cedens actuali cu' obiecto: circa quat' p'cedens
 unitate unitate notandum e' n' d' d'icte q' d'icte e' d'icte
 cognitioni, q' n' d'icte e' p'cedens obiecto p'cedens p'cedens d'icte
 atq' se valuisse, quat' cognitioni de illo p'cedens: ad d'icte n'
 d'icte h'ic nec p'cedens, an cognitioni q' n' d'icte e'
 p'cedens ab d'icte p'cedens d'icte ex defectu p'cedens ab d'icte e'
 falsa; ubi calligi p'cedens an p'cedens d'icte p'cedens.

56

Ad d'icte d'icte p'cedens p'cedens p'cedens ex suppositione illig
 p'cedens e' afferit cognitioni e' atq' p'cedens, et d'icte p'cedens.

plura instantia. Nam si cogitatio Culinas alibi tradens) sit
 duratio huius existens per unum instanti, cui instanti est esset alligata,
 tunc evidens est quod potest transire ex vera in falsa, ut est ex
 vera facta falsa, sed in uno instanti existere vera, et in alio
 instanti esse falsa; si ergo huiusmodi unum instanti potest existere, et
 in sequenti instanti necesse est transire evidenter, scilicet ad potest
 transire ex vera in falsa.

Adverte quod propositio contingens affirmativa significat tempus loquentis.
 e.g. ut dico in instanti de Petro quod dicitur. Sensus huius propositionis est,
 quod petrus dicitur in instanti de. Et hinc sensus generalis dicitur in
 reliquis instantibus secundum, in quibus hanc eadem propositio generalis sine
 petrus in sequentibus instantibus dicitur sine de dicitur; nam de illis
 instantibus hanc propositio nihil concludit, sed hanc affirmat Petrus
 dicitur in instanti de: hinc si petrus in hoc instanti dicitur,
 semper hanc propositio vera est in quo unum instanti glabra, quia
 semper est generalis abstracto.

Adverte quod quaedam propositiones ad cambiam aliquid de tempore
 referunt, sed in definitio dicuntur abstracto est, vel de de
 tali vel tali modo e.g. de Petro quod dicitur de dicitur instanti;
 tales propositiones inveniuntur in dicitur et ratione, sub qua affirmant aliquid
 vel negant. Tali propositio est haec: Adolentibus, quod malo facti in
 schola audiunt logica. hanc propositio vera est de dicitur non

presentibus, et hoc ad eius veridicitate referuntur ad i. necesse, ut hanc
 ipsi quod malo ad facti, sunt presentibus: si est alii dicitur, tunc de alii
 verificaretur: ergo hanc propositio potest verificari in presentibus
 ac in presentibus, facit hanc sensus: alii existunt in schola. et
 quoniam illi sunt, audiunt logica. Unde si presentibus est presentibus
 existant in logica, de illis verificabilis: et si nullus uno existat
 in schola, tunc foret absolute et simpliciter falsa.

Adverte quod cogitationis effectus est, ut sit videlicet ac fortis imago
 seu representatio dicitur.

Vnde si ad impossibile est ad nihil suum esse, ita impossibile est, ut modo
 ad hunc ac instans representatio petri currentis & instanti A, modo
 ad instans representatio de imago Pauli currentis & instanti B: sed
 haec cognitio semel representat, id semel representat. sicut officis
 curiae semel representat curia, illud semel representat. sic, cui quis
 in Calendaris legit hodie, ad hunc quod sit futurum parte futurum
 per se, id est legit, verissimum est, & anno hoc currentis facit
 ad hanc scripturam quodcumque legit, semel legit, ac semel quod
 ad unum representat alium dicit. Pone modo se habet respectu
 cognitionis ad tempus in quo profertur, vel quod essentialiter nat. si
 semel enunciat de instanti A, semel vel adest delectat in illis.
 Exemplis. Hinc hinc mille annos ueritas hanc profertur: Christus
 natus in Iherosolymis in Iudaea, et illud tempus praedictum
 in quo haec profertur facta est: Ad illud dicuntur gloriata uera est
 & profertur quod semper fuit intelligit instanti illud & latius, quod Verbum Dei
 esse incarnationem praesens. hic notat

Prima sententia est profertur semel uera transire in falsa ex
 sola mutatione obiecti. Ita sentit Iuanes de 8 met 5. 2. nig.
 Quae sententia est, & profertur habentis delectat tempus, de quo fuit
 obiectum affirmans vel negans, in prae de ueris reddi falsa; habentis
 ueris transire in falsam.
 Secunda sententia est ueris negat obiectum, prae cognitionem semel
 uera reddi falsa.

SUB SECTIO Quidam.

Altera sententia profertur

Dico iam profertur de aliis ueritatem & delectat tempore
 A de uera transire in falsa. Ita delectat Altera est sententia
 ueris recedens. pro delectatione. Ad cognitionem qua dicitur: petrus currit
 in instanti A transire de uera in falsa. delectat hoc fieri
 uel per hanc rationem quod petrus in eodem instanti A modo currentis,

57

mado in curat: q' ratio implicat, vel libere fieri per hanc
rationem, q' eadem cognitio modo loquar de instanti A, modo de
instanti B, sed dicit hoc implicat, q' q' affirmat ueritatem
vel paulo ante ueritatem, q' ad pt illa cognitio simul uera reddi possit.

Dices: propositio supra facta dicebat: Petrus currit in instanti A
q' in instanti B in analogia uera erit: sed potest dici ueritatem erit,
Petrus currit. R' hanc cognitionem in uera e' quatenus
p' hanc q' in instanti p'cedente actuali cursum petri, et licet hanc
cognitionem duraret a mille instantia p' hanc maneat uera, q'
p' ea mille instantia p' p'cedit ad gl'iam in instanti p'cedente
actuali cursum petri: quatenus hanc ueritatem sequens in instanti B
recte dicit: Petrus currit sub int' intelligendo in instanti A
p'cedente: hoc t' ueritatem sequens q' illa cognitio fuit falsa,
imo potest inferri q' maneat uera: q' sequens modo ueritatem
cursum petri q' in instanti A: et si in instanti B
Petrus in currit, nihil unquam cognitio e' uera, q' si in
instanti B in currit cursum petri modo existat in instanti
A adhuc ueritatem erit in instanti B dicere Petrus currit
in instanti A. Unde

58

Recte obseruatur uera denotations sequentes e' de p'cedente
e' de p'cedente et e' de futuro t' e' denotations contingens
Hinc illa propositio e' affirmat Petrus currit in instanti A
ante aduentum instanti B dicit de futuro: eadem cognitio
p'cedens in instanti A dicit de p'cedente: et significat ueritatem
post elapsu in instanti B dicit de p'cedente, q' in cognitio ueritatem
nulla p'cedit facta sit mutatio ad contingens. Itaq' ueritatem p'cedit
de futuro, de p'cedente, de p'cedente e' denotans contingens, de
futura a certo gl'iam temporis ueritatem in uera dicit ueritatem
sub 3 s. 2. 10 ubi hanc ma' fuisse et gl'iam declarat.

Dico 2do Proposio conuincens aliqd & tempore indefinito,
 si supponatur semel esse uera, nunquam amplius potest transferri in
 falsu. Ita locu hora loco etc. Quod est dico.
 Petrus aliquo die euersit hanc esse proposio diuina faciens
 hunc sensu: Petrus euersit uel hoc die, uel alio. quod
 uel uerum sit, sufficit probat fuisse cursum Petri sine hoc, sine
 illo, sine alio die, quicunque uero sit ille dies: semper ad
 proposio eorum modo representat cursum Petri & sic aliquo die,
 finit: quod si in aliquo die euerserit quicunque sit ille dies,
 semper uere representabit esse cursum Petri, et nunquam non representabil
 quod semper uere.

Ex dictis colliges, quomodo ad huc uere sint reuelationes diuinae
 prophetarum ueteris testamenti facta quales est haec Chryzostomus
 et ex uirgine. hanc uigilantem prophetia prophetarum et patriarcharum
 testamenti facta semper etiam nunquam uera est qualem representat illud
 tempus, quo facta est atq; haec prophetia in facta est hoc tempus,
 quo ego scido logica, sed facta est tempore et incarnatione
 ubi diuini fuisse: esse ea cognitio qua prophetia afferri sunt
 reuelationi in ueteri testamento ad huc hanc expressit sine
 dubio ad huc hanc esse uera, quia eo modo representat futurum
 manifestat. Quia quo modo semel representat: quod si semel
 uere representat, semper uere representat.

Obijci potest haec proposio. quod fuit in phola peribit.
 uerificata uere de Joanne, quod est in phola: si Joannes dicit uerificata
 de uerificata de Joanne, sed de Francisco, si huius ad sit. quod eadem proposio
 potest ita representare Joanne, uel etiam potest non representare, et hoc illud
 representat et non sit: hinc a facta representatione obiecti ad cognitionem
 esse. Re haec proposio representat Joanne et sic in hanc
 licet ad sit Joannes, sed uere representat hanc cognitionem, sed non potest
 hanc modo: si Joannes est in phola, peribit. Ad hanc representationem
 cognitio est effectus talis quod peribit obiecto, et cognitio per modo
 hanc modo uere obiecto representat: sed non potest obiecto
 sed semel representat, uel eadem cognitionem per modo modo representat.

Quod à unificati hanc cogitatio de Joanne et Françoise, huiusmodi est
extrinsecum, ubi explicamus in modum de fidei univale propositione,
ubi aperitur est, aliud est representare, aliud est, quod univale
proponere; nam hanc propositionem est cogitatio posteriori contentum, illud
vero adquire in cognitione idem significat.

SECTIO VIII.

De proprietate de futuro contingenti
habent determinati veritate.

§ I

Præmittuntur quædam aduertenda.

Aduerte jam quædam res vere et absolute dici futuras: quædam
vero conditionales. res absolute futurae sunt, dicuntur illæ, quæ
nunc sunt potest, sed illæ sunt potest, ut aliquando etiam existant:
ex. Abiitio: certum quibusdā diebus &c. Res vero conditionales
futurae sunt illæ, quæ potest sunt, ad nunquam erunt; sed à existunt,
si ponere certam conditionem, à qua illarum existentiæ de pendet: ex.
Abiitio quædam nunquam erit, sed à futura, si ponere una conditionem
sub qua à Deo vult futura quædam Abiitio: sic multorum
hominum saluatio non erit conditionale, sed si se ipsam à peccatis;
nihil habet conditionem videt Deo illas non saluandos: sed si non hanc
conditionem à ponant, tunc illorum saluatio non erit absolute, sed
conditionale.

Aduerte vero quædam res esse futuras necesse, quædam vero contingentes.
Res necesse futurae sunt, quæ primum in sua prima et aduertenda
causa, et potest omni ad aduertenda regit, sed ad aduertenda effectus
sed illud necesse dicitur: Abiitio effectus antequam existat dicitur futura
necesse, quia quædam in aliqua univale antecedentibus existentiæ in
habitu circumstantiis, in quibus ad aduertenda dicitur: sic lux solis erit
produenda dicitur futura necesse, quia quædam in sola, quæ erit
virescens necesse dicitur lux.

Res contingentes futurae sunt, quæ potest omni ad aduertenda regit
sed ad aduertenda dicitur, quando est ex parte causa: sic aliquid peccatum necesse

pot à libere voluntate ad faciendum, obijungi vā ad aduē primum, vā
mutuaria ad ad agendum necessitate posita sunt; vnde dicitur quod effectus
libere volūti non est quod sit gtingentū futurū.

Aduerte quod necessitas una vocari antecedens, alia dicitur
sequens. Necessitas autē ē, quando effectus obijungi vā gtingentū infra
causā proximē impedita ad agendum, ad quodlibet ē ex parte causę effectus
d potest non poni. Necessitas sequens ē, vā dicitur ex suppositione
effectus; e.g. ex suppositione dicitur dicitur, d potest non dicitur: potest
quodlibet absolute et simpliciter à dicitur esse, ad prout supponit
d dicitur, impotest ē ut d dicitur, aliter simul dicitur et d dicitur,
d simpliciter: d illic licet habere nāe simultaneitatis potentia, hoc ē,
licet habere potentia dicitur, et potentia d dicitur. d dicitur
habere potentia simultaneitatis, hoc ē, d potest simul et simul dicitur.
d d dicitur. Alij dicunt d dicitur id est, me habere
potentia dicitur, et d dicitur in sensu dicitur, hoc ē me habere
potentia vel huius dicitur vel huius d dicitur: negant vero me habere
potentia dicitur et d dicitur in sensu dicitur. Sed ē negant me
pōtē gtingere dicitur et d dicitur dicitur. Qui quid peccati
dicitur actualitatis peccati, habet potentia d peccandi in sensu dicitur; pōt
ad peccatum amittere, et loco illius dicere aliter videri, vel amminō
ab omni actu abstinere. Non dicitur habet potentia d peccandi in
sensu dicitur, hoc ē, d dicitur peccato gtingere negatione peccati
sicut ad gtingentū dicitur dicitur. Ad huc bene notandum est.

Aduerte quod huius queri an effectus gtingentū de futuro gtingentū
sunt tales, ut de una ex illis potest dici: huius effectus dicitur
est gtingentū vera, e.g. huius quodlibet: antequam peccabit. de hac
igitur et huius similibus propositionibus dicitur an, dum illas gtingentū
sunt dicitur et gtingentū vera.

Aduerte quod utrum an peccatum gtingentū futurum, sit futurum dicitur,
ultra à nobis gtingentū, et sit antecedens necessitas sequens ē d dicitur
liberare, uti infra in dicitur. Sed igitur quodlibet à nobis et antecedens
huc necessitas sequens, d dicitur antecedens, in sola pugna et
liberare huius notari.

Ita potentia ē effectus gtingentū futurum d dicitur dicitur vera,

aut debeat falsas. Ita docent Charing. Aureolus
apud pharquez i parte 106 Molina i parte questione 34
ablicula 13 I in Porsca q. mel. 17. Bellarmino Tomo,
3 de gratia ca. 5., Henric Henricus lib 1 de fine horij
c. 4. quas citat Durus. Hi ad oij quodlibet q. cognitis divina
de futuris contingitibz p. delectate vera: sicut docent cognitis
creatas de futuro contingitibz nec habere debeat veritate, nec
debeat falsitate.

Qua sententia de Thomas Patru, Juarez pharquez Meadoze
Duce, et cuj R. R. acta eadem ad Reuz I. 2. de fidei Dei
dicat de prima fidei: ino sententia hinc opposita d. coram unoy
periculo. Hi ad q. dicunt species de futuris contingitibz
de debeat veras, vel debeat falsas.

§ II

secunda et oij sententia defendit.

63

Dico ex propositionibz quodlibet de futuro contingitibz una e debeat
vera, et altera debeat falsa. pro. Ino ex sacrascriptura
Joannis 13. Vbi Christus fuit Apollis dixit. Homo dico vobis: q. non
ex vobis tradet me. Hoc loco Christus fecit propositionem de futuro
contingitibz: utiq. ad quingens et abent fuit Julia scaris ad Christum
morti tradet; atq. illa propositio Christi fuit debeat vera, q.
propositio de futuro contingitibz e debeat vera.

Quod q. potius eras peccat, e quingens: hodie lat. q. ego vobis nescio peccat
eras peccaturus. propositio hanc sententia infallibili Dei, q. ego
hodie dico, potius eras peccaturus facit propositio de futuro contingitibz
debeat vera: nisi ad debeat vera ead. hinc sententia Dei
potest falli. Si vero sententia Dei falli potest Cui docet si Deus
debeat, sequitur hanc propositionem e me falli potest de falsas
supposito q. Deus videt potius eras peccaturus.

Prologus dicitur 2do quod petrus hodie peccat & glingens: ob hoc
verum & absolute addicente quod petrus peccat: qd & hinc dicitur:
cras petrus peccabit dicitur: qd fuerit p[ro]phetia de futuro
gingente dicitur vera.

Probat Dio repugantia ex 2 cogationibus ad obiectum eod[em] modo
affertur neutra p[ro]p[ri]a, utraque falsa. Ponitur igitur quod
Deo dicit: petrus cras peccabit nunquid verum dicit: n[on] petrus
negare. qd si ego idem dicitur hodie, qd dicitur Deo, nunquid ego
verum dicit: idem. Hinc autem evidenter sequitur, non p[ro]phetiam
de futuro gingente Chae i. de peccato petri futuro de dicitur
vera.

Probat qd p[ro]p[ri]a qua dicit: petrus cras peccabit fundat ad
versarios n[on] e[st] dicitur vera. hinc infero ego: qd dicitur
falsa: qd sequitur. illa p[ro]p[ri]a dicitur falsa ad dicitur
affirmat aliquid futurum, qd n[on] e[st] dicitur futurum, aliquid hanc p[ro]p[ri]a
affirmat peccatum petri cras dicitur futurum, qd peccatum
impossibile n[on] videtur futurum dicitur, qd facta p[ro]p[ri]a n[on] dicitur
falsa. qd si semel gesseris, p[ro]p[ri]a de futuro gingente dicitur
falsitate, n[on] fuerit fundamentum negandi qd dicitur dicitur
dicitur: qd ratio p[ro]p[ri]a hanc p[ro]p[ri]a n[on] dicitur dicitur, qd
q[ui]d n[on] e[st] dicitur falsa, n[on] apparetur examinanti.

§ III.

soluenda obiectiones

Obiectio jam dicitur libro p[ro]p[ri]a harmonia capite 8 lib 6.
sed n[on] hanc mas gurnal fide dicitur vere fide hinc sequitur qd de
suis auditoribus autem quod dicitur, hinc dicitur hinc dicitur de n[on]
exemplis male factis de Deo in p[ro]p[ri]a dicitur n[on] e[st]
locutus q[ui]squam. Sed Conualonius ait dicitur n[on] p[ro]p[ri]a ulla ratione
p[ro]p[ri]a excusari. q[ui]s dicitur q[ui]s Augustinus q[ui]s libro q[ui]s de civitate Dei
c[ui]s q[ui]s dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
n[on] faceret liberos q[ui]s p[ro]p[ri]a n[on] libere dicitur n[on] negant
Deo quidem fide dicitur, & maxima blasphemia, & sacrilegium.

64

Obijctio 2da si oppositio de futuro contingenti est determinativa
vel determinate facta, tunc tollitur contingencia necessitatis, et nihil
amplius habet contingenti verum sed, sed licet omnia necesse: si est hodie
determinate verum est Petrus cras sit peccator, quod Petrus cras potest
peccare: quod si cras peccat, peccabit necesse, contingenti. si ad peccandum
contingenti, tunc absolute potest ad peccare.

Re 1mo distinguendo sequela. sequela quod omnia fiunt necesse ne
necessitate sequenti quibus sequela, accessitare ante nego sequela.
Proprietate ex aduertendo. Hic prius est, in quo ostensum est quod
necessitas sequens ad obiectum libitatis, utpote quod hoc libet ex se
omne effectus futuri ad necessitate antecedenti, quod qualis voluntas
libitatis voluntatis tollit ad sufficiat effectus fieri necesse ex suppositione,
sed uterque requirit, ut positio solo actu primo proximo causa agenti
amplius libitatis sit ut agere vel dagat.

Re 2da hoc est determinatum alicuius rei formae et plures. Item ut res
dici determinata in sua causa prima, et tunc simpliciter dicitur res
illa fieri necesse. sic quod aperit oculis luce clarissima luce
habet ante se colorem, et paratui Dei quod ad procedenda usque
omni coloris et ad ad videre colorem, ut quod iusto dicitur determinata
in sua causa prima, ad idem, sed simpliciter necesse.

Quod ad dici determinatum effectus in se, et ex suppositione sui. ut
hac modo ad simpliciter sit necesse, et tunc necessitas ad obiectum libitatis
coloris e.g. ex hypothese si peccat, et tunc, stare hac hypothese simul
ad peccare. potest quod peccatibus omnino omittit, et ad peccare,
in sensu dimisso, et tunc in sensu proprio. et tunc, uti prius est
explicatum ad idem ad obiectum libitatis, sed potest supponit me libere
peccare, et tunc potest ad peccare coniungere necessitate peccati, uti
ex his est videlicet.

69
Dicitur ad futurum est non est proprium, et non est proprium, non est determinate
nomen. quod est futurum, non est determinate verum.
Re negando minime. nam veritas facti est determinatis loca, ad
requirit ut omnes suae partes simul ad idem existant.

si dicitur uocabi antiqua à præteritis durationibus, & dicitur
expansum. si dicitur hodierna è prior die creatura n̄ in existere.
si ego dicitur prior hodie post omnia nascentem, licet homo ille me
dum existat.

66

Objicitur hæc sententia tollit hominis libertatem, & hæreticam.
quodammodo. Deo ab æterno futurum petrus peccaturus, & hæc
sententia Dei è incompatibilis; quod ab æterno fuit divine uera hæc
propositio: petrus peccabit. Quod si petrus n̄ peccasset, fuit solum
potuit peccatum libere omittere, tunc ab æterno fuisse uera
hæc propositio prioris conditionis: petrus n̄ peccabit. Cuius duo propositio
conditionis n̄ potuit simul è uera, siquidem in potestate petri n̄
è ut n̄ peccet, & repugnat libertati, & hæreticam.

Respondeo fuisse semper in potestate petri ut libertate antecedente
ut n̄ peccet, & hoc fuisse in illis potestate æque uera.
semper huius respectus est ipse. Antecedentem ad propositionem peccati
petrus semper fuit liber ad peccandum, n̄ petrus n̄ ideo peccat, quia deo
n̄ dubitatum futurum peccatum petri: sed ideo deo n̄ dubitatum futurum peccatum
quia petrus libere peccabit. adeo petrus n̄ peccat, n̄ ideo n̄ peccat,
tunc antecedente, sed hoc necessitate æque uera, et ex sola
suppositione peccati libere ponenti, n̄ ideo n̄ repugnat libertati.
sicut ego nunc libere dico, si parte hypothese qd dicitur, n̄
peccem n̄ dubitare. Hinc tunc peccandum ponenti è nigritate
logica, qualis est sententia Dei, qua deo habet de peccato ponendo,
et petrus n̄ infertur ex aratro facto, qualis quod petrus n̄ potuit n̄ peccare
ex hypothese qd peccet: & hoc è necessitas æque uera optime propositio
liberè ut libertate habet, sed uisus deus & theologo.

67

Dicitur: n̄ amplius è in potestate petri reddere illa propositio falsa,
qua deo à tota æternitate in fatibilibi sententia æternitatis petrus
peccaturus.
Respondeo: cur dicitur. petrus n̄ potuit illa
propositio reddere falsa in sensu propositio, quodammodo.

In sensu diuino, nego anj. explicatio responsionis?
 Petrus sponte hypothesei qd peccat, qd potest peccare, qd est sensus
 qd peccat. Peccat qd absolute et simpliciter sub talia hypothesei.
 In peccare qd est sensus diuino. Igitur absolute in potestate Petri
 est, fauere ut illa propositio sit ab aeterno falsa, si uideat qd
 peccaret: tunc ad ab aeterno uera est haec propositio: Petrus
 peccabit: et illig. g. dicitur affirmatiua fuisse ab aeterno
 falsa. igitur quodendum est in libere Petri esse fauere ut
 Deo ab aeterno ut uideat futuritionem peccati, uel eius
 negationem.

68

In talibus qd semel fuit, qd possum fauere ut qd fuerit: qd si pro
 de futuro contingenti ab aeterno fuit uera, qd est in mea potestate fauere
 ut qd sit uera. Re distinguendo Mai: qd semel fuit ex hypothesei
 id qd possum fauere ut qd fuerit parte hypothesei qd ab aeterno sit uera
 presentis, Concedo Mai. qd possum fauere ut qd fuerit sub talia haec
 hypothesei nego Mai. et sub eadem distinctione nego quodlibet. Ego
 in potestate Petri fauere, ut nunquam de presentis uere dicat: Petrus
 peccabit: qd est in potestate Petri fauere, ut nunquam uere potuerit
 dici: Petrus peccabit

69

Vergetij. facta reuelatione Christi, qua dicitur Petro de me
 negabis, qd amplius fuit Petro libere negare Christum: si ad hoc
 fuisse illi libere tunc Petrus sponte reuelatione Christi potest
 illi in negare: qd in libere Petri fuit falsificare reuelati
 onem Christi: qd implicat. Re ut prius: facta reuelatione
 d. fuisse Petrus libere ad peccatum negationis ex suppositione peccati
 qdlibet. Independentem ab hac suppositione, nego.
 Nam reuelatio supponit libere permissionem peccati: nego ideo
 peccat Petrus, qd Christus hoc reuelauit, sed ideo Christus hoc reuelauit,
 qd fuit in potestate scientia Petrus libere peccaturum. In talibus
 igitur Petrus simulata potestate, qd uero potestate simulata ad
 peccandum et ad peccandum.

Et licet revelatio tempore peccati peragitur peccati, nihilominus futuris
dico peccati supponit logica ad revelationem de peccato, nisi ad
pudisset revelari peccati creditur, nisi independentem ab hac re
revelatione creditur fuisse: aliter enim daretur multa de peccato
revelationis a peccato, et peccati a revelatione: cuius rei implicatio
pro loco uteremur. plura de hac difficultate disputant Theologi,
nos illa attingimus, quae ad forum nostrum spectant.

Obijciat tunc ultimo haec propositio: si eras plura, quid dicitur.
ponamus a eras, et plura, et non dicitur: in hoc casu facta propositio
nec est determinate vera, nec determinate falsa. et vera: quia affirmat
me velle dicitur. Non falsa, quia ad sub conditione naturae
plura affirmat aliquid. sicut enim dicitur purificatio, ad falsum
calidum propositio. consequenter nec est determinate vera, nec determinate falsa.

Re solutio propositio est vera, ad conditionem, et semper manere vera
sub conditione, nempe si plura, et ergo dicitur: quod si vero dicitur purifi-
catis conditione dicitur, sed est falsa.

Dico: possum hodie hinc mihi prore ad ultimum eras dicitur sub conditione
est, nempe si plura: et tunc eras dicitur plura, quoniam mutare hanc mentem,
ad dicitur: quod hodie dicitur ad hunc fieri, et propositio facta est determinate vera
vel falsa: quia ad hunc an dicitur nec semper mutabatur.

Re me posse ad libere mutare eras dicitur, intentione hanc dicitur
hodie immutabiliter fieri an semper mutabatur mentem vel non: si immutabatur
libere, tunc iam hodie est propositio falsa: si dicitur immutabatur, tunc iam hodie
est determinate vera. Hinc dicitur in sequenti quod hodie mentem, si eras libere
immutat nec mentem, nec mentem est loci quod mentem, si quod hodie fieri
et ex mente propositio ad ultimum eras dicitur, dicitur eras immutabiliter mentem
dicitur hodie mentem, dicitur ad hunc hodie propositio falsa
Vbi diligenter notandum est, illa, errare, quae putant se falsitatem
mendacium: et ad falsitatem dicitur, dicitur, quae facit propositio falsa, in loquendo
quod mentem, sine

Posset fieri mendacium quod propositio fortiter vera, modo fieri quod mentem
loquendo, et propositio putans paulum esse domini, licet paulus non sit domini,
dicitur hodie quod mentem, et paulus sit domini. et talis aliter propositio mentem licet
mentem dicitur: naturam hinc est, quod paulus non sit domini, quod propositio propositio hinc verum mentem.

Et si omnino et certo putaretur paulus in se domi, et parte
 hanc opinionem, bona fide et mente dicens: paulus dicitur
 et mentiret, quia loqueretur ex mente, dicens hoc falsum, et non negat
 aliquid esse et. Sic multi homines docti et memorabiles opinionem
 autem veram aliquid narrari vel scribi e.g. quod fecerunt rex per omnes
 de bona fide dicens Rex fucosa de regno et dicens quod falsum
 et hoc mentiretur, quia non loqueretur ex mente. Unde colliges illos
 paucos, et ex mente confessionis aliquid negant, et hoc faciunt se fecisse
 prope mentiri, sed de hoc plura aliter.

SECTIO IV.

De contradictione equipollentiae
 Hae plures max de propositionum oppositione, sed ea iam ab
 initio huiusmodi in summi tradidi et hoc per se de de propositionum
 equipollentia pauca subdo, cum ad usum in systema proxime tra-

70

70
 Dicitur propositio non vocari a partibus malignantiis, nisi idcirco
 et impletur, et per se inveniunt, hinc si propositio huiusmodi
 multat illa, quo ad quantitates, qualitates, facit, et affirmat
 hinc uti negationem, et hinc et. Quod si a hinc propositio negationem
 significat copula est immediata, multat propositio qualitates. Unde
 Deducit in hoc propositio negationem, propositio huiusmodi facit illa
 et hinc propositio, si hinc propositio: et hoc est et significat propositio
 reddet, et hinc illa et facit hinc sensus: aliquis homo non est
 pro, nam haec propositio facit ex utriusque affirmativa, propositio negationem:
 alii haec propositio est, et hinc propositio: quod propositio negationem propositio
 propositio facit illa et hinc propositio.

71

71
 Deducit de propositio negationem, propositio immediata copula propositio
 uti, facit illa, in hinc propositio. propositio quia multat sola qualitates
 et relinquit quantitates, quod utriusque est utriusque, una propositio affirmativa, altera est negationem,
 quod sunt propositio.
 Deducit de propositio non propositio immediata copula propositio
 facit illa propositio sub propositio. propositio quia implet sola qualitates et
 relinquit tota quantitates: quod utriusque, unum propositio, una propositio
 affirmativa, altera est negationem, quod sunt propositio sub propositio, utriusque ex hinc
 qualitates propositio, utriusque. quod propositio dico aliquis homo currit et affirmativa.
 et si hinc propositio copula significat propositio negationem reddet, et hinc propositio
 negationem facit haec, aliquis homo non currit, et si hinc ultimae propositio
 reddet propositio negationem propositio immediata copula reddet affirmativa.

nam haec partia mutata qualitate proferunt, sicut ex negativa facit
affirmativa: uti quod ex eodem axioma philosophico, quod sunt
negationes faciunt affirmatione. Unde ulterius quibus facile
colligitur, quomodo una propositio possit reddi alteri aequivalenti,
quoque ducendae sequentis regulae.

Regulae aequivalentium.

Regula 1a. Partia negativa si in loci propositio reddat
illa siue categorica aequivalentes. Exempla. Omni homo curid siue
huic propositio partia negativa dicitur: Nulli homo curid haec aequivalent
istae: aliquis homo non curid. Atque ista propositio est categorica prima
sunt huius: aliquis homo curid, quae vera est et cetera.

Ratio huius rei est, quia haec modo mutatae propositio, quantitas, et qualitas,
quod sunt propositio categorica prima: si namque definitur categorica;
repugnancia duarum propositio, secundum qualitates et quantitates.

Regula 2a. Eadem partia negativa posita post factum dante
copula facit propositio aequivalentes sub grata ante sub grata. Exempla.
Nulli homo est ante siue huius propositio copula partia negativa,
dicitur: omni homo dicitur ante et reddet illa dante negativa; prior
est utriusque affirmativa: haec vero mutatae huius qualitates, et relinquitur
quantitas, quod manebit utriusque, de qua affirmativa transit in negativam,
nam siue huius aequivalentes, nulli homo est ante, quod ex grata prioris
non propositio grata dicitur, quomodo una utriusque negativam, et altera dante
affirmativa. De sub grata ante propositio idem dicendum est.

Regula 3a. Partia negativa Non huius posita ante propositio,
si simul ponatur ante, et simul post subiectum, reddet illa propositio
aequivalentes siue sub altera. Exempla.

Omni homo est animal. Negatio huius propositioni est plura negatione de
 unius non omni homo non est animal hanc non videtur affirmativa sicut
 prior: quia 2 negationes faciunt affirmativam. sed quantitates
 mutab, qd idem, vid affirmativa, una est, altera quantitas,
 qd sub altera est, qd habent eandem qualitatem, ac differunt in
 quantitate.

Solent per hanc ita videri et vulgari usque exprimi.

79

Præterea dicitur, postquam, propositio, subaltera

semper partem negativam proposita soli propositi ydioniam facit.
 Eadem partem positivam post subiectum facit propositi, sicut, sicut post
 positivam facit sub altera. Compendiose per signa appellationis
 hoc modo poni.

<u>Omni</u>	<u>Nully non</u>	<u>Non aliquis non</u>
<u>Nully</u>	<u>omni non</u>	<u>Non aliquis</u>
<u>Aliquis.</u>	<u>Non nully.</u>	<u>Non omni non</u>
<u>Aliquis non</u>	<u>Non omni</u>	<u>Non nully non,</u>

76

Quod si partem negativam multiplicem, utis mutabilis qualitas
 compositivam, quare illa partem propositi copula. eg. hanc propositio
 Non omni homo non est animal habet 2 huius negationes et huius mutabilis
 qualitatem huius propositi, qua dicitur omni homo est animal. Una negatio
 facit propositum negativum, et altera negatio facit ex negativo affirmativam.
 si autem ista negatio dicitur: non omni homo non non est animal est
 licet iterum negativum, et sic dicitur in seipsum. Et dicitur
 huius dicitur, et partem negativam immediate affirmativam copula.
 nam si immediate figuratur huius categoriam hinc facit ex
 uno finito infinitum, et dicitur mutabilis qualitate propositionis.
 Tales propositi sunt huius omni homo est animal et animal est subiectum.

omnis substantia est ens & unum est ens affirmativa, si postea
negativa immediate est quod fuit hoc modo: omnis homo est ens.
Sed ens est substantia omnis substantia est ens. De qua re fuit
Sicut est in formula.

SECTIO DECIMA

De generatione propositionum.

Cum in eis propositionibus in quibus dicitur vel affirmatur vel negatur
identitas, negatio est vel subiectum vel predicatum necesse est idem dicitur
vel in defectu identitatis, disjungatur: est autem impossibile ut subiectum
non dicitur necesse est predicatum et dicitur quod dicitur necesse est subiecto.
Unde et transpositionem tenent et propositio quaelibet servat eandem
veritatem et sensum propositionis, mutatis sive non se dicitur
positis terminis.

Definitio Conversio: duarum propositionum una ad alteram
extremam duas propositiones necesse est sequentia. e.g. cuius homo
est ens, ergo aliquid est homo. veli videtur extrema huius propositio
omnis transponitur servando id sensum et veritatem utrague. Sed vera
est, et prima semper dicitur quiesca: altera quiesca. dicitur hoc
modi conversionis ad fittum valde utilis, maxime ut cognoscantur
modi videndi in figura, et ad 2da se sua figura ad prima
reducant.

Conversio duplex est. scilicet et propositionum. et videtur. et simplex. 78
quiesca simplex, in qua tota quiesca quiesca quiesca quiesca in
mutuare et quiesca, transpositio ad extremam. e.g. dicitur
Nally angelus est creatura. ergo nullus creatura est angelus. Vnde
propositio est videtur negativa, sed prioris subiectum et posterioris
predicatum.

Conversio et videtur est, cuius quiesca dicitur a quiesca quiesca
quantitate, ita ut una sit videtur, altera partituri. e.g. 79

Omni angelus est spiritus. Quod aliquis spiritus est angelus. Anus homo
 est autem, quod aliquid est homo. in quibus certis modis quod propositio generalis
 subiecti affirmativa, videtur unum. sed propositio affirmativa generalis
 quod in quantitate, dicitur in quantitate.

Coniunctio et oppositio est, et servata eadem quantitate ad qualem
 late facit ex unius finibus infinitos. quod. omne autem est corpus
 quod omne est corpus est autem. his admodum est quod

80

Conclusio 1^a Enunciatio verbi affirmativa ad qualem
 simpliciter. Probat. hinc illatio mala, quae infero: omnis homo
 est autem: quod omne autem est homo. quod propositio verbi affirmativa ad qualem
 est simpliciter. Ratio est. quia ad legitime procedi potest per sensum
 ad distributio ad sensum distributum. atque per propositio verbi affi-
 nativa qualem potest simpliciter, tunc procedunt a sensu ad
 distributo ad sensum distributum, quod ad eundem legitime illatio.
 Nam omne in quibus est predicatum propositio affirmativa, quod simpliciter
 ad distributio per distributionem per qualem vero illatio
 simpliciter distributio, est ad subiectum propositio verbi: quod procedunt
 a sensu ad distributo ad distributum. Quod modum procedendi ut per
 utriusque recipimus in suppositionibus. Ratio utriusque est haec:
 Quod predicatum illa illatio non subiecto in qualem, sicut necesse
 est, cum illo in quibus. sed autem in quibus necesse est distributio
 quod etiam in qualem sed necesse est distributio.

81

Conclusio 2^a Propositio verbi affirmativa est qualem et accidens.
 hinc bona est sequens origo: omnis homo est autem, quod aliquid autem est homo.
 Ratio est, quia autem in utraque propositio necesse est distributio in homine,
 quod utriusque bene necesse est, atque haec sequens illatio evidens: sicut
 necesse est predicatum distributio sumpto, quod predicatum distributio
 simpliciter necesse est subiecto.

82

Conclusio 3^a Propositio verbi affirmativa est qualem et generalis
 autem haec natio: omnis homo est autem, quod omne est autem est homo.

tergiti: cuiusque repugnans est, illi dicitur repugnans est huius
et univocum est. Nam autem est superius ad hominem: cuiusque univocum
repugnans gradus superior, seu genericus, illi dicitur repugnans gradus
inferius seu specificus: quod est autem sit gradus genericus, homo vero
sit gradus specificus, sequitur evidenter id cui repugnans est autem,
in parte se hominem.

Quod est in in propositioni affirmativa,
Cuiusmodi sit predicatio ordinata, predicatur sit gradus superior, vel
quodlibet est subiecto, sequitur quod quod repugnans predicatur, dicitur
repugnans subiecto: quod bona cum generis et propriis.

Conclusio ista Propositionis veritatis negativa potest queri per propositi-
onem. Iste in exemplo. Nullus homo est lapis. haec propositio vera est
per propositionem univocam sic solent queri, nullus in lapis est in homo
sed haec propositio falsa est, nam hoc est in lapis, et est in homo, quod aliquid
in lapis est in homo: quod absolute falsum est, nullus in lapis, sit in
homo.

83

Conclusio ista Propositionis veritatis negativa potest queri simpliciter
ex huius est haec illatio. Nullus brutus est homo sed nullus
homo est brutus. Ratio. quia predicatur questionis veritatis nega-
tive fuerunt distributive. Et contradictio veritatis est subiecto.
quod si est predicatur sit factum, potest adhuc concessio in predicatur
subiecto est veritas: sicut ad factum est in predicatur contradictio veritatis
illa dicitur predicatur veritatis negantur est subiecto, si factum
necessitate veritatis in predicatur quod est negantur: quod est propositio
veritatis negativa potest queri simpliciter.

84

Conclusio ista Propositionis veritatis negativa potest queri per accidens
Ratio. quia si huius est illatio veritatis, dicitur huius est per accidens: si
vera est haec propositio: nullus homo est brutus: multo magis vera
est haec: aliquis homo est brutus. Nam haec secunda generaliter
illa iam, et veritas sub altera nota in subiecto: sicut
igitur ex veritate sub altera nota sequitur veritas sub altera nota
ita sequitur ex veritate propositionis veritatis negativae, veritas per accidens
negativa vera est illatio.

86 Conclusio 3ta Enunciatio partialis affirmativa quædam simpliciter.
 Ratio gylusionis est quia extrema eius, huiusmodi dicitur et facta
 notanda dicitur. Ad hæc notanda eodem modo est facta quædam
 simplex, e.g. aliquid brutum est animal: ergo aliquid animal est brutum.
 Vnde videtur ante hæc propositio quædam quædam sunt dicitur.
 ergo in utroque semper notanda eodem modo est brutum: ergo talis
 quædam dicitur.

87 Conclusio 2^a Proposio partialis negativa dicitur quædam
 simpliciter: e.g. hæc aliquid animal dicitur brutum, non esse quædam
 simpliciter hæc modo, ergo aliquid brutum dicitur animal. Ratio.
 quia quædam dicitur dicitur ad dicitur. non autem in quædam
 dicitur in quædam vero dicitur, quia est dicitur propositio
 omnis negativa, et semper supponit dicitur, ut dicitur
 in rebus dicitur.

Conclusio 3^a Proposio partialis affirmativa dicitur quædam
 dicitur. Ad mala est hæc illatio facta quia facta impo: aliquid
 animal est factum, ergo aliquid factum est animal: Dicitur hæc illatio.
 non factum dicitur vera, non illatio dicitur habet quædam.

Probo hæc gylusionem. propositio partialis affirmativa ideo dicitur
 dicitur quædam, quia illa factum simpliciter dicitur. e.g. hæc illatio.
 hæc illatio est unum factum factum est unum animal, aut quædam dicitur
 vel inferior dicitur, si est est superior dicitur, dicitur dicitur
 illa dicitur ordinata, uti iam in simpliciter dicitur est.

Ad notanda propositio partialis, unum factum semper accipit dicitur
 negat, quædam dicitur, sed inferior dicitur, non, ut sit in illo
 quædam dicitur. e.g. in dicitur: aliquid corpus est animal. corpus est superior
 ad animal; in hæc nota propositio dicitur fieri quædam dicitur.

Debet enim corpus esse longius superior respectu altitatis; nam si est inferior, nihilominus bona est quies et propositio, hinc bona foret sequens illatio: lignum est aliquid corpus, quod lignum est. nam quod affirmatur vere de uno inferiore, id etiam vere affirmatur de uno superiore, sub quo inferior continetur.

Itaque si aliquando vera est quies et propositio partium, et propositio una, sed una mala, ad partem. sicut sequens illatio bona est mala, ut sic infero. homo est mortalis, quod deus est immortalis.

Has relationes omnes comprehendunt philosophi sequentes et versantur.

Faci simpliciter convertitur sua per acci
Ad O per gra, sic fit conversio tota.

Idem mysterium inferunt utrumque spiritum in vocalibus. A designat veritatem affirmativam. per E designat partem negativam. per I partem affirmativam. Ad Denique per O partem negativam. Itaque faci hoc est E D A B designant veritatem negativam ad partem affirmativam, ac quare sunt simpliciter. E A A quidem et accidens. A ad per propositio. et memoria cum sequentes et lineas.

Quibus et propositio quibus.

I quibus simpliciter tantum.

E simpliciter et per accidens.

A per accidens et per propositio.

Appendix ad propositio in solubilibus.

Frequens hoc anno mentio facta est, et frequens redit de logica sophistica, et deus sophisticata, seu captiones et decepti ones solvere, quibus ingenium facile illaqueantur.

Vides, quomodo ad "Dichotomum" urgearis, quod gefferis.

3
2us Exemplum. Sed cogitio aliqua privi similitima, quae de se ipsa dicatur, quod est impossibile. quare si, si ipsa est vera, si gefferis, infuit, quod est falsa. sequela illa probabit; haec propositio affirmat se esse impossibile, id est esse vera; quod non est impossibile: sed omni propositio impossibilis est falsa, quod dicit haec est falsa. Sed si gefferis, quod est impossibile, quod dicit esse vera. et probabit sequela fieri. Illa propositio dicit se esse impossibile, quod dicit se esse falsa: aliquid pro se est impossibile, quod dicit se esse verum, quod est verum; quod est verum.

4
3^{ius} Exemplum est haec. Pono me tibi dicere. Tua prima cogitatio videtur falsa. Tu vero quinnus falsidius ad dicit ad me: Tua prima cogitatio fuit vera. Sed nunc in hac tua propositio fuit vera vel falsa. Si vera est affirmis: quod si argueris, id quod est falsa. haec tua propositio dicit me esse dixisse verum; sed ego dixi tua cogitatione fore falsa, quod si dixi verum, id tua cogitatio est falsa. Sed si dixi, tua propositio est falsa, est quod probabit falsitas illa esse vera, et sic dicendum. Tua propositio affirmat me esse dixisse verum, quod est tua propositio fuit falsa, debet quodere, ore ore id dixisse verum: aliquid ego dixi tua propositio fore falsa, quod si id dixi verum, id quod est verum: fuit quod tua propositio id fuit falsa, sed vera.

Exc! Labyrinthum, equo ut elaberis, opusculo ariabae. Nolo affare aliorum ming phalules Regis, sed brevis et plebibus, madi propositio fuit verum sed frequenter si declaro.

§ II

Quomodo ad huius generis propositio respondendum sit.

5

Notandum in hoc similibus, aliud est propositio uocata, aliud de mentalis, prior est ad uocem, secundum ab eam figuratione. Posterior est ad inceptum, et indom affertur uel affertur intellectus. Ergo longe plus indicare de aliqua re quam per ore aliquid proferat. Nam ore per se proferit, et dicitur; intellectus autem per se dicitur. Et propositio et dicitur simul uerae. sicut in uoluntate potest una conditio simul amare et odio habere ex eodem motu, ita intellectus potest indicare eandem indistinctam rem simul ueram et falsam.

6

Notandum quoque de omni conditione indicativa ita in alio uel ferri, ut sicut dicitur intellectui propositio: est in intellectu uel in memoria, et propositio atque agendum propositio: est in intellectu uel in memoria uel in cogitatione implicare illud actum, et de se ipso dicitur, et in his me alibi habere quam me habeat. Et hoc est in potestate intellectus de obiecto alibi indicare, quam hic est uere mereat obiectum uel de sufficienter penetrat. de quo plura in libro de anima. hinc dicitur.

7

Dico. Ad eundem propositio respondendum de ueritate uel uera uel uel ad sit falsa? propositio dicens se esse falsam sit et sic ualeat propositio esse impossibile, si quis loquatur de propositio mentali: et illa quod dicitur ferri, alibi potest esse indicari. Et ad eundem propositio sit impossibile.

8

Probat in hoc. Implicat actus intellectus, et respectu eius obiecti sit simul uera et falsa: sed tamen actus intellectus in se ipso prior § 1. et simul uera et falsa; quod impossibile est. Maior probat. Actus falsus dicitur uera; sed implicat eundem actum esse simul uera et uera, quod implicat eundem actum esse simul uera et falsum. Utrum ueritas si uere penetrat, non esse falsum, ita est ac: de diffinitione obiecti. ab hoc et diffinitione obiecti, ubi dicitur obiecto forme, et quod.

D e glorie, D e ueris qd e falsu n e ueris. Jgth atq q
simul sit uerq et falsu in pte

Probatur ad id qd indicans se e falsu habet hunc sensu.
Ego indicio me alibi e, qual fin. sed hoc indicium intellectum est
inoffense; et ad intellectus potestatis nuncia, q obiecto sufficiunt, ut p
cola, et possit obq in actu i regitri n pt ad agere; sine falsu
certo aliqd e d pt ferio et obq, in uocacione indicare id n e.
eg. loqz sciens se scribere pte materia, n pt ferio indicare,
se illa n scribere: pt qd e me pnuariare, n d mente indicare.
Preterea, hinc si homo aliquis qros rationis libent, uellet indicare se
n habere caput, magis d ferio. At de se ipso tale indicium
habere. Quidam qd pt dicere: ego n habeo caput sed n pt
affendiri ferio q indertur assensu: q q n credit alios, indertur
num habeat caput: et si affirmanti n credit, omnia congedy
e carere capite: qd alq indellatualij, n pt de se ipso dicere:
ego indicio me alibi e, qual fin.

9

Confirmat: si aliquis ferio potest indicare se n habere caput
licet sciat se habere caput, tunc nullu daret mendacium
formale: qd mendacium est alq, quu aliud dicim, aliud in
mente sentim: si qd in mente possim sentire id e uerum
qd scim e falsu nullu amplig daret mendacium: quis id ad
uideret malicia mendacij ueraret ferio indicare qd, id
e uerum, qd dicit e falsu uerum, sciens e falsu. hoc e
repugnans sacra scriptura, Theologia, et cetera qualidione
experientia: nu dicit pdrus e adulteru, sciens d e adulteru
is sentit remorsu conscientia, qd louty e q mente. Quod si
mente ferio sentisset pdrus e adulteru sciens d e, n
sentiret remorsu conscientia, qd nihil loqueret q mente: eiu
eijth eudis sit in eo q sciens id quavis momenti falsu e,
qd afferit e uerum, uerit remorsu n conscientia, figur e
illu luy q conscientia, q illu id circi peccati mendacii
arguit.

10

§ III

Quaedam alia obiectiones soluta

ii

Obiecti pot. jomo sequens propositio: ens incognoscibile n. pot. cognosci
 hanc propositio vera est: q. negat? et simul falsa est, q. dicitur quod
 in cognosco ens incognoscibile: n. ad propositio de aliqua re loqui,
 quia illa cognosca. sed loquar de re incognoscibili, q. illud cognosco.
 Unde a sequit. n. incognoscibilis e. cognoscibilis. Propterea eadem
 propositio erit simul vera et falsa. glo. ens illud e. incognoscibile, q.
 n. pot. cognosci. et ex altera parte illud ens e. cognoscibile, q. ad
 cognosca, q. ubi dicitur: "Sicuti verificat: si sic erit propositio simul vera et falsa."

Rebremit dicitur propositio habere sensum hunc additionalem, scilicet hunc:
 si ens incognoscibile existat, n. pot. cognosci. Unde nullus sequit.
 e. impossibile q. ad existat ens incognoscibile, q. dicitur propositio
 monere additionalem, et nequaquam fieri absolutam. Propterea ens incognoscibile
 n. pot. cognosci absolute, q. absolute n. dicitur: cognosco q. dicitur
 ens incognoscibile simpliciter, ad vero ex hac nulla sequit. n. pot.
 e. impossibile, q. fieri pot. videtur. Et

i2

Dices: q. si ponatur existere ens impossibile? nonne hunc vere cognosca
 Re hanc e. hypotheseon impossibile a qua inediale sequit. illud
 ens n. pot. cognosci, ponit. et expl. id e. in hypothese e. incognoscibile:
 meditare vero sequit. pot. cognosci: nam e. dicitur supra videtur
 Ex hac hypothese impossibile sequit. q. dicitur alibi ad hanc
 obiectio se longe intricatius respondet. Pater Casilignus fuit
 famulus. q. v. pt.

Obiecti pot. rdo sequens propositio. Ponamus me dicere. Propterea curat
 et hanc cognitionem de se ipsa reflexe dicere, cognosca vera e.
 hanc reflexa cognitionem redidit arripit. Porro
 Nam e. vera ex hypothese, et n. e. vera, q. n. differens a. n. pot. fit

accidit falsa: est in potestate quod dicitur, ut currat vel non currat, quod simul
 est cura, et non cura. *Re* jomo huiusmodi propositio non est cura, sed
 potius cura, vel non est falsa, si potius non currat. *Non* est in potestate
 potius non currere ex hypothesi, si currat: ita non est potius liberum non currere
 ex hypothesi, si non currat: *U*: superius dicta de necessitate antea et
 sequente. *Re* etiam si velimus providere ab omni hypothesi, tunc scilicet
 modo cognitionem reflexam impli careat ab ratione allata: et hoc si daretur
 talis cognitio in seipso satisfecisset, tunc intellectus de eodem obiecto indicaret
 se simul et non esse. De eadem cognitione asserens se simul curat et non curat
 et impli catur: ita circa negandum est cogitatio, ubi supra de insolubilibus dixi

*U*rgenti potest dicitur hanc enumerationem, quod dicitur: si Chymera exciperet
 ad hominem, hanc propositio cura est, ubi facile quodammodo videtur. *Re*
 Probatione potest dicitur se non falsa. *U*rgenti quod dicitur est cura, quod hanc est falsa.
 pro arbitrio. *U*rgenti quod dicitur est hanc, si Chymera exciperet, ad ad hominem, et hanc cura
 est pro arbitrio quod dicitur est falsa: igitur falsus videtur, et Chymera, si exciperet, ad hominem:
 quod facta propositio videtur simul cura et falsa.

Re Ex omni hypothesi in potestate sequi duas quod dicitur, hinc quod Chymera
 excipere est in potestate, sequuntur ex eis excipere et quod dicitur: atque ideo de
 facto et quod dicitur propositio habentes quod dicitur in potestate dicuntur habere
 univocum quod dicitur, sub quod dicitur in potestate et in impli catur.

Bene tamen notandum est, quod illa propositio quod dicitur dicitur debent accipi per se
 et separationem, sed simul et collectivam, hinc modo, si exciperet Chymera simul
 ad ad ad ad hominem, seu quod idem est, si exciperet Chymera hinc ipso simul
 excipere et quod dicitur. hinc inquam propositio unica est, et cura sub quod dicitur
 in potestate, ideo absolute nunquam vera sunt et propositio quod dicitur, sed tamen sub
 quod dicitur, ubi dicitur est.

Similes obidictiones ferre infinitas à quoniam excipere potest: ab unquam fieri
 et ad finem adeam, talis nobis est in mea enumeratione dicitur hinc rei
 difficultate infirmasse, ne solus alij potest quod difficultatibus diffinibilibus
 non nisi alia tractemus. Profedo dicitur loqui nos technas superbi parum,
 et comidet vultu fratragenata, ac curricula penetrare, ne obis quoniam
 potest mare sub plantis et risu se exponat.

ps

iq

Brevi summariis illarum rerum
quae concernunt res partium
et donationum.

Fundamentum.

Partis quae solo ablatio cuiusvis alii personae dicitur potest dicitur. Et si id
sine quo potest haberi quicquid dicitur, ut si recipiamur necesse dicitur pars, sed
commodum est.

Membrum primum.

Corollarium primum omne generis improbat per hanc partem, quia sola per
substantiam vel aliter generis fit.

Corollarium secundum. Si quis dicitur sine finali effectus, sine datione, et
improbat per aliam partem. Ipsi vero datur, tunc est res singularis et non
dicitur, et per datur hanc partem.

Corollarium tertium. Si quis dicitur in obliquo est per partem hanc generis
inde non sequitur omne id dicitur de toto genere, hoc dicitur de alio
partibus generis in rebus: sed quodlibet, imo plerumque datur et per se, ut
eg. alius datur dicitur, intelligitur de parte hoc est factio albedinis.

De obliquo: nam albedo ipsa est improbat in obliquo, dicitur de
nominata alba: tunc vero est factio pluri hanc, hanc datur albi.
sic una dicitur comedi qui dicitur comestione, idcirco ad partem
hanc est ipsa comestione dicitur in partem, et hoc improbat in obliquo.
Vnde aliter colligitur quaedam donationum ut aliter quoniam hanc, debet
hoc datur accipi nec potest fieri reduplicative. eg. dicitur domus
antiqua per tale aliter donare, quia domus antiqua per tale in
vultus plures, annos, et dicitur donari: plures domus plures in
plures annos, existens dicitur donata.

Corollarium quartum. Si quis datur datur datur de summo a per contra factus
donationum consistit: nunquam hoc generis est, per substantiam est, et
dicitur esse extrinseca donationum, eg. vicius est de extra murum,
et datur usque ad totam donationem est effectus et intrinseca.

Corollarium quintum. Quomodo dicitur manet agitur, non mutatur, hoc est quod
dicitur nihil de novo dicitur aut desinit, sed nova datur, hoc est quod
id est nisi dicitur, quod dicitur manet adde per se, hoc dicitur manens
eadem donationem, quod quod dicitur nihil dicitur aut desinit, non
unum, sed per nova datur.

Corollarium Quod ad eadem cognitionem esse prorsus hominis si longis homo
fundatur eadem indentitate: et potest eadem cognitionem simul ad eam prorsus esse
habere in eo intellectus accepti. Unde intelligitur hic syllogismus: homo est
species prorsus est homo, quod pertinet ad speciem. nam homo in maiore premissa
particulari et cognoscitur ad illud in minore.

Corollarium Quod Qualitercumque. Ad distinguendum ad eundem a B,
dum est eadem generis B. Hinc nullus gradus inter eadem
generis alterius, quia de nullo dicitur potest ad adequatum ad se alterum, sed
patet ab inductione.

Corollarium Quod Qualitercumque. Duo sunt a parte rei separabilia
quae ad existendum, ut: lex et homo, vel opposita relatione, ut Verbum
et Verbum de patre Caesaris, signum est, et distinguendum realiter, quia de
alio, vere dicitur potest: hoc a parte rei non est illud.

Corollarium Quod a parte rei ad potest cognoscitur. Ad nisi eodem modo cognoscitur
cum simul sunt id est realiter identificata cum. Ad potest eadem eadem
cognoscitur divergentibus, quibus, et sic a se ipsa distinguuntur, sed in
distinguitur ad fundatum in ipsa eadem, sed in cognitionibus. Poterim
ad una res taliter dicitur distinguuntur ad se fundamento in re, potest
ad nihil divergentibus generis. eg. autem hominis a parte rei est ratio.
quia ad dicitur aliqua autem de qua realiter dicitur potest ad se ratio.
ad circos autem hominis potest hinc dicitur generis in cuius dicitur
distinguitur a ratione: ubi dicitur in seipsum potest.

Corollarium Quod Quod dicitur per logicam involvitur cognitionem
tanquam potest, et est eadem indentitate. eg. esse genus speciei differens
solum etc. Hinc quod dicitur, cognoscitur genus vel speciem
ostendit simpliciter, hoc ipse cognoscitur dicitur eadem, ad hoc modo brevis
demonstratio.

Ad est essentialiter simpliciter involvitur ad partes
in rebus, ad una pars illius est cognitio abstractiva, ipsa dicitur hinc
imposita in rebus. potest eadem in partes in rebus imposita potest
denotari, a seipso eadem supra rebus, sequitur ad cognitionem dicitur
potest, ad eadem ostendit acceptum cognoscitur.

Et si si dicitur vel speciem simpliciter hinc et eadem dicitur speciem vel dicitur eg.
et homine, hinc cognitio ad reflexionem cognoscitur, quia dicitur hinc in obliquum
imposita, obliquum autem dicitur illi dicitur, a dicitur hinc generis:

fit sola cena dicit comedi, obliquè dicitur dicitur comedi: fit
 longiliber antiq. dicitur dono dicitur, supra dicitur antiq. in aliquo
 impostata dicitur donari. & doctrina bene observanda est, imposita
 & in maiori Theologiae, frequenter recurrit.

Corollarium 1° Partes nrae hominis vel leonij ex. dicitur vultus, & i
 cogitatio, & i fra utilitarij: illa ad dicitur imparetur in alio, nra i in
 nullo, si qd ante sumat dicitur, nisi priori corollario exprimunt.
 eipit hanc dentionem: sicut cogitatio qua cogitatio dicitur dicitur
 dicitur dicitur cogitatio, licet ipse dicitur dicitur cogitatio, sicut dicitur
 dicitur dicitur albus, licet ipse dicitur dicitur alba.

Corollarium 2° Relatiō p^occati, non fundamētum, sicut, coxi
 partia utriusq. et rationali fundamētum, dicitur involuit alia p^occati
 ex ad hoc ut vult A fil filij filij muro B filij i, &
 utriusq. muro simul existat, et habet aliquid in fili in capite:
 nra i filij filij, cuiusq. utriusq. alba, ia & p^occati id qd habet
 & sicut involuit filij p^occati.

2us Membrus

Corollarium 1° Partes simplices sunt partes compositivae, p^occati
 ia compositivae i indicant de aliquo, in quo indicat aliquid de
 subiecto affirmatū vel negatū: de subiecto autem uno, p^occati p^occati
 de subiecto de aliquo, qd vult & pars compositivae p^occati.

Corollarium 2° Quia una p^occati potest habere rationem subiecti
 in p^occati p^occati: ex. in hac: Deus capere i vult p^occati
 una p^occati vel pars aliter p^occati, secundum dicitur qd p^occati
 p^occati

Corollarium 3° Sicut cogitatio i est p^occati, imo cogitatio i
 colina i filij p^occati, p^occati illa cogitatio vult dicitur aliquid
 affirmatū. Nota in cogitatio vult & p^occati. imo i

& fil representatio obiecti. 2us dicitur qd fil obiecto suo p^occati,
 vel dicitur. hoc notato fil

Corollarium 4° Tunc representatio obiecti i est p^occati
 ad hoc est representatio p^occati obiecto i cogitatio aliquid sup additū

Quia cognitio respicitur in unum alium, sed eo modo respicitur
quo semel respicitur, et quatenus respicitur illud alium dicitur, quando
est alibi, sed tunc dicitur quatenus obiecto: quod est quatenus obiecto
est cognitioni sup additur.

Corollarium quod Veritas debet esse aut falsitas dicitur pars amplitudinis
actionis, quia erit cognitio, si tunc vera est, potest esse falsa, et
id manifestat enumeratio: quod ad cognitio enumeratio dicitur requirit
debet esse Veritas, nec debet esse falsitas hancque pars.

Dicitur: deinde, non implicat enumeratio, si tunc sit vera nec falsa:
hocque est obiectum respicitur, vel est obiecto diffinitum (et tunc
est falsa) vel est obiecto generis (et tunc est vera)

Primum ad oppositum de vera vel falsa in sensu dicitur est enumeratio
actionis esse: licet veritas vel falsitas generis spectata possit
ab enumeratione ab esse.

Corollarium quod Veritas obiecti est pars enumeratio, scilicet quia veritas
est quatenus in enumeratio cognitionis est dicitur, et actualis quatenus
indiget et relatio predicatio in dicitur, ipsa obiectum dicitur aliquid
aliquid generis, nempe vel dicitur experientia, vel dicitur
generis possibiliter, vel alium quatenus.

Corollarium quod de diffinitio dicitur est relatio predicatio: hinc
falsitas dicitur quatenus negationem dicitur obiecti: hoc est requirit
ut obiectum aliquid se habeat, quatenus cognitio respicitur.

Corollarium quod Non potest eadem oppositio modo esse vera modo esse falsa,
quia potest idem habere modo plures modo pauciores partes, ita
ut noncat idem dicitur: nec potest eadem cognitio modo respicitur omnem
sicut se habeat, modo aliquid quatenus se habeat, sed si omnem semel respicitur
qualitatem respicitur a cognitione, sed illa cognitio videtur generis obiecto
nec si obiectum dicitur videtur, tunc eadem illa cognitio dicitur respicitur
obiectum dicitur dicitur, quod de novo agitur, sed dicitur illud, quatenus
habeat, et ideo si quis generis respicitur, dicitur tunc generis respicitur.

Corollarium quod Veritas est hypothesis quod dicitur. si impossibile est
dicitur, et existet ad quatenus fuerit affirmatio dicitur, illa dicitur
ad dicitur falsitas, et dicitur radicaliter seu essentialiter veritas:

quod unum est, quod est aliter, sed naturaliter ad id adquirendum videtur
 fieri, et a hac hypothese videtur, inde patet, quod ad auctorem
 ille dicit, quod ab alio intellectuali est exigit, ad id
 auctorem infra exigentia, sic per hypothese in parte videtur, et
 auctorem dicit, et firmari in conceptu creaturae, dicitur dicit
 est exigit, et creaturae, nam, valeat per conceptum
 ad dicit, dicit, dicit, creatura vero tollit, et dicitur, seu
 mediant, et dicitur in nota de hypothese, et dicitur.

Quid Membrum.

Quaedam circa generationem, et dicitur
 et multiplicationem ex
 videri fundamento de dicitur

Corollarius 1us Quodviscumque in genere accidentali multi-
 plicatur sola forma, et si dicitur illud sumitur de dicitur, et dicitur
 generatur et multiplicatur, sed unum. Ratio, quia dicitur
 dicitur supra saltem, propter dicitur, et dicitur, et dicitur, et dicitur
 dicitur se pons, nam si forma est dicitur, longe aliter philosophandum
 videtur, sic dicitur albi dicitur supra nunc et lac, et sunt
 dicitur albi dicitur, dicitur dicitur, dicitur supra dicitur
 dicitur et. Unde licet in petro ponuntur dicitur albi,
 dicitur dicitur dicitur, dicitur dicitur dicitur et dicitur
 dicitur dicitur dicitur, dicitur dicitur dicitur, dicitur dicitur
 dicitur rex Bohemiae et Ungariae habens 2 regna, et
 dicitur rex, et dicitur plures reges, quos sunt habent, et dicitur
 dicitur rex dicitur dicitur dicitur.

Corollarius 2us Quod si forma generatur figuratur ad modum se pons
 dicitur requirit multiplicatio forma dicitur et dicitur
 generatur, si dicitur illa forma figuratur a generatur dicitur. Vnde
 quod si generatur homo dicitur dicitur humoribus, et generatur

Dei divinitas, ideo d' multiplicatur Dei et homo, nisi
multiplicatur natura humana et divina.

Collatium Quod si forma figurata ad modum
partis, sed hoc intendere, uti quibus persona hoc intendere
figurata natura ad multiplicata illud quibus, d' requirit multi-
plicatio natura: hinc in divinis multiplicatur persona, sicut
natura divina manens in multiplicabilis;

Collatium Quod si multiplicatur quibus natura semper requirit
multiplicatur natura et personalitatem, Ratio: quia ad multiplicatur
omni quibus substantiam semper requirit multiplicatur illius,
et tale nomen derivatur, et d' hoc in quibus figurata: quia quod
et quibus homo Dei et derivatur figurata natura, ideo d' multi-
plicatur nisi natura sit multiplex.

Cor ad regulam multiplicatur substantia seu personalitatem
ad multiplicatur omni quibus substantiam hanc est causa,
quia personalitatem semper imperatur in rebus: ad personam et quibus de
se invicem negare, si vult d' esse multiplicatur. exemplum ubi

Colliges ino Cur haec propositio sit vera: Dei est homo, quia
sunt haec hinc semper, personalitatem et quibus substantiam
est causa personalitatem et quibus substantiam humanitatem: videtur verbum
divinum, et substantiam divinae quibus humanae naturae.

Colliges rdo cur haec sequela falsa sit:

Pater est Deus, et Spiritus Sanctus est Deus, ergo sicut unus Deus
et Spiritus Sanctus est Deus, ergo sicut unus Deus

Ratio inquit, cur haec sequela falsa sit est haec, quia Deus
est quibus natura, ergo tam diu d' multiplicatur quibus natura
divina d' sit multiplex. Idem inquit semper distinguere.

Pater est Deus et filius est Spiritus Sanctus est Deus ita ad d' multiplicatur
est Spiritus Sanctus, ergo non unus, sed tres personae.

Colliges Sic ut Suarez ait in 3. parte 1. the. ad Mariam
et personalitatem, manente eadem natura semper manent idem homo,

sed d eade psona: itaq; si una Petri haberet 3 psonali-
tates, tunc eunt 3 psonae, & unus homo, nec videlicet implicare
pote eundem hominem esse petrum paulum et iohannem, sicut in divinis
sunt 3 psonae licet sit unus Deus, hoc tamen est dignissime, et
singula psonalitates humanae realiter distinguantur ab humana
natura, psonalitates vero divinae ad eodem modo distinguantur
a divina natura.

Colliges quod est Theologus, quod si Verbum divinum de se
humanae naturae Christi et illi succederet psonalitates, creata,
ad hunc numerum hic homo, et hic Iesus, quia ad hunc numerum
totum id est p nomen homo et Iesus significatur, sicut ad genera
naturae significatur aliquot psonalitates indeterminate sumpta,
sunt hanc determinata natura. Ad vero d numerum Christus sine
haec psona quia Christus explicite significatur hanc psonalitates, Verbi
divini, quod illa sublatam d numerum genera psonae Christi.

Colliges Ultimo Quomodo vera sit hanc psonae: Deus et Verbum
et unus. Intellige p nomen Deus summa psonae et in deo
sint, tunc ad genus a hic: Deus est psonalitates d determinate
Vna Christus ad unitatem d exprimitur, sed in hanc receptionem
sunt est pluralitate psonalitates, sed multiplex, habens
hanc naturam divinam, quae una.

Et hanc falsa est Deus d Verbum. facit ad hanc genus,
psonalitates naturae divinae d Verbum. Quod falsa est hanc Deus
d Verbum. quia sententia: nulla psonalitates pater.

Plag genera Deus summa in ppositione est psonalitates divinae,
quia natura divina capax est plurimum psonalitates. Ad v creatura
genera, qualia sunt homo leo auro, quia facta naturaliter d
pote habere plures substantias simul, d summa in ppositione est.
sed hanc de re de naturae operatione dicta sufficiunt.
sup est digressio, de quo sequentes disputationes insistent.

In Libros Analyticos Aristotelis.

Artes quae libros de systema generis, quorum duos vocant
prioris & posterioris. ut uno nomine vocantur analytici, hoc est
resolutorii: analytis est latine sermo resolutio, ut patet ex eo
libro 2do de interpretatione. et libro 1o Elenchorum: et libro
Ethicorum ad Nicomachum. id est in libro 7o meth. etc.
Rationes enim philosophorum vocantur resolutorios dandi Coniuncti
certes in primo his: qui nimirum Artes artificios systema
a se inuentas resoluunt in sua principia, ut quae sunt, ut
partibus, et quae bene dispositae sunt. sic etiam alij artifices
sua arte facta in suas partes diuidunt: et horologiorum
diuidunt horologia in rotulas quae inuicem nexae sunt quaedam
temperantione et mensura mouentur indices, et horas indicant,
et quaedam mensurat tempus. de quare fusi discurrunt Coniuncti
voco eis. Ad quod Artes primis duobus libris agit de systema in
genera. et de posterioribus de demonstratione quae dicitur
intra capitulum 1o huius non sequens.

DISPUTATIO IV.

De systema in genere.

Quaestio Ima.

De discurfu et sequentia.

Secundo ima.

Quidam quadruplex est diverſus, et
conſequentia.

J

Vocabulum diverſus exprimitur et originaria ſignificatione
ſignificat modum localem, et expreſſum ab uno ſpatio ad aliud.
per metaphoram hanc loquitur et ad operationes intellectuales
invenitur, et ab uno obiecto ad aliud quodammodo diverſum.
Est igitur diverſus intellectualis expreſſio veritatis novae a cognitione
unius ad cognitionem alterius. ad cuius rei ultimum intelligitur.

Notandum est quod ex capitulo in ſumma, lib. 3 et 6 de
ſummaſque cum modo dicto, quo indertio nulli attingunt plura
obiecta et ſpacia. Jura et, quod unum obiectum cognoscitur in
alio modo in imagine et ſpeculo. ſic e.g. Petrus habens hodie
cognitionem Dei, et eras reflectens ſe ſupra hanc cognitionem
hodie habitam, cognoscit in illa Deum, et ad illa cognitionem
et factiſque imago Dei. et hic magis cognoscendi dicitur **POST**

Ad hoc nota plura obiecta cognosci ſucceſſive, unum ſunt poſt
aliud, absque ulla dependentia, und quocumque cognitionis. e.g.
ſi nunc cogit de fundamenta diſputationis: poſtea de poſtcedenda
parte in Gallus et **POST**. deinde de munditia, et moribus
in ea emendatis: et ſic deinceps ſaltando ab uno ad aliud ſine nexu,
ſine obiectorum coherentia, ſine pendente dependentia cogiti
onis inter ſe. Et hic magis cognoscendi vocatur a S. Thoma
diverſus **ad hoc ſucceſſione ſive POST** **ALIBI**.

Alio modo unum cognosci dependens ab alio per cognitiones inter ſe
conexas, et ſi una diſis imago alterius, ſed quod ex unum de la
unus quod inferiori unitas alterius pro nexu, et ſic ab uno unum
vale incedit, et pro quo nexu unitas ex poſitione unum

S. i. quid est duplex sed diuersus et consequentia.

Quia ponit aliud. Ita in horologio rotato motu una
reliq. mouent. res reliqua, res in fine gressa, et na aliud
mouet, quocum gressa e. Pari modo est una veritas
intellectu mouere ac determinare ad alia veritate, ut priore
moral. ad hic motu cognoscendi dicitur unig ex alio obg. antea,
nominaue uocat Disseruere q cognoscat ut dicitur
et ante, et de ante et uicinis, is statim pt inferre alia
uicinitate ut 2 prioribz moral, fact hunc, qd ois homo e
uicinis.

Notandum 2do in hac discurfu semper inducere 2 obiecta:
unus ex quo aliud deducit, qd uocat ANTECEDENS.

Alteru ad exprime inferri, et uocat CONSEQUENS. ut
Deo e inferioris perfecti, qd e impeccabili. Obiectu prioris
gratiarum dicitur ant. posterioris consequens.

Notandum 3tio consequentia qd hic sunt, e ratione
gredientis uia proprie in alia, uel in alij. fine: qd qd
e gressus consequentis in antecedente.

Porro cognitio qua indicamus obiectu gelusum, e gressu in
obiecto pmissum, uocat effugia mentali, seu illatio, quia
et ad nominaue effugia dicitur se ex parte obiecti, sed
effugia naxq unig obiecti in alio, et dicitur effugia obiectina,
de exprime q parte illarum et qd.

Notandum 4to denotations antecedentis, consequentis relationis:
e denotations 2do intentionales puenientes a nra cognitione:
na antecedentis ad nros gressus neutru obiectu ut ante
cedentia respectu aliorum: qd denotat antecedentis et consequentis
quod ab intellectu disponente et ordinante cognitionis
aliorum.

Notandum 5to sola bona consequentia mereri nomo consequentia
ad reue notat Capilij hic n 23.

Ratio funditur ex Dialectica in prioribus et in istis syllogismis
 de syllogismo, eo quod nihil concludatur; igitur frequentia mala de
 frequentia proprie loquendo, sicut amicaliter de aurum.
 Ratio ulterius est, quia mala frequentia in quibusdam de his frequentia, eo
 quod in his generis propositionibus. Unde in syllogismo nunquam
 dicendum est de his frequentia sed: frequentia. Ratio, quia
 in illis sit legitime; et tunc processu antecedente frequentia
 procedenda est. vel illas in his legitime: et tunc absolute
 neganda est frequentia. Si vero ex uno capite solo sit legitime
 illas, tunc illas ex illo solo procedenda est frequentia, et capite
 v. g. ratio est neganda. causa huius doctrinae est desumpta ex
 generatione ubi dicitur prius explicanda: quod generis si datur, tunc frequentia
 bona; si vero non datur, frequentia erit nulla. Quando quod negatur frequentia
 falsum est, negari generationem ab his in frequentia.

Sectio Secunda

De regulis bonae frequentiae.

Regula Prima

Ex vero non nisi verum deduci potest.

Sensus est quando una verum est alius hoc ipso necessario
 verum frequentia. Si alius est verum et frequentia falsum,
 tunc evidens signum malae frequentiae.

Flagit quod ex hoc antecedente: quo ego dico hoc est ante
 inferat hanc, quod est tunc facit mala frequentiam.

Ratio huius regulae est ista, si ex vero possit sequi
 falsum tunc non verum est falsum datur generis: Non
 coniectio est fundamentum unum tunc deducatur ex alio:

Atqui id quod habet necessariam connexionem ut verum dicitur
 est verum; quod si falsum habet necessariam connexionem ut
 verum, sequitur quod falsum sit verum. probo minore.
 id quod habet necessariam connexionem ut verum, est tale ut
 necessario ponatur ad positionem veri, sed falsum non ponitur
 necessario ad positionem veri, quod id quod ponitur necessario
 ad positionem veri non est falsum: quod est id quod habet
 necessariam connexionem ut verum est verum. Quod autem falsum
 non ponatur et inferatur ex positione veri inde patet, quia
 falsitas pugnat cum veritate: quod non patens falsitas
 necessario necesse est veritate. Nam necesse est aliquando
 pugnant cum eodem sunt contradictoria nec possunt simul pati.

Regula 2da.

Verum ex vero et falso deduci potest.

Hanc regulam primi vidui potest probari, sicut per se
 examinabit bene in illa parte. Et prima quidem
 quod verum possit deduci ex vero non est dubium, cuius quippe
 est, quod una veritas potest necesse est altera, necesse est igitur
 ex veritate quando verum potest deduci ex falso.

Sensus igitur regulae est, quod propositiones falsae possint
 supponi et fingi ut verae, et sponte hae suppositione, quod
 sint verae, potest ita poni in systema, ut gestis alijs premissis
 necessario cogitur concedere propositionem inde deductam
 Talis est sequens syllogismus.

Omnis homo est brutus,
 Omnis equus est homo quod
 Omnis equus est brutus.

In hac syllogismo supponitur premissa esse vera, alioquin si generaliter esse falsum non posset illi intellectus assentiri, posito quo per hypothese propositiones et priores syllogismi de veris et de illis assentiri non potero non assentire conclusioni ac quod necessario quare fit in duabus premissis. Quod ex falso potest deduci verum si tamen falsum fuerit, nam est verum aut fingatur. Ratio huius rei est, quia si forte hypothese quod falsum in antecedente posito fingatur est verum, ad huc consequentia sequens verum est. quare in antecedente. Vero non quod ens a parte rei verum fit, sed quod fingatur est verum.

Dices: antecedens a parte rei est falsum, quod si ex illo deducitur verum, sequitur quod verum fit in falso quare.

Re. ens est quidem falsum a parte rei materialiter et secundum se nihil unius tamen quia supponitur et fingitur est verum, id vero in ordine ad illationem perinde possumus ut ne si est verum, quia sequens verum est antecedente quare intellectus assentit antecedenti et assentit illi ut verum ex hypothese, igitur sequens hoc verum est antecedente quare ex hypothese censetur est verum.

Itaque realiter loquendo et procedendo a suppositione nulla incedit quare non falsum qua tale est in verum.

Regula 3ta

Falsum non nisi ex falso sequitur.

Proleat. Falsum non potest sequi ex vero, alioquin falsum necessaretur vero: si falsum non sequitur ex falso. Deinde conrural non nisi ex vero sequi potest est illa prima. si ex vero non potest sequi falsum, sequitur falsum non nisi ex falso sequitur.

Quod dicitur est ad finem falsum non potest sequi nisi ex falso, si est invariabile ex falso non sequi nisi falsum, si falsum supponitur tale quale est: si vero supponatur falsum sed verum, tunc ex falso potest sequi verum quod non est ex illa 2da, ubi ostendi quomodo ad huc verum quod dicitur vero, et non ad falsum. Pari modo videtur est quod ex vero non sequitur nisi verum. falsum non est quod verum non sequitur nisi ex vero: si verum potest sequi ex falso, alii falsum non potest sequi nisi ex falso: si est falsum sequitur ex vero, id hoc ipso in falsum et verum daretur necessaria conexio, quod nunquam dandus est.

Regula 4ta

Ex contingente non solum contingens, sed etiam necessarium sequitur potest.

Quod ex contingente potest sequi contingens, indubitabile est, quod potest sequi necessarium potest. Patet duo extrema inter se necessario conexa necesse est in medio uno hinc contingens. e.g. Petrus est autem hinc conexio necessaria, et patet hinc in futuro necesse est in medio hinc hinc contingens: quod dicitur ex contingente sequitur necessarium, cum ostendo in capite.

Omne significativum est autem

Petrus est significativum, ergo

ubi videtur quod Petrus est autem in conjugatione, necessarium necesse est in hinc, et si hinc contingens, necesse est Petrus in medio uno significativum.

§. 2. de regulis bonae consequentiae.

Probatur ad. Eo modo mediant extrema inter se, quomodo necesse est
extrema duo, sed in primis necesse est extrema in medio uno
necesse, quod in gelatione inter se necesse est, sed ad hoc gtingentibus
necesse est hoc gtingentibus si de necesse potest sequi gtingentibus: quod gtingentibus
ad potest sequi ex necesse.

Quia potest sequi systema, in quo ex duabus primis necesse sequitur quodam
gtingentibus.

Omnis aliquid malum est lignum ad id,
omne aliquid malum a cadentibus, quod
aliquid cadentibus est dignum ad id.

9

Ecce! utraque primis necesse vera est, et propterea propter hoc est gtingentibus,
quod ex necesse potest sequi gtingentibus.

pro Responsione Notandum: Unus in primis propositus potest sumi in
specie acceptione, nempe conditionale et absolute. si aliquid malum hoc
sumatur specificacione, videtur hic sensus: quod aliquid malum hoc despondit,
ad in ratione malitiae, non vero malitiae in sensu specificacionis
in capitulo, si vero sumatur conditionale et reduplicative, tunc
sensus est, aliquid malum quia malum et ratione malitiae de despondit.
hoc propter, ad oblationem

De eius distinctione et dico, si dicitur mali sumitur in specificacione
hinc, descendendo a ratione malitiae, tunc primis potest fore necesse,
et sic gtingentibus potest sequi ex necesse. Quod si vero dicitur mali sumitur
malum conditionale et reduplicative, tunc necesse istius consequentiae
debet sumi conditionale et reduplicative. alioquin tunc aliquid
in primis accepti quod in gelatione intierent systema.

Quod sensus gelationis videtur hic. aliquid cadentibus si malum est dignum
est ad id. vel hic: aliquid cadentibus quia malum dignum est ad id.
utraque propter necesse vera est. Ut sic apparet quomodo
ad hoc ex necesse potest sequi nisi necesse.

Regula 6. ta

Engtingentibus potest sequi impossibile.

Probatur. quia quod est gtingentibus, potest esse verum, si quod ex gtingentibus potest
sequi impossibile, tunc ex vero potest sequi falsum.

10

nam de impossibili falsum est. probatur sequela antecedentis: quingens
 in definitio est quingens proinde ex eo quod aliam sit impossibile, sed
 hoc se semper movet quingens; potest quod aliud quingens ad hunc
 ex se, et independenter ab eo, et inde deducitur: si igitur propositio,
 quod deducitur ex quingente, sit impossibile, tunc ipsa propositio impossibile
 erit quoniam in aliquo vero, ex quo deducitur. hoc autem pugnat
 cum priori re, qua diximus ex vero ad posse fieri falsum.
 Itaque ad hunc modum procedi potest, quod ex quingente, si ponitur ad falsum,
 sequatur falsum, quod perinde est ac si ex falso sequatur falsum. et haec
 aliter dicitur simul et prioris re ob aliquam propositio ad hunc modum
 potest.

Regula septima.

Quid quod stat in antecedente, dicitur
 stat in consequente ad hoc est quod
 Quod quod stat in consequente stat dicitur
 in antecedente.

ii

Itaque re, explicatur in exemplo quo ad unum membrum.
 ad duo sol licet quod dicitur est. Ad hoc est quod a judiciali
 re, si
 et ad repugnant enim propositio id dicitur repugnant
 in 2da. q. hanc propositio: sol ad licet repugnant gradatissime
 in primo, quod repugnant dicitur in posteriore: hanc legitima est ipsa
 illatio qua dicitur: sol ad licet, quod dicitur dicitur.
 Ratio, quia si aliquid stat in antecedente ad potest stare in consequente,
 tunc id potest dari aut verum, et consequens falsum, quod factum est
 consequens different in uno 3to, quod dicitur different in se per
 dicitur, si aliquid verum in antecedente, ad legitime dicitur
 in consequente, tunc id non ipso dicitur dicitur quoniam in se aut consequens,
 quod potest dari est verum, et consequens falsum, quod propter in plerumque,
 ad posse procedi.

Probatur. nunc 2da pars re. Potest enim esse falsum, ad
 consequens verum; quod potest aliquid stare in unitate consequentis, et re,
 pugnant veritati antecedentis. deceptum.

Quod dicitur dicitur quod est logicus. Patet de veris antecedentibus, nempe quod petrus sit doctor, et si dicitur sit doctor logicus, sed hoc dicitur Rhetoricus, vel doctor Grammaticus. Item cum dicitur: petrus est philosophus quod est scientificus. Cum huc consequens stat dicitur quod sit Rhetoricus, aliquid hoc est Rhetoricus repugnat cum antecedente, quod cum hoc Rhetoricus est, dicitur philosophus, et si quod hoc est Rhetoricus sit scientificus. Igitur legitime est hanc illatio. Petrus hoc est Rhetoricus, quod est scientificus.

Et illa alia illatio vitiosa est qua fit inferitur: petrus hoc est Rhetoricus, quod est philosophus, quod veritas aliqua potest stare in consequente, et quod in antecedente.

Alia et expeditior placet huius ratio est haec. Patet in antecedente esse verum inferius, et in consequente verum inferius in superior. hanc posito dare placet ratio hoc modo. Verum superior talis potest quod inferius, et in consequente veritas inferius, et in talibus idem talibus quod inferius; quod verum superior potest stare in aliquo, quocumque dicitur stare inferius; quod potest veritas aliqua quoniam consequenti, et dicitur quoniam antecedenti potest ad aliquid dici de analogo, et repugnat hanc.

Regula 8^a hanc.

Ex quo cum sequitur aliquid, ex illo dicitur sequitur consequens.

Exemplum: Ex quo cum sequitur inferius, ex illo sequitur dicitur inferius. Quando cum legitime inferitur quod petrus sit hanc dicitur legitime inferitur quod sit autem, minus fulsit. Item Ex quo cum sequitur quod homo sit sub speculo, ex eodem legitime inferitur quod homo sit sub speculo.

Ratio, quia si ex aliquo potest fieri aliquid, et dicitur consequens, tunc aliquid potest esse verum, et sequens fuerit. Cum quod ex antecedente vero sequitur sequitur consequens verum, quod dicitur necessarius, et dicitur consequens.

13

medialiter est omni illo, quoniam nichil aliud.
 Ratio illorum est à priori, quia id ex quo sequitur aliud, est aliud
 est aliud aliud, quod non est, sed est mediatur. eg. homo est imbecillus
 aliud aliud, et mediatur aliud aliud. Quomodo enim
 igitur verum est quod homo fit aliud, quia homo est, dicitur verum aliud
 inveniunt, quia homo est, et aliud legitima erit haec utrumque illatio:
homo est aliud, quod homo est substantia. Non haec homo est aliud, quod
invenit. Nam autem respectu univocum est aliud imbecillitas,
 respectu substantiae vero est aliud mediatur, quia in assempse locum
 predicatum inferitur est aliud, imbecillitas supra est univocum, propterea sub
 stantia vel corpore, et denique ens.

Regula Nona

Quid est repugnans asserenti dicitur
 repugnans adiectivo, sed dicitur g.

iq

Deducit haec regula ex supra dictis, et probatur breviter.
 Quod est repugnans alicui, dicitur repugnans homini, quia alicuius
 potest, et potest plerumque vitari, quod homo, quod enim aliud
 dicitur vitabile, illi dicitur potest vitari homo per predicatum,
 homo est minus bene potest quod aliud.
 Et potest aliquid repugnare homini, et dicitur repugnans alicui: non est
 dicitur quod aliud est repugnans homini.

is

Haec sunt quae sunt argumentandi et arguendi considerationes, quae graeci vocant
 tropologiam id est dictionalem, uti exponit Aristoteles in libro de interpretatione. haec sunt.
 Per argi homo, quod est ratiocinatio.
 Per argi ratiocinatio, quod est aliud.
 Per argi aliud, quod est corpus.
 Per argi corpus, quod est substantia.
 Per argi ratiocinatio, quod per argi substantia.

Sic q uellet p foris plare gelru' faluatur in si pholopphiat
audiat, id uere ghabit huc nobo.

- Si potius audiat phtias, uis uisibilib' occupat,
- si uisibilib' occupat, fugiet, adit.
- si fugiat obit' amouebit' occasiones peccandi.
- si amoueat occasioes uisibilib' peccata.
- si peccata uisib' auerit' gradus finale.
- si auerit' finale gradus, saluabit.
- q' i' mo ad ultimam si potius audiat, phtias saluabit.

Ubi diligenter aduertendum e, citius e, ut p'prios capis alius dedit
curis, habent debita' q'noxia' in se; nam si hoc d' obseruare
facillime captiones et impura inueniunt.

Talis capio e' si sequere iuribe.

- Qui imodice bibit, in temperare bibit.
- qui in temperate bibit fid' obig.
- qui obig e' bene dormit.
- qui bene dormit d' agit' male
- qui d' ualeat d' peccat.
- qui d' peccat saluatur.
- q' i' mo ad ultimam qui imodice bibit saluatur.

In hoc discursu dicitur ante penultima p'p'io. licet ad uerum
ius d' peccat, uisib' ad peccate ante. falsu' e' autem illu' q' peccat.
ante ad peccat' d' retrahatur, saluatur, d' i' a' d' peccat. q' homo
q' peccat' p'cedit ad retrahatur bonum. debet q' loco
fuerit' p'p'iois poni huc: qui d' e' in peccat' saluatur q' p'p'io
uix e' sed ad uisib' cu' p'cedente, sicut in hac: q' dormit d'
in peccato. nam q' incedere uere somnia de peccato mortali d'
q' uisib' dormit in peccato mortali, et si exprimat dormitare mors,
dormit perimit. igit' ex defectu huius q'noxionis uisib' artem
nihil ualeat. Plura de q'noxia q' uollet legal' Capiliu' hie
lib 3 capite 2 per uisib' sicut lib 3 c 8 lectioe i' Notabilijs
Jouellu' uisib' q' a' c 3 tollitur lib 4 c 2 P'p'ia lib 6 c 4.
Nos ipse s'p'it' q' uis' egredimur.

Quaestio Secunda. De Syllogismi partibus et principiis.

Sectio I^a.

De Principiis directivis syllogis.

36

Syllogis si eius quilibet species est collectio rationum, seu ratio, univocalis. Definiri ab Aristotle primo prius est et ut prius est si sit. Oratio, in qua quibusdam propositis, aliud quid oppositis necesse est coniungere. Explicio singulas partes deponi.

Dicitur 1° oratio videlicet complexa et composita ex pluribus propositis univocalibus ad se invicem ordinatis, cuius certa collectio sit sine verborum permutatione.

Dicitur 2° Quia quibusdam propositis hoc est in qua oratione ponitur factum vel equaliter et permittit in certa figura et modo dispositae, unde syllogis sua forma habet, sine qua non est syllogis in se. Porro huiusmodi de dicto scire cognoscitur ut propositae, sed in se. Ad intellectum illius et assensum subferre, et eas affirmando concedere, donec in quibusdam modis cogatur assensum dationi.

Dicitur 3° aliud quid oppositis hoc est conclusio seu propositio ut deduci ex prioribus et. solet autem conclusio exprimi per propositam illam. ERGO: cuius conclusionis verum in propositis necesse est in medio vero hoc est in uno vero, in ipsa vero conclusionem illi verum necesse est imitari in se. est igitur necesse, cuius proposita illam ERGO ut sit aliquid intellectus pendens ex alio, quomodo necesse, et per quod necesse aliunde deducitur ac inferitur.

Dicitur 4° ultimo necesse est coniungere contra hoc habet. scilicet, conclusionem inferri per propositas, et per permutationem et in se obediunt conclusionis et permittant. Unde si in se propositae nulla inferatur conclusio,

Non erunt systema. ex. ut dicitur Terra pignora, Lonicera filicula,
quod baculus est in angulo. et a necessitate est frequentia pariter infra
Dicitur omnis longum systema et regulari utriusque principii regularitatis
sive directivis, et sunt species generis. Et dicitur sunt extrinseca, sic
dicitur, quia sunt fundamenta, cuiusmodi species ista immittitur
ad quodlibet principium, non potest negari species. Alia sunt principia
intrinsicca, quae vocantur figurae et modi systematum.
De singulis agemus partem.

§ Primus.

Dicitur de omni et dicitur de nullo
explicatur.

Haec principia utriusque ab autoribus vocantur logica.
De illis agit Boetius huius libri et primo.

In dicitur de omni fundatur systema affirmativum. In dicitur
de nullo fundatur systema negativum. huius breviter utriusque
sensus et explicatio subiungo.

Dicitur de omni habet hunc sensum. Quid quod est de
aliquo veritate et distributione simpliciter affirmari, illud dicitur
affirmari de quocumque alio sub illo genere. ex. sub hunc generem
Petrus, quod est de hunc potest affirmari veritate, illud dicitur
affirmari de Petro. exemplum est sequens systema.

Omnis homo est animal.
Petrus est homo, ergo
Petrus est animal.

Dicitur de nullo sic debet intelligi. Quid quod est de aliquo
veritate et distributione simpliciter negari, illud dicitur
negari de quocumque genere in illo. sic Petrus generem in hunc, quod si de omni
hunc potest negari lapis, dicitur potest negari de Petro. Docebitur
Nullus homo est lapis.
Petrus est homo, ergo
Petrus non est lapis.

17

Quæ ad hancmodi syllogismos satis est ad huc distinguenda ab uno solo,
aliquo hanc est et legitime gubernetur sequens syllogismus.

Nullus homo est lapis
Nullus autem est lapis, quod
Nullus autem est homo.

Ecc! hoc homo, quæ autem distinguuntur à lapide, sed in lapide,
nec homo est nec autem est illo identificatur, sed homo ac autem in
differentia inter se. Quæ ad differentiam in lapide, si vel homo
vel autem est idem est lapide, sed et Avdures dicuntur differre
in una sententia, sunt illa affirmata, aliter negata. Quod sententia
autem est negata, vel utique illa affirmata, in dicuntur differre,
sed potius querere. Unde

Colliges errare illos, qui affirmant ea omnia quæ in sententia cadunt uni solo,
in se cadit inter se. Ita inquam, qui ita sententia, errant, ad primis
quæ negantur negativum perperam explicant, inde ad sequens quod
angelus in se spiritus. pro sequela.

Ex mente hunc autem quæ cadentur est, illa quæ in sententia cadunt uni solo
in se cadit inter se: sed angelus et spiritus in sententia cadunt uni solo
sunt lapide; quod nec sententia cadit inter se. Major est ad unum.
minor est ad unum. in nec angelus nec spiritus identificantur est lapide.
quæ sententia est informis.

Contra etiam Quia inde sequitur omnes illos syllogismos, qui regulantur ab
hoc principio quod pars majoris negativis, quæ sententia est, quod
et res, quæ qualitas potest negari de alio solo, sed pars majoris negari
de se. eg.

Nullus lapis est homo,
Nulla gemma est homo, quod
Nulla gemma est lapis.

Vides, falsitate principii, quæ nullus sic ostendo.
Ita et quod sententia cadit inter se, nec sententia talia, ut cui repugnat
unum, sed etiam repugnat alterum. eg.

Dico 2da Principia loca in omni & modis in figuris
 claris elucens qual metea. Ratio gradationis e, qm in
 his modis huius figura magis extremum in pmissis affirmati
 butine de veritate de medio vero, et in gradatione affirmati
 de minore extremo, qd gradus sub Mairi: qd clare elucet
 dictu de omni, id e clare apparet omni illud qd de medio
 vero dici pot veritate et distributine, etia pot dici de illo, qd
 sub medio vero gradus.

19

Vnde si ante pot veritate affirmari de simplicio, etia homo
 potest de illo affirmari, qm ut homo e ante. quod aliud qd
 veritate evidenti quicquid intelletur.

E dicitur in systemis oppositorum et illis, qd sunt in 2da et 3ia
 figura, claris apparet principia metea qua loquuntur
 de his systemis.

20

Omne peccatum e fugiendum,
 Omne peccatum e malum, qd
 aliquid malum e fugiendum.

Hic e systema in darapti, et statim apparet ex eo qd malum
 aliquod e fugiendum fit idem, et nati est peccato seu malis
 vero: imo potest esse malum et fugiendum sed ead in qd, qm
 sunt eade uni dno. Sed quicquid facile deprehenditur
 in alijs systemis, modo examinatis

¶ Quartus

Obiectorum solutio d' principia
 logica.

Obiecta in dno systema qd sunt vna systema vel quatuor
 pot dirigere a principia logica, qm nulli vna systema aut
 quatuor gradus sub alio, qd principia logica d' sunt veritate
 bona, nec omni systema regulabilia.

21

Re. Veritas quælibet gloriari sub se miratur per identitatem, id
 illo modo quo species griseæ fulgentes, vel nigrescunt sub figuræ.
 nihil unius generis est gloriari unum sub alio per identitatem, ad
 hoc, ut veritatem principium legimus.

Terminæ singulares vero ita ponuntur in systema, ut appalearunt
 eorum virtute. De exemplum. cum dicitur Joannes est ante senex; et
 valens hinc qua dicitur: Paulus est Joannes est ante.

De his ita apparet dicitur de omni.

In casu huiusmodi systema expositorum, et plantarum hinc terminæ singulares,
 rite, claris apparet principia metæta, ut generalis generis,
 ante infra positos systema.

Petrus garridus
 Petrus est hic homo, quod
 Ibi homo garridus.

Hoc autem cantus,
 Joannes est hic ante, quod
 Joannes cantus.

Paulus est dicitur legimus
 Paulus est Petrus, quod
 Petrus est Dicitur legimus.

22 Obijit res dicitur de nullo in retatu systema et de figura
 eg. hinc

Omne autem est senex
 Nullus lignus est senex
 Nullus lignus est ante.

In hac propositione negatur autem de ligno, et si de gloriæ autem
 sub ligno, quod hinc systema in retatu a dicitur de nullo.

De eorum dispositione in retatu hinc systema a dicitur de nullo,
 clare quædam generalia, in retatu implicare Archæologia, Nigro
 generalia. Et apparet quomodo dicitur de nullo

utlet syllogum ante positum, sciendum e[st] q[uo]d propositio negativa
potest queri simpliciter: igitur minor q[uo]d propositio est conclusio, ut sunt
negativa, potest queri simpliciter hoc modo. Nullus sensibilium
est lignus; q[uo]d nullus autem est lignus. ponatur deinde minor propositio
tuo Maioris, et probabitur hoc syllogus.

Nullus sensibilium est lignus,
Omnis autem est sensibilium, q[uo]d
Nullus autem est lignus.

Ad si lignus negatur veritate de sensibilium, negatur in generali
omne veritate de omni, q[uo]d generaliter sub sensibilium: q[uo]d dicitur de
nullo ei querit.

¶ Quintus

Divisiones q[uo]d principia meteo philosophiae.

Obiectum igitur q[uo]d principia meteo sunt haec: q[uo]d fundat
uni deo, sunt eadem in se hinc in qua principia obiectum
q[uo]d videtur fallere in sequenti syllogus.

Essentia divina a parte
Verbum est essentia divina, q[uo]d
Verbum est parte.

In hoc syllogus q[uo]d missae sunt de fide eorum, ob id q[uo]d frequentia
est haereticis, licet videtur plane fundari in principio meteo.
Nam Verbum divinum est parte distinctum, ut uno deo, videtur
ut divina essentia, ob id q[uo]d idem dicitur in se: q[uo]d unum
loquendo syllogus in illo principio meteo fundatur in haec
q[uo]d dicitur.

De i[st]o
providetur syllogus si bene examinetur d[icitur] ut bonum.
hoc. Vel ad maiorem sumpta est veritas, habens hanc formam.

Omne qd e effia divina e part. ad hunc negat Maior
vel e partitio, et hunc gelugio utpote. Ea tly partitio deinde
intelligit e: minor ad e dicit partitio, habens hunc sensu: Vel
e alij, qd e effia divina. Ecce! medij vng id e effia
divina nunquam deprebitur: qd peccat system.

De 2do qd dicitur in forma sic responderi ut pfecto
Mendo de pna et alij. Effia divina e partitio
Maire: ita ut distinguitur virtualiter intrinsece a parte quod
Maire: ita ut nullo modo distinguitur, nego Maire, et dicitur
principio minor. Verum e effia divina, ita ut virtualiter
intrinsece distinguitur ab illa parte minor, ita ut nullo
modo differat nego minor et nego qd sequit.

Scilicet si fons sit, effia divina identificat ut potest
Vltio divina, dicit virtualiter intrinsece absolute et simpliciter
neganda e qd sequit. qd sic apparet quomodo hoc principium
mittent. dicit in dictione qd fallat, si vult applicari.

24

Aliter 2do sequens system qd dicitur principium.

Omnia homo e ante
petrus e homo, qd
petrus e ante.

In hoc system ante d e adaequate id e ut homo, nec homo ut
petrus: dicit ad ante qd sit homo: d dicit homo q d sit petrus:
qd ex eo quod homo sit ante, et qd petrus sit homo d sequitur
qd petrus sit ante.

De 2do ante sumi diffinitione
e ad predicatum propositionis affirmative similiter et homo accipit
diffinitione in minore pmissa: est igitur licet ante in comae
qd identificat adaequate ut hunc, nec homo ut sic ut petrus;
al alij ante ut hunc dicitur homo ut petrus adaequate identificat
qd sit e.

Vnde colligitur in omni syllogismo necesse dicitur pedere 2 pmissas,
 nec ad in gelatione 2 nescitur in se, requiritur ut prius utrumque
 extremum nesciat, ut medio vero, ad quod semper requiritur 2 ppositis
 in quibus una maior extremum, in altera vero minor extremum
 iungitur ut medio vero. Ad hoc quandoque procedat
 gelatione unica pmissa, illa ad pmissa virtualiter 2 plecte,
 et altera habere sub intelligitur e.g. cum dicitur

Omnis homo est animal, quod

est pelagus est animal.

Sub intelligitur quod pmissio: quod pelagus sit homo: nisi enim pelagus
 est homo, dicitur parum sequitur illud est animal, quia parum est
 illa pmissio sequitur igitur vel laudat est animal. Ratio.
 quia dicitur 2 extrema ad eandem identificata ut medio vero,
 sicut ignis est animal 2 identificatur cum homo: ad id pelagus
 est animal cum homo identificatur igitur semper in syllogismo ad eandem
 necesse requiritur 2 ppositis cogitationes, vel si 2 dicitur per se
 expresse, sicut implicite et virtualiter gignitur.

SECTIO 2da.

De figura et modo syllogismorum.

Ingenio plena et commendatione digna est forma syllogistica
 ab Aristotele inventa; quae praefinitur: certa dispositio verborum
et ppositorum ad manifestandum ignotum ex noto.

Comparata haec syllogistica figura et modo, de qua re more
 suo solite et pulchre agit Cyprianus in secundis libris et
 aliis sicut Hispanum tractat & Vergilius. Iohannes de
 ez Coninus in primo priorum et 4 Tabellus tractat de syllogismo
 et aliis artibus.

24

Figura est apta de proprio, et generatio medij tunc aut 2. extremi
 sic ad id intelligi descriptio soli et patri figuranti, quoniam
 figurae sunt aptae ad 3. numerum dispositione secundum
 predicacionem et subiectionem.

Modus figurandi est debita ordinatio proportionum in debita qua
 est ad quantitatem. Nominis quantitatem sub intelligit
 vel partem proportionis per signa expressa. nomine qualitatibus
 exprimuntur affirmatiue vel negatiue. de quare agi in summis.

Ponitur etiam periphrasibus sententia ex parte de summa in
 prima et 2. 3. dari figurae: aut figurandi nomen
 desumitur ex varia dispositione terminorum, et generacione
 medij tunc aut 2. extremis.

in maiore summa subijciuntur, et in minore predicantur, tunc aut
 figurandi in prima figura. quod si medij tunc in utraque summa
 predicantur, tunc figurandi in 2. figura. Denique si medij tunc in
 utraque summa subijciuntur, tunc figurandi in 3. figura.
 Quoniam hoc versiculo gloriatur.

Sub. Prae. tripla. bis. pra. secunda. tertia. bis. sub.

Singuli: in prima figura medius terminus subijciuntur et predicantur:
 in 2. da bis predicantur: in 3. da bis subijciuntur.

Quoniam assignat quod figurae, de qua forsan infra agitur
 ubi dicitur ea conuenire ad aliquid figurandi indirecte, in
 figurae

26

Numerus modorum desumitur ex numero ubi sunt combinationum
 ubi sunt praesertim quo ad qualitates et quantitates varias potest gloriari:
 ad id recte intelligendum subpono ea supra dicta de proportionum
 quantitate, et duas classes proportionum: 2. negatiuas et affirmatiuas
 2. viles et 2. partiales.

Per litteras A figuraliter utitur affirmativa. Per litteras
E utitur negativa. per I partitio affirmativa. per O
partitio negativa. hancigitur et uocales part decies sexies
gibitari: ita ut ut septem combinationes sunt inuicibiles. quibus
autem hoc modo. EE. EO. OE. OO. II.

IO. OI. Haec inquam septem combinationes in suis inuicibiles
quae uel sunt merae partitioes uel merae negationes, ex quibus nihil
gladit. respondit quod nouem inuicibiles uidetur ipse.

OA. EA. AI. EI. AE. IE. AO. IA.

OA. ex quibus combinationibus quaedam plures figuris aguntur
ut EA. fuerit inma figura in celarent et celantes.
ita etiam figurae in Casare. demig. dicitur in phelapton.
Unde uniuersam nouendecim inuicibiles modi erunt, quibus
uersibus ginentur.

Barbara. celarent. darsij. ferio. Bara lypion.

Celantes. dauidis. Papasmo. si se se mouit.

Casare. canisnes. Fesino. Baroco. darapli.

F phelapton. dyffamis. dardiji. Bocardo. Ferison.

Sectio IIIa

ponuntur exempla modorum inmae figurae.

Bar omne aut e uicere,
Bar omnis homo e aut ge
ra omnis homo e uicere.
Ce Nullus homo e ignis,
la omne rattle e homo, ge
rend Nullus rattle e ignis.

27.

Da Omnis est aib unid
u aliq elementu i igni qd
i aliq elementu unid.

Se Nullu afigi dody
u aliq ant i afigi qd
o aliquid ant d i doctur.

Et hi q modi glectur direda, qd i gductione p dicitur mag
extremu de minore extremo. reliq uoib qd multi glectur ad
indireda, qd i iis ming extremu p dicitur de maiore de gcepta

Das Omne ant i fingitum
a omnis elementu i ant qd
q aliq fingitum i elementu.

Se Nullu brudu e ratte
ant omni leo brudu qd
res Nullu ratte i leo.

Da Omnis lapis e subtra
u aliqua gema i lapis qd
dis aliqua subtra i gema.

Se Omne vidu e durpe
res Nullu curu i vidu qd
mo aliq durpe d i vidu.

Fri aliquis loge e dody
se Nullu canis e loge qd
for aliq dody d i canis.

28

Hijsi pt q d dicitur infra pofitq pting q direda gcludit,
sial mdy modos diredos d gineat.

Omnis fiontifiq e ant,
Omnis logic e fiontifiq qd
aliquis logic e ant.

Aliquod aut sentit,
aliquis homo e aut, qd
aliquis homo sentit.

Haec qd dicitur vocatur idem modis vera, ad fortit, qd dicitur
ad fyltng eiusde. forma male gludens: ut dicitur l. 1. c. 1.
ex prime fyltng.

29

Probatur nota.

Fyltng qd dicitur in principio dirigitur in fundat, in nullo principio dirigitur; ad fyltng qd a nullo principio dirigitur e videlicet: qd qd ad fyltng qd dirigitur e videlicet.

Prolo Maione: ad ad fundat in dicto de vni, nec in dicto de nullo: qd haec 2 principia sunt vtilia: et fundant ppter vtilia: qd vti fund vera ppter qd, illi nec ad ad principia de vni nec principia de nullo. Prolo nota hanc fyltng ad fundari in principis metis.

Ad fruentia principia metis, ad 2 extrema modi debentur uni 3io, nec sufficit qd dicitur in dicto de nullo: si ad nuda ad dirigitur, tunc male inferit, qd nuda in se: na qd dirigitur ad nuda, ut 3io, illa ad una parte nuda, et ad altera non nuda. sic homo et bruta ad nuda dirigitur in ante, et ad nuda in se. igitur vera fund haec 2 pmissa

homo e aliq aut
aliq aut e bruta

Prag, pmissa haec vera e, et ad pmissa inferit haec illis. qd homo e bruta. Prag, ad fruentia principia nota ad false una pmissa e veris.

Regula 2da

30

Ex paris negativis nihil sequitur in forma pbat. Quia dicitur talis fyltng ad fundat in nullo principio dirigitur. Nam dicitur de vni ad habet locum in pbat. pbatibus pure negativis.

Deinde *systema* habens una *propositio* *negativa* *simplex* in principio
 notat. *quod* *distinguitur* in *una* *3*. *Ut* *in* *hoc* *principio*
salubri, *Int* *2* *extrema* *distingui* *int* *3*: *duo* *distinguitur*
int *2* *negationes*, *quod* *prima* *propositio* *est* *negativa*, *debetur* *etiam*
exclusio *de* *negativa*.

Objeci *solent* *contra* *systema* *que* *habent* *Artes* *lib* *2* *de* *colo*
 c 4

Omnes *planetæ* *in* *2* *seculis* *habent* *fund* *pro* *nos*:

Planetæ *in* *seculis* *habent*, *quod*
planetæ *fund* *pro* *nos*.

Eccē *!* *exclusio* *est* *affirmativa* *et* *minor* *negativa*: *quod* *in* *hoc*
systema *exclusio* *in* *seculis* *debetur* *parte*.

De *minore* *propositio* *debetur* *si* *pari*: *Planetæ* *fund* *in* *seculis*
notat, *et* *si* *videtur* *affirmativa*, *quod* *planetæ* *seculantes* *est* *in*
fundatione, *ubi* *debetur* *est* *in* *seculis*.

Et *quod* *notat* *objeci* *potest* *seque* *systema*.

Paulus *vel* *est* *longus* *vel* *est* *malus*
sed *est* *malus*: *quod*
est *longus*.

De *hinc* *est* *systema* *hypotheticum* *et* *hoc* *in* *planetis*; *notat*
est *in* *presenti* *loquimur* *de* *solo* *categoryis*, *et* *quod* *propter* *propositio*
planetis, *et* *hoc* *deducit* *ad* *systema* *categoryis* *hoc* *modo*.

Omni *homo* *est* *longus* *est* *malus* *longus*.

Paulus *est* *homo* *est* *malus*, *quod*

est *longus*.

In *quo* *systema* *est* *propositio* *fund* *affirmativa*, *notat* *in* *est* *longus*:
est *est* *malus* *fund* *est* *in* *infinitas*, *et* *ideo* *ultra* *quod* *propositio*
manet *affirmativa*.

Regula Quarta.

Medig. ling. et galbe in una pmissarum distribui.
Ito. si medig. ling. nunquam distribuitur, nisi extrema ad
distribuitur, et d. secundum eandem partem naturam ut medig.
ling. e.g. cu dico. aliquis ante e brutus; aliquis ante e homo.

In his 2 pmissis ante negat. est brutus, d. e illud ipse
ante, qd negat. est homo; ideo homo est brutus in part. negati
in qd, qd fuit d. negat. est eodem ante; et ideo in hoc
systema erunt qd negati; cu dico.

aliquis ante e brutus
homo e aliquis ante, qd
homo e brutus.

Ratio. Quia negat. ling. fuit ante alio, quoniam homo
alio brutus, et ideo d. idem ante e in maiore pmissa, qd in
minore

Regula Quinta.

Nihil est distribui in relatione, qd prius ad fuerit distribui,
vel in alterutra pmissa. Ito. ex dictis, superius. qd eo modo
ad unum extremum negati est altero extremo, qd modo fuerit
negati est negati ling.: qd si cu negati ling. ad fuerit negati
distribuitur, dicitur ad extremum d. poterit negati distribuitur.

SECTIO 5^a

Traduntur retia specialia p singulis figuris

Prima

Regula specialis p prima figura.

Pro q modis directis, i.e. figura traduntur cum 2
regula.

33

Ia Regula e haec

Ex pmissa minore ne-
gativa nihil sequitur de forma. Probo. qm gelusio
debusd etia e negativa, et maior pmissa affirmativa.
Ab hoc modo magis coheremus, utpote p dicitur pmissio gelusio
omni negativa distribuitur in gelusione, qm dicitur pmissio
distribuitur in una pmissa; quid e dicitur maioris pmissio
affirmativa; Ab pmissio affirmativa p dicitur d dicitur
dicitur, uti videtur in sumulis de suppositione qm dicitur
aliquid in gelusione, qd d dicitur e in pmissa.

Quod si magis sustinetur sit videtur, tunc magis coheremus et
solum in gelusione; et per hanc causam d dicitur d dicitur
ut videtur et in sumulis de suppositione et frigezon, in qbus
gelusio e p dicitur negativa, cuius solum sumulis d dicitur.

Eadem Regula.

Maior d dicitur e utilis; qm.
Si e maior e d dicitur tunc magis tunc nunquam d dicitur
d dicitur, vel minor pmissa, in qua magis tunc p dicitur
d dicitur affirmativa, qm in ea d dicitur d dicitur
affirmativa p dicitur; et si maior e d dicitur, pariter magis
tunc d dicitur, et e d dicitur illis p dicitur p dicitur,
q d dicitur d dicitur: itaq, si maior in sua figura
d dicitur, tunc magis tunc d dicitur.

Quod si qm in magis videtur minor pmissa e negativa
in qua magis coheremus p dicitur, ut sequens d dicitur
d dicitur, ut maior pmissa sit utilis, uti quis videtur et
in sumulis in frigezon.

Secundg.

Regule specialis p 2da figura

Pro q modis 2da figurae in qua modis vng dicitur
caus traduntur 2 utae.

Regula 1a. *34*
Eae pmissis affirmatiuis nihil sequitur
in forma. Ratio, qm modis vng nequam dicitur
et ad predicatum ubi vng pmissa affirmatiua, cuius p
dicatum finit distinctiue.

Contra hanc relet obijci pot fierens syllog.

Omni illud e' substa, qd e' corp,
Omne aut e' corp, qd
Omne aut e' substa.

Re hanc syllogem plinere ad 1a figuram, et maiore
pmissa mutatis terminis debere sic poni. de vng e' substa.
Ratio. qm substa e' vng cuius patens quat corp, qd
ad predicatum fit ordinata, ad substa predicari, corp
subijci.

Regula 2da. *35*
Maior pmissa ad e' vtilis,
Ratio. qm aliquid in conclusionis qd ad e' negatiua, magis
extremum ut pole illig predicatum dicitur, aut hoc dicitur
dicitur in maiore pmissa, propter qd fit partitig, e' ad illig
subiectum, ad qd sequitur d dicitur ubi patet ex ma de pmissa.
Itaq, ad in 2da figura conclusio fit legitima ad ill vel
maior ac vtilis negatiua, minor vtilis affirmatiua, conclusio
vtilis negatiua, ad vtil syllog in causa.

vel si maior sit utrius affirmativa, minor utrius negativa
 conclusio erit utrius negativa: et erit syllogismus in Camepres.
 vel ex utrius negativa maior, et partem affirmativa minor
 deducet partem negativam conclusionem, et erit syllogismus in sepio.
 Vel denique ex utrius affirmativa et partem negativam inferet
 conclusionem partem negativam, et syllogismus in Baroco. Item haec
 quae generaliones de dictis aliis videntur.

Obijcies, quia Camepres conclusio est utrius negativa, quod dicitur in
 partem negativam, quia ex veritate subalternantis sequitur
 veritas subalternata, et haec erit nova generalio.

Respondeo partem negativam non inferri mediate de modo, ut
 dicitur immediate et adaequare: nam adaequare non tenetur inferri
 utrius negativam. Ratio. quia quae vultur distinguuntur
 in uno 3, etiam utriusque negantur de se invicem.

§ Tertius

Regulae speciales per 3^{iam} figuram

Tertia figura in qua medius vultur sit subiectum utriusque
 praesentis, et quodlibet idem est utriusque.

Regula 1^a Ex minore negativa nihil conclusum
 formae. ratio. quia si minor est negativa, debet esse
 maior est affirmativa, et conclusio negativa, atque sic
 magis extremum est distributum in maiore praemissa, distributum
 erit in conclusione. Item. conclusio negativa ergo magis
 extremum est in conclusione predicatum, fuerit distributum:
 atque idem extremum fuisse predicatum maius praemissa affirmativa,
 quod non fuisse distributum in maiore.

quia Cui facillime id dicitur, prolixius proferat
affirmativa accipit disjunctivam.

Nota 2da gelusio dicitur peritlis. p. h. aliam in
gelusione magis extremam utpote futuram gelusione dicitur
bureth, et in minore affirmativa, cuius illud e p. dicitur
d. f. i. d. d. p. r. l. e. d. u. l.

SECTIO 1^a

Quomodo ad q. primas modas p. d. i. d.
reducit alteri modi

Hae reductiones vocantur expansiva, et sic definiuntur.

37.

reductio expansiva e, in qua p. m. i. s. s. a. s. transponendo vel q.
reducuntur futuri imperfecti ad p. p. t. e. s.

Et haec definitio applicari potest alijs modis imperfectis, exceptis
2. Bocardo et Baroco de q. infra.

Circa reductiones expansivas notanda sunt 2 sequuntur.

1° Nota, qualisq. sit prima q. s. o. n. o. r. u. m. illis modi imp.
f. u. t. u. r. i. q. r. e. d. u. c. e. n. d. u. e. a. d. d. i. r. e. c. t. u. s. e. s. p. e. c. i. a. l. i. s. s. i. e. d. i. l. l. a.
p. p. o. s. i. t. s. i. t. B. s. u. n. t. r. e. d. u. c. i. d. d. a. d. b. a. r. b. a. r. a. s. i. C. a. d.
c. a. l. a. r. e. n. t. s. i. D. a. d. d. a. r. i. j. s. i. F. a. d. f. e. r. i. a. s.

38

2° Nota, q. modis magis semp. ponendy s. i. d. p. d. i. c. a. t. o.
m. i. n. o. r. i. s. p. m. i. s. s. a. s. e. s. p. s. u. b. i. e. c. t. o. m. a. i. o. r. u. m.

3^{is} Nota, quantitas p. p. o. s. i. t. i. o. n. u. m. i. n. m. o. d. o. p. p. t. e. s. a. d. q. u. e. s. i. t.
r. e. d. u. c. i. s.

4° In gelusione magis extremam p. d. i. c. i. t. u. r. m. i. n. g. s. u. b. i. j. c. i. a. l. i. s.

5° Observetur qualitas p. p. o. s. i. t. i. o. n. u. m. h. a. e. e. s. s. e. r. a. d. n. e. g. a. t. i. o. n. e.

6° Notatis declaro q. exempla q. o. m. n. i. s. p. p. t. i. m. i. m. p. f. e. c. i. t. u. r. e.
d. u. c. u. n. t. a. d. p. p. t. e. s.

Quisq[ue] scilicet syllog[us] in dyssonijs h[ab]et n[on] n[on] n[on].

Aliquis logic[us] e[st] d[omi]n[us]

Omnis logic[us] e[st] homo, q[uo]d

Aliquis homo e[st] d[omi]n[us].

39

Hic e[st] syllog[us] tri[us] figurar[um] in dyssonijs, q[ui] mod[us] incipit
à littera D. q[uo]d reducend[us] e[st] ad d[omi]n[us] h[ab]et n[on] n[on].
medi[us] v[er]o in maiore p[re]missa, q[ui] e[st] un[de] affirmativa
ponat[ur] loco subiecti, et in minore q[ui] e[st] partit[us] affirmativa
ponat[ur] loco p[re]dicati; deinde in p[re]dicato, q[ui] e[st] partit[us]
affirmativa p[re]dicat[ur] mag[is] extrem[us] de minore et p[re]dicat[ur]
syllog[us] in d[omi]n[us] h[ab]et n[on] n[on].

Omnis logic[us] e[st] homo

aliquis d[omi]n[us] e[st] logic[us], q[uo]d

aliquis d[omi]n[us] e[st] homo.

2d[us] Ex[em]pl[us], sic syllog[us] 2da figurar[um] in Cesare, q[ui]
mod[us] incipit à C.

Null[us] logic[us] e[st] lign[us],

Omnis arbor e[st] lign[us], q[uo]d

Nulla arbor e[st] logic[us].

Hic syllog[us] reducit[ur] ad eadem, h[ab]et n[on] n[on].

Null[us] lign[us] e[st] logic[us],

Omnis arbor e[st] lign[us], q[uo]d

Nulla arbor e[st] logic[us].

Pari ratione syllog[us] in Papesmo reducitur ad Feris, q[ui]

Omnis Bacular[us] e[st] logic[us],

Null[us] Grammatic[us] e[st] Bacular[us], q[uo]d

Aliquis logic[us] e[st] Grammatic[us].

Reducitur ad *seis* hoc modo. minor *positio* loco *Majoris*
 et maior loco *minoris* hac ratione.

Nally *Barculares* i *gramaticis*
 Reliquis *logis* i *Barculares* q^o
 Reliquis *logis* dⁱ *gramaticis*.

Reliq. modi *positio* nature *formalis* *Volandij* a *Dimbis*
positio *reducuntur*. respand *2* modo *sette* *barculo* et *Barulo*.
 de q^o *sid*

SECTIO SEPTIMA de reductione ad impossibile.

Super *fund* *2* modi *settemoribus* q^o *in* *part* *assensive* *reducit*
 sed *ind* ad *impossible*: *Itaq* *breuiter* *de* *reductione* *notanda*
fund *sequentia*.

Tunc *dicunt* *fieri* *reductio* *ad* *impossible*, *quod* *arripit* *illa*
3 *principia* *dependentia* *ut* *dentur* *negati* *vel* *quod* *de* *distancia*, *q^o*
vel *negare* *aliquid*, *q^o* *prig* *gestit*. *ostendo* *re* *per* *settem*
in *baroco*.

Omnes *homo* *ant*
 aliqua *planta* *dⁱ* *ant*, *q^o*
 aliqua *planta* *dⁱ* *homo*.

Ita *settem* *legitime* *gelud*: *si* *vero* *dependent* *gestis*
prig *negati* *q^o* *dependentia* *si* *urgeti* *po*. *affirmenda* *i*
distancia *gelud* *nampe* *hac*.

Omnes *planta* *i* *homo* *ad* *hac* *propos* *ponenda* *i* *2da*
missa *ima* *reducta* *et* *probis* *sequens* *settem*.

Omnes *homo* *i* *ant*
 Omnes *planta* *i* *homo*, *q^o*
 Omnes *planta* *i* *ant*.

Idem singulare sicuti adhuc videtur principio dicitur
necesse: quod sunt cadaveri sic. exple lico sed leges sicut.

De qua supra & dicit,
Aliquid ens e' dicitur, qd
Alit' ens e' substantia.

Solel' cast' obijci sicuti ad mysterium s' hanc
Arindat' e' e' ipse.

42

Essa divina e' pater,
Filius e' essa divina, qd
Filius e' pater.

De qua difficultate agunt Theologi, ad qd sicut
hanc ma'ia, qual' fuisse dicitur Capite hie lib 3 e b
aiunt igit' esset divina ita identificari ut divini
personalitatis ut h' ab iis do' distinguat' individualit' id' dicitur,
de qua distinctione supra e' ius in ma'ia p'cisione itaq'
s' distinguenda' maior. Essa divina e' pater ita ut ab
illa distinguat' individualit' id' dicitur p' certo Ma: ita ut
nullo modo distinguat' ita ut dicitur d' eodem modo distinda
minore negat' absolute q' dicitur sed nobis hie sufficit
difficultates m' dicitur, neg' ad ad logicu' spectat, respo
dere ad an' q' in explicabili. mysterio desumptu'
v' e' d' Capite.

Primo ad videndum e' diliget' solus medius v' dicitur q' in Ma'ia 43
Debet quoq' fumi solus in minore; aliq' in gelato videtur.
hinc videnda sunt sequentia p' h' dicitur.

Omnes logici sunt quinquaginta.

Pater e' pater sunt logici, qd

Pater e' pater sunt 50.

Si Joannes est homo, tunc est animal
Si est animal, est frater, ergo
Si est homo est frater.

Major propositio aequalis huic syllog. Si homo est animal, tunc
est homo, ergo frater est animal. minor propositio aequalis sequenti
syllog. Si animal est frater, tunc animal est animal, ergo Joannes est
animal, ergo est frater. Denique conclusio sic exponitur.

Si homo est frater
Joannes est homo, ergo
Joannes est frater.

Si in syllogismo hypothetico unica propositio sit hypothetica, et si
illa ~~in~~ in simpliciter et absolute, quodlibet syllogismus ~~est~~ quidam
hypotheticus. u.g. Si in hoc mundo dominatur virtus, tunc excluditur vitium
Si in hoc mundo dominatur vitium, ergo
Si in hoc mundo dominatur vitium, tunc excluditur virtus.

Ut ex hoc syllogismo hypothetico fiat categoricus, hoc ex maiore propositio
facienda est absolute hoc modo. In hoc mundo quod virtus excludit
vitium, tunc in hoc mundo quod vitium excludit
prociptus, modo arguendi per hoc quod syllogismus est ut propositio
maiore propositio conditionalis, in minore subsumimus dicentes hoc
ipsum, et in maiore propositio sub conditione afferimus, et absolute
u.g. Si virtus excludit vitium, tunc dicitur, si vitium excludit virtus.
per syllogismus hypotheticum

Si dicitur Deo, non daretur causa prima
sed non daretur causa, iam est absurdum, imo impossibile, ergo
Non est Deo est absurdum, imo impossibile.

Eccae! in glagione inferi glagioria illig proferunt, quia dicitur
Abreg.

Per aliquando arguendi est quod frequens est, quando sequela inferunt
et quod uelut dicitur, et in minore affirmamus ipsa sequela possumus
arg. q. d. dicitur arguendi uult probare q. d. ea sua secula quincal
et uelut quod dicitur d. vari creatura, sic bene arguit.

Si d. est d. q. d. d. dicitur creatura,
sed uerum est arg. uelut dicitur d. d. d. d. q. d.
secundum dicitur d. d. d. creatura.

Plura de hoc syllogismo agunt formaliter. Vnde quia syllogismus hypotheticus
nullum diffinitiuum habens, nec cuius uelut ac sequela dirigitur,
et uelut est quod dicitur plura de hoc ueracitate, et sequela uelut
ca. et quod dicitur audere uideri uelut.

Sectio Tertia

De syllogismo disiunctiuo.

De hoc syllogismo, qui est priore in re ipsa quod dicitur, tres regulas adfero.

46

Regula prima. Si maior, quae est disiunctiuo habens
et membra affirmatiua, tunc in minore ad unum negari, et alterum
in conclusione affirmari. Non est sicut in syllogismo uelut ad
proprietate disiunctiuo uelut, sed ad unum uelut disiunctiuo
dicitur: quod si in minore quae est negatiua uelut uelut ac uelut
tunc bene inferuntur in conclusione et alterum uelut bene appropinquat
uelut. e.g. uelut modus fallens, uelut formaliter, sed
modus d. fallens, uelut fallens formaliter.
Quod si in minore quae est uelut membra disiunctiuo affirmatiua
tunc d. an lig. sunt legitima quae est negatiua, quia ea uelut
aliquo propinquat disiunctiuo potest et uera. e.g.

Vel. p. b. g. est d. p. l. g. uel p. a. u. l. g.
sed p. b. g. est d. p. l. g.: q. d. p.
p. a. u. l. g. d. d. p. a. p. o. l. g.

Hoc inquam conclusio falsa est, quia uelut uelut maioris quae est
uulgariter non d. p. b. g. d. p. a. u. l. g. d. p. l. g. uelut dicitur q. d. illi
q. d. uelut suppositionis ac fundamentis indoluit: uelut illi uelut
dicitur q. d. syllogismus disiunctiuo, hypotheticus, modalis uelut, in d. q. uelut

Regula 2da Si maior disiunctiva continet 2 membra negativa, ¶ 7
 tunc in minor posita ad unum affirmari, ad in conjunctione alterum
 negari. si vero in minor posita unum utrumque negat, ad alterum
 in conjunctione affirmari, tunc in unum quodlibet legitima; quia propositio dis-
 iunctiva negativa est vera ex utroque membro: sicut ante de
 affirmativa dependente docuimus. e.g. est dicitur: vel Judas non est falsus
 vel Petrus non est falsus. hoc propositio verificatur de utroque, quia nec hic
 nec ille falsus est. hinc ergo subsistens hoc modo sed Lucifer non
 est falsus: nihil omnino male quibus dicendum quod falsus falsus est.
 Itaque ut sit legittima, quod dicitur in fine, ad sic quod non.

Vel Petrus vel Judas non est falsus:

sed Petrus est falsus, quod

Judas non est falsus.

Eccce! quomodo semper unum falsum ex duobus membris propositionis
 disiunctivas verificatur.

Regula 3ia Si unum membrum propositionis disiunctivae affirmati- ¶ 8
 vativum, alterum vero membrum sit illi contradictorium, sicut dicitur in illa
 ad illa 2 verba neg. potest simul vera, nec simul falsa
 tunc si unum ex illis ponatur in minore posita, debet ad alterum
 poni in conjunctione, ad falsum esse probandum legitimum.

Angelus vel est spiritus vel est corpus

sed est spiritus, quod

Non est corpus.

Vel sic subsumitur:

sed non est corpus, quod

est spiritus.

In quo videtur quod corpus et spiritus sunt inimice opposita, nec potest
 simul quiescere, sicut contradicere, e.g. Angelus. Hinc igitur inferri
 debet angelus non esse corpus, quia spiritus est.

Sectio Quarta
De Systematibus Sophisticis

Omnesque systematis modalibus, et illis, quae quaedam unius expressibilitatem, in aliis propositionibus modales omiserunt adducuntur sophisticata et cogitationes, quibus phisice terones maximopere argui et necari solent, quod si expediens fuerit, apponuntur fontes aliquos, unde plerumque impudenter manant.

49

Systematis sophisticis definitur ab auctore in elandri ejusdem in locutione, et systematis et in, quod videtur probabilitate, nec sunt; et aliquid videtur, gelidum, aut gelidum. Praeterea sophisticata sunt, et nota, per captiosas argumentationes cogere defenduntur ad gelidum aliquid absonum, vel absurdum, vel dicitur aperte falsum, quae captiositas est fallacia logica sophistica docet vitare, ac solvere. Unde probabili, et mihi sane probabiliter videtur sententia H. D. Doctissimi, loquens sophisticata et vitare ad intellectum et bonum intellectum; et in quibusdam locis et intellectus apud auctorem per quos calceat vitare iniquitates, ad deceptiones.

Porro multiplices notas referunt Fallos lib 4 et in propria lib 3 et 3. Nulla nota 3 introductionis et 2 et 23 quos ad Caput in formulis lib 3 et 23. Illarum praecipuae nota Redargutio quae tribus generibus: nempe ratione formae. Ratione materiae. et ratione utriusque simul. Definitur redargutio.

praenegati accessio, vel processio negatio. formae, et sophisticata et argutione cogit defenduntur in argumentationis gelidum id, quod prius negaverat, vel et si negare id, quod prius gesserat.

50

Videtur in forma, et in nota eius et formales systematum paulo ante explicatae et observantur. hoc autem et diversimode contingit; nimirum vel ex defectu disputationis rationum, vel ex diversa modo remi suppositione, et receptione; vel et si dicitur debita qualitas aut quantitas. Quod si ad superius expressa mox aliquid exceptum declaro: et simul subiungo videtur illud quo systematis laborat.

Primum exemplum

Bos mugit
Bos est syllaba. qd
Syllaba mugit.

Veritas huius systemi est in veris hoc qui in maiore missa familia jo intentione nalit, ac in figuracione personali: in 2da vero missa familia mualit, qd equivalet duplici veris, ac sequenti systemi glabul q veris.

Secundum Exemplum

Frugum n est roma
Frugum est in mundo, qd
Roma non est in mundo.

Veritas ubi qd est gracia ut formae qd in mundo familia inglujone dipribulone, et habet hunc sensu: Roma in nullo loco mundi est. Novi in missis hic veris sumebat veritas dipribulone, na minor missa jo exposit: Frugum est in aliquo loco mundi. qd in hoc systemi quidam a non dipribulone ad dipribulone.

Tertium Exemplum

Quid d videt est homo
Brutus videt, qd
Brutus est homo.

Nota deus figuracione. ja videt veris familia in figuracione propria familia in propria, et ideo peccat ratione formae et mae. Pono lied aliqui systemi ex missis inepte dipribulone, et videt veris gludant, illa in gracia videt in mualit bona, et veram mae. scandit se accepta, non in forma, na quidam deducta est ex missis valit dipribulone, non est vera, qd in illis nulla habet gracione ac dependencia, in vero ad omn gracia factit bona regrat, ut de, pendent a missis vera fil: long ex ta systemi q mualit supra hanc gludant, et del formalit. Unde quidam missis ab, gludant regarda est gracia, lied gracione veris fil.

Primo
Tunc quid bellum
Christiani erant, qd
Logici fuerunt.

Secundus. Pontifex est Roma
Imperator non est Roma, quia
Imperator est Vienna

Tertius. Omnis canis latrat
Nullus asinus cantat, quia
Nullus muscus est asinus

Quartus. Omnis puer est homo,
Nullus uir est puer, quia
Nulla femina est uir

Quintus. Omnis arbor est in herbo,
Omnis fons est in caelo, quia
Piscis natus in flumine.

Hanc syllogismum conclusiones addit se ad maiorem prodatam fuisse
verissimam, sed male illis praefigitur partem illam. Ergo
qua partem deest ad maiorem in re obiecta praefigam et conclusionem,
qualem dicitur generis in supra positis syllogismis nulla reperitur.
Ceterum ut quaedam fallaciae committantur contra dictionem, quod dicitur,
ideo de aliis, scilicet sequentibus 2. §. agemus.

§ Primus.

De fallaciis, quae fiunt contra dictionem.

Si

Argumenta .i. dicitur esse assignat fallaciae accidentis, quae est, cum
aliquid dicitur subiecto secundum se, et tamen dicitur hoc quodammodo
accidit dicitur, et per modum adiacentis; ad quam fallaciam referuntur casus
omnes et in praesentia illa, quae fundantur in variatione suppositionis.
Sunt exempla.

Primum

homo est generis masculini,

mulier est homo, quia

Mulier est generis masculini.

Primum hic syllogismum suppositione mediæ remitti, et in maiorem

proposita familia in suppositione materiali, in minore v. proposita familia
in suppositione formali
secundum Exemplum.

Animal est genus,
homo est ens, genus
homo est genus.

videtur ad in suppositione animalis, quod in prima familia familia
in suppositione simplici, in 2da vero accipitur in suppositione
personali

92

Tertium Exemplum.

Hic agens est pater
Hic agens est pater, genus
Hic agens est pater pater.
Hae uera est mater,
Hae uera est tua, genus
Hae uera est tua mater.

Notanda proposita, quia nihil unquam in quodlibet operatione,
in qua vult dicitur magis certum dicitur de minore: Nam
sic ponenda e glosa. quod aliquid quod dicitur, est pater est aliquid
quod dicitur mater. Et sic cessat de aliquid.

Quartum Exemplum.

Genus existens in celo non nati,
Tua mater existit in celo, genus
Tua mater non nati.

Hic agens est pater & dicitur mater: nam lo existens familia familia
reduplicative, et habet hanc sensum. In non nati mater per
unde accidit ubi calens, per quod existit in celo, quod dicitur mater.
Quod lo existens in minore familia familia, et habet
hunc sensum: mater quae in celo e secundum substantiam mater
non nati, quod falsum est. Itaque, magis magis familia reduplicative,
et familia familia propriis animalibus et pluri verbis: ad hoc
systemum gradus & dicitur. Quintum Exemplum.

Quod quod habet magis in pater, et quod est
habet magis mater magis in pater, genus
Et quod dicitur mater adam.

Quod quis comedit, id dicit delectat
sed Ambrosius edunt libros, qd
dicit delectantur.

Terminus ratio hinc fit in verbo edo, et in maiore sumpta
id formaliter, et comedo: in minore sumpta vero significat aliquid
fulgere typ. Sed ante uisio ex quo uariatione lateralit. Deponit
fitting.

sub Christi passione uenit Gallus
sed Gallus est catholicus et Christianus, qd
sub Christi passione uenit Catholicus et Christianus.

Quae hinc fitlogisom.

Qui uisus est, ille dicit edul,
sed deus est, qd
quia deus edul.

Verbum est figuratum in maiore sumpta pro 3^{ia} persona uerbi edo:
in minore sumpta sumit pro 3^{ia} persona uerbi fulgere sum.
completes talis figuratae captiones legi potest apud patrem Hieronymum de
bono et malo fitlogis: Quis est, est hic

Quod pronuntias per dunt os,
sed calum pronuntias, qd
Calum per dunt os.

Ubi uides calum sumi formaliter materialiter, semel formaliter, et
equivocatione latere in uoce per dunt, sola enim uoces per dunt
per os, non uero significata per uoces, aliquid in integrum uocibus
cum uocem, gladii, filipii, uicibus et hactenus per dunt per os:
opponitur igitur habere os hinc amplius ex quo uariatione formalitatis
quidam.

Vollet ad has fallacias reduci fitlogos captiosos ex uariatione
ampliationis, uel gratificationis proprietatis. e. g.

Qui de uocali fulgore, non uisus
qui dicit de asinum, ignoat de fulgore, qd
Qui dicit de asinum non uisus.

54

Verum systemi e, quod unus falsaria non dicitur; in eod. omni
falsaria est asing. licet dicitur asing sed falsaria; qd & dicitur de
aliqua falsaria, non hoc ipse dicitur asing.

Alia rationis videntur ex fallacia amphibologia, quando
videtur variatur significatur vel nominatur; sicut in dicitur cupit
hic, in ex una propositione in uno sensu vera, sed in alio sensu
falsa in alio sensu. e. g.

Omnes studiosi sunt homines,
Calamus et charta sunt studiosi, qd
Calamus et charta sunt homines.

Omnes creaturae sunt Dei,
Quodam est creatura, qd
Quodam est Deus.

Tamen studiosi est Dei solummodo in dicitur cupit, nam studiosi
in prima premissa solummodo accipitur in nominativum multitudine
in cupit systemi solummodo premissa accipitur pro genitivo singulari
numeri, et habet sensum: calamus et charta pertinent ad studiosos.
Magis solummodo generalia debent sic poni: qd calamus et charta
sunt homines in eis spectant ad homines. Per rationis systemi
glorioso vel sit legitima, hoc esse dicitur: qd in dicitur est Dei hoc est sub
iecto Deo, vis enim creaturae sunt salutaris Deo, qd dicitur

45

sub fallacias rationis numerat. Cupit dicitur illas, & cupit solummodo
dicitur et solummodo propter videntur: igitur in illa fallacia intelligitur
naturae est ad quod exprimit quid sit solummodo propter et dicitur.

Solummodo propter est vel aliquid tribuitur advenit quare est quibus cum
aliquo alio: sic ille homo simul scribens et loquens dicitur in solummodo propter
legere et scribere: sic in solummodo propter ad quod simul legere et
non legere. Solummodo dicitur est, cum aliquid separatim dicitur
alio de similitudine tribuitur advenit. e. g. homo solummodo dicitur dicitur in
solummodo dicitur hoc est ille qd habet habet dicitur, non autem quare
advenit habet dicitur dicitur et gratia dicitur, qd ad unum
impossibile vel gratia dicitur est dicitur propter peccatum dicitur

infida simul sunt. Hinc solentur scia suphymata.

Loquens pot. tacere,
 Petrus est loquens, qd
 Petrus potest loqui et tacere.

sedens pot. ambulare,
 Johannes est sedens, qd
 Johannes potest sedere et ambulare.

Secunda frequentia, si accipiat in sensu proprio: quia an. similit. in sensu specificativo et diverso.

Illam eam. videri fallacia. Ad sequens exemplum hic in fine 20. ratiom. in lib. 2. et ceteri, qua. vocantur fallacia. plurim. interrogational ut unus, hoc est. qd. plures. quospiam. preparandi. per. modum. unig. quod. tripliciter. gignit.

1. Quando unus interrogat de plurib. e. g. si quis. an. cupit. et. esse. potest. ad. quod. interrogandum. Ad. hunc. et. affirmativum. si. sint. quospiam. et. collectivum. non. vel. si. sed. si. precludit. sic. homo. est. deus. collectivum. sumpti. possunt. omnia. non. vel. si. hinc. sumpti. sic. communi. adagio. Sic. ego. et. Imperator. non. sunt. divites.

2. Quando addit fallacia. si. ¹ quod. ² quod. ³ quod. ut. si. queras. an. Petrus. sit. homo. et. brutus. et. affirmat. inferit. falsitas. qd. Petrus. est. brutus. si. de. negativum. inferit. qd. Petrus. non. est. homo. Idem. Reprobatum. est. hic. homin. Petrum. non. esse. utrumq. homin. scilicet. brutus. sed. hoc. esse. alienud. et. debere. sensu. propositionis. esse. diffinitum. ad. eius. veritatem. sufficit. ut. unum. inter. verificat.

3. Denique. committit. hanc. captio. quando. dicitur. de. plurib. quorund. e. g. si. de. Petro. et. Lucifero. queras. an. sint. salvati. vel. damnati. Quid. nec. utrumq. esse. damnati. nec. utrumq. salvati.

57

Fallacia accentu, uariel accidit. 1° cum accentu accentu
mutat in acentu graui, uel e contra e q cum diu.

Illa qui occidit moritur,
sed latro necans homine occidit: q^o
Latro necans moritur.

2do comittit, hae fallacia, cum mutatur quantitas alimig syllo
h. e. cum ea longa fit breuis uel e contra. e.g.

Populus est multitudo hominum;
q^o quaedam arbor est populus, q^o
Quaedam arbor e multitudo hominu.

Veru hae fallacia ad equiuocationes pertinet.

3to Eade fallacia accidit, quando omittit sola aspiratio,
seu littera H e.g. cum diu.

Petrus dicitur est honos,
sed onus e asing, q^o
Petrus dicitur e asing.

Quo cum ex omissione aspi aspirationis sic arguatur supposita

Ara est in templo:
Pergentis stabulum e hanc, q^o
Pergentis stabulum est in templo.

4to Derigo hae captio gregis, quando plures uoces uicinas inuenit,
e.g.

Quid quid est in uide, e ramping uel racing,
sed quid fit uide fit inuide, q^o
Quid quid fit uide e ramping uel racing.

5to Vbi e in uoce in uide que simul iunite aduerialit, et simul
pro propositione in et pro uide, seu pro ablatiue uide.

Porro frequens e syllo supposita laborand uno eodem uide, et
pluribus final ex uera notitia dirersaru supposituam.

ing Homo e species,
Petrus e homo, q^o
Petrus est species

99

Quare aliud esse, & cognoscere quid sit et aliud scire quid sit res diligenter attendenda, nec scire rei attingat per
significatio an possibile? an existens? nisi enim hoc sciam,
non potero in questione predicari aliquod, unde passivum probare
de falsitate.

Præcognoscere quid sit est magis exacta et magis accurata pro
notio rei, qua res cognoscitur tantum rudi et vulgari conceptu.
Sic homo cognoscitur ab homine illiterato, tanquam substantia
virescens, habens talis figura, talia organa, membra, operationes;
ad verum idem homo longe accuratius cognoscitur à Philosopho tanquam
animal rationale, & secundum 2 predicata essentia hominis, non tantum
ad prædicationem quid sit, nam ad hanc prædicationem sufficit magis exacta
notitia: hinc prædicationis quid sit cum potest uterque cognoscere quid
verum sit. hoc notato

60

Dico 1.º Præcognitio quid sit, (id est magis exacta cognitio rei)
requiritur in quacumque demonstratione ex parte falsitatis præmissarum:
id est requiritur ut sciam quid per falsitatem præmissarum, e.g. per verum
homo significat: nisi enim sciam significationem falsitatis e.g.
hominis, nihil potero de re et figura demonstrare, quod
vere apertum Avicenna dicit logica. 2.º

Confirmatio. Conclusioni asseritur per præmissas: hoc est, asseritur
gelusianis sit dependens ab asserente præmissarum: nunquam enim asseritur
dicimus obiecto gelusianis, per veritatem. Et hoc nisi præmissas asseritur
præmissarum, quibusdam nota et gelusianis, et sic obiectum præmissarum præ
cognoscitur, nulli enim rei imaginatur passivum asseritur, nisi per locum
demonstrativum.

Dico 2.º Prædicationis gelusianis debet præcognoscere quid sit. pro
qui ignorat quid per veritatem notione intelligat, non potest
in hunc finem adhibere præmissas, sed per illas potest de homine,
quod homo sit rationalis: qui ad hoc scit quid sit rationalis, ad hunc

Vult probare, hominem esse rationale, is probat de homine aliquid, quod esse non potest; quod prius comparanda notia rationalitatis, nihil frustra praemittuntur & propositiones sic fiunt per se clarae est.

Dico 3° subiectum religionis est proprium quid sit aliquid sit.

Quod dicitur proprium quid sit, nemo dubitat, aliquid de illo nihil potest enuntiari; quid enim mihi enuntiare de re, de qua nihil scio!

Quod autem dicitur proprium quid sit, q. 10.

Is qui vult probare quod homo carnis sit, utique scire quod homo existat: si enim haec ignorat, quomodo probabit, quod caro est? ego certe de me fortior nunquam audire se me hominem carere, de quo antequam nunc loquerer. Sicque requiritur notia factus actualis, conscientia, & notia veritatis huiusmodi quod sit.

Pari ratione qui intendit probare, hominem nasciturum, et prius scire quod phoenix sit possibilis. Ecce! statim possibilitatis, quae quae ignorat, nunquam probabit hominem nasciturum esse, si scilicet probaturus physico hominem nasci in hac sua probatione orabit, quia falsum supponit possibilitatem huiusmodi.

Plura de praecipuis afferuntur

Contra haec in lib. de propositionibus et. q. 1. art. 3. et deinceps. De hominem caro. lib. de alij est statim. accredibile formo in anima rationali.

Definitio I da

Definitio Demonstratio.

Quae ad vulgarem demonstratio definitio est haec. Demonstratio est sermo affans praemissis veris, primis medicinis, prioribus, et notis omnibus, et causis conclusionis. Hanc definitio membratim expone singulas partes expl. conds.

Membrum Primum

Secundate primis.

6i

Conditionis demonstratio, in definitione posita est, ad quae sunt verae. haec quibus necessaria est ad hoc, ut definitio sit vera et scientifica, non ex praemissa falsa. ad legitime deducit scientifica illatio.

nisi illa praemissa sine qua esse vera: adeoque si praemissa ad eandem rem,
nulla daretur demonstratio.

Obiect: Philosophi quaedam demonstrant, et tamen repugnant prioribus
rebus Theologicis: quod dicitur aliquid falsum et esse falsificum. unde
probatur philosophi demonstrant accidentem ad posse esse sine subiecto,
cumque unum ad posse simul existere in 2 locis: et tamen ex mysterio
s. s. Eucharistica ostendunt Theologi quantitate (quae est accidentem)
desubstanto existere aliquid unum subiecto: id ex eodem mysterio ostendit
cumque Christi existere ubique replicatum, hoc esse in 2 locis,
in quod locis casualibus suspensio ostendit: quod Theologis principis
quodam demonstrationes philosophice repugnant.

Q. 1. Philosophi plerumque non velle, quoniam quid naturali virtute,
nec accidentem existens sine subiecto, nec unum in 2 locis re-
plicatum, quod verissimum est. Ad exempla ex mysterio Eucharistica
petita sunt miracula, quod huc non spectant.

Q. 2. Absolvere loquendo nihil in Philosophia demonstrari,
quod pugnet cum veritate Theologica, nulla enim veritas pugnet
cum veritate. Quae licet Philosophi praedicant, quodammodo
rationabiliter aliquando indicant esse aliquid verum, quod falsum est,
tamen id non demonstrant.

Membrum secundum
Quoniam praemissa sunt primae dimediate.

¶ Primum

Quaedam praemissae.

62
Hic dicitur 1. quodammodo veritas esse eadem significationis. Propositi-
onem. Per se nota. Principium. Hic, inquit, terminus
sunt idem significantes. Porro illa propositio dicitur mediate,
in qua unum praedicatum est subiectum nulla intercedit causa, per quam
subiectum identificetur cum praedicato. Talis propositio est haec.

Membr. 2. quomodo propositio sit i. d. ita. §. i. q. d. p. r. a. l. t. 287.

Homo est rationalis. quia hoc rationale se ipso, et non per aliud
medium necesse est in homine. Et contra haec mediata, cum
dicitur: homo est sensibilis: quia nisi libidinositas mediantem ratione
est necesse cum homine. ratio enim est radix metta, ex qua
per conceptus oritur sensibilibus, et per quos homo est sensibilis.

Adverte 2do quomodo propositiones esse notas quoad nos, hanc
alias esse notas quoad se ipsas. Denique aliquas utroque modo
notas esse, scilicet quoad utrosque ad quos ad se.

Propositio quoad nos nota est illa, quae nobis experientialiter
nota est, et licet habeat causam, illam tamen ignoramus. Ita exempli
causa nobis ab experientia nota sunt venti, quorum tamen causam
nescimus.

Propositio nota quoad se ipso est illa, quando
genus causa non habet, et ex ipsis terminis res nobis est intelligibilis,
sed tamen intelligitur ex effectu. Ita nota est essentia Dei, quae causa
non habet, cum tamen fieri datur, quia dicitur creaturae, quae sunt
effectus Dei, vocatur haec nota à superiori, nimirum ex effectu.

Denique Propositio utroque modo nota est, quae causa non habet, et tamen
dicitur in se ipsis intelligibilis. Tales sunt prima principia se ipso
vix nota certa et evidenter. quales sunt a. g. totum est magis sua parte.
nihil potest eodem respectu simul esse et non esse. Quodlibet est aut
non est.

Adverte 3do Propositiones alias esse mediatas in conditione
causae, quando videlicet in subjecto et predicato nulla est mediata
causa, qualis est haec: homo est rationalis aliae propositiones sunt me-
diatae in conditione subjecti, quomodo sci. predicatum haec mediata
in est subjecto, et nulli alteri mediatis in se tanquam medio, per quod
inest alteri et solo subjecto: tales est ipsa contentio: homo est
sensibilis: non nisi libidinositas in se quibus homini mediantem rationali-
tate, et radice metta, dicitur tanquam facta, quia nisi libidinositas
facta non est ratio: et contra vero haec propositio: homo est sensibilis
est mediata in conditione subjecti, haec in mediantem animalis,

quod i. futurum singularitatis, & immediate de homine dicitur.
Ad hunc etc. Quaedam propositioe immediatae medietate esse
esse immediatas adu, quaedam esse immediatas immediatione virtutis.
Propositiones intermediatae immediatione vel sunt illae, quae sunt
terminis, qui se ipsis immediate grati apparent cognoscendi.
Immediatae immediatione virtutis sunt, cuius terminus redunt
mediante quibus causa, ad id sunt resoluta ad prima principia
et propositiones immediatas, quae ginde aequivalent, ab. Terminus
sunt mediatae immediatione virtutis: haec i. tales, quae in
qualitate aequivalent ipsi, quae absolute immediate redunt.

Ad hunc etc. Lumen nat. quae p. e. ad idem propositioe
immediatae: et hoc brevis sic ap. de, de hunc propositioe:
quodlibet i. vel non op. De hac quae, an illi appentiar immediate
vel non? si appentiar immediate tunc eius immediata, et si
habet non indetur. si non appentiar immediate, ipse per
alia propositioe illi appentiar: et de hac propositioe, per quod
viri appentiar, redit quae quae an illi appentiar r. per alia
propositioe si affirmat: quae, an hunc tunc appentiar per quod?
et iam de quae, donec deueniat ad una, cui appentiar
per se, non fatetur quod ens esse in infinitum. Quae
igitur ad in infinitum per de, dicitur est, deuenit in ad
una propositioe, cui immediate appentiar: illa eius propositio
immediata ex terminis nota. Hic animaduersis

¶ Secundus

63

Resolutio quae de medietate in
suppono hunc de medietate per illa, quae per alia
per ea prima, et ad idem per ea, unde hunc propositioe

Dico 1° Maior pmissa perfectissima demonstrationi debet esse adu mediata. Ratio quatuor est, quia si adu adu mediata, tunc yelutis pbarchundus per causam remotam, quod repugnat perfectissima demonstrationi.

Ratio ulterius est, quia magis extremum in maiore pmissa nobis, cum medio termino conuenit aut sua causa prima; et magis extremum pmissa in yelutis tunc plicati; ita ut plicati de minore extremi: quod si maior pmissa adu mediata, tunc in yelutis non apparet causa prima, quod pugnat cum perfectissima demonstratione.

Dico 2° Pmissa minor ad esse in mediata mediata adu. Probo. Nisi enim factus est ut sit mediata mediata mediata, nisi raris dures demonstrationes ut liquide apparet exominanti. Nihil est ex eo factus, et maior pmissa sit mediata sal plicati pmissa per causam mediata, et sufficit ad demonstrationem, quod non requiritur, ut minor pmissa sit in mediata mediata mediata, et factus ut sit mediata mediata.

Membrum Tertium.

de certitudine et evidentia pmissarum et yelutis.

§ Primum.

Transitibus quaedam notanda.

Indubitable est yelutis pmissa demonstrationi debet esse adu, nam per certitudine differt a pmissa plicati et pmissa. Deinde de certitudine yelutis raris in pmissa pmissa, quia yelutis yelutis non potest esse certior pmissa; imo, ut supra uelimus, yelutis pmissa debet esse pmissa. Nihilquid autem in hac re aliquid decidat, quod adu uelutis pmissa.

Adu uelutis est pmissa quod esse nota in se, et quod ad naturam; quod esse nota quod ad nos, ita ut nobis curus notitia inoleat. Supra pmissa uelutis infra.

64

Obseruandum 2do Cognitiue uideat esse illa, que obiectum
sine clare representat, ut intellectus ab ipso obiecto determinet ad
comandum tale uel tale iudicium, ita appetendo, ac intendo
necessitati, ut nullo admittat dubitatione. sic qui uidet solis
naturaliter loquens non potest dubitare an luceat, nec potest iudicare
illud non luceat.

Obseruandum 3° Cognitiue obscura uocari illa, que obiectum
ita representat, ut intellectus non necessitate aut determinate
appetatur: unde uelut intellectus appetendo obiectum, requirit
autem uoluntatis imperium appetitum. Hinc uoluntatis appetitum, quod
potest, licet opinatum, pendens ab imperio libero uoluntatis, quod
uoluntas potest intellectus determinare & indinare ad formandum
contrarium iudicium, ut quod ex parte obiecti non determinet intellectus
ad iudicandum hoc potest, quia illud, cum uoluntas determinare uerum,
et certum appetat, sed utrumque probabile.

Obseruandum 4° Adus probabili alius est immediatus, alium
intermedius. Adus intermedius probabilis est in gradibus dependens
a primo probabili. Adus probabilis intermedius est, non dependens a
probabili cognitiue. Potest a dari ualeat adus intermedius, proba-
bilis facile demonstratur hoc modo. Conclusio probabilis deducitur
ex primo probabili de hac premissa que tunc ibidem dicitur ex alia
premissa uel non? si non, quod ipsa est immediata et probabilis,
et sic habemus intermedium. si uero deducitur ex alia? de illa uelut
quasi quod ei dicitur appetitur per aliam, et sic uel probatur in infinitum,
quod implicat: uel uoluntas ducit uerum ad primum probabile, cui apparet
timor intermediare per se: quod necessario dicitur et dari propositionem
probabilem immediatam.

Obseruandum 5° Certitudine dari quomodo in cognitiue obscura:
non adus sed uoluntas fidei diuina habet certitudinem
gruata uel obscuritate: itaque certitudo longe aliud est, quam
evidentia: nam evidentia requirit claritatem uisionis,
non uel certitudinem.

Est 2. certitudo firma ad hanc obiecti unde cum dicitur illa
firmitas quoniam: Et licet qd dicitur cognitiones falsae dicitur firmas
quales sunt alij haereticorum in errore suo pertinaciter, illud dicitur
cognitiones non sunt certae, quia ad falsas afferuntur obiecto: Unde
Calliges tam affirmatorem cognitionis est obiecto, quam firmidate ad
haereticos, et assensu requiri ad certitudinem.

Primo certitudo est 3. scilicet moralis. Physica, metaphysica.

Certitudo moralis est, quando res certae veli pro motiva, et gale
absoluit et physice. Equando potest fallere, plerumque dicitur et
est habenda pro infalibilitate, id est phalib, et falsis de rebus,
si naria non fallant. Talis certitudo est respectu nostri, quod in
mundo fit Constantino: hoc quippe firmo et constanti testimonio
haurimus utramque et hyperbolicam qui physice loquendo et absolute
res potest meditari, de facto tamen non contingit, ut ois unius modi,
omnibus: et idcirco certitudo Constantino patet, non est moralis
certitudo est.

Physica certitudo est, et indit motibus physicis, et naturalibus infalibilitate,
ita ut ois spectans naturam naturalibus necesse sit se habere, sicut ego
iudico se habere, etiam si dicitur et se naturalibus loquendo potest se aliter
habere. Talis certitudo physica habetur, qui comens lucis, et
si est lucis, et tunc, licet dicitur potest poni in se similibus dicitur intellectus
ad indicandum, quod est lucis, et si vera lux non est, potest: sicut
qui videt hanc operata, et ignorans esse operata, iudicat esse potest.
Talis huiusmodi indit physice loquendo et naturalibus certitudo est, nisi non
mentis miraculis, per quod de facto potest operari, et tunc potest
sicut fuit potest.

Denique certitudo metac, qua ois ita potest, ut neque dicitur
potest se aliter habere, quod ego iudico. Talis est certitudo immo potest,
reponit, et ad hunc experimentum, quod reflexe experimur nos sentire,
cognoscere, videre, audire etc.

69

Advertendum est Propter conformitatem et firmitatem ad hoc quod
 intellectus, requiritur in seipso ad certitudinem et certitudinem habere in
 ualibilem commotionem cum alio, et ut moraliter vel physice
 vel naturaliter repugnancia cum falsitate, et repugnancia cum
 falsitate quandoque inde quoniam, quod aliter non potest se aliter
 habere, quod ego indicat: quandoque, uero quod ex essentia cogitandi,
 omni, que indispensabiliter existit ut aliter ita se habeat, quod ad
 modum indicat se habere. Tales sunt adque hypernaturalis fidei termini,
 qui ex intrinseco et essentiali fidei cogitandi exigunt, ut sunt conformes
 obiecto; Ex hanc exigentiam indispensabiliter, hoc est talis, ut in nullo
 casu possibili adque supernaturalis diuina fidei potest existere, quin
 habeat inualibilem connexionem cum obiecto, et repugnancia cum
 falsitate.

Advertendum est in his firmitate et certitudinem deus binariis
 diuisi: Una est certitudo et firmitas intrinseca; alia apprehensa,
 scilicet. Intrinseca definitur ex pluralitate et augmento
 graduum, qui in illa reperiuntur in cogitatione, uocabitur
 gradualis. Certitudo apprehensa, quod aliquid dicitur esse, uel
 non, est illa, qua inuenitur hominis ita firmata, et roborata
 circa deum, ut si ex 2 uisibilibus alterutra eum defendenda,
 prout illa defendenda, et in conspectu plus optinetur, quam illa, cui
 apprehensio magis adhaeret. Quod ex parte dependet à uoluntate
 uale humana.

Mater aliqua unius filii sui ita uenit amat, ut ex amore
 uel passione quandoque lacrimetur: si uultu indicat, illa per
 uulso morbo teneri, aut grauius affligi, aut uulnerari: cadit
 mater sua deus amat, prout enim esse facinus iniquum
 uidet, ut si non fleat ex eo, quod facit deus grauius affligi per
 mortalia peccata facinororum hominum.

Eae! Mater filium suum in conspectu plus amat quam deus,

de longe horum ac sensibilibus, ut vero bene apprehensio magis
 amat, quod filius: nam si alterum deferendum est, certulo Deo
 potius deferretur filius non absente dolore, quod ex affectione charissimi
 mi sui quoniam fuerit. Si quidam aliqui istam
 sine magis amat gratulationem, quod potest, sed bene apprehensio
 plus asperant, quia illa: nulli enim in sui est inveni, sed a
 natura aliam, qui non nallet carere gratulatione, quod orbari potest,
 profero quod alterum carendum est. his animadversis
 statz quoniam est unum simile sed apprehensio certiores gelusione?
 que gelusione utque passu quod de quorum, sed non, lam
 probabili sunt quod demeritino, quia per eorumque ratio.

§ Secundo

Quomodo similia sunt certiores
 conclusioni, et an sint cui
 certiores.

Dis 10. Quilibet similia seorsim simplicia potest esse certior
 gelusione. Est eorum sententia, et probatur facile hoc modo.
 Conclusio sequitur debiliore parte; quod si una simplicium est certior,
 altera probabili, debiliore parte gelusio probabili est, alioquin non
 sequeretur debiliore parte, quia probabili veritas longe debiliore est,
 quam si certior: aliquid si similia certior erit certior gelusione:
 quod vera est haec sententia

Dis 11. Quomodo similia simplicia sunt certior esse certior gelusione.
 Pro. Premissa sunt gradibus et assensu intermediati, penetrantes ob
 alio utriusque admittendo et motus; gelusio vero est assensu me,
 dictus pendens à motu simplicium, quod motum utriusque debiliore
 velut medius ad formandum iudicium de illatione de 2 extremis.
 Jam vero assensu, qui alio assensu intermediati sine motus
 et ad miniculo, est certior illis assensu, et equalis medius ad

66

67

si enim licet hoc axioma generale applicari, hoc sequens per
quod debentur velut legitime et bene gerendi.

Philosophus est homo quod patet; quod philosophus magis est homo.
Effectus existit quod causa: quod causa magis existit.
Creatura existit quod Deus: quod Deus magis est creatura.

70

sed ad hoc replicas quas afferunt divina et aliunde facile Reddy
Nihil ultra fore quod sibi axioma non ubique habeat locum, nec debet
ad ubique numerum usurpari. Quod ubi est in grano salis et modo de,
sicut applicat, requiritur 3 conditiones, quod quod ad factum, certum est signum,
axioma illud valide et recte usurpari. sed a requisita conditione,
non haec.

1^a et non Ratio quod dicitur aliquid tale, adhaerens in illo alio,
quod dicitur magis tale. ut. fornax dicitur esse calida quod ignis, et
ignis recte dicitur magis calidus, sicut praedicta sola haec conditione: Ratio est,
quia fornax fit calida quod ignis calere, qui aliter in igne. quod ignis
dicitur magis calidus quod fornax, quia Ratio formalis calidus
est ab calor, et hic reperitur in igne quo fornax cale fit.
et quod quatenus aer calefit a sole, non dicitur sicut dicitur magis calidus,
quia calor aliter non est in sole, sed hic dicitur comitatus; sicut una manna
aer calefit ab una rationali, licet anima rationalis formaliter non
fit calida, sed hic dicitur comitatus: sicut Deus est spiritus illuminatus, licet aliter
in se non habeat locum: unde colliges malas esse has sequelas:
aer est calidus quod sol, quod sol est magis calidus. Quod magis est calida
quod anima, quod anima est magis calida et.

Et ad conditionem et ad dicitur illud sicut ratio a qua dicitur aliquid tale
suscipiat magis vel minus. sicut calor quod augens gradum ex
quod quod, suscipit magis vel minus, ac una fornax calidior dicitur
magis calida quod altera, una castor dicitur magis calidior altera: una
hyems dicitur magis frigida quod altera: una homo dicitur magis sanus
quod alter, quia nimirum calor frigus et sanitas effectus frigiditatis
et quod incrementum vel decrementum dicitur magis minusque in casto.

Vnde Colligitur: licet effectus existat per causa et creatura fit per Deum inde non rebus inferiori quod causa est Deus magis existens quod effectus et creatura non existens non existit gradibus magis existens magis et minus, sed existit in predicato indistinctibili.

Tertia Condicio est illa forma semper ita fit derivata ab uno in aliud ut ne quibus fieri possit esse in illo, in quo derivatur nisi deperit, deinde ab eo, unde dicitur a quo derivatur. Vnde Colligitur utique esse sequentis illationes

Ignis A est calidus pro igne B, quod

Ignis B est magis calidus.

Ratio est, quia ignis A fuit calorem non ita habet ab igne B, nullus non potest aliunde habere. Et enim ignis A esse calidus est in se calorem non fit independens ab igne B. e.g. hac altera rella legitima est forma est calidus pro igne, quod ignis est magis calidus.

Ratio est quia calor formae ita ab igne derivatur in formam, ut hac non fit calida nisi dependens a calore, accipit ab igne et ab ipse formae calidus est. hic generaliter positis

7i

Affertur axioma prius positum, utique valere quocumque haec nominata est conditione generandi. neg. Et generaliter utique ex parte generi oppositis. Deinde est assertio hac modo, quando A participat forma a B. B. ita ut forma apprehendat magis fit in B. quod in A. tunc valere debet axioma, sed hac fit toties quocumque dicitur generandi, quod in hac generaliter sententia semper valere axioma. omni generi. In illo est apprehendat magis, in quo fieri est posterior definitio esse si in altero debet definire, alio prius definitio esse in A. quoniam in B. si illi in altero ut definitio, ut. an secundum hac predicatum ratione huius acquirat derivatione a q. calidus vel generandi dependit a B. quod si predicatum illud debet in altero definire, utique prius definitio in illo, et necesse pendet ab altero et in illo altero independenti manent. e.g. ignis calorem fuit derivatur in lignum, sed ignis igitur quod lignum habet calorem, sed in hac dicitur, tunc, quod calor ignis fit independens a ligno, et generi si calor

ligni pendet ab igne. Quod si hinc si alterum hinc calorem debent habere
finem, quia utique dependentem calorem recipiunt in ligno, ut post dependentem
quo ad sua existantia ab igne, et ipsa sunt calorem veluti sibi debita
invidere amant independentem a ligno. Porro quia haec conditiones
dependentem in certitudine gelationis, repugnare non possunt breviter sciendum.

Ita Condicio est ad certitudinem generaliter habet in se, quod in gelatione
ita est ad certitudinem specialiter magis et minus. Namque admittunt ad veritatem
quod sola hinc est de Deo, circa qua ultra factum gelationis pendere a
omnibus, quod non enim illa esse assensum mediantem hoc a illatione
et alio derivatum ab aliis. Sicut ergo quod certitudinem an ista
certitudo gelationis ita pendet a certitudine primitiva, ut si ab altero
assensu debent desistere, potest de se fieri ab assensu gelationis.

Ita ergo hinc est. Quod si ab altero dependens est, potest desistere
in, per rationem derivata necesse pendet ab altero, illud alterum vero
independentem fuerit: atque gelationis in ratione certitudinis a primitiva derivata
pendet necesse a primitiva, et tunc in eadem ratione certitudinis, sed ubi
pendens a gelatione, quod si debet intellectus desistere ab altero assensu
potest desistere ab assensu gelationis: quod a primo ad ultimum in illa opposita
sunt ad hanc primitivam quod gelationis.

Solutio
Solutio ubi conditiones.

72

Arguitur. Ponamus currere quod, hoc casu si intellectus in se: quod
currunt 2 in. At intellectus ita esse dispositus ut si debet desistere ab
altero assensu, sicut vel ab illo quod dicit: currunt quod vel ab hoc quod
quod dicit, quod currunt 2: si inquam ab altero debet desistere: non potest
desistere assensu gelationis, quia primitiva, quia facit respiciunt e 2
illud iudicium ad sui veritatem, sed respicit utrum ad hanc in verificanda
plurimum requiritur, quam ad verificanda gelationis: et tunc longe plura sunt
qui currunt, quia quod: atque ut verificanda gelationis requiritur, dicitur
currere ad quod dicit quod currere, quod tunc requiritur ad verificanda
quod, quod ad verificanda gelationis requiritur: quod in hoc dicitur in finem
est assensu primitiva quod gelationis.

Ita: Etiam in alio exemplo firmius esse assensu primitiva, quod
fit assensu gelationis: potest enim immediate ab experientia
scientia ad per se habere quod currunt quod quod certitudo

nō ab illi infirmitate, licet affertur gelationis, sed fit deductus et à priori
 dependens. Itaque licet propositio affirmans, curare quatuor
 secundum se, prædicitur plus requiratur ad sui verificationem, quam
 requiratur propositio 2 curare, si etiam hoc secundum se prædicitur.
 nō videtur _____ nil unius si hæc 2da affirmatio dicitur
 curare prædicitur quarens est illativa, mediata, deductiva,
 et dependens à priori, tunc enim nullus requiritur ad sui verificati-
 onem, qual requiratur præmissa: non affertur gelationis,
 non dicitur affirmat ubi dicitur gelationis, sed etiam utrum
 præmissam. Atque res ex parte evidenter, gelationis dicitur
 quod duo currunt habet hanc sensum, currunt 2 dicitur 2 currunt
 quia currunt quatuor, in quibus glineat 2, quod nec Arria
 negat; et ibi miror quod dicitur à hac arguta nobis, obicitur, quod non
 ipsi dicitur solvendum est.

73

Obicitur idem Arria. dicitur n. 36. Intellectus lumine nō est
 evidenter cognoscibilis idem esse, quod duo sunt eadem uni dicitur. et
 quod sunt eadem inter se; quod intellectus dicitur esse eorum de unitate
 unius, quod de unitate alterius hoc est quod dicitur A et B. esse
 eadem uni dicitur, quod quod sunt eadem inter se; sed in præmissis cognoscibilis
 quod A et B. sunt eadem uni dicitur, hoc est medio lumine, et in gelati-
 one cognoscibilis quod sunt eadem inter se; quod arg. dicitur de unitate
 cognoscibilis quod de unitate præmissam. Deinde hæc
 arguta affirmat de quibus sequenti sistens.

Dans est forma videtur

sed dans revelavit se esse formam unitatis, quod

Dans est forma unitatis.

Ecce! (ait Arria) in hac sistens non habeo maiorem certitudinem
 respectu utriusque præmissæ, quam respectu gelationis. quod certitudo
 gelationis est eadem cum certitudine præmissarum.

Rx 1°. Certitudines obiectivae esse singula rationis in gelatione,
 sicut e in praemissis, sed tamen modus adherendi et appetendi
 eidei dicitur, esse alius in praemissis, et alius in gelatione: ex quo modo
 colligi debet maior minorque certitudo atq. quod ad systema Aristote
 attinet Rx 2°. Dico plane omnia esse, quod tali ratione
 vero hic systema existerit, cui usquequaque indiget, et graviter
 peccat. Videamus videtur, quibus laborat.

1° quod long DEVS non ponatur, sed in singulis praemissis,
 et in gelatione. 2° quod magis long magis atq. gelatione.
 3° quod magis reuelatur tunc sicut ponatur. 4° quod magis
 extremum sic reuelatur non ponatur in gelatione. 5° quod
 maior propter quod magis animo lenis, quibus ipsa gelatione.
 hic sic videtur si adhuc duo addidisset Aristoteles de illo
 dicit postea, quod compositum septem peccata mortalia: sicut has
 neas de praemissis hic A est recte gelatione. sic igitur fore,
 magis igitur.

Dans e prima veritas

Deus reuelatur se esse secundum veritatem, igitur

Aliquid reuelatur se esse secundum veritatem, igitur prima veritas.

Ad hoc modo videtur quod nihil appetitioni nostrae graviter infert, sed
 adhuc praemissae quo ad firmitate adherendi, in modo reuelandi sicut
 appetitione certiores gelatione

Primum Mendosa hic dicit logica 3. 3. §. 37. hoc argum.

Et ad hoc e certior, quo plures habet rationes, quibus movetur ad rem
 appetit: sed non sunt plures rationes moventes ad appetendum sicut
 ad hoc, quibus, quo movetur ad appetendum gelatione, quod ad hoc
 praemissa non e certior, aut certior gelatione. minor sicut dicitur.
 In praemissis (aut) non sunt plures cae ad movendum aut appetendum, quoniam
 sicut in gelatione, quod nec maior certior, nec maior certitudo videtur in
 praemissis quam sicut in gelatione.

minorum deum quod sic: species ad gradationem geruntur, sunt
evidentes: si habent determinat intellectus ad appetendum obiecto
gradationis: alij species non habent pura determinatione ad
mensuram, quod non erunt certiores, nec evidentiores gradatione.

Hoc argum. absolute Rederi et negando Maiores. quia falsus est
quod certitudo physica, qualis nihil dicit ordinem et rationem, sit magis
certa, quam certitudo metaphysica, quae nihil unice ratione dicitur
motus. Cuius exemplum.

Quod est certum est appetitum, et appetitum, quia dicitur: duo est via quod quing
esse ex natura sua certiores, quam sit appetitum quod videtur causal' esse
certum esse natura prior' effectu, quod humanum tunc videtur appetitum
nihil longe plerumque relicto. sic multae sunt rationes, quae videtur
persuadere, quod caeli sunt liquidi, et nihil omnino longe incertius
est, caelos esse liquidos, quam: omne quod est esse ens: cum tamen haec
veritas non esset nisi per Maiores multos motus.

Dicit Mendoza se Maiores species ponere in sensu absolute
non in exclusivo, quod dicitur, videtur illud videtur esse certiores,
qui habent plures rationes motus.

Sed contra. hoc modo solum Mendoza videtur certiores, habet
etiam minor' negativas, et sequitur magis extremum non
difficultate, et eorum solum in ja figura. talis solum
est infra positum.

Omne illud est falsum, quod est verum,

Nully homo est verus, quod

Nully homo est falsum.

79 Nihil ultimo. si species sunt certiores gradatione,
dicitur potest accidere tunc species sunt certa, et gradatio incerta,
et enim utraque species habet infimum gradum certitudinis,
huc est talis, quo non dicitur minor et remissior: quod finitum
omnino gradatio, sed quae non talis certa sit quam praesens, quod
quod nullo modo sit certa, quia potius non dari minore

certitudine, quae sit illa & reperitur in finibus: quod vel
 gelusio nulla ^{est} habet certitudinem, vel habet certitudinem
 habet, quae minor non datur, et sic iam habet aequale certis,
 ducunt eum finibus

R^o P^ossel ^{est} in eo habet multorum finibus, non dari absolute
 minimus gradus certitudinis, quod non sit possibile minor. Sequitur naturaliter
 deura agens de maiori et minus. quod sit de hoc

R^o 2° respondet quod finibus prout habentur in imperfectis
 gradus certitudinis, et ne quidem deus potest producere minores.
 sicut enim deus potest producere creaturas homine infinitum
 imperfectiores, magis delevando ad creaturas unius
 imperfectissimas, sic potest produci imperfectiora essentia, quoad
 certitudinem quod sit essentia finibus determinata, magis
 procedendo ad imperfectissimas.

membrum Quartum
 de Ultima gradus demonstrationis.

Suprema demonstrationis gradus est, ut finibus quoad certitudinem
 gelusio, adveniendum est a, hic non esse quod finibus de
 causa notata, certum est enim, finibus manere ad illud, sed
 sed sola esse generata de alia ratione causandi, de qua
 mox dicetur. 76

Ad hunc causam genera eorum quatuor assignari neque
 efficientes, materiales, finales, formales. de quibus certis
 agens in physica. Deinde ulterius est notandum causam
 aliam esse adequatam, aliam inadequatam. 75

Causa adequata
 est illa, quae sola et sine auxilio se infligit alteri aliquid
 producit. sic deus solo sine auxilio alterius potentiae producit
 angelos, et animas racionales. 75

Causa inadequata est,
 effectus non producit sola et sine auxilio alterius, sed ita sicut
 influxus atmosphaerae, et in ordine ad productionem eiusdem

Effectus admittat causas: sic tres homines simul producant
motum aliumque, scilicet, quod ab uno solo moveri non potest.
sic quatuor equi trahunt plerumque bene corpus, cui trahendo
unus, unus non potest fore. Itaque unus equus, et unus homo
non est causa adequata motus, sed hoc in adequata.

Porro alia causa est virtus, et sic generat ad alios effectus, ut Sanctus.
Alia est pars, et referta est ad effectus ad determinatum effectum.
sic ignis ex sua natura determinat quod ad producendum calorem
et siccitatem.

Verum alia causa est mediata, et alibi, nullo modo influens in
effectum. alia est mediata, influens tali influxu, vel per
influens in causas in medio, et postea primo in effectum.
de quo fere in physica.

Denique alia causa est actualis, et sic absolute a specie causae
effectum. ut sol lucet. Ignis calorem. anima cognitionem.

Alia causa est virtualis: et haec in suo effectu identificata, alibi
ideo in rigore non dicitur producere effectum. dicitur tamen nihil aliud
effectum suum virtualiter causare, quia habet se per modum causae
reale causantis; seu ita disposita est, sicut causa actualis ad effectum
suo distincta et specie causans. sic rationalitas dicitur
virtualis causa resistibilis, et uniusmodi radii intellectus, et physici
est enim ita disposita, ut si est resistibilis realiter, et inquantum
plane emanaret alibi, et duceret, qui admodum ignis et ducit calorem,
et anima sensationem.

Dico 1°. Ad probandum non plus requiritur, quod ad finem, vel
opinionem causam virtuale. probat assertio ex veritate aliam
scientiam, quae de necessario recipitur causa actualis, sed virtus
virtuale. Talis scilicet Mathematica, cuius demonstrationes
non semper sunt et actualis causas.

77 Dico 2°. Causa demonstrativa est ad effectum necessario esse
nexa, cum illo quodlibet: ad enim et demonstrationem probari
passio et quies rei, et ubique, necesse est unum esse, cuius est quies, et

Ad eam causa, ex qua suo modo emanat: qd dicitur esse cum illa
quodlibet, hoc est dicitur, ut ad eius existantia legitime inferat
existantia effectus: sicut si Annulus A. nunc est in formulo B.
legitime erit hanc effectus existantia annuli A, qd dicitur existit annulus B.
nunc est annulo A. et enim impossibile ut nunc sit et non
existat.

Deum loca ultima conditionis requiritur ut oppositio fiat per se 78

coha aut affiguntur quare modo per se.
qd est modo per se predicandi: quod non dicitur Quidam dicitur appellat
quodlibet, et hunc dicitur quando vel desit, vel pars definitionis
predicandi de desit. ex. homo est aut homo est ratty, homo
est aut ratty in qua ultima oppositio sola desit hominis
predicandi de desit homine, in reliquis vero 2. predicandi pars desit,
pars de homine; dicitur in istis 2. requiritur modo per se predicandi.

2. qd est modo per se inherendi. qui hunc dicitur, ut de subiecto pro,
dicitur quodlibet: ut in desit: homo est ratty. homo est legitime homo
ratty. dicitur modo per se existendi ut sci: predicatum
parit ad modum per se parit ad hunc quare tribuitur substantia,
ut in desit: homo est aut. dicitur modo, hunc est corpus.

qd est modo per se consequendi quando intellectus effectus parit
cum causa, ex qua effectus natus sequitur: ut in desit dicitur modo est ratty
bilis. sicut rationale est ratty. nunc fiat carere ex

de his modis quibus agit Aristoteles Metaphysica de Quibus et alij
philosophi passim quod dicitur. res tantum movetur non est ut
hanc dicitur. Propter ad fine
hic alij qui agunt de regno seu demopratino, si circulo philosophico.
non nisi qd mibi agere debet hanc de re aliquid adiungere
nam satis abunde est, ut legitime sicut sicut ultimas esse, si quibus
et quibus quibus debet demopratino per modo modis, quo modo
demus quibus effectus parit, per quibus quibus quibus, et per quibus
effectus sicut hunc, nam qui vellet quibus currere movetur, id est
rebe quibus sicut dicitur: id est currere movetur, quia equi illi
trahunt. Quod si vultis quibus currere movetur equi,

Et si talis indurgetur ad dicit, et dicitur: ideo mouetur equi
 quia mouetur curru, quibus equi necesse dicitur fuisse fuerunt
 circuli uisus: nisi dicitur motus equorum non a posteriori et
 ex effectu probari: motus uero curru probari a causa, qui eam
 sunt causa, uero mouetur curru, et ipse motus effectus ab equis:
 et hoc talis ratio falleretur est, non ita illa, quae sequitur.
 Ideo sol mouetur circa terra, quia terra est centrum uniuersi:
 et ideo terra est centrum uniuersi, quia sol mouetur circa terra.
 ubi uides uisibile uisibile circuli et nihil demonstrari, sed
 recte ostendit Antea dicitur et contra antiquos philosophos, quos
 refutat.

Disputatio Ultima

Quaestio Prima

De sciencia.

Secundo Prima.

Quid sit actualis sciencia, et quale
 obiectum habeat.

Haec de quibus demonstrationis eorum, uero breuiter de
 definitione agens: ubi quaedam occurrunt dicenda de sciencia
 actuali sapientiae; de quibus uero uisibile sunt in uita
 ubi haec nota sunt disputabo.

Sciencia latissime accepta est quae cognitio intellectualis, quod
 si sit uera, et infallibilis; quo sensu dicitur ad super naturales
 fidei diuinae diuinae scienciae. Sciencia uero fuit
 sciencia pro cognitione uidentis alicuius rei uel mediata,
 uel immediata: cognitio mediata, id est discursiua facta
 non quae sit Deo absolute perfectissimo; non formalis discursus

Prae docet Artes jo reperitur lectu. ii. p. 21. ubi dicitur singularium
 non esse scientia. Hinc rationalitas non vocatur diffina namque
 dicitur Pauli et sic dicitur esse differentia humani; nam quod dicitur
 Pauli dicitur esse rationes rationales in quibus homines sunt; et
 e ratione humana natura. Pari modo dicitur demonstratio de sole
 et luna, et demonstratio de hac sole et de hac luna in partibus
 quare sunt hae finitiae, sed demonstratio de quocumque sole, et de
 quocumque luna, si multiplicarentur, ubi dicitur docet dicitur. Artes. q. m. t. c.
 lectu. 5. q. ubi reprehendit illos A. q. d. finitiae hae sole, in quibus
 e hic sole. Definitio enim non e singularium sed universi. sol a e unum
 universale cui non requiritur geipi geipi abstractio quosdam unum
 ut sic loco supra dicitur e.

Denique, requiritur ad scientiam prae dicitur dicitur sumpta, ut habet aliquid
 reale positum. hinc in regno de ente rationis, et negationis
 non habet proprie demonstratio.

SECTIO II da

De scientia habituali

Primo

De unitate scientiarum.

Ex illa habituum intellectus ad animasque plures, igitur hinc
 attingit ea futurum, quod scilicet non e dicitur necessaria

4

Notandum jo habitus esse facultates operandi ex multiplicitate actibus
 acquiruntur in ordine ad aliquid scientia sciendos circa abstractionem,
 ut dicitur.

Notandum 2do Nos hinc querere unde non unitas unig scientia e. q. tot
 defensionda sit? sed hinc pronuntia nobis esse, et queri, unde non
 colligat unig de logica differentia, qua dicitur ab omni alia scientia?
 Unde dicitur colligat, per unitatem physicam e. g. intelligi totales habitus
 qui facit scientia habituales physicae, ex pluribus partialibus habitibus globalibus.
 nam hinc scientia habet plures et divergas habitus partiales, q. unig et singuli
 ad aliquid unig scientia facultatis, q. ut unig simul aggregati dicitur unum
 habitus totale, seu unum scientia habituales.

Notandum 3do huc loco indagari e nobis unde colligat totaliter
 unig habitus uno nomine figenti, e. g. habitus seu facultas definiendi
 dividendi rationandi, unde colligat potius ad habitus logice

quas alteris fieri potuerunt
Poterunt quoque nominare obiecti formalis, intelligi autem non potuerunt,
nominare obiecti materialis, capere autem generaliter: potest eadem
Aut docent omnia alia formalia, quae ab habitu logica affinguntur,
quod habent habitus logica, et inde defumenda unitate huius
habitus.

Notandum quoque Obiecta formalia cuiusvis fieri esse varia, eaeque
omnia simul sumpta considerari debent adaequata: potest vero cum
illa diversa obiecta habeant quaedam convenientiam, et similitudinem, et
ab eis abstracta considerari debent adaequata illis fieri, sicut diffinitio
in abstracto, certo indicato, sub quo fieri considerata diffinitio
abstrahere ab omni alia fieri. De hac difficultate animadvertit
Quidam philosophia. s. Provinciali logicae p. 3. n. 8. In qua re
Aut variandi, sicut se differunt. Videantur quaedam opiniones,
et illas examinemus.

¶ Secundo

Quid alii Aut haec de re conserunt.

Coniunctio hic in. e. 23. de unitate et unitate fieri in 3. articulo
quod unica docent, scilicet ad fieri unitate et diffinitione
requiritur, defumendo, eaeque variis abstractionibus, quae abstractiones
abstrahunt a materia. Pro hac sua assertione videtur Coniunctio
Platonem. Arist. Dicitur Tho. Aquinatis. opus. 10. q. 5. art. 1.
de unitate. q. 2. art. 1. q. 5. art. 2. Cuiusmodi et
reliquos Thomae uniuersum. Cum his Aut generaliter eaeque
Pellegr. d. 18. logica. 5. et alios pro eadem opinionem alios.

Isti quoque Aut omnes huiusmodi rationes dicunt quod licet dari abstractionem
pro materia. Quod abstractio est fieri physica, quae abstractio
a materia signata, seu individuali, non vero a materia sensibili:
Physica enim fieri considerat corpus naturale quodale, et sensibile
et quod eaeque officio suo, quod a materia sensibili non abstractio, sed
sunt a materia signata.

S

Quia abstractio est à materia signata et à materia sensibilis, non
 dicitur à materia intelligibili. Ad hoc modo dicitur quod abstractio
 dicitur fieri mathematica, quod ratione sui abstractio considerat
 quantitates non hanc determinat et numerat, nec ubi sensu
 habet, sed quod est intelligibile.

Secundum Bonum, abstractio est à materia signata, sensibilis et intelligi-
 bilis: à hanc abstractio attribuitur scienti mathematicae, quod considerat ens
 in universali, et prout est indifferens ad ens spirituale et materiale.
 Huius sententiae si explicaretur more eorum se opponunt R. B.
 nominatim vero furdaly Mendoza furdaly. Rodericus Aris.
 Franciscus Chiado Connalensis et alii.

Dico 1.º ab hac abstractione non bene desumit univocum ad distinctionem
 scientiarum. Probo conclusionem 1.º Plures habentur dicitur
 prout abstractio à materia signata, sed non abstractio à
 materia sensibilis; quod si habentur non differunt à scientia physica
 quae non abstractio à materia sensibilis. De physica agit
 de anima rationali, quod scilicet quo ad hanc partem abstractio à
 materia sensibilis, et scilicet unum scientiam mathematicam. Dico post
 in physica fieri multiplex abstractio, videlicet: à materia signata,
 non dicitur à materia generalis et univocum: de fieri post
 abstractio à materia mixta, non dicitur ab elementis: à corpore
 vegetativo, non dicitur à corpore sensitivo: ab anima rationali,
 non dicitur à vegetativa. Et sicut quod Physica de factis est
 scientia totalis, non abstractio diversitate materiarum, videlicet,
 haec ex his abstractionibus debent ad invicem colligere, et in
 scientia physica continentur plures scientiae totales, et nemo id dicit.
 De Deo agunt dicitur dicitur scientia, nunc Theologia et
 mathematica, et hanc hanc et scientia non habent dicitur abstractionem
 à materia. Dicitur Musica quod pars mathematica, agit de

materia sensibili, prout de numero sonoro:

Optica, & ibidem pars e' eiusdem materiae, agit de lineis visibilibus;

Acustica, seu Gallica, de ponderibus agit, astronomia de

Eclipsatione solis et Lunae, & alia seu materia omnia sunt

sensibilia, et tunc ad unam materiam pertinent: quomodo per

per abstractionem a materia sensibili. Differt materialis a

a physica? ego certe id non video. Quid sita materia

quodam dicitur, quod non abstractum ab individuatione et singulari,

est. Quod in eadem sita materia reperitur et per se diversa

abstractio. nam per abstractum ens ab omni entibus creatis, et haec

est abstractio simplicis. 2do eadem materia et abstractione negatua,

quatenus nimirum quodam dicitur, in quo nulla est materialitas.

Ita abstractio eiusdem sitae est a materia sensibili, non tamen

a cognitione accidentali, quatenus sic. tractat de Angelis, qui

curant quidem materia sensibili, sunt tamen nihilominus abstracti.

accidentium spirituum, et recipiunt in Angelis, velut in

subiectis informationis. Tales sunt omnes operationes, ab Angelis elictae.

Haec igitur simplicis abstractione posita

Quod nunc ex Corollariis: cur haec 3 enumeratae abstractiones non

quodam dicitur et totales sitae? cur per diversitate abstractionum sitae

sitae et per se non est in se, nisi nihilominus

et diversis materiis abstractant? sic habet de alijs sitae. Ita

abstractum a materia sensibili et intelligibili, dum quodam dicitur

operationes mensuram in omni est dirigibiles: cur quodam dicitur Corollariis.

Lexica non differt a materia? nulla fore ratio apparet.

2do sita est Patris Averrois q. Dis. logica. 53. folio. q. Quod

quod habet eiusdem sitae habent ab ipsa natura omni se

adiret aliquid, et operationes, ratione unig dicitur habet illi quodam dicitur

una sita dicitur. Id paulo infra hic. n. q. id est habet haec

verba.

Maiores quædam in cognitionibus fieri, non est voluntaria: quia quantumvis
Philosophus vellet cognitionem nullam ordinare ad cognitionem lunæ, nequaquam
poterit ea immari; quod negare nequit esse ex natura sua in plures
cognitiones quædam &c.

Docet igitur Aristoteles in 1°. Omnes cognitiones habentes dantur quædam in
ordine ad aliquam utramque attributionem quod dicitur una facta sua
sua, et non ex libera luminis voluntate

Docet 2° actum attributionis non esse ad placitum Philosophorum,
quia ad eum placitum non est ordinare ceteros cognitiones ad
illud utrum. Docet 3° illud quod dicitur unum circa actum
attributionis in aliqua facta, quod supponit ad alias cognitiones,
ipse à ad nullam supponit. Unde versus inferius, reliquas cognitiones,
quod ab aliis cognitionibus supponit, pertinere quod ad eandem factam, sed
non unum unum circa actum attributionis. (Ista docet. cit. Aristoteles.
quod si re ipsa quod dicitur Aristoteles in 1°. d. i. m. d. in præfatione
5. 7. fol. 2.

Docet 2° hæc sententia univèrsim non est bona.

8
Quod 1° Quia ex illa quod est ad eandem sententiam sequitur
non dari factam præter infimam, quod unum circa rationem genericam
prehendens sub se hanc, calidum, elementa, versus organica, animalia &c.
omnia quælibet sub ratione sui corporis naturalis, ubi, ubi docet
Philosophum, sequela quod: quia cognitio corporis naturalis in genere
non habet indifferens quædam ad inferioribus sub corpore naturali
in genere quodlibet, ubi faretur apparet Aristoteles: quod dicitur hic Aristoteles
quod est præter opinionem, quod physica non esse, immo nec esse potest,
una factam totalem ad specificam, unum actum attributionis, sed
corpus naturale in genere quodlibet.

Probat 2° Quia eadem sententia Aristoteles sequitur bene esse obiectum
attributionis in physica: sequela quod. Est more huius Aristoteles
dicendum est, illud esse obiectum attributionis in aliqua facta, ad unum
melius intelligitur reliqua cognitiones pertinent: quod dicitur Aristoteles
intelligitur Dei sunt multæ cognitiones pertinentes ad factam

Physica, qd' Deo e' obiectum attributionis scilicet Physica. minore
 glo. Cognitiones hominis et caeli sunt cognitiones physicae, et
 huc ducunt ad meliorem intelligentiam Dei, qd' cognitiones physicae
 ducunt ad meliorem naturam Dei; et sic Deo foret aequale utrumque
 ordinis in physica, quod in meta, quod ubiq; aduersus unionem sine
 Poripabelicorum sentit.

Poripabelicorum sentit. Poripabelicorum sentit. Poripabelicorum sentit.
 Physica. glo. Cognitiones logicae versantur circa operationes
 hominis, vel (vel alij quodammodo) circa intellectum humanum; qd' vel
 maxime ducunt ad meliorem intelligentiam ipsius hominis, et hinc
 ex mente et sententia ipsius Aristotele e' aliquid physica; qd' aliquid physica
 et logicae opponitur; vel qd' mente Aristotele ostenditur e', aliquid unius scilicet
 eiusdem scilicet cognitiones naturae indifferenter quaevis cum cognitionibus
 alterius scilicet: et sic nullus unquam reperit fundamentum, unum ex quo quaevis
 cognitionem dependet unius scilicet; sed illa reuera videtur fundamentum
 certitudo, qd' Aristotele praeceperit.

Dicit Aristotele, cognitiones hominis ordinari qd' ad aliam cognitionem,
 unam ad aliam cognitionem scilicet scilicet non simpliciter. sed qd' hanc
 dicit Aristotele sic arguitur. huc ipse qd' Aristotele dicit qd' qd' e' in questione
 qd' huius A. manifeste videtur videtur videtur: nam ex una cognitione altera
 non ordinatur ad aliam cognitionem, colligit hinc A. ultimam unam scilicet
 qd' recte inferitur, qd' cognitio illa, qd' ordinatur ad aliam, absolute non sit
 ultima in scilicet totali. vel si sit esse ultima et nihil omnino boni videtur
 nari adhuc ad cognitionem alterius scilicet, ita quidem ut in illa intrinsece
 quaedam, deus sequitur distinctionem scilicet non recte defini ex esse
 ordine cognitionum: nam (videlicet scilicet scilicet scilicet) cognitio hominis,
 qd' pertinet ad aliam scilicet physica, sit intrinsece ordinari ad cognitio
 unam alterius scilicet; igitur ut scilicet quod illa altera cognitio ad aliam
 dependat scilicet pertinet, namque videtur, ut scilicet independens ab
 hac cognitione in se dependens: quod dicitur repugnat affectioni et
 fundamentum scilicet: ut facile apprehenditur, qui ut accurate examinaverit.

g

Vixit arguta, si ex istis videretur, et quomodo scias, cognitio
 corporis, naturalis indifferens ad ea sua ordinari ad alia cognitio
 eiusdem scias, scilicet ad meliorem cognitionem ipsius hominis? quomodo hic si
 scilicet cognitio huius pertinet ad unam sciam totalem, et sciam physicam?
 quid si aliquis negaret cognitionem hominis spectare ad sciam physicam?
 quomodo subterit ista pluralitas? an inde, quia cetera cogito
 ones in physica ordinantur ad cognitionem hominis? si hoc dixerit,
 sic arguetur. Omnis cognitio scias physica indifferens
 ordinatur ad meliorem cognoscendum Deum, quod Deo videtur utrum attribuitur
 quibus scias physica. Et figuratur paritate rationis, quia ista
 appellatur. Ideo cognitio hominis (videtur hunc sciam) est utrum
 attributionis in Physica, quia cetera cognitiones eiusdem scias ad
 hanc referuntur et ordinantur: deo omnes cognitiones huius eiusdem scias
 physicae ex sua sua ordinantur ad meliorem cognoscendum Deum, quod
 videtur melius vobis debet ista sciam fieri in summo principio
 Deum esse utrum attributionis in Physica. An forte dicit sciam,
 se aliunde supponere, et quidem gloriatur, quod cetera Physica,
 cognitio hominis eandem spectare ad Physicam? recte id quidem
 supponitur, sed si nihil aliud potest hinc sciam. Ex hoc sciam
 sequi, quod ista scias non defumenda sit ex generatione cogito
 onis, sed aliunde.

Denique impugnat hanc assertio ista haec modo.
 vel videtur cetera cognitiones et selectae aliqua habentes indifferens
 illa ordinatione et generatione pertinet ad unam sciam totalem, vel
 omnes omnes habentes eiusdem generatione et indifferens eandem sciam?
 si dicit quod omnes: tunc Physica et Theologia indifferens unam
 sciam totalem, quod longum absurdissimum. sequitur sciam quia cognitio
 scias Physica indifferens ordinatur ad utrum attributionis in sciam
 Theologia, videlicet ad meliorem cognoscendum Deum. si dicit quod
 videtur aliquid habentes velle generatione et indifferens unam sciam totalem,

Tunc quaero ex te quae nam illa sint? quando uocentur? Ac ut
illa uideantur? Vides quomodo ad alterius fundamenta recurrere debeas.
Magis haec serua festina recula, alia reba huius uitalitatis et distinctio-
nis faciem investiganda erit.

¶ Tertio

Quodlibet alia regula

Notanda: haec reba ut ipse, qui in polyonymis de utro loco dicitur,
magis, ex quibus pauca sunt repetenda et in memoria reuo-
canda uidentur. Dico

Notanda: 1° utrum attributionis dicitur fieri speculationem
esse id, in quo exemplando fitis habitus scientificus; ea uero
quae alterius ordinantur, de qua non adinuenit rationis finis esse
ubique attributa.

Notanda: 2° sicut de alio logica materiali assignamus
operationes in eis quae diuinitatis: et attributionis alio reba
de alia operatione uidentur: et ratione formali quae dirigunt
fideliter; sic ut operatione in finis speculationis. Inter alia
requiri semper ratione formali quae. e.g. utrum Physici
uero nata, ratio formali quae in naturalibus.

In Theologia alio: Deus. Sicut fieri ratio formali quae
in Deo: uocatur a ratio formali quae illa, quae est ratio sub qua alio
operatur a fieri. sic. e.g. operationes quae diriguntur, et sub
formali ratione diuinitatis uidentur a localibus, uero nata
quae uale, et sub ratione naturalibus operatur a sua Physica: sic
Deus sub formali ratione diuinitatis operatur a sua
Theologia.

Notanda: 3° ut duo diuini habitus quod habent eandem
ratione formali quae, uidentur attributionis, figuram uidentur et,
uidentur 2 habitus et diuinitatis a ratione formali, de alio

attributionis, sed ex merito proprium. e.g. scilicet ratio et
 scilicet Theologiae velut considerantur. Sed sub ratione Dicitur;
 quod sub hac consideratione haec scilicet non diversificantur. nihil
 omnino tam, quia ratio adhibet in propriis aliud alter et aliud
 medium demonstrativum ad quodam passivum vel principium,
 quod adhibet scilicet Theologiae, idcirco per tale medium
 seu medium, et alterum proprium, differunt Theologia et Theologia.
 igitur Theologia est per medium unum proprium reuelata: ad unum
 scilicet ratio et medium demonstrativum adhibet in propriis per principium
 lumine ratio nota: quod haec et scilicet ratione notiorum et medium,
 quod adhibet in propriis in ordine ad faciendum relationem inter se et
 diversificantur.

ii

Porro licet ex tali alio et medio proprium redi de summo genere
 scilicet, nihil omnino tam ulterius exponendum, unde ratio attributi
 attributionis in suis speculativis de summo est. Nos circa hanc
 generatam via plana et regia quodam, ea scilicet in proportione
 afferuntur de scilicet speculativum alio, quae in arte de habere
 practico in logica prolegomeni, differunt, unde quod de brevis
 sunt revidenda.

iv

Scio igitur aliam attributionem scilicet dicitur speculativum de summo
 videtur et ex intentione ipsius artificis, operarii quae talis artificis
 tali nomine appellatur. Exemplo quodam in exemplis,
 et per Notis, quod quis artifex per imperationem suam artem
 habere duplicem finem, videlicet intentionem et effectum.
 finem artificis intentionem est, quae intentionem artificis inquantum talis
 artifex, qui finem illi artificis quodammodo ex se sua operari;
 et talis finis sunt de arte facta sine artificis, quae germanice
 fulens nomine illius artis exprimitur, a qua finis. sic e.g. artis
 pictoris appellatur non malis vultus.

apud ferrinarii proprie vocantur no p[er]vau no vocantur. apud
ferrarii om[ne]s p[er]fector vocantur. Unde talia opera tali
nomine expressa sunt finis intrinsecus illis artibus, seu artificij,
ad quod pertinent.

E contra finis extrinsecus artificij e[st] illa que artificem inducitur,
non in quantum e[st] talis artifex, sed in quantum e[st] homo, illar[um]
vultu p[ro]cedit, potens agere quod libet e[st], si quis eum, voluerit
finem inducere. sic faber ferrarius ut inducere lucrum, apud
pictor celebrare nomen. Logis p[ro]vocatione a p[ro]fessis, vacationes
opulationes, sicut voluptates, idcirco dicitur faber ferrarius qua
talis non dicitur inducere apes, nec pictor quod talis celebrare
nomen e[st] neq[ue] Logis qua Logis inducit opulationes sicut
voluptates. sed p[ro]vise singuli finis inducunt ab hominibus
quatenus libere p[ro]cedit, sed non quatenus sunt talis artifices,
vel scientifici: Quis eni negat Logis, dicit quando definit
esse Logis posse insinuat p[ro]vise? dicit si dicitur p[ro]vise qua
Logis e[st]. et hic finis sic explicat non quod quod ad
altra attributionis finem discernenda

Quo 2do altra finem attributionis dicitur e[st] e[st] ex libro
eius arbitrio, q[uo]d se se huius modi finis inducunt, ut talis 13
nomine sui generis appellentur, et non alia p[ro]p[ri]e finem
sic e.g. primi illi scientifici, quos philosophos appellamus quos
plures e[st] q[uo]d reale quale finis finis vocantur philosophi, et
sicut e[st] q[uo]d altra p[ro]cedunt, in quantum p[ro]p[ri]e p[ro]cedunt,
sic alioq[ue] vni dubitatione p[ro]cedunt p[ro]vise plura vel pauciora,
quia plures nomen aliorum nulli finis quod ex quada[m] p[ro]p[ri]e
non existit, sed p[ro]vise p[ro]vise ex libro arbitrio finis finis,
vel dicitur ex p[ro]vise Logis, vel ex huiusmodi p[ro]vise
colligitur.

Declarat hanc dignitatem Patris, Quirici Joannis Ottaviani fidei
 habere in se quondam naturale quiescentiam, in hunc autem hanc
 formalem rationem, quod virtutis fidei virtutes fundamentales unitatem
 non ita esse nisi legibus circumscripta, ad id potius paulo
 aliter à fidei principibus dantur; hoc tamen recte ab ipso
 cardine fuisse, ut neque in paucitate, neque in multitudine virtutum
 fides excessu. secundum quod dicitur in Actibus exercitibus quod latius et utro
 numero dicitur ad nihil, ut dicitur agere et minore numero
 potius gloriari. Ad vero in quiescentiam, ut exercitibus ad hanc
 magnitudinem extendantur, quod virtutis regi et virtuti neque ad,
 vel ad virtutis militum virtutem ac paucitate redigi, ut hanc
 non potest reprimi et pulseri. Ita fere quod ad
 et ipsa dignitas est dicitur. hic p. 3. a. n. 20. dicitur
 et se similitudinem ad Nominales. ut videtur in quiescentiam cardis
 naly de Lugo trad. de fide, et P. gloriosus, in papam
 hanc doctrinam hunc, tradita approposito scripto puerum ex
 planat, quod dicitur lex febrius.

Pars viciosa de facto in certas partes variè dicitur est, et
 videtur dari aliquas provincias et regiones, quod ex natura sua
 videtur facta, vel per se et sine hominum designatione una
 tota provincia, vel una regio constituitur. Naly sunt
 finca, quod à reliqua gente separatae sunt, videtur enim
 fane à natura facta vel sine per se.
 sic dicitur se habent regiones montibus et alpiibus circumvallatae,
 quales sunt Tyrolis Helvetia &c. nihil unquam tamen
 his non obstantibus dicitur velis dicitur cum adhiberi solent,
 pendet tamen ab aliquo extrinseco, et accidentali. e. g.

Ab imperio aliusq; Principis Regis Imperatoris Republicae
 ea ipse legitur meritoq; de Ita Europa diuisa est ab Asia
 flumine Tanais, q; diuisio habet qd fundamentum in natura,
 quia natura flumina diuidunt regiones, q; uero ad hanc
 diuisiōem Europe ab Asia adhuc est potius Thanaïs, quā
 Porciōnes uicinq; pendebat, prout ex arbitrio hominū, Ita
 se habet Asia in diuisiōne ficiam: potius est in una totali
 ficiā dari, q; qdiderant anima huius huiusmodi plantarū etc.
 q; ficiā totali q; physica distincta potius est appellari oīi
 nastica: igitur q; animastica de facto pertinet ad physica,
 quatenus eam pars spiritus uat totali ficiam, id unice pendebat
 ex libero arbitrio illorū, qui ficiā resarunt.

SECTIO PERTIA.

An metaphysica physica et mathematica
 sint ficiē distinctae.

Quod i. hoc 3 ficiā habere diuisa alia attributionis, ita ut
 q; habent diuisa principia, et uarias methodos procedendi circa ficiā
 demonstrationes: unde recte factū ē, ut ab invicem diuisarēt
 duae 3 ficiā a se inuicē totalitē distinguerēt. 14

Quod ad singularem ficiam alia attributionis attinet, res plana
 fiet, si extra omne q; trouas, in progressu Philia.

Quod eorundem principia ualde diuisa sint inuicē ē dubitandum:
 non ficiā mathematica et axiomata: ficiā physica uelut q; fundat
 experientis. metra uero usurpat q; partes artificiosas, q; dignitates
 uicarij.

Pars uero demonstrandi in singulis ualde diuisa ē uarij ē: longe
 enim alia methodi ē in physica, quā in metra: et uarij demō
 strandi in metra usurpat longe diuisa ē a methodo, qua alij
 mathematica. Non haec (mathematica ficiā) non ficiā ē
 certitudine et experimento sensu, quantitas physica appellat.

sed positivè continent definitivè quodlibet axiomatica: hinc quodlibet
facit petitiones: Denique, certo ordine ad suas demonstrationes procedit.
Ad vero sic nota, licet ipsa quædam quædam sit sic physica
et experimentalis, tamen saepe quædam est evidentiæ minus præsentis,
quæ sit illa, quæ videtur mathematica: sed non formaliter, sed
demonstrationum subordinatiõnes; nihil omnia quo ad excellentiam
aliquid præminet. et plura hæc de re desiderat. Sed quodlibet,
abrupto et ad finem propero.

SECTIO QUARTA.

De subalternatione scientiarum

15

Unus habitus seu sic habitualis alteri subalternatur, si quodlibet
omnino subalternatur, requiruntur quædam conditiones. 1^a quodlibet est,
ut sic subalternatur, quoniam subalternatur et subalternatur
habitu eodem principio, vel certe ut principio unius sic demonstratur
à principio alterius. 2^a quodlibet est ut alterum utriusque sic quo
ad effectum et subalternatur sit idem. 3^a quodlibet, ut subalternatur sic
ad alterum sic subalternatur aliqua conditione accidentali.
4^a quodlibet denique, ut habitus quodlibet sit principium alius passionis
specialiter estimabilis. Unde Colligitur sic physica non quæ
subalternatur sic mathematicæ, quia principia sic physica fundantur
in experientia, quodlibet et præcipuum sensibus, non sic principia
matematicæ sic, quæ sic (uti supra ex Aristotele admodum est.)
à materia singulari abstracta.

Primo subalternatio habituum sic est. 1^a quodlibet subalternatio
ratione finis, quando sic unus habitus est in se finis
ut alteri subalternatur, et non videtur in se finis et artibus liberalibus
quodlibet, sed videtur et præcipuum in quibusdam liberalibus. sic triaria
est subalternata arti fabricæ, hæc enim sic videtur artem non
subalternatur, sed sic hinc subalternatur ratione materia, et quibus fabrica
quodlibet calvos. sic panofabrica, quodlibet videtur quodlibet sic, et

est sub alternata arti equestris, & docet dirigere equos, ad
 quoru' directione' & requiritur frons, quo reguntur equi, itaq' effectus
 frons non fit ab equestri, sed à folia, & ideo hanc primum esse equestris
 subalternata.

Qua subalternatio habetur è ratione principium, quando fit. non
 fita solat' pmissas alteris fita à priori per causa, vel per reducti
 ones ad impossibile, de qua superius dictu' è. Unde nostra hanc sub
 alternatiouem rigorosa è, quod in schali à phylto considerant.

Sic si magis proprie dicta fuerit subalternatio è ratione utitur,
 cum una habet sub aliqua formali consideratione demonstrat de
 obto oppietates in abstracto et in genere, praefindendo à parte ma'
 et huiusmodi habet appellat' subalternans; alteri vero habet quibus
 ipsis demonstrationibus, casu ad parte ma' applicat, vocat' habet
 subalternat, ad quod habitum ulterius requirit, ut dicitur illat' acci
 dentale, qua alteri fita subalternatij effectus è, attendat non 2da
 proprie passionis, sed solum quando ea, q' fita subalternans considerant
 in abstracto, repaiont' certo, et speciali quoda' modo in tali ma',
 fit accidentali' imbuta. e.g. fita Geometrica demonstrat
 oppietate' reale' linearum. perspectivam vera, q' dicit' considerat' lineas
 ut' singulas, dicit' demonstrat' oppietate' linearum, sed in parte
 materia, et in ordine ad usum non in abstracto. Unde de his solij.
 sub rebo huiusmodi tractatu' totij Logice unica, cum, postrema
 questione, adiuncta definitionum variam' explanatione (q' materia
 ubi sunt necessaria è, non passim in disputationibus semper reuocant.)
 post hac statim ad questionem phisicas p'gregerit.

QUESTIO VLTIMA.

Conferunt' in se fita fides et opinio

SECTIO PRIMA.
afforunt varia acceptiones fidei
et opinionis.

j

Idem fuprius monui ficut ad nomina fidei & cognitione eadem
et evidenti per diuersas habilitate & fub qua acceptione cognitiones
evidentes et immediatae non sunt fidei, quia cognitio per diuersas
habilitate dicitur et mediata, eaq; sola huiusmodi fidei rigore
et ad nomina accepta. Longe apertius à ratione et no,
mine fidei excludit opinio, quia cognitio opinativa non est
evidens, sed quoniam, erronea, quae error fidei rigore accepta
repuget. Hic Dionysius, clare intelligit quid ad fidem, et si casti et
disiuncti sunt, non recte ueritate fidei fidei, et quod non fidei
evidentes.

2

Cognitio opinativa admittit duas habilitates, sub qua uarijs modis
accipitur. Nam 1° est latè fidei opinio per uiam aspectus,
qui fit ut aliqua formidine, sub qua acceptione opinio non
quasi nulli aduè, et ad eandem, sed non quasi ad alij oblectibus
et erroris, et ad alij ita aspectus, et intellectus simul formidet de gressu
indicare credendum est alio.

Peruo formido duplex est: alia positua, alia negatiua.
Formido positua est illa, quando intellectus expresse et quodammodo
reflexe indicat alium posse se alij habere, non indice
per aduè intellectuali. Formido negatiua fidei uoluntatis
calij est aduè, quo intellectus indicat non expresse sed in implicite,
quod alium posse se alij habere; et formido negatiua fidei uoluntatis
calij, si reperitur in actu intellectuali, iam sufficit ut dicatur
ad alij opinatiua.

201

Quo accipitur opinio pro aliquo assertu rei probabilis
 in mixta aliqua sententia sed qua exceptione non probatur
 error, quia error non est de re probabili; nam illud dicitur esse
 probabile, quod pluribus sapientibus placet. Sic plures homines
 probare fidei, affirmantes aliquid esse incognitum, reddunt
 illud dignum fide et probabile. hinc dicitur nosse assertum, et
 iudicium, et talium hominum testimonio nititur, alioquin est
 rigorose non dicitur habere certitudinem, sed admittit quidem
 intellectus formidant, quia intellectus nihil falsum radicaliter
 ne forte res aliter se habeat, quam homines illi affirmant
 quorum testimonio nititur.

Aliud dicitur de fide
 humana illa, quae nititur testimonio unius animi hominis aliquid
 assertum. e.g. assertum quod iudicio aedifices esse nigras,
 est plus quam probabilis, quia omnes animi deponunt, et hoc huiusmodi
 animi humani sensus. Unde ulterius sequitur, cuiusmodi assertum
 esse evidens, et excludat omne formidant intellectus, nihil
 animi huiusmodi principis: id est, quod omnes homines dicunt, non potest
 esse falsum; quod ut omnes homines asserunt aedifices esse nigras,
 huiusmodi ego non habeo principis, sine ulla formidant iudicio,
 omnes aedifices esse nigras, affirmo esse nullam habere evidenciam,
 et certitudinem physicam a sensibus de promptis, sed tantummodo
 evidenciam moralem, hanc dicitur, et magis fallat, et magis
 formidant intellectus meretur, quam magis sola certitudo physica.

Alio dicitur finis opinio et assertu probabilis rei cognitae
 in se, hanc probat assertum, quod nihil ratione non excludente
 omne formidant. Et in hac acceptione fides humana non
 vocatur opinio, quia est assertum nigris testimonio et adhibere
 humanum, non ratione.

SECTIO 2da ET ULTIMA
 De fides et opinio pendet in fide

SUB SECTIO PRIMA

Sententia negativa examinata.

3

Nota claritate, et abscondite cognitionum cadere supra fides actus
 spiritus, et in supra actum circa quadam illi versantur: imo
 nulla prorsus esse repugnantia, quo magis unus idem actus circa
 idem actum versetur, et alius abscondite: sicut non repugnat
 ut idem intellectus simul et semel per aliquem actum cognoscat
 solum Deum, et per alium actum à prima distinctum cognoscat
 solum Leonem; licet per primum actum terminetur cognoscere
 Deum: per posterius vero dicitur cognoscere Leonem, et non
 cognoscere Deum, hanc enim ut patet ad diversos actus pertinet
 nulla involuntaria distinctione, et absolute unus est, et intellectus
 cognoscat Deum; licet simul dicit per alium actum terminari Leonem,
 cuius Leonis cognitionis non falsificat hanc propositionem: cognoscat Deum:
 non hinc contradictionem est hanc non cognoscat Deum: et propositio
 absolute falsa est, quando per unum actum ab intellectu cognoscat
 Leonem, per alterum actum cognoscat Deum. Pari ratione
 et intellectus non versari circa idem actum cum indicando, cum
 dicit apprehendendo, licet apprehensio seu prima operatio actus
 distinguitur à iudicio; non est replicata ut intellectus se eodem
 actum per unum actum iudicat, et per alterum actum non iudicat,
 sed intentionale apprehendat. Declaratur res in exte.
 Eadem una eundem colorem per actum visionis videt: et per
 actum intellectus cognoscat: imo non potest cognoscere nisi idem

nisi color per sensu percipere: nam ad id commune
 arguuntur Philonem, nihil e' intelligendum, si percipitur in sensu.
 Eius! Vides aliquid non est intelligendum; nihil enim tam
 eadem una simul et semel per unum actum versatur circa
 eandem coloris; ergo non omnia potentia intellectiva potest
 per diversos actus attingere idem actum.

Obicitur quod intellectus non per unum actum clare cognoscere actum
 sed per alium actum non clare. Si tamen generaliter aliquando,
 id negat intellectus simul quod est actus, non quod actum clare
 cognoscit, sed alium quo idem actum non attingit clare, hinc
 absolute dicendum erit, intellectus versari clare circa tale actum.
 Ratio est, quia intellectus tunc dicitur dicitur non clare versari
 circa actum, quando cognoscit quia illud attingit non clare.
 Obicitur in nomine casu supponimus quod intellectus falsus per unum clare
 cognoscit attingit actum; quod absolute dicendum est, quod actum
 cognoscit clare: sed licet dicitur hinc gradatissime fieri,
 non tamen una e' absolute, sed si addatur, non cognoscit clare
 per unum cognitionis. Itaque, si absolute non clare cognoscit
 idem est ut si dicas, actum nulla prae clara cognitione attingit
 sic lapis habens dicitur id coloris, dicitur absolute dicitur, licet
 per coloris non de nomine dicitur: sed simul dicitur per unum
 sui coloris et dicitur virtualiter diversas dictiones, licet una
 altera non dicitur, sic est cognitio non clare dicitur actum,
 non clare cognoscit, si non dicitur dicitur aliter
 cognitionis, per quam idem actum dicitur absolute clare cognoscit?

Vnde Obicitur

Calliges fundamentum Thomae, quod negant quod actus fidei

4

quod si hanc simul in actu evidenti et scientifico in eodem intellectu non valere. momentis autem Tompa hae sunt
 damento. Adhuc scientificus et evidens (inquinus) est
 cognitio clara, per quam actum clarè representat: et contra
 vero ad fidem est cognitio obscura: sed claritas et obscuritas
 eas eundem cognitionis circa idem actum in eodem intellectu
 repugnans; quod etiam ad obscuram fidem, et cognitio clara
 ac evidens circa idem actum non potest simul recipi in
 eodem intellectu. sic dicuntur Tompa, nisi hae
 principis, et claritas et obscuritas cognitionis, sibi invicem
 gradatim appropinquans, cuius fundamenti falsitas et
 supra numero. 3. ostendi.

Momentis Tompa ad hanc suam sententiam negantem etiam
 quia fides est actum verum non apparentem, ad cognitio evidens
 et de actu apparente; quod fides et evidens non sunt simul.

De conceptis maiore et minore negando appropinquans.
 plerumque hinc discursum non potest, quia quod idem actum
 quatenus attingit per actum fidem, intellectui à clarè apparet:
 et contra vero quatenus videtur actum per actum evidens clarè
 apparet attingit, clarè apparet: et nulla in alio modo
 gradatim, ubi plene ostendit hanc, et ad hanc. Ad hanc
 illud actum fidem non esse superfluum, quo credo aliquam rem
 de qua independentem à fide habet evidens notitiam: et si
 enim eandem rem per explicitum actum attingat, et videtur in di-
 versis actibus per diversas cognitiones affectari, actum
 hic affectus diversis modis diversis modis, et modis

habet

nudos, quibus circa idem aliter rursus, qui ad idem
 habent intellectus intellectus animaliter, utraque in prode
 intellectu, ut patet de eodem alio diversis habere fieri,
 et varias cognitiones & ducere; ad unum haec in illuminatione
 acri non reperit, nam lux solaris ita illustrat totum
 spiritum acri, ut haec procedente luce speculatio
 non magis intendat.

Hanc doctrinam plene, et ad gradum usque de
 clarat P. A. haec expt. Sic haecifica
 Chri est splendidissima et clarissima cognitio Dei, quae
 cognitio per se sua claritate, necesse rapit voluntate
 ad amorem, et nihil amari in hac forma claritate habet
 Chri quibus cognitione abstractiva de Deo, una
 cognitione Chri cognoscit Deum ex creaturis per cognitionem
 creaturam est habent respectum ad creaturam, et ideo illam
 cognitionem dicit cognoscit in cognitione Dei: igitur Chri
 cognoscit Deum et per cognitionem, una clarissima et
 splendidissima (et vocatur individua) altera abstractiva, et
 utique longe obscurior est, quae modica et magna lux in
 intellectu non respicitur simul in eodem intellectu.
 Ita fere videtur et haec arguitur hic. n. 102. de partibus
 et hinc sequitur, et omni ratione firmat.

SUBJECTUM 2da

sententia affirmans primum.

6 Cognitio evidens et individua potest simul stare in fide
 in eodem intellectu. Ita docet vid. A. de iure fontis

Hanc esse valde vobis colligitur ex precedente subsolone,
 ac docet cum de passim à Theologo in mea de fide,
 ubi ex sacra scriptura phant simul pro actu evidenti
 in actu obscuro fidei.

Et jō quidem videtur de existentia Dei habere Philosophos
 evidentes ad certas cognitiones, qua evidentiā nō obstante
 revelant Deū suā existentia, ubi certō colligitur ex illo
 Sicut Pauli; accidentis ad Deū oportet credere quia est de
 Eius; sicut Pauli supponit debere existentia Dei credi
 per actu fidei, qui obscurus ē. Unde colligunt Theologi
 circa idē aliam clarā cognitionē posse dari actu obscuro,
 quod postremū quod limitant, afferentes, Tunc quando aliquid
 evidentiā, non simul pro actu fidei aīngit aliter: sed
 sequitur fidei de existentia Dei dūne solū obfugare, quando
 intellectus nō evidentiā scilicet Deū existere: de qua phantasia,
 utpote pertinere ad Theologos, nihil hic dicitur velim.

Dices Sonare actu evidentiā, quo magis intellectus cognoscit
 existentia Dei, nō potest in eodem intellectu recipi operis fidei
 dūne obfugare: sed quando intellectus noster cessat ab actu evidentiā,
 tunc primū dicitur posse actu obscuro fidei ex adiunctione,
 relationis divinae. sed contra.

Qui habet species impressas indistinctas de nullum petri sibi nō
 aīngit amitti, et nō dicitur quodam modis miseris sermonis de
 Petro, habet vivam imaginē petri suā phantasia impressa,
 q̄ species petri representantes dūne vacillare solent, quando de
 eodem sermo infertur p̄mi modo qui habet species claras et

existencia Dei, et auditio discursu de deo et de actu Dei
 existentia determinata ad clara cognitione Dei; cuius
 cognitionis species minores existunt tunc, quando intellectus
 ex supernaali ordine revelationis divinae credit existere
 Deum, quod per assensum fidei una existentia Dei dicitur
 determinata intellectus nosse ad clara et evidente cog-
 nitione existentia eiusdem Dei, quod ad huiusmodi opus,
 et cognitio clara et obscura eiusdem actus in eodem intellectu
 sunt finalis.

Nec placet assertio illorum, qui dicunt
 Deum esse evidenter cognoscibilem Deum nisi impedire,
 quando in intellectu in se aliquid evidens eiusdem actus, cuius
 primo cor hanc miraculorum plane gratis et absque necessitate
 ad primum, cum passim in ipsis actibus afferendum fore, qui
 naturaliter evidenter fiunt per physicali demonstratione
 deus Dei, quorum utique sunt quae plurimae.

Paulo gravior difficultas est an aliquid probabiliter opinandum
 admittens formidinet radicale per se simul in eodem intellectu
 stare in actu scientificis, et circa idem actum.

Ego hanc materiam hae loci contra libere volui, non ex
 ipso tractare: plura illa tractata in notitia de morali,
 ubi propriis illis locis est.

Nunc invidiosus loco contra
 exemplum P. Astrucii Cajetani in famulis subiecto usque
 ratione quorundam usque, aliquid deinde, quod postea in
 discursu logicae explicatur, postea vero in epistola politica
 exponenda erunt,

est nimirum necessitas distinctionis suo loco et tempore
in disputationibus adhibere potest.

APPENDIX.

De usurpatione et distinctione rerum.

Non enim omnes res distinctiones in scholis agitatae apparet,
sed celeberrimas quaedam, ad quae in omni saeculo philis
frequentissime usurpantur. Reiciunt autem hanc materiam
in supremo loco, dum quia verborum citius abque ingenti
maest habeantur inartita confusione ferre non possunt, dum quia
plerumque totius logicae difficultates hac ratione velut in
gremio quibusque apprehenduntur: Vnde huius usurpationis maculatum
quod non abque indolere suborietur.

Communissima omnium et longe frequentissima species est realis,
et formalis. Realius distinguntur illa omnia ^{de quibus} ^{est} ^{quibus} ^{est}
veritate dici potest: haec à parte rei non est illud.

Quod si nullum fundamentum ad se ratione cuius una res
pauit à parte rei negari de altera re, tunc generaliter
illae res non distinguuntur nisi se realiter: Ad hoc species realiter
colligi ex separabili citate, vel ex oppositione relativa.
sic distinguitur homo à lapide, quia homo vere est à parte
rei negari de lapide, dicendo: homo non est lapis. sic dicitur
in 1° 3: Trinitate distinguitur Pater à Verbo Divino et à Spiritu S.
licet enim inter divinas personalitates non sit realis separabilitas,
est tamen inter illas oppositio relativa, et sufficit ad distinctionem realem.

Et per quod solus dicitur et non videtur et à parte rei:
 Partem intellectus non est verbum dicitur, ac spiritus sanctus.
Diffinitio formalis seu diffinitio rationis est sola diffinitio propria
 intellectus, qui una eademque, et per diversa modis accipitur,
 licet res diversimode concepta maneat in se indivisibilis:
 prout diversitas conceptus facit, ut eandem rationem conceptam
 dicantur formaliter inter se distingui: seu rationem hominis distingui
 ab eadem hominis animalitate: seu eam quaedam modo dicitur
 inter se. Vide et de personis dicta sunt.

Diffinitio rationis est 2plex jam est diffinitio rationis rationalis,
 rationalis, quae requiritur fundamentum in re per quod una res
 potest diversis conceptibus attingi: tale fundamentum includit
 inter rationalitatem et animalitatem hominis: licet enim haec
 animalitas, quae in homine non distinguitur ab eadem rationalitate,
 dicitur tamen aliqua animalitas (scilicet in brutis) quae à parte
 rei non est rationalitas: à hac est fundamentum, per quod animalitas
 hominis potest ita confuse accipi, ut in huiusmodi conceptu
 non exprimat clare rationalitatem in ordine ad ratiocinationem,
 sed in huiusmodi cognitionis perinde sit ac si animalitas non esset rationalitas.
 Vide et dicta sunt de diffinitione rerum in vi.

Altera diffinitio rationis vocatur rationalis ratiocinantis. dicitur
 dicitur, quando una eadem res accipitur diversis conceptibus, licet
 intellectus non habeat fundamentum apprehendendi diversitate
 praedictorum. et q.

Potentia creandi. Angelus, et potentia creanti homine
 distinguntur in ratione, ratiocinantes quia neutra reperitur
 unquam sine alia, quod si est fundamentum tunc distinguntur
 ratione ratiocinata. Porro ad distinctionem realem fieri
 debet aliquid modali, de qua in praefationibus aliter dicitur.

Reduplicative et specificativa. Ille unus sumit specificativa,
 cui in praefatione posito queritur predicatum tantum ratione signi-
 ficati materiali: ut cum dicitur: logica dicitur huius praefationis,
 predicatum non queritur logica ratione formalis significati, neque
 est forma habet peculiariter quoniam est logica, neque logica
 habet generis speciale in forma, sed utroque in dicitur logica
 dicitur. tunc plane predicatum queritur sub ratione significati formalis,
 et solum exprimitur per partem praepositionem, in qua dicitur, ita ut
 sumitur sit: logica qua logica, hoc est ratione logica dicitur,
 et signum est dicitur accipi reduplicative. V. q. de hac forma
 dicta sunt in praefationibus.

Denominative affluere. Ille unus sumit denominative,
 qui sumit in re, non vero in aliquo, e.g. cum
 dicitur luc est dulce unus queritur Dulce de illa corpori, ad hoc
 sit sensus: luc est sumit dulcedinis, in qua una forma videtur
 et sumit in re, forma vero, hoc est Dulcedo in parte in alio.
 Quod si vero sit sumit qua forma in parte in re, tunc
 unus queritur accipi affluere e.g. cum dicitur Dulce est corpus
 tunc praefatio una est, si unus dulce sumit affluere in parte in re
 partes in re, vide q. de denotatis dicta sunt.

formaliter causaliter Quia res dicitur esse formaliter talis, ex
calida alba colorata &c quanto sunt dicitur esse
et realiter habet in se: sic ignis dicitur formaliter calidus quia
ipse et realiter habet in se calorem, per quod illa dicitur esse
in sensu formali aqua dicitur frigida minus alba
ipse lucidus pitius durus, paucius densus &c.

Et quia in forma dicitur non esse realiter in se, sed dicitur
dum illud fuit non dicitur formaliter tale, sed ad summum
causaliter et efficienter. sic generatio animalis, est de praedictis
praecedentibus forma, cui succedit anima vivens, sic de praedictis
frigoris est generatio caloris. Unde facillime colliges in
quo sensu verum sit videtur axioma Philosophorum.

generatio unig est corruptio a Dorigi Nam solum unum est
causaliter, non formaliter; Ad id sic explicari: generatio
unig est causa cuius aliquid aliud de praedictis.

Quod est in sensu formali non potest intelligi: haec autem
evidenter demonstratur. Generatio est ens positivum,
De praedictis formaliter est ens negativum non potest autem negativum
praedicari de esse positivo in re: ergo de praedictis formaliter
utpote negativum non potest in re dici generatio. Itaque videtur
de praedictis causaliter dicitur esse generatio.

Haec pertinet totum eminentem et virtualiter quod definitiones
applicandi illis rebus, quae formaliter determinantur ad se in se
accipiunt, habent tamen virtutem illis producantur.

fit sol dicitur calidus immo calidus est eminenter, quia licet
 actu in se non recipiat calorem, illud tamen efficienter patet.
 Notandum hic est, quod recipere non intelligitur tantum formas
 illas quae per unionem physicam a rebus recipiuntur in factis rebus
 desinendo: sed intelligitur etiam illa actu receptione, quae fit
 per identitatem. fit e.g. Dicitur densitas factus, quia factus,
 tunc non per unionem physicam desinendo, sed per identitatem recipitur.

Quod actu signato, et in actu exercito. In actu signato
 formae aliquid est ipsa remota significatio denotata, ut est
 definitio desinit in genere. In actu exercito formae res,
 ut in suis partibus dividitur. Ita docet Capiley lib 3. c. 24.

Quod actu 1o et in actu 2o. Actus est aliquid effectus
 vel causa est, quando sunt in talibus circumstantiis, ut effectus
 potest quidem provenire a causa, nisi causa nec deus ne ipsa operetur,
 et aliquid efficiat, vel suscipiat. Quod si causa nihil
 omnino desinit ad agendum vel suscipiendum, dicitur esse proxime
 impedita ad agendum vel recipiendum, ut calidus, ad quod primum
 primum. Et si adhuc aliqua geliditas de se est cuius defectus causa
 illa ad operationem, vel receptionem impeditur dicitur esse 1o remota.
 fit e.g. sol applicatus aëri, habens potestatem Dei generat
 sublato omni alio obice dicitur proxime impeditus ad illumini-
 andum aërem, et est causa lucis, vel illuminationis in actu
 primo proximo: quod si in eodem respectu rebus, in quo potest
 illuminare, dicitur illi negare suam generatorem, tunc potest
 esse 2o remota.

Actus 2us est, quando causa habens virtutem sine potentia
agentis, illam potentiam accidentalem exercet, et effectum se ipse
producit.

Ad quo est ut quod. Illa res denominatur ut quod,
qua denominatione illa accipit ab alio, et non fit simul
ratio formalis significandi, vel denominandi.

Et contra illa res denominatur ut quo, quae est medium,
sive ratio formalis faciens tale, ut tale. e.g.
anima rationalis dicitur ut quod creatio vero anima
dicitur ut quo, quia est ratio formalis, sive
medium, quo anima rationalis producit. sic per cardo
ratione denominatur ut quod volens, ipsa vero
Vetus denominatur ut quo.

Voluntas per uultu dicitur ut quod. Intellectus
per intellectione dicitur ut quod, ipsa vero
uultus denominatur ut quo, et intellectio intelligens dicitur
ut quo.

Positivum et negativum. Positivum sunt terminus
in aliquid reale, et non minus abstracta dicitur: ut:
lux. Vita. &c. Et contra vero dicitur sive negativum,
quando per illud dicitur sola earentia alicuius perfectionis
in se, neg. videlicet long. negativum habere aliud principale
afficiunt, quod ut remouet perfectionem aliquam reale. e.g.

Nov. mag. Prior est ratio luis, posterior vero est
ratio uita; praequam ratione non uidentur habere
aliud officium.

Adequate, inadequata. Adequate accipitur in
accipi illud secundum aequales partes sui spirituales,
sicut accipitur homo, quando sumitur per animalia rationalia;
habet, quod spiritus corpore anima et unione; et tria simul
et collectione sumpta spiritus uel totus homo et adequata.
Ad uero singulas partes separatim et separatim acceptas non
sunt totus homo, sed uelut sunt homo inadequata, haec
sunt pars hominis; non idem unum est; non esse totus homo,
non inadequata ac: esse parte totus hominis.

Subiectum denominationis et informationis. Subiectum
denominationis uelut uocabulum id, quod accipitur et appellatur,
non a forma, sed non recipitur in se illa forma a qua dicitur.
Sicut Deus a me uocabitur dicitur cogitatio, licet mea cogitatio
non recipitur, imo non potest recipi in Deo.
Eadem uero cogitatio in uocabulo meo intellectus uocabulo,
et in eodem intellectu indistincte recipitur; arguitur id uocabulum
uocabulum meum intellectus subiectum informationis respectu cogitatio,
omnis in se, haec indistincte, recepta.

Diuerse indistincte reflexa. Diuerse aliquid accipi
est, ut siue obliquis siue inuicem recta linea tendit
in altum: sicut a goeli ab hac cathedra per rectam

Linea' unid' vers' i'ona', dicit' d'icte ire ad i'ona':
 pari modo qui cognoscit homines, dicendo ~~hanc~~ dicit'
 dicit' d'icte tendere in altera huc e' in lumen. sic
 qui e' medio altitudinis fan'pati, dicit' ambulatione'
 et dicit' d'icte tendere ad ulla ambulatione'.

Est vero quia ut ambulatione dicit' gressa e' fatigatio,
 ideo ego perambulatione' qua d'icte ambulatione',
 dicit' indire nullo fatigatione', utpote gressa' ut
 ambulatione' dicit' vero hanc mea volitio d'icte
 indire nullo fatigatione', quia in hanc nullo modo
 tendere, nisi ut ambulatione' gressa'.

Reflexio quoniam adit' vidit' in se ipsa' tendit'.
 sic e.g. ~~vidit' d'icte~~ sed ab ipso nullo d'icte d'icte
 se ipsa' d'icte d'icte reflexi: sic mea volitio qua
 cognosco alios d'icte d'icte p'ig e' me d'icte d'icte
 nullo reflexe supra alios, sicut priores d'icte d'icte
 reflexa supra se.

Essentialit' integralit'. Essentialit' quatenus aliquid
 alium, quando de quatenus, ut pertinet ad ipsa' rei,
 per modum generis et differentiae, ut per modum partis
 partem, qua sola sublata e' ceteris atq' seu per passibile
 seu per impossibile d'icte, formalissime d'icte res.
 sic animalitas, rationalitas, anima corp' vero sunt partes
 hui' esset accepti.

Integralis est habere aliquod per modum partis, scilicet ad
 ad rationem suam est indispensabiliter pertinentis, de quo solo
 fulcitur, reliquis utique per partes vel in posse convenienter,
 non perinde formaliter et immediate sola esset rei, sed tantum
 operatur, et medietate. *Si cor, manus, pedes,*
 sunt partes integrales hominis, quia illis fulcitur, et reman-
 ent adhuc reliquo corpore cum anima unita, habent adhuc
 sola hominis essentia.

Extensio indensio. Prior dicitur quod est applicatio
 quantitati, quod dicitur habere partes extra se existentes.

*Si unguis palmarum corporis, est quidem alteri palmo oppositus, non
 est cum illo per se: hinc et palmarum faciunt maiorem
 extensionem, quam unguis: hinc hora facit tempus longius,
 hoc est magis extensum, quam hora dimidiata, vel quadrans.*

Indensio dicitur in qualitate, quod suscipit magis et minus,
 sicut quod dicitur est magis valens, vel minus valens. *Si calor
 vel acrio, dicitur indensior, quam calor vel duo. Si homo
 eliciens unum actum voluntatis, quo vehementissime amat
 deum, dicitur habere actum amoris magis indensum, quam habet
 alius homo, qui eundem deum in remissione, et tepide amat.*

Habitudo actualis. *Actualis esse est quod dicitur
 fore per se, et id est esse: habere se ipsa doctrina
 facultate prudentia.* Habitudo esse dicitur est habere
 facilitatem in illa re, in qua quis dicitur esse,

qua facilitate in quo consistat. Dicitur ubi.
 Habitudo est e.g. peccatorum, & comi esse aliquando
 peccatum ad illud me deo retradisse. NB aliud est
 quod consistat peccatorum habitudo, ad aliud esse consistere in
 peccato habituali: nam est peccatorum habitudo designat
 hominem, qui graviter habitudo, ad frequentem peccandi, qui
 habitudo ad peccatum habitudo ubi n. requiritur.

Physice moralis metaphisice. Physice id est formal
 quod naturalis: ad idem omni certitudine naturalis e.g. quod lux est
 sol, quod aer est calidus &c. naturalis certitudine physica.
 Certitudo moralis de summo est ambiguitate, respectu vero ad
 appropinquationem hominum dignorum fide, quod certitudo videtur
 tanta est, ut certitudine physica excedat.

Denique certitudo motiva est illa, quod neg. divinitus potest esse habere.
 Tales sunt veritates jam principiant, de quibus iam in modo
 de demeritatione dictum est.

Partialitas partialitate causa, ad partialitatem partialitatem effectus.

Partialitas causa est, quando unus effectus est producit à 2 causis,
 ut illam quod libet suo indifferibili causa, et in fluxu producit
 totum effectum, ita ut totus effectus pendat ab hac causa, et tunc
 ab illa, sed non totalitatem: ut enim una causa dicatur ad effectum
 generem totalitatem, non sufficit effectum totum ab illa effici, sed
 potentia requiritur, ut effectus ab illa sola procedat.

si n̄ simul pendat à causa alterius etc. Quia per
quiescentem gurgulium 2 cū ad eundem effectum dicuntur influere
particulariter particularitate causae, n̄ cū particularitate effectus; licet
utique illa causet fit adequata, haec, licet utraque influat
tali influentia, ut cuius potest esse effectus qualis nulla alia
causa ad ipse.

Particularitas particularitate effectus, quando ex 2 causis simul influentibus
quis quod effectus ab alio dependet. sic sicut e.g. quod
in rebus sunt praecipue dispositiones et sic lingua. Hinc videtur
quod anima ranae, uti habet cor hodie et pluri hinc fortiter
sic utitur in ferro. e.g. quod figurat ignis calorem.

Mediare immediate. Illud dicitur immediate effectus ab alio,
si sine influentia alterius rei immediate afficitur, e.g. quantitas motus
dicitur recipit calorem, et reliqua accidentia, quia haec ita recipiuntur
in quantitate, ut quantitas n̄ necessario mediante aliquo alio subiecto,
quod in quantitate recipitur habet illa accidentia.

E contra magis ja est subiectum accidentium hanc medietatem, quia recipit
in se quantitate, et mediante haec recipit reliqua accidentia,
ego subiectum illius subiecti, in quo reliqua accidentia subsistent.

Radicaliter formaliter. Illud dicitur radicaliter effectus,
si est prima radix, unde aliquid nascitur, ut: ratio respicitur
refertur ad sensum. Hinc subiecta respicitur n̄ per se fortiter
rationalitatis, sed dicitur radice per se existentia, seu medietate,
quia ad subsistentiam radice sequitur dicitur in se ipse existentia.

seu proptiones supernales fidei. Divina dicuntur ex essentia
 sua esse vera radicaliter, seu existentially. sic modo ex se
 seu ex natura sua dicuntur alligatae fidei radicaliter. sic creatura
 fund. necessaria ut Deo radicaliter, hoc est per essentiam suam; hoc esse
 enim est secundum creaturam, prout fertur exigentia mox ut Deo.

Naturalis. Supernaturalis. Præternaturalis. Violentæ.

Naturalis (quodlibet visus opponitur termino Supernaturalis accepto.)
 est id, quod secundum generale Naturæ cursus rerum, et in sua sphaera
 seu vires agentium sublunarium. Sequo alibi plura.

Supernaturalis dicuntur fieri illa, quae sunt supra vires agentium
 naturalium creaturæ, ita quidem ut excedat exigentiam ordinem
 creaturæ sui. e.g. Intellectus Supernaturalis elevatus ab habitu
 fidei prout dicitur actus Supernaturales fidei Divinae, qui actus excedit
 naturam naturalem intellectus creati. sic Valentia prout dicitur super
 naturalis actus omnis Dei super omnia, Christianis etc.

Violentæ fit accidens, quod ducit à principio extrinsecus contra exi-
 gentiam et inclinationem naturalem rei. sic e.g. aqua per rare,
 factio ab ascendens in angusto vaseculo, et in statu violento.
 sic lapis detectus in aere, sic ignis in glugge infernae.

Præternaturalis Denig, fit id, quod alium rei neque requirit
 ut fiat, neque existit. sic hoc excedit violenter in creaturæ
 accidentis singularium ex parte in suis locis referunt. qui plura
 desiderat, Barro Capilius quodlibet, qui in suis summis, saepe citatis
 plures non usurpationis more suo elegit et doctore explicat,

Unde haec paucula, maiore partem spem de prompta finis.
 Hicce disputationis Polig logica ad Deu huc optimi.
 maxime gloriam ac honore dicitur, in eiusdem fume Deu
 nomine finis.

339

[Faint, illegible handwritten text]

ASSERTIONES LOGICÆ

DE

NATURA ET PARTIBVS
DENOMINATIONVM
DISPUTATÆ

IN ARCHIDVICALI FRIBVGENSIVM
BRISGOIÆ VNIVERSITATE

PRÆSIDE

DAVIDE HERELE
SOCIETATIS IESV PHILO-
SOPHIAE PROFESSORE ORDINARIO:

RESPONDENTIBVS

Paulo Dirckh Constantiensi Acroniano,

ET

Matthæo Biderman Sennhemiano Alfata,

PHYSICÆ, ET THEOLOGICÆ MORALIS
STVDIOSIS

Mense Novembr. Anno Salutis M. DC. LIX.

FRIBV RGI BRISGOIÆ

Ex Officina Typographica Theodori Meycr.

(1659)

Illustrissimo & Excellentissimo Domino

D. IOANNI HENRICO GARNIER L.B.
SACRAE CAES. MAIEST. A CONSILIIS
BELLICIS, SUPREMO VIGILIARVM PRAEFECTO,
EQVITVM DVCI MILITARI, ROMANI IMP. EQVITI, SERE-
nissimi Archiducis FERDINANDI CAROLI Consiliario, & ab intimis
Cubiculis, Provinciarum Austriacarum, & Archiducalis Regiminis Su-
premo Praesidi, Armorum Urbiumque Brisgoiae ad Hercyniam
Sylvam & Sueviae Generali Directori, &c. Domino
suo colendissimo.

Vi muneris fastigium intuetur, quò te virtus posuit, Illu-
strissime, & Excellentissime Domine, admirabitur for-
tassis, quòd nomen tuum, orbi terrarum illustre, patrias vilis
pagina impressum in lycaei circumferri: immortali Cedro te
in sculpsit fama, laureati vertice te venerantur, magnates
estimant, Principes amant. Cur igitur nos obscuri è plebe,
te adire ausi? imò cur non ausi? toti Patria nostra, ceu Sol toti
vniuerso concessus es; ita radiis illustras omnes, vt de nativo
splendore nihil perdas. ita viliù etià animorù glebà foues, vt tuos, hoc est, tibi additissi-
mos efficias. Accedit eximius savor, quo musarù alumnos prosequeris, què surrectura
breui loquentur monumenta, quorum nos interea vices subimus, vt iam nunc sciant
exteri, ita te publico patria Bono impondi, vt à summis, infimis, adaequè omnibus
ceu Patria Pater vnice ameris; deinde famam, quantumuis eundo crescat, encomiis
ac laudibus tuis nihildum affinxisse. Patere igitur, Excellentissime Domine, vt
exordio à Dialectica ducto, panegyricum, quam mereris, cetera scientia lapsu temporis
pertexant. Viue, & vt bene viuamus nos, diu viue. Ita optamus

Ill.^{mz} ac Excell.^{mz} Dom.^{nis} V.^{rz}

Infimi, & additissimi

Paulus Dirckh.
Matthæus Biderman,

ZU

PROOEMIUM.

Quod Logica ex officio suo operationes mentis dirigat, malo cum communi supponere, quam cum legentium fastidio disputare; lubuit ea delibare, quæ captui tironum accommodata, & foro Dialecticæ videbantur congrua, vnde facilius ad reliquas materias sternatur semita. Placuit autem Denominationum materia, quarum vsurpatio vt in scholis trita, sic Philosopho est perneccessaria ad infinitas prope alias perplexitates expediendas. Ponderabo igitur obuias aliquot difficultates, quibus doctrina hæc obnoxia est.

DENOMINATIONVM
DEFINITIO ET DIVISIO.

DENOMINATIO est concretum quoddam constans subiecto & formâ separabili. *Subiectum* est id quod denominatur, vnde & *denominatum* appellatur. *Terminus* verò *denominans*, à quo res appellationem sortitur, vocatur *forma*. Vnde statim apparet *denominationem* à *denominato* differre velut totum à sua parte.

2. Celeberrima denominationum diuisio est in *essentialem*, & *denominatiuam*. hæc posterior est concretum importans in recto subiectum, in obliquo formam. Ita lac e. g. denominatur album, vinum dulce, panis niger, i. e. subiectum nigredinis, dulcedinis, & albedinis. E contra *denominatio essentialis* est concretum, cuius omnes partes importantur in recto. quo sensu *album*, *nigrum*, *dulce* dicuntur entia per accidens. Fundamentum huius

assertionis ponetur infra, vbi afferam denominationes solere tantum rectis tribui, non obliquis. Et quia frequens deinceps redibit mentio de recto & obliquo; ideo

3. Aduerto breuiter, hos terminos à se inuicem non differre ex parte obiecti, sed præcisè ex modo, quo propositionis extrema inter se se nectuntur per copulam affirmatiuam: quædam enim vniuntur immediate, atque identicè, *Si propositionis*, dicunturque prædicari *in recto*: quædam ab eadem copula afficiuntur tantum mediatè, & quodammodo nectuntur per concomitantiam; ideoque dicuntur prædicari in obliquo.

Quod autem idem terminus nunc in recto, nunc in obliquo; nunc essentialiter, nunc denominatiuè possit accipi, prouenit ex arbitraria illorum institutione, qui primi fuere denominationum inventores, quorum intentio fuit, vt per terminum *denominatiuè* significaretur res certo modo, ita

ASSERTIONES

ita videlicet, ut subiectum in recto, cætera importentur in obliquo. Hoc iacto fundamento.

4. Concludo primò, *Totum* siue sumatur essentialiter, siue denominativè, in suo essentiali & quidditativo conceptu nihil aliud involvere, præter omnes partes simul acceptas, quomodocunque dein importentur. Ratio. Totum essentialiter e. g. *albi* habet easdem partes, quas totum *denominativum*; ergo hoc ab illo non differt per partes, sed per diversum modum prædicandi, qui per obliquum & rectum exprimitur. Desumitur hæc doctrina & fundatur in Intentione illorum, qui primi denominationes taxârunt, volueruntque partes totius denominativè sumpti alio modo prædicari, quàm prædicentur partes totius essentialis. Hinc

5. Colliges ad naturam partis non requiri, ut una cum alijs partibus in recto & abstracto sit convertibilis. Imò hæc sententia divisionem n. 2. positam penitus evertit; quod sic ostendo. Seu rò *sanctum* sumatur essentialiter, seu denominativè, semper certum est, quod pereunte solâ sanctitate, reliquis omnibus manentibus, pereat totum concretum: ergo sanctitas semper erit illius pars; uti infra demonstrabitur: atqui sanctitas in concreto denominativè sumpto importatur in obliquo, ergo obliquus est pars; aut cum Connotantibus fatendum, dari connotationes à parterei, entitatiuè & realiter identificatas cum aliquo, à quo possunt realiter separari: quam sententiam passim hodie à nobilissimis philosophis reiectam, in fine thesium refutabo.

6. Concludo secundò eundem terminum, si semel essentialiter, & semel denominativè sumatur, æquivalere duobus, Ratio assertionis fundamentalis. Quia id quod affirmatur, vel negatur, est rectus. hic enim solus in enuntiatione immediatè afficitur à copula *est*. ex hoc autem sic ulterius discuto.

Quæcunque distinguuntur in uno tertio, ea distinguuntur etiam inter se; sed album *essentialiter*, & album *denominativum* distinguuntur in uno tertio; ergo & inter se. Minor probatur in subiecto syllogismo.

Sanctus est ens per accidens

Deus est Sanctus.

Ergo Deus est ens per accidens.

Eccc! *To Sanctus* in maiore præmissa sumitur essentialiter, & identicè nectitur cum ente per accidens. In præmissa minore idem terminus sumitur *denominativè*, in qua acceptione distinguitur ab ente per accidens, ergo in uno tertio distinguuntur, ac consequenter inter se. Quare cum diversitas denominationis diversificet terminum, & plurificet, vitabitur syllogismus constabit enim 4. terminis.

7. Concludo tertio Indagaturo, quomodo partes altius concreti prædicentur, attendendum esse, quænam extrema in enuntiatione immediatè afficiantur à copula, quænam mediatè, & concomitantè: priora namq; sola involvuntur in recto, & nectuntur inter se per identitatem *Si propositionis*, non item posteriora illa, quæ vniuntur per solam concomitantiam. Declaro rem in exemplo, cum dico: *Petrus est albus*. In hac propositione subiectum albedinis immediatè nectitur cum Petro, & quidem vi copulæ affirmatiuæ, à qua immediatè afficitur tam Petrus, quàm subiectum albedinis: at verò albedo cum Petro nectitur tantùm mediatè, & concomitantè; idcirco nempe, quia physicè unita est illi subiecto, quod identicè unitur cum Petro. Econtra cum dico: *album est ens per accidens*, statim apparet, quòd totum prædicatum dicatur æqualiter de toto subiecto quoad omnes omnino partes; vtpote quæ omnes immediatè afficiuntur à copula *est*, quod signum est omnes prædicari in recto.

8. Neque refert, quòd aliquando formæ in obliquo importatæ de se invicem prædicari possunt identicè, e. g. cum dico:

album

album est coloratum, cuius enunciationis termini obliqui, sc. *albedo*, & *color* de se inuicem in abstracto verè prædicantur: hoc inquam, non refert: nam licet hi duo abstracti de se mutuo immediatè affirmantur, tamen eorundem nexus identicus non infertur. *Si illius propositionis*, in qua *coloratum* prædicatur de *albo* in concreto, Ratio. Quia enunciatio illa perinde verificatur, siue *color* & *albedo* distinguantur, siue non: siuge enim esse qualitates distinctas realiter; numquid nihilominus de lacte verè dicitur? *hoc album est coloratum*: sicut de eodem lacte verè dicitur: *hoc album est dulce*: quantumuis albedo à dulcedine physice differat: quod signum est huiusmodi formas non immediatè affici à copula, nec connecti identicè vi propositionis, sed tantum contemittantur, ac consequenter prædicari in obliquo.

9. Concludo quartò. Nullum concretum, siue accidentale illud sit, siue substantiale, multiplicari, nisi multiplicetur id, quod importatur in recto. Ratio. Quia concreta habentia eisdem rectos, non possunt de se inuicem negari, adeoque non sunt multi; ex enim quæ verè multa sunt, de se verè negantur, dicendo: *hoc non est illud*: quòd autem concreta, in quibus nulla est rectorum diuersitas de se non verè negantur, inde patet, quòd in quauis enunciatione affirmatiuà verà requiratur rectorum identitas, quæ immediatè affirmatur, & sicut homo non verè dicitur albus, nisi recti subiecti & prædicati identicè uniantur, ita numeralia 3. 4. 5. de nullo verè prædicari possunt, nisi ea, quæ in recto importantur, sint 3. 4. 5. Iam ergo, quia concretum *albus* in recto involvit *albedinem* seu subiectum, ideo rectè infertur, tot esse alba, quot sunt subiecta habentia albedinem.

10. Concludo quintò. Ad multiplicationem concretorum accidentalium non requiri multiplicatam formarum, sed sufficere multiplicatam subiectorum. Ra-

tio. Nam subiectum propriè designatur, atque concipitur ad modum per se stantis ac independentis ab accidente: econtrario accidens concipitur vt superveniens subiecto, ei que adiacens; vnde fit, vt per particulam demonstrativam non designetur accidentaliter forma, nisi denominatio sumatur essentialiter: secus, solum subiectum sortitur appellationem à forma concretis; sic e. g. subiectum albedinis appellatur *album*, subiectum sanctitatis, sanctum, subiectum cognitionis, cognitum: ita vt tot sint visa, quot sunt diversa visionis subiecta, quamuis visio sæpius replicata in variis subiectis sit priorius eadem. Pari ratione duo homines habentes idem regnum, possidentes idem dominium, informati ab eadem numero sanctitate, sunt duo Reges, duo Domini, duo Sancti, licet obliqui nō multiplicentur. Atverò si vnus homo regat simul duo Regna Hispaniarum & Indiarum, erit vnus Rex, vnus Dominus, &c.

11. Longè aliter philosophandum est de concretis substantialibus naturæ, qualia sunt, *Homo*, *Deus*. Humanitas namque per concretum *homo*, & *Deus* per concretum *Deus* explicite ac determinatè significatur; idcirco huiusmodi concreta sine multiplicatè naturarum non multiplicentur. Ratio. Nisi multiplex sit id, supra quod cadit particula demonstrativa *hic* de illo non verè dici poterit, *hoc & hoc*; imò qui de uno eodemque Petro diceret: *hic, & hic, & ille homo* mereretur risum, quia iste modus loquendi indicat pluralitatem hominum, qualis in casu nostro nulla est. Porro in concretis naturæ diximus per Pronomen demonstrativum demonstrari Naturam: non item Personalitatem, hanc enim asseri significari indefinitè, & indeterminatè in concretis substantialibus naturæ. Neque refert, quòd de 3. divinis Personalitatibus rectè dicatur, *Pater est is Deus; & Filius est hic Deus; & Spiritus S. est hic Deus*. Nam in his propositionibus particula copulativa *et* cadit immediatè supra

A S S E R T I O N E S

supra Personalitates, & non supra concretum *Deus* ergo multiplicat tantum concretum Personæ, non item concretum Naturæ, ad cuius posterioris multiplicationem requiritur, ut eadem dictionis proprietate particula copulativa præfigatur concreto naturæ: sicut ergo ex modo loquendi, quo asserimus, *hunc & illum, & istum hominem esse mortuum*, vulgò omnes colligunt plures quàm vnum esse mortuos, ita pari ratione colligent omnes illi, qui affirmat *hunc & illum & illum Deum esse mortuum*, asserere plures Deos mortuos, aut contra mentem philosophorum à vulgari receptaque usurpatione vocum recedere. Rectè igitur ex originaria vocum impositione deducitur, particulam *et* præfixam concreto naturæ determinatè naturam significare.

12. Dices: Qui ait: hunc Deum, designando Patrem: & hunc Deum, designando filium, esse omnipotentem, &c. non errat; ergo ex multiplicitate particulæ copulativæ non deducitur multiplicitas terminorum, quos immediatè afficit. *Et* ex mente Summulistarum, & in rigore Logico hunc loquendi modum esse ineptum, & falsum, quo quis de eodem simplicissimo ente dicit: *hoc ens, & hoc ens est omnipotens*: revera enim ex communi hominum persuasione & originaria vocum impositione talis propositio est copulativa, & exprimit pluralitatem terminorum, qui per copulam *et* distribuuntur, ut passim tradit Casilius, & cum illo reliqui Summulistæ. Igitur assero in rigore Logico particulam copulativam *et* multiplicatam nõ censendam convenire concreto *Deo*, sed Personis, quæ verè multiplicantur: estque receptissimus loquendi modus, quo dicimus, *hanc, & hanc, & illam Personam, qua sunt hic Deum, esse omnipotentem*; in quo modo particula *et* multiplicat solas personalitates, & sumitur in usurpatione originaria vulgò ab omnibus recepta. Hinc ulterius deducitur nõ debere voces usurpari

in significatione illa, quæ desumenda sit ex interna quadam privati hominis intentione, sed quæ ex communi & legitima taxa illorum recepta est, qui in prima vocum ac Idiomatum Institutione potestatiè voluerunt, ut per concretum substantiale Naturæ aliud designetur, & demonstretur, quàm per concretum Personæ. Verùm hæc prolixius examinare nec vacat, nec expedit. Videantur Theologi de Inc. & Commun. Idiom.

D E N O M I N A T I O I N T R I N S E C A, E X T R I N - S E C A, E T M I X T A.

13. **A**lia celebris Denominationum divisio est in purè intrinsecam, purè extrinsecam, & mixtam.

Purè intrinseca est, cuius forma adæquatè inexistit subiecto denominationis. Purè extrinseca, priori è diametro opposita est, cuius forma est adæquatè extra subiectum denominationis. Mixta denique est cuius forma partim est intra, partim extra subiectum.

Porro vix videtur contingere, ut detur denominatio purè extrinseca; ita ut illius conereti forma non constituat cum alio subiecto denominationem purè intrinsecam, loquendo saltem de accidentalibus denominationibus. Ostendo rem in exemplis. *Albedinem in me esse & sam*: *Deum à me esse cognitum*; sunt denominationes purè extrinsecæ, desumptæ à visione, & cognitione, tanquam formis extra subiectum positis; & tamen hæ eadem formæ vix potè actus vitales immanentes inexistunt principio vitali, quod denominatur *videns, cognoscens*, & quidem per denominationem purè intrinsecam. Pari ratione nõ est *Genus, Speciem, differentiam: accidens, Universale*, est denominatio purè extrinseca, provenièns à cognitione abstractiva, quæ naturæ universali non inexistit; inexistit tamè Intellectui, quem denominat abstractentem. Ratio. Quia naturaliter non contin-

tingit unquam, ut subiectum accipiat denominationem à forma accidentali, quæ sit ab omni subiecto abstracta; nam accidenti omni commune est, & in se subiecto, sic mea cognitio, etsi non in se Deo, tamen inest animæ: ergo semper cum illo subiecto, cui inest, constituet denominationem purè intrinsecam.

14. Ceterum quomodocumque sumatur denominatio, assero cum communi & hodie receptissima, formam illi toti semper esse intrinsecam: quam veritatem abunde ab aliis demonstratam, nolo ulterius discutere. Pauca subtexo, quæ turbare forsitan ironem possent. Itaque

15. Videri posset obstare huic sententiæ; Primò, quod inde sequatur, posse dari novam denominationem sine nova parte, quod nos ipsi velut ingens paradoxum desectamur. Sequela probatur. Finge, quòd Sempronius offenderit Patrem. Hic Sempronius, ut satisfaciat patri pro offensa, elicit hunc actum in Inst. A. *offero Patri meo pro satisfactione offensa illum actum voluntatis, qui eidem summè placebit ex omnibus, quos per totam vicam eliciturus sum.* Deinde in Instanti B. ait Pater hunc ipsum actum sibi maximè placere. Hoc posito, probo dari novam denominationem absque nova parte denominationis intrinseca. Nam actus Sempronij in Instanti A. non offert seipsum *determinatè* in Instanti B. offert seipsum *determinatè*: ergo in Instanti B. ponitur nova denominatio. Hæc certa sunt. Probo nunc, non poni novam partem. Si poneretur nova pars, esset acceptatio Patris; atqui hæc acceptatio præsupponit totum actum Sempronij, qui actus est *oblatio*, quæ ex natura sua præsupponitur ad acceptationem, debet enim utique aliquid acceptari, quod ab ipsa acceptatione sit adzquatè distinctum: ergo patris acceptatio non potest esse pars illius actus Sempronij seipsum offerentis, alioquin legitima foret hæc illatio, qua sic inferrem: acceptatio supponit omnes partes

oblationis; atqui vna pars oblationis est acceptatio; ergo hæc præsupponit seipsam; vel non est pars: quod ultimum si concedatur, procedit obiectio, & cadit nostrum fundamentum.

16. R. Naturâ acceptationis non esse, vt præsupponat totam efficaciam actualem oblationis, sed sufficere, vt præsupponat efficaciam in actu primo. Itaque acceptatio patris non debet ferri in totam efficaciam oblationis, sed præcisè fertur in actum offerentis specificatiuè sumptum, quem, dum acceptat, eo ipso reddit efficacem: atqui acceptat illum tantum sub prædicato honestatis, quæ placet Patri; & non sub formali conceptu *seipsum offerentis*: & sic potest actus Sempronij præsupponi ad acceptationem Patris spectatâ secundum se; etsi ad eam non præsupponatur secundum omne prædicatum, quo prædita est.

17. Declaro R. per instantiam. Pone albedinem A. esse causam albedinis B. hoc posito albedo A. in ratione causæ physicæ erit naturâ prior respectu albedinis B. & tamen in instanti reali productionis constituitur per albedinem B. in ratione *relatio nis prædicamentalis similitudinis* sub qua acceptatione impossibile est albedinem A. præsupponi ad albedinem B. Nihil igitur paradoxum est, quod entitas aliqua secundum vnum prædicatum præsupponatur ad aliam entitatem, à qua sub alia item acceptatione intrinsecè tanquam per partem constituitur.

18. Videtur nostræ sententiæ obstare secundò quòd inde sequantur varia absurda, videlicet, quòd relatio prædicamentalis sit relatio extrinseca desumpta à termino, velut à parte: item quòd possit mihi donari totum aliquod, etsi non donentur omnes partes totius; imò posse solui totum debitum, etsi non solvantur omnes partes debiti. De relatione quid sentiamus, patebit paulò post: reliquas sequelas, utpote exigui ponderis, breuiter expedio. Sic instans aduersarij.

ASSERTIONES

19. Possum Titio donare totam domū antiquam, licet durationes præteritas non donem. qui Petro dat totam cenam, non tamen dat tempus vespertinum: qui mihi tradit equum promissum, non coipso tradit promissionem: & tamen durationes præteritæ sunt partes domūs antiquæ, tempus vespertinum est pars cenæ, & promissio est pars equi promissi. Ad hanc inquā instantiā nō magni momenti breuiter Redenominationem totius non cadere supra omnes partes, sed illis solis competere, quæ in recto prædicantur, vt constat ex 600. instantijs. e. g. Petrus S. denominatur Deo gratus, lac album dicitur substantia, Iudas proditor damnatus, totus homo destructus: quarum denominationum sensus est, subiectum sanctitatis esse Deo gratum, subiectum albedinis esse substantiam, subiectum proditionis damnatum, habens humanitatem non constare amplius omnibus partibus. Ea quæ relationem prædicamentalem concernunt, quidam valde vrgent, certò sibi persuadentes ijsse argumentis sententiæ nostræ iugulum peti. Nolo hic vberissimam relationis materiam ex professo tractare; solum positiones aliquot subiungo cum hæcenus dictis cohærentes, vnde colligi possit, quid roboris & acuminis aduersariorum tela habeant.

POSITIONES EX RELATIONE.

Positio I. Relatio prædicamentalis non est adæquatè identificata cum fundamento Ita docent Hurt. Mend. Arri. Ouiedo hic §. 3. n. 19. S. Th. opusc. 48. tr. 3. c. 3. & RR. Ratio. Alioqui poni posset noua denominationio sine nouæ partis positione, quod velut absurdum ab alijs solidè probatum suppono. Sequela prob. Albedo A. sola existens non est similis vlli alteri: quamprimum verò ei incipit coexistere albedo B. hoc ipso redditur similis; ergo acquirit denominationem nouam: atqui id, quod

de novo ponitur, est sola albedo B. ergo si albedo B. nō est pars similitudinis, dabitur denominatio noua sine noua parte; quod tamen impossibile nobiscum censent Rec. Communiter post S. Th. opusc. 48. q. 25. Auersa q. 25. f. 2. Hurt. Mend. d. 15. Met. f. 3. §. 25. Arriaga hic f. 9. Lugo. Ouiedo Contr. 9. Met. pu. 4. §. 3. n. 19. vbi ait hæc esse sententiā Aristotelis, & omnium politiorum Recentium huius temporis, qui fatentur sequentem syllogismum euidenter concludere.

Pereunte termino perit relatio: Pereunte termino, non perit fundamentum; Ergo fundamentum non est adæquatè tota relatio.

20. Respondent Connotantes, fundamentum non quomodoocunque acceptum, sed vt connotans terminum adæquatè identificari cum Relatione. Contra. *To connotare terminum* vel est aliquid distinctum à fundamento vel non? Si affirmas? ergo Relatio præter fundamentum iam involuit aliam entitatem, vt partem, sc. connotationem, quā sola sublata, perit formaliter Relatio. Si rō connotare nihil à fundamento est distinctum, ergo frustra coaccuantur vocabula, & fatendum nihilominus, fundamentum solum, quomodoocunque sumptum adæquatè identificari cum Relatione.

21. Dicunt, pereunte termino, e. g. Ioanne, & remanente fundamento, sc. Petro, perire relationem paternitatis tantum quoad denominationem, non autem quoad entitatem patris. Contra. Id quod verè, & à parte rei est, verè denominatur esse id, quod est: atqui per te verè, *entitatiue realiter* manet Relatio paternitatis, manente solo fundamento, ergo verè denominabitur Relatio; adeoque pereunte termino non perit relatio.

Declaro. Pereunte anima leonis, perit formaliter denominatio leonis. Cur? quia anima leonis intrinsecè constituit entitatem leonis, & malè loqueretur is, qui asse-

rcret

teret, pereunte anima leonis perire solam denominationem leonis: nam leo, ideo denominatur leo, quia verè est leo; & non ideo est leo, quia talis appellatur: ergo à pari non ideo paternitas est verè relatio, quia denominatur, sed e contra, ideo denominatur, quia talis à parte rei est.

22. Eodem modo refutatur *R.* eorum, qui volunt pereunte termino perire conceptibilitatem patris, non vero entitatem paternitatis: nam contra est: si res aliqua verè manet, utique potest concipi; ergo manet conceptibilis. Deinde. Conceptibilitas, estne aliquid realiter distinctum ab entitate Patris? si non? denuo infertur quòd manente sola entitate patris, maneat realiter conceptibilis paternitatis. Si verò asseris esse quid distinctum, iam fateris relationem non consistere in solo fundamento, sed superaddendam conceptibilitatem entitati uè à relatione distinctam.

23. Dices, pereunte solo termino, manere conceptibilitatem paternitatis tantum realiter, non formaliter. Contra. Quid est, conceptibilitatem perire formaliter? estne tantum hoc, quòd pereat tuus conceptus? verum hoc modo Pater etiam dum coexistit suo Filio, desinet esse Pater formaliter, pereunte solo tuo conceptu, quod in terminis absurdum est. Itaque præter conceptum inuoluitur aliquid aliud intrinsicè constitutum relationis: quid illud?

24. Positio II. Dux albedines coexistentes, sunt formaliter similes, absque alia formalitate resultante, vel quomocumque pullulante ex fundamento, estque illa formalitas planè superflua, & qui illà requirunt, multiplicat entia sine necessitate: sequelam ostendo.

Quando utraque albedo ponitur in eodem signo naturæ, oritur quæstio, an formalitas relationis similitudinis pullulet ex utraque albedine, vel ex alterutra. si ex alterutra? dic utra sit, si ex utraque?

Contra argumentor primò, Prius est, saltem per conceptum *to esse 2, albedines,*

quàm *to resultare ex utraque.* In illo igitur signo rationis, in quo coexistunt dux albedines, iam ex Communi hominum persuasionem una esset alteri similis, etsi nulla pullularet formalitas, reuera enim iam existunt es, quæ ad formalem similitudinem communiter etiam à doctis desiderantur, nec quisquam prudenter adhuc ambigeret, an quid desisset in ordine ad talem denominationem; quæ omnia ex communi hominum iudicio, & æstimatione colligi debent.

Contra argumentor secundò. Finge Petrum & Paulum esse æquales meritis, & gratia: numquid erunt etiam æquales in sanctitate? (cæteris paribus, & seclusis specialibus decretis.) Numquid ambo merebuntur æquale præmium? numquid præmium gratiæ, & hæc merito commensurabitur? Vtique.

Ex his autem sic discuro. Gratia commensuratur merito *quæ tali*: sed meritum *quæ tale* est actus liber voluntatis: tua formalitas est aliquid necessarium extra conceptum meriti, ergo datur æqualitas inter gratiam & meritum antecedenter ad omnem formalitatem; adeoque hæc formalitas non pertinet ad conceptum relationis. Ego sanè non possum usque eo corrigere intellectum, ut credam, quantitatem A. coexistentem quantitati B. quam nec excedit, nec exceditur, nondum esse formaliter illi æqualem, sed expectandam esse sicutam formalitatem, cuius nullum erat fundamentum.

25. Positio III. Sicut de toto denominatio potest aliquid prædicari, etsi non prædicetur de illius partibus, ita relationi convenit denominatio, quæ non tribuitur illius partibus. Porro, etsi relatio tota non dicatur ad aliud à se adæquatè distinctum, rectè tamen dicitur ad aliud. h. e. ad suum correlativum. Unde relatiua cum dicuntur ad aliud, bis concipiuntur; semel in recto, & semel in obliquo; sub qua diversitate conceptuum commodè saluatur

B

vilitas

ASSERTIONES

visitatus modus loquendi, quo dicitur relatio esse ad aliud. Ex his inferri non nemo, nobis concedendum esse, quod fundamentum sit inadæquatè relatio. Concedo illatum. Si sensus sit, esse partem relationis saltem in actu primo: quid enim hoc, obsecro, absurdum est?

26. Ratio cur *Pater* sit terminus relativus, non est hæc, quia fundamentum in recto, terminum importat in obliquo; sic enim termini connotatiui cum relatiuis confunderentur. Itaque melius discrimen est istud, quod terminus relativus *primariò*, & *principaliter* exprimat aliquam rationem fundandi, quæ ratio per connotatiuum vel omnino non, vel solum *concomitater secundariò*, ac *minus principaliter* exprimitur. Sic e. g. *cæna* significat quidem coexistentiam comestionis & temporis vespertini, sed *secundariò* tantum: nã *primariò* significat differentiam à prandio, quam significationem seruaret, etsi inter comestionem & tempus vespertinum daretur indentitas; quo casu dato, adhuc ecena differret à prandio, etsi tunc nulla exprimeretur coexistentia: perinde ut nix maneret adhuc alba, etsi albedo à niue foret indistincta, atverò per nomen *paternitatis* principaliter exprimitur *Generatio filij*: per nomen *similitudo* *primariò* significatur duarum albedinum coexistentiã convenientia secundum essentialia prædicata: qui modus significandi clarè exprimit distinctionem duorum.

27. Positio IV. Est igitur Relatio prædicamentalis *conceptibilitas*, siue *radicalis comparabilitas fundamenti cum termino, tali conceptu, qui principaliter exprimat rationem aliquam fundandi*. Est autem hæc *conceptibilitas* non merè ficta, sed fundatur in habitudine vnus ad aliud, quæ verè sine ulla fictione datur: verè enim utraque albedo in recto, considerata antecedenter ad conceptum *relationis similitudinis* est ratio fundandi similitudinem, mereturque concipi apprehensione

disparata, ac deinde primùm quadam habitudine, & convenientiã ad se invicem, in qua fundatur relatio similitudinis: unde ulterius inferitur, relationem esse ens reale, & quemadmodum tantùm est logicum accidens, ita rectè per nexum *merè logicum* explicari: nempe per nostram comparationem, qua confertur cum nexu physico, aut instar illius concipitur, licet à parte rei physica & realis connexio non detur. Requiro igitur ad relationem diversitatem conceptuum non qualemcunque, sed certam. Pro quo

28. Nota, diversitatem conceptuum, ab AA. assignari duplicem. Prima est *materialis*, quando videlicet duæ cognitiones pertinentes ad diuersos rerum ordines, ac status, in modo representandi obiectum non differunt. e. g. cognitio naturalis & supernaturalis sunt diversi ordinis; si tamen ambæ idem obiectum eadem claritate representent, & Intellectum in ordine ad ferendum iudicium de obiecto æqualiter illustrent, dicentur differre tantùm *materialiter*.

At *formalis* conceptuum diversitas consistit in diuerso modo representandi, qui modus ad formanda varia iudicia determinat, pro maiore scilicet, minoreve claritate cognitionis obiectum *formaliter* representantis, & talis diversitas datur inter conceptus *recti* & *obliqui*, qui in relatione vnã cum eo, quod *principaliter*, atque *primariò* expriment rationem fundandi, sufficit vt dicatur res tali conceptui subsistens, relatiuè concipi.

29. Positio V. Paternitas *denominatiuè* sumpta, importans solum fundamentum in recto, verè de Petro prædicatur, dicendo: *Petrus est paternitas*. Neque obstat, quod eadem paternitas tota de eodem Petro prædicetur in obliquo, ut patet ex sequenti propositione: *Petrus est Pater*: quæ sic exponitur: *Petrus est habens paternitatem*. Solum aduerto *paternitatem* in eiusmodi propositione bis concipi,

semel

semel ex parte subiecti, & semel ex parte prædicati, quod non peregrinum esse, ex tritis ac vulgè receptis exemplis patet, ut: *Deus rectè dicitur habens Deitatem*: etsi non minus rectè dicatur: *Deus est Deitas, Petrus est Petreitas, &c. habens Petreitatem. Rationale est rationalitas, &c. habens rationalitatem.* Vbi vides Deitatem, &c. ex parte subiecti sumi in recto, & per modum subiecti, quocum identicè nectitur. ex parte verò prædicati accipi in obliquo per modum formæ. Pari ratione, quia paternitas suas partes constituit eas eodem modo importat, quo concretum *Pater*, minimè mirum videri debet, si tam abstractum, quàm concretum de Petro prædicentur in recto, modò etiam dicatur, eandem paternitatem in vna eademque propositione bis representari, semel per modum subiecti in recto, & semel per modum formæ in obliquo; quod apud Sumulistas toties vsurpatur, quoties ex parte prædicati superuenit abstractio formæ à subiecto tum eadem forma realiter identificato. Interim fateor hanc propositionem: *Petrus est Pater magis philosophicè sic exponi: Petrus est habens coexistentiam cum Filio à se genito.* In qua expositione solum fundamentum in recto importatur.

30. Postio VI. Non solum meliori philosophiæ, sed rationi quoque magis consentaneum est, ut denominatio cadat supra solum fundamentum, ita ut *per se loquendo, obliqui non denominentur.* Et sanè infra positæ enunciationes sic expeditè & benè exponuntur, *Pater est sanctus; similitudo est destructa. Filius est mortuus, ut sensus sit, habens coexistentiam cum filio genito est subiectum sanctitatis, habens coexistentiam cum generante est mortuus.* Desumuntur autem hi modi loquendi ex communi sensu hominum consentium, petente vna parte, e. g. sola vnione, destructi totum hominem: destructa sola albedine, perire formaliter totam relationem

similitudinis. Suntque planè synonyma hæc 2. *Vna ex duabus albedinibus perire: & non amplius coexistunt dua albedines.* ex hac autem vtraque immediatè bene infertur tertia: *non existit tota similitudo, cui æquivalet hæc: tota similitudo est destructa.* Eodem modo denominatio *Sancti* tribuitur subiecto sanctitatis, denominatio *albi* tribuitur subiecto albedinis; etsi *albi* in esse *albi* æquè constituitur per albedinem, quàm *Pater* in esse *Patris* per terminum coexistentem, & ratione fundandi. Quæ doctrina quoad postremam partem conformis est S. Thom. ut clarissimis testimoniis cõvincit Hurr. d. 15. Met. vnicum subiungo 31. Opusc. 48. tr. 5. c. 3. sic loquitur.

Angelicus Doctor: *Esse relatiuorum importat fundamentum & aliquid vltra, scilicet terminum.* Ecce! quàm clare dicat S. Thomas relationem plus dicere, quàm solum fundamentum. Idem S. Doctor c. 2. hic habet sequentia verba: *Similitudo requirit duo alba realia, quorum vnum est fundamentum, &c.* Non dicit terminum præcisè connotari, sed videtur planè per ipsum modum loquendi exprimere, & indicare, quòd terminus intrinsecè ut pars constituat relationem. Ratio: quia malè dicitur album requirere *subiectum, albedinem, & Deum*: hic, inquam, loquendi modus vitiosus est, præcisè ideo, quia Deus non est ex intrinsecis constitutiuus *albi* licet connotetur: ergo cum S. Th. ad similitudinem expressè requirat *duo alba* censendus est sensisse, quòd vtraque albedo sit pars similitudinis. Interim idem Angelicus Doct. non negat, stante hac doctrina verè adhuc dici, *Pater est sanctus*, etsi prædicatum de sola entitate dicatur, quæ sanctitati subiicitur. Cæterum, cum aduersarij eundem S. Th. pro se citant, tales adferunt textus, qui commodè explicantur, dicendo, quòd terminus non sit intrinsecus fundamento relationis, etsi sit intrinsecus toti relationi. Ex dictis sit

Corollarium I. Rectè docet Ouiedo

ASSERTIONES

Contr. 9. Meth. pun. 4. num. 30. In relatione predicamentali nihil esse intrinsecè predicamentaliè respectuum; sed ad summum transcendentialiter, estque relatio similitudinis (idem dic de reliquis) merum aggregatum quoddam ex entitatibus absolutis habentibus certam habitudinem ad se inuicem, in qua relatio illa fundatur.

Corollarium II. Relatio predicamentalis non est ens rationis merè fictum, sed reale, prout *to reale* opponitur, enti fictiuo. Nam licet relatio sit mera *conceptibilitas*, sciendù tamè est, duplici modo dici re aliquam conceptibilem; primò per fictionem intellectus concipientis rem ex intrinsecis predicatis implicantem, velut si esset possibilis; & per hanc conceptibilitatem non constituitur *Relatio*. Secundò igitur ens conceptibile dicitur illud, quod sine fictione meretur concipi per cognitionem veram, & obiecto conformem: quæ conceptibilitas est ens reale, videlicet habitudo vnus ad aliud. Vnde vltius deduces.

Coroll. III. Zenonem, eiusque alieclas, si negarunt omnes omnino relationes etiam transcendentales (uti aliqui suspicantur) utique bene conuincit erroris. Quod si verò locuti sunt de solis predicamentaliibus, explicandi sunt, dicendo, eos docuisse entitatè albedinis A. secundùm se nudè acceptà esse absolutam, nec denominari similem ab aliquo parè intrinsecò, sed similitudinem esse denominationem partim extrinsecam. In qua acceptione, non video, quid culpari possit.

Coroll. IV. Si Ioannes ante 30. dies posuisset omnia ad Generationem Petri necessaria, & post immediatè moreretur antè quàm animetur fœtus: quod si deinde post 30. dies vel plures fœtus animetur, ac demum Petrus nascatur, in rigore dicendum Petrum non habere Patrem; hinc eiusmodi hberi vocantur in Iure Posthumi. Interim in sensu minus rigoroso cõcedendum est Ioannem fuisse Patrem Petri, eò

quòd posuerit primam dispositionem ad Generationem Filij, vade ulterius colliges existentiam Ioannis saltem præteritam includi in hac tali minus stricta relatione paternitatis, sine qua existentia non fuisset Generatus filius. Pariratione in sensu ampliatiuo Petrus genitus dici potest filius Ioannis mortui. Dixi in sensu ampliatiuo, quia iudico probabiliorem sententiam illorum AA. qui docent, relationem predicamentalem non dari, nisi ad terminum actu existentem.

Coroll. V. Relationem predicamentalem absolutè & simpliciter loquendo non esse ens per accidens, sed cù addito, *Quum per accidens* & *Unitate physica*: non item *Quum per accidens* & *Unitate logica*: nam entitates illæ physice & absolutæ sunt quidem plures, & ex earundem aggregato fit *relatio predicamentalis*: logicè tamen illæ res considerantur per modum vnus simplicis entitatis, quæ unitas facit, ut aggregatum omnium illarum entitatù pertineat ad predicamentum speciale, & diuersum ab illo, ad quod pertinent res, ex quarum aggregatione confurgit relatio: uti prolixius est. Qui. prosequitur n. 31

DE REGVLA PARTIVM.

32. **E**x hucusque disputatis facile colligitur, omne id esse intrinsecè constitutum totius, quo *sue realiter, siue per conceptum ablato, reliquis omnibus siue realiter, siue per conceptum manentibus, non manet totum reale nomine significatum.* E contra id omne erit mera conditio, quo *per conceptum ablato, reliquis per conceptum manentibus, adhuc manet totum t ali nomine expressum.*

33. Hæc regula, nisi perperam explicetur, æquè certa est, quàm quòd totum nihil sit præter omnes partes simul & collectiue acceptas, siue (quod idem est) quàm omnia intrinseca constitutiva totius: nam reipia

re ipsa regula hæc planè idem asserit; nempe id, quo solo non posito, positis omnibus aliis, non sunt posita omnia constitutiva totius, esse vnum ex constitutivis totius. Hinc statim elucet, quòd terminus sit pars relationis prædicamentalis; non item transcendentalis: nam positis omnibus, quæ non sunt entitas filii, & hæc solâ non posita, nondum censetur posita relatio paternitatis; ergo necdum existunt omnia illius constitutiva, si enim posita essent omnia constitutiva Relationis, iam eo ipso esset posita tota relatio: aut cõcedi deberet totum esse aliquid aliud præter omnes partes simul sumptas: quod absurdum est: iam ergo cum desit sola *filialis*, hæc erit relationis pars. Econtrariò, sublatis omnibus, quæ non sunt formalis & vitalis representatio obiecti e. g. muri, & manente solo illo actu, qui murum vitaliter representat, manet *formalissimè* tota cognitio muri, habens respectum essentialem ad murum, sicut imago Cæsaris ad Cæsarem, etsi Cæsar mortuus sit; ergo murus tam parum est pars cognitionis, quàm Cæsar imaginis.

Disparitas inter respectum transcendentallem & prædicamentalem, tam est palmaris, ut pigeat referre. Breuiter. Nexus Relationis prædicamentalis tantùm est logicus. Nexus verò relationis transcendentalis e. g. vnionis vel actionis est physicus, ac talis, vt nec diuinitus poni possit productio, nisi recipiatur in termino, estque productio essentialis ordo ad suum terminum productum. At fundamento, vel termino relationis prædicamentalis e. g. albedini A. non est essentialis ordo ad albedinem B. ita vt sine reali nexu cum albedine B. non possit existere albedo A. Porro murus non dicitur vitalis imago, aut actus potentie cognoscitiue, sed obiectum illius cognitionis, & si implicaret omnis potentia vitalis, adhuc tota muri essentia maneret, ergo obiectum adæquatè distinguitur à cognitione, & pessima est illatio a modis, qui sic inferunt: solo

angelo sublato perit illius productio; erga productio est pars Angeli: pessima, inquam, consequentia, quia sublationem angeli tantùm arguitur sequitur destructio productionis: vt passim & solidè probant modistæ.

34. Probatio huius regulæ sumitur primò ex Arist. 4. Met. t. 9. vbi ex lumine naturæ supponit, *non posse idem simul esse, & non esse*: ex quo principio, sic rectè discurritur. Si omnes partes collectiue sumptæ sunt totum, tunc si existant omnes, eo ipso, existet totum; alioquin idem simul existeret, & non existeret, quod teste Philosopho repugnat lumini naturæ. Consentit Confal. asserens, non videre se, quid denique certum sit, si hæc consequentia certa non est. A. est adæquatè idem cum B. perit A. ergo perit B. Ex Recentibus idem tenet Casilius in sumulis. Hurt. de Mend. d. 15. metaph. de Relat. l. 3. §. 31. citans pro eadem S. Thom. quem ait §. 8. l. 2. tam apertè stare pro nobis, vt meritò possit obijci Caietano, ab ipso non intellectum S. Thomam. Arriaga d. 14. Log. de veritate. Quiedo c. 1. log. pu. 2. Card. de Lugo de 2. de sacram. n. 128. & eam more suo soli dè probat P. Christoph. Haunoldus in erudit. thes. de Anima rationali. cap. 4. §. 4. & 5. cuius argumenta adhuc impune laceffita ad eò nihil de robore suo perdidit, vt credam magis firmata fuisse, pro eadem opinione stat Vazq. t. p. d. 147. c. 1. Ex antiquis nobiscum sensit Seneca ep. 76. M. T. Cic. l. 1. de inuent. Cæterum non desunt hodieque graues aduersarij, qui eam acriter impugnant. Omissis Theologicis, quæ referunt, & soluit Lugo, vnum alterumue disputationis gratia subiungo.

35. Hæc reg. supponit noticiã partis, quæ indagatur: qui enim ignorat A. is stante hac ignorantia nescit, quando nam ex defectu partis tollatur A. vt eam hoc non ignoret, debet scire quænam sint constitutiva ipsius A. atqui hoc ipsum indagatur; ergo reg. supponit noticiã rei, quæ indagatur.

B;

Decla-

ASSERTIONES

Declaro rem in exemplo. Qui dubitat num tempus vespertinum sit pars *cana*, debet scire, quid per nomen *Cana* significetur: ergo debet scire partes *cana*, inter quas etiã est tempus vespertinum, de quo dubitatur: quamdiu enim dubitas an hoc tempus sit pars *cana*, non potes inferre, quod eo solo sublato pereat denominatio *cana*, quia nescis an sit sublata pars: vt igitur possit fieri talis illatio, requiritur notitia, quã scias, quòd tempus vespertinum sit pars. Ecce! supponitur notitia illius, quod inuestigatur.

36. Ad hanc obiectionem *Re. Totum* posse variè concipi. e. g. *Homo* aliter concipitur à rustico, aliter à Philosopho. Prior concipit hominem per modum substantiæ corporeæ, animatæ, cum tali figura, proportionè membrorum, operationibus &c. qui conceptus *hominis* est vulgaris. Iam ergo Philosophus indagans in partes constitutiuas hominis *Genus* scil. & *differentiam* debet scire, quid per vocem *homo* designetur conceptu vulgari, h. e. quid homines communiter velint significare per illam vocem; sub qua notitia non inuestigat illius partes, sed eam velut omnibus notam supponit, atq; sic ratiocinatur. Sublatã sola vnione inter corpus & animam hominis, perit homo: ergo non amplius est totus homo; prout hic communiter concipitur, igitur deest pars: atqui ponitur deesse sola vnio; ergo vnio est pars.

37. Hinc colligo falsum esse, quòd hæc reg. non nisi raro sit vsui: quasi verò is, qui explorat an vnio sit pars hominis, debeat lustrare angulos totius vniuersi, num fortè in eorum aliquo delitescat? quorum tam laboriosi conatus? an non pleræque entitates etiã à rudissimo quæque sciuntur esse extra conceptum hominis, cuius partes indago? quis examinans partes leonis, etiã hircoceruũ & hippocentaurum in examen vocat? certum est quædam extra controuersiam esse posita, pauca in quæstionem venire. sic e. g. recedente anima, nemo dubi-

tat perire totum hominem: cur ergo philosophus notans hunc defectum solus vnionis, non inferat conformiter vulgari omnium persuasioni, vnionem animæ pertinere ad intrinseca constitutiuia hominis? Idem de cæteris denominationibus iudiciũ esto, quæ omnes iuxta taxam ac primæquam hominum Institutionem, suam significationem sortiuntur, vnde sublata vna entitate, facile apparet an maneat id, quod vulgari conceptu per vocem illam exprimitur.

38. Impugnatur hæc reg. à non nemi- ne secundò. Pleræque conclusiones inde deductæ sunt nullius fidei, quia pendent à conditione inimplebili; communi autem persuasioni hæcenus creditum est, nullam veritatem conditionarum transire in absolutam nisi impletis conditionibus; vnde nemo concesserit ex hac conditionali: *si sol ortus est, dies est*: inferri absolutè posse hanc: *ergo dies est*. nisi prius impleatur conditio, i. e. *quod ortus sit sol*. cum igitur in nostra regula sepe conditio sit impossibilis, & consequenter inimplebilis, sequitur conclusiones inde deductas esse nullius fidei.

Antequam *Re. aduerto*, in hac obiectione malè confundi hæc duo: *propositionem conditionarum transire in absolutam*; & *nò posse ex conditionali deduci aliquã absolutam bona fidei*. Prius bene probat obiectionem, neque id regulæ nostræ aduersatur: posterius non conuincit. Nolo illius refutationi diu immorari: ex his quæ subiecto, mentem meam explano, & argumentum soluo.

39. In receptissima tum Theologorum, tum etiam philosophorum sententia, voluntas perinde mouetur à bono *fictitio* (si modò appareat voluntati esse bonum) quàm à vero bono; voluntas enim eo modo fertur in obiectum, quo obicitur; si ergo peccatum ei representetur vt bonum, illud amabit, non obstante malitiã, quam non videt. Pari ratione intellectus æquè fatiatur & mouetur ab obiecto & actu falso, vt ei as-

sentum

sensum præbeat (quod dō apparet esse verum) quam moueatur ad præstandum assensum actui vero, vti experientia docet; hinc sicut frequenter continigit, vt intellectus per iudicium erroneum assentiens obiecto decipiatur; ita potest duo eiusmodi iudicia erronea (quæ tamen supponit vera esse) vsurpare velut media ad deducendam tertiam veritatem absolutam, licet hæc cum illis 2. actibus nullam habeat connexionem, nisi conditionatam. Est ergo aliud; rō conditionem realiter esse inimplebilem & eandem fingi impletam. e. g. cum dico. *si existat aliquid, quod nō est Deus, etiamsi Deus non esset, id erit creatura.* Verum est antecedens, ergo, &c. Tu quidem negas minorem; sed finge esse veram, eique absolute assentire, sicut Athei per erroneum principium decepti, absolute illi assentiuntur. numquid illatio tam erit legitima, quam si conditio impleta esset? & hoc solum contendit nostra Regula.

Confirmatur. Potest quis per errorem iudicare duas propositiones (etsi planè impossibiles sint) esse veras; & stante hoc errore ijs absolute assentiri, non enim habet rationem dubitandi: e. g. his 2. *omnis leo est rationalis: omnis homo est leo: Quæro an talis non bene inferat: ergo omnis homo est rationalis?* certè hoc habet communis Sumulistarum sententia docentium, ex impossibili posse sequi verum. Exinde autem sic argumentor. Author supra factæ obiectionis, debet hanc receptissimam Sumulistarum doctrinam reiicere, aut fateri, ex conditionali habente conditionem inimplebilem posse deduci propositionem

veram, necessariam, & non nullius fidei: si enim potest necessaria deduci ex impossibili, quam per errorem iudico esse veram, cur non etiam ex eadem impossibili, quam scio esse talem, fingo tamen esse veram, et si conditio sub qua fingo & pono veram esse, sit inimplebilis? profectò in ordine ad illationem perinde se habent fictio, & error.

40. Denique Coronidis loco vnicam instantiam addo, vnde colligo ex conditionali habente conditionem inimplebilem posse deduci absolutam bonæ fidei. Pono nullum actum odij Dei eliciendum, & hoc constare ex reuelatione diuina, quo posito sic bene ratiocinor. *Ulla Voluntas est detestanda, qua felicitatur, displicet Deo, sed actus odij Dei, si eliciatur, displicet Deo: ergo actus odij est detestandus.* Ecce! conclusio est absolute vera, licet deducatur ex duabus præmissis habentibus conditionem inimplebilem. Sed de his satis. Plura, quæ huic regulæ partium obici possunt, etsi difficultate non careant, at talia sunt, vt eorum gratia non debeat penitus reiici, præsertim cum hucusque melior non prodierit in lucem, quod si quando talis regula inveniatur, quæ omni perplexitate careat, & scopolum omnem, aut certè præcipuas difficultates evitet, eam lubentes suscipiemus. Nunc, ne in Philosophiæ decursu partes constitutivas cum connotatis merè extrinsecis aut similibus prædicatis confundamus, non sine discentium graui turbatione, hac Em. Card. Ioan. de Lugo clarissima Doctrina, ceu Lydio lapide iam posterum vtemur.

Omnia ad maiorem Dei, Deiparæque
Gloriam.

APPRO-

APPROBATIO THEO.
LOGICA.

In his Assertionibus Logicis de Natura & Partibus Denominationum,
Nihil fidei vel bonis moribus repugnat, continetur doctrina clara, & so-
lida; prælo, & Academico certamine digna,

Ita cenfeo

*Ioannes Schirmbeck Societatis IESV, SS. Theolo-
gia Professor, & nunc eiusdem Facultatis
Decanus.*

APPROBATIO PHILOSOPHICA.

Hæ Theses de Denominationibus Logicis, relatione, & regula parti-
um perquam perspicuæ, & ingeniosæ sunt; quare iure, & merito in
lucem prodire videntur plures illustratæ.

*Ioannes Henrich Soc. IESV, Philosophia Pro-
fessor, & pro tempore eiusdem Faculta-
tis Decanus.*

ORNATIS ET DOCTIS DOMINIS PAVLO DIRCHK, ET
MATTHÆO BIDERMAN, HARVM THESIVM
PROPVGNATORIBVS.

Et veteris elogium cunctis vulgare latinis,
E re difficili res quoque pulcra venit.
Sedulus id monstrat, durum qui scindit aratro
Agricola, & fruges colligit inde, solum.
Mille occans, & mille ferens subit ille labores,
Hos tamen ingentis ænore pensat ager.
Pergite spinosum Logices sulcare viuetum,
Tu Matthæe, tibi; tu tibi, Paule, seris:
Cum iacto oprati nascentur semine honores,
Tunc Matthæe, tibi, tunc tibi, Paule, metes.

Honoris & amicitie ergo accinuit

Ioan. Bapt. Perschied Moguntinus Physicæ Studiosus.

D. O. M. A.

ISTOS

VIRTUTE, ERVDITONE, AC INDOLE
CONSPICVOS

CANDIDATOS

EX DECRETO INCLYTI COLLEGII PHILOSOPHICI

IN ORTHODOXA ARCHIDVICALI
ET CELEBERRIMA VNIVERSITATE

BRISGOIO.. FRIBVRGENSI

PRIMA PHILOSOPHIÆ LAVREA PVBLICE CONDECORABIT

DAVID HERELLE

SOCIETATIS IESV
PHILOSOPHIÆ PROFESSOR ORDINARIVS

In Aula Bursa Quarto Idus Decembris Anno M. DC. LIX.

SYLLABVS CANDIDATORVM.

I.	R aulus Dirckh Constantiensis
Acronianus.	Augustinus Wild Freiburgensis Brisgoius.
II.	Ioan. Baptista Fries Mátuanus
Italus.	Balthafarus Keckh Endingenſis Brisgoius.
III.	Ioan. Casparus Föck Rotten-
burgenſis ad Neccarum
Suevus.	Fridericus Jäger Freiburgenſis Brisgoius.
IV.	Ioan. Hueber Albertſchvendenſis ex Syl-
ua Brigantina.	Hieronymus Reinhart Soloduranus Heluetus.
V.	Matthæus Bidermann Sennhemianus Al-
ſata.	Ioannes Rottacker Engenſis Hegoius.
VI.	Franciſcus Ignatius Prothaſius Willig Con-
ſtantiensſis Acronianus.	Ioan. Adamus Ackerman Rottvilanus Suevus.
VII.	Ioan. Baptiſta Perſchied Moguntinus.	Ioannes Brenzinger Oberkirchenſis Brisgoius.
VIII.	Marcus Iacobus Bolz Rheinfeldenſis Rau-
racus.	Ioannes Grell Seggingenſis Rauracus.
IX.	Ioan. Franciſcus Keller Bruntrutanus Rau-
racus.	Ioannes Iacobus Vogler Thannenſis Alſata.
X.	Carolus Amrein Lucernenſis Heluetus.	Ioannes Ludouicus Marqualder Badenſis Helue-
tus.
XI.	Iacobus Chriſtophorus Helbling Fribur-
genſis Brisgoius.	Ioannes Martinus Faber Oberndorffenſis Suevus.
XII.	Ioan. Baptiſta Franckh Hochemminganus
Suevus.	Ioannes Martinus Seickher Rottvilanus Suevus.
XIII.	Wendelinus Hegglin Tuginas Heluetus.	Ioannes Melchior Eberlin Rottenburgenſis ad
Neccarum Suevus.
XIV.	Fridolinus Frey Friburgenſis Brisgoius.	Ioannes Thomas Weber Freiburgenſis Brisgoius.
XV.	Ioan. Beatus Hefelin Clingnouiensſis Hel-
uetus.	Laurentius Gaſchi Soloduranus Heluetus.

QVÆSTIONES IN ACIV DISCVTIENDÆ.

- I. An Philoſophus ſit Dominus totius Vniuerſi?
- II. Quanta portio domini Baccalaureis obſingeret, ſi Philoſophi totius Vniuerſi
Domini forent?
- III. An peregrinum ſidus nuper Romaniſum hanc Philoſophis Monarchiam porten-
derit?

PERMIſſV S'PERIORVM
Friburgi Brisgoiæ Fornis Theodori Meyer.

240
340

¶ *ES ES VOICE*
primus numerus hic appositus a dextera
folio significat. 2da a ipsius numerus in
folio annotatus iuxta gelusiam.

1. *Atque male siue practica i d, circa qd habet
ille practico versat, sub in illud fia artificiali 2. sub m. 2.
inducit: atque a forte i ipsa fia artificiali
in his duenda: vobis i qd ex alio forte et male
resultat recte vocat, appo illig artis, vel fia.*

2. *Logica i fia pure practica, et ad alia fia (22 39) 2037)
moralit i uero simplici naria. Illigat (26 48) 28 46.)
male i qd uocet, neg, 23, neg, 23, neg, 23, neg, 3 8) 4 7. 16. 10)
illig humani, sed operis in cui us derigi lites, 7. 12) 9. 16.
hoc i qualibz abstractis i rectitudine et punitate 9. 17.
atque forte i ipsa rectitudo operationis. Quod
attributionis defundat i intentione artificis 14. 26.)
qualitatis artifex i, tali rei appellat. Vnde alia
attributionis logica fuit 2da et 3ia menti 15. 27.)
operatio recta siquid sumat, lo qd pateret diff
crendi, ac dendi iudicandi, ut ne cuius fides accipi.*

- Denominatio est generalis et pars habet ~~est~~ separabile
- 28.91. Dicitur dicitur in pure infusa, pure extracta, et mixta.
- Pure infusa est, cuius forma est inexistens in seipso, sicut.
- Pure extracta est, cuius forma est extra seipsum. Mixta
- denique, cuius pars forma inexistens in seipso, pars non inexistens. 3.
- 30.94. Pars non est ad, quod magis principaliter figuratur et potest ad
- 31.97. alios partes in rebus predicari de toto, magis id, quod
- est pro seipso totum vel quod, sed id, quo solo non potest
- 32.98. catenis atque partibus, non intelligitur ad seipsum totum, cuius
- partes in seipsum, vnde
- 44.88. Forma semper est toti denominationi infusa,
- 48.96. non vero toti denominationi. Non potest dari nova
- 51.101. denotatio ab alio, nova parte toti denominationi infusa, potest
- potest dari denotatio mixta et nova, nisi forma de nouo
- potest non sicut sicut denominationis inexistens. denotatio 4.
- 46.92. effectus a denominatione differunt ex sola diversitate,
- 54.107. quia partes predicantur. Idem est, quia sunt quae
- denotant quod dantur a parte rei. Formae vero
- ibi dicitur. Idem est naturaliter simpliciter, qui accipiuntur secundum
- aliquam denotationem quae dantur a cognitione.

Ex a^o hypothese^o impossibili sequuntur gradationes 39.75.
 si semper equaliter, sed unus membrum gradationis ubi. 76.
 quis quodam sequitur huius impliciti, alterum expliciti:
 unus in^ote, alterum in^ote, radix huius ex qua
 deducitur una, in^o eadem radix ex qua deducitur 39.77.
 altera. ut hypothesis aliqua sit impossibilis, ut 40.78.
 generari gradationis facti. hypothesis impossibilis, ex qua
 utrumque membrum gradationis sequitur in^ote, laequaliter 41.82.
 si sit utilis, dicuntur a se^o huius equaliter, ut utrumque
 gradationis radix in^ote et fortis in^ote ponitur 40.79.
 in^o proficiat.

Hypotheses impossibiles si sit gratis facta, sed 40.80.
 usurpantur in hunc finem, ut ex illis deducatur 41.81.
 certa veritas, dicuntur utiles quod in illis, sed unus 42.83.
 gradationis prima et fortis radix ponitur, ut 43.86.
 cui a factis auctoris si datur, quod ab illo huius rati
 ratiocinata d'inculcat. hae hypotheses sunt utiles 43.87.
 ad ostendendum an aliquid sit impossibile.

56. iis Distinctio rerum e' duplex: realis, & fortis. ..
 Realis alia e' strictè realis, q' dat' inh' & entitates
 absolutas, quarum neutra e' eff'z officij ab altera.
 alia e' modalis, q' dat' inh' & entitates, quarum
 saltem una e' eff'z informativa. Dico fortis
 quoniam a' g'p'nt' ut sit utilis requit' fundit' 7.
 aliquid reale, vocatur, Dico rationis ratio ci-
 naria: q'd si ad sit sola diversitas g'p'nt' sine
 fundit' in re, dicit' Dico rationis ratio ci-
 naria et media Dico inh' fortis et reale n' dat'.
 58. iio Dico factio realis rerum colligit' ex eorum
 separabilitate quo ad existentia, & ex oppositioe
 relativa. Diversitas operationis et effectus, quos
 63. 128 pot' aliqua res producere, n' tunc officij e' fundit'
 64. 130. divisionis ac distinctiois fortis, sed fundit' e' g'
 distinctiois e' similitudo et dissimilitudo.
 68. 139. Gradus metaphysici inh' se identificati
 in rebus creatis non possunt perfecte
 pervenire ad obiectum.

9.

Dat in q' grady metaphysicas p'cipio fortis, 7i. Medius
 q' h'ens in abseuridale suspitionis, equa vult
 p' h' d' abseurid' attingit, ut si illig' q' p' h' non
 discernat a p' h' aliaru' entitatib' seu p' h' i'
 p'cipio fortis q' h' in diverso modo p'cipiendi idd'
 invariabile obtm. Quocumq' claritate cognoscit 70. 144.
 animalitas, honis ex parte att'it, eade' attingit et
 rationalitas; mag' hinc bene inferit rationalitatem
 honis n' p'cipiendi fortis ab eisd' h'is actualitate.

10.

Universale in cai hinc definit u' unum in multis 76. 2.
 idd' q' d' apud p' d'icari de pluralit' Implicans 77. 7.
 Idem platonice. Nam utiq' n' i' id' d'ificata 77. 7.
 ut singularit' a parte rei: et ante statum actualis 78. 9.
 existencie nra' n' d' i' vna. Vult utiq' i' act' 78. 20.
 itaq' abstracting. 84. 19.

11.

Aptitudo v'it' p'plex i' se. p'xima et remota 89. 20.
 aptitudo p'xima n' dat' independen' ab abstract', 90. 29.
 one itaq'. aptitudo vero remota dat' a parte 90. 31
 rei antecedent' ad a' abstractio' ab actu' mentis.
 v'ite n' fil' q' actu' p'poratum, sed q' abstractum, 98. 48.
 v'it' q' in actuali p' d'icatione. 94. 40.

- Vitia in specie sūt quinq; gener. species, diffinies, & primus, accidens gener. definitio qd sūd p̄dicabile de pluribus specie differentiib; in quid. notabilis diffinies inq; & ḡstet in hoc, ut unus nimirus habeat p̄dicta dā divergens a p̄dictis alteris, a quo diffend, consensu habere novat id confirmabilis atq; uat ḡsiderationis, q̄ n̄ sūt in p̄dictis illigaliteris artib;.
101. 50. ita q̄ diffinies notabilis, diffinies specie.
107. 59. diffinies definitio: id qd ē p̄dicabile de pluribus in quale quid. seu numero seu specie differentiib; in quale quid. et si q̄ una falsē altera
108. 61. notabile assignari p̄dicta diffinies simplex, in hoc ordine verū n̄ sūt q̄lib; reb; assignari diffinies
116. 8. 7. simplex.
116. 9. Proprius q̄lib; accipi solet, notans specie simplex definitio: p̄dicabile de pluribus in quale accidentale, sed ex imp̄tū p̄p̄is quibus n̄ accipi quā quib;.
117. accidens n̄ hinc definitio a Porphyrio dicitur qd sūd, qd p̄dicta l̄ abesse sine p̄dicta corruptione, sed ē
118. 12. id qd ad ē n̄ accipi, in qua n̄ existit ē, ita qua n̄ existit
120. 16. divisio notis in q̄, p̄dicabilia quāda ē a sine Porphyrio
122. 18. Individuum ē qd specie p̄dictis. definitio a Porphyrio

12.

14.

13.

153. i. Signum in genere e' generale dicitur in rebus, q' dicitur
 signum, in aliquo vero fia' sine potie' per qua' in ree'
- ib. 2. Signi q' dicitur, e' id qd' hancua' mediu' forte l' obiectiu' dicitur
 in cognitione' alieuius, signum forte e' qd' ipse qd' dicitur
 n' cognitu' e' reo' fortis in re cognoscendi aliud, hanc
- ib. 5. nulla res pot' e' signum forte sui ipse instrumentale in
 re.
- ib. 6. signum e' qd' ipse cognitu' e' reo' cognoscendi aliud, nanc
158. ii. signum e' qd' independet' a' matre hanc dicitur in cognitione'
- ib. 12. alioru', ad placitu' unius sine ex ipse dicitur qd' ex libero hanc ipse dicitur
 matre dicitur in cognitione' alioru', dicitur illa matre ipse
161. 17. Quatuor n' reducta, sed moralit' p'p'etras fia' dicitur
164. 23. ex parte n' significatiua. Vnde ut parte signa ad placitu'
165. 25. s' signa remu' et q'ceptu' seu intentionis subinde n'
- ib. 26. jano et p'p'et' subinde etia' q'ceptu' jano significatiua.
167. i. Ordo e' vox significatiua cuius partiu' aliqua s'p'
 parata significat ut dicitur, sed n' ut affirmat' l' negat'.
 dicitur in enuntiatiua et n' causaliatiua. prior e',
- ib. 2. in qua nunc l' falsu' negat' posterior in qua nunc
 nec falsu'. Enuntiatiua p'p'ie dicitur q' d' p'p'ie a'
168. 3. a' mentis operat' e' iudiciu' in re de aliqua re, quo
 affirmat' l' negat' aliud q' copula' indicatiua. s' n' nunc
 operat' e' iudiciu' in re. veritas fortis q' d' p'p'ie in re hanc
- ib. 6. cognitionis, ut nunc obtin' ita' n' p'p'ie hanc
 p'p'ie ad causaliatiua' spectat.

Proposio alia e' vera alia g'ingens, illa e' q' de
 alio aliquid esse e' vero quod affirmat, hanc alij
 illa vera e', ut mutato alio de quo aliquid dicitur
 ipse e' falsa, in hac sententia affirmantij
 utrum de quo aliquid affirmat existat illo tempore, quod
 exprimitur per copulam, q' n' requirit ad p'p'osio' vera' ib. 10.
 So ut eade' affirmat' existat p'p'osio. Sed ut in p'p'osio' p'p'osio
 ed' f'cti de h' idem dicitur, unde in solo defectu unig'itatis ib. 12.
 p'p'osio g'ingens falsa e'. ad unicat' omnib' h'ic
 affirmativa n' requirit ut ea, q' ex parte f'cti in p'p'osio' ib. 14
 aliquid idem dicitur, cuius q' in alioquo p'p'osio' ex
 parte p'p'osio' n' e' g'ra. sed aq' nati in p'p'osio' ex parte
 f'cti dicitur idem dicitur in utroq' nati in p'p'osio' ex parte
 p'p'osio. ut p'p'osio in n'ca in p'p'osio' f'cti n'ca requiritur nati ib. 17.
 p'p'osio ed' f'cti dicitur realit' p'p'osio' g'ingens
 deo, adiacente p'p'osio' vera sufficit de p'p'osio' g'ingens
 f'cti p'p'osio.

17

In p'p'osio' affirmativa ex parte alio' semper
 q' p'p'osio' idem dicitur n' p'p'osio' ed' f'cti, q' exprimitur per copulam
 q' n'ca, f'cti univ'ersi l'p'osio' n' e' adaequate n'ca 184. 36.
 alio, sed alio' dicitur (id e' de alio' f'cti n'ca)
 n'ca, h'ic dicitur esse exigentia' q' f'cti alio' alio' 190. 47.
 partem n'ca, partem extera p'p'osio' f'cti n'ca 187. 43.
 n' p'p'osio' ed' falsa sine omnib' de alio' q' dicitur 196. 57.
 tempore, sine q' indeterminate. 198. 59.

18.

In prima figura maior et a veris, et a iuncta 269. m.
 minor negatiua nihil sequitur nisi fide. in 2da figura ib. 32.
 maior iuncta et a veris, et a iunctis affirmatiuis 260. 39.
 nihil sequitur nisi fide. in 3tia figura conclusio et a 262. pri.
 particularis, et a minore negatiua nihil sequitur nisi fide 261. 36.
 syllogismus expositiois et pars puris portatibus et a in 2da 268. 41.
 figura et pars puris, negatiua, affirmatiua, reuera conclusio
 si - syllogismus hypotheticus h. i. conclusio, maior iuncta
 hypothetica et si illa quodam in fide et a conclusio 268. 42.
 et syllogismus categoricus. Enim ad syllogismus disiunctiuum
 requiritur, ut, si maior iuncta disiunctiuum habeat 2 membra 269. 46.
 affirmatiua, in minore uero negatiua, et in conclusio alterum
 affirmatiua, si uero et a in 2da negatiua, uero in 270. 47.
 minor iuncta et affirmari et alterum in conclusio negari.
 Porro si uero uero et a in disiunctiuum si uero
 si uero, alterum uero uero si illi uero et a in 270. 48.
 si si uero et a in minor iuncta alterum et a pari
 in conclusio.
 Demonstratio et syllogismus et pars iunctis ueris, primis 282. f.
 in 2da, primis, et uero et a in conclusio. Maior
 et a in demonstratio, et a in 285. 63.
 prima et a in fide et a in, et a in uero in 286. pri.
 iuncta uero minor et a in uero et a in 286. pri.
 quilibet iuncta si uero sumpta et a in uero et a in 290. 66.
 conclusio.

21.

22.

- In actu signato et exercito.
330. In actu p^{ro} et in actu 2do
 ut quo et ut quod.
331. Positivè et negativè.
 Adequate, inadequate.
332. { S^{ub}stantiæ, et inf^{er}mationi,
 Directè.
 Indirectè
333. Essentialitè et integralitè
 Extensivè, intensivè.
334. Habitualitè, actualitè.
335. { Physicè, moralitè, mechanicè.
 Partialitè partialitate causæ, et partitè partitè effectus
 Mediatè, immediatè.
336. Radicalitè, formalitè.
 Naturalitè, figuratè, Dynamitè Violentè.

Finis.

354

355

356

357

358

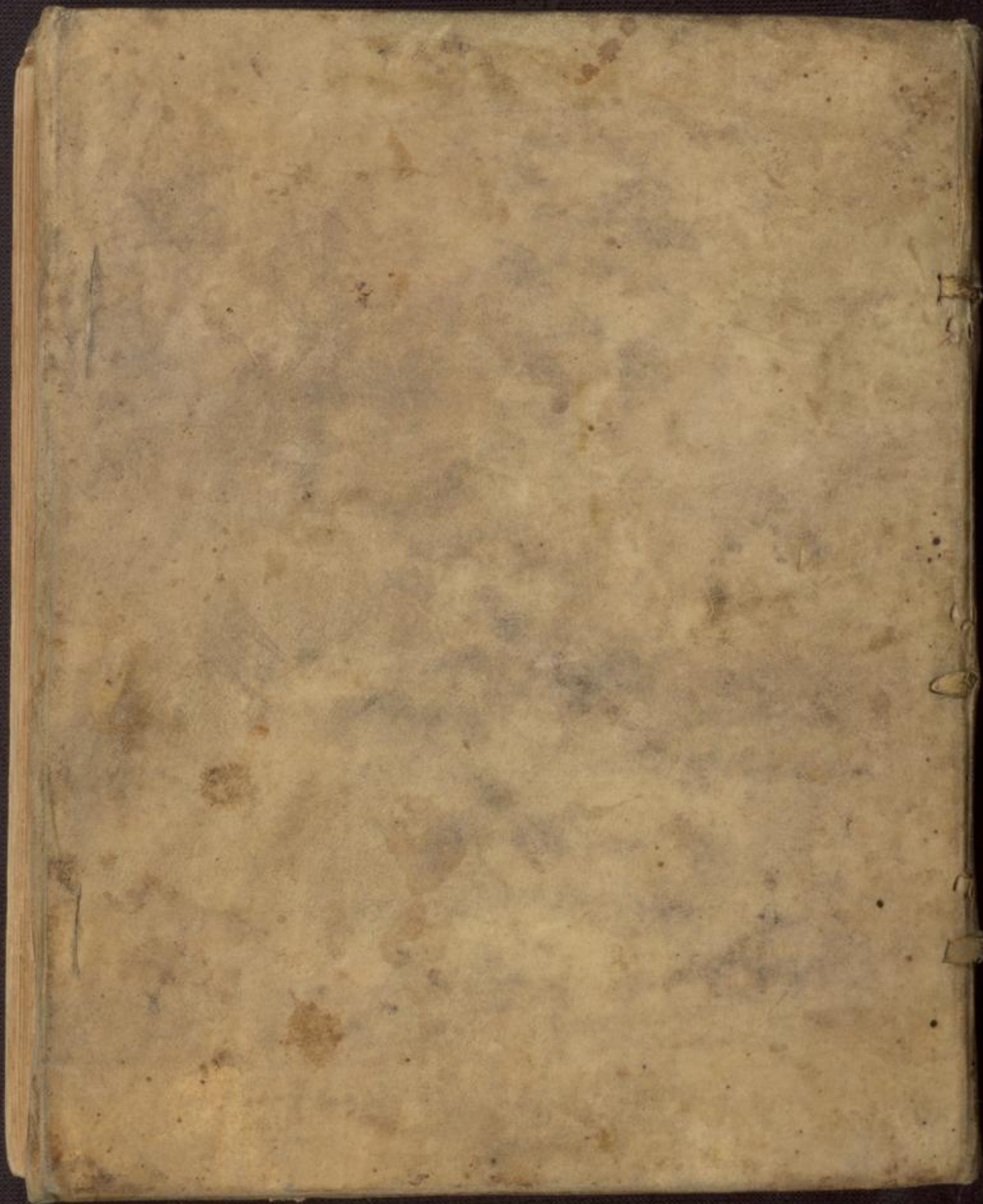
3

359

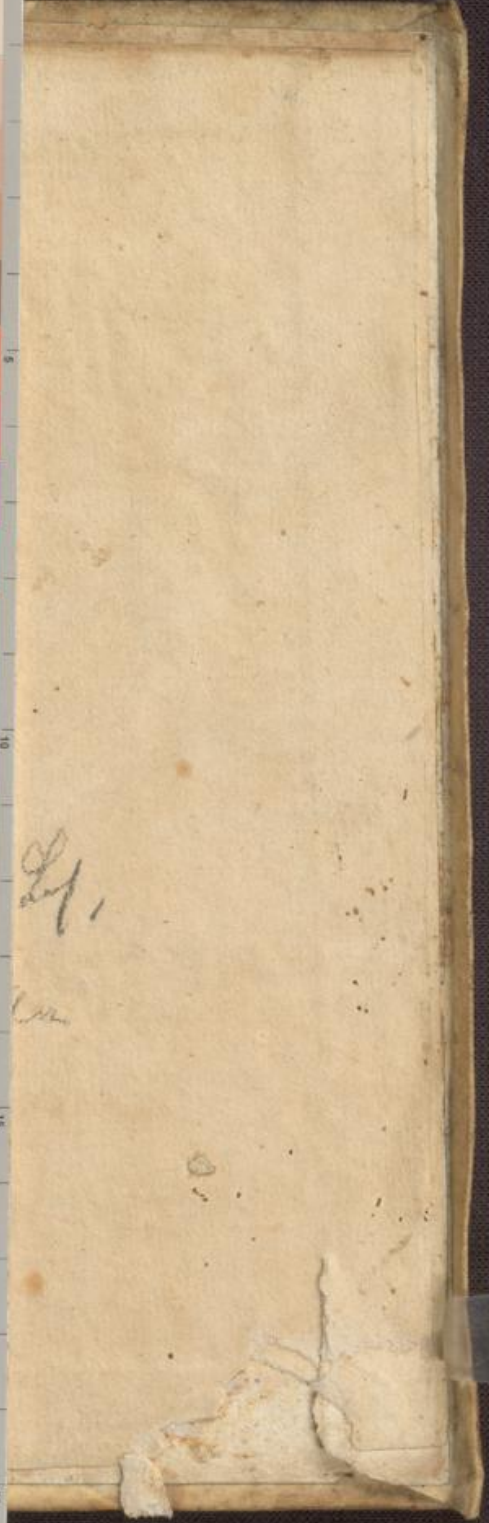
IV 2+359 27. + Curio 3 Lf.

M/15,5cm

IV 2+359

L.